

RÜZÖ és **FÉ S Ű**

SZEIVOLT ISTVÁN

Szeivolt István

Rúzs és Fésű

novellák

ELŐSZÓ HELYETT,

AJÁNLÓ

Vadkacsa. Talpa akác, magyar akácmézzel van bekenve, és a zongora húrjai közé keveredik. A hangszer a hegedű nyelvén szólal meg.

Ez egy képzelt kép – gondoltam, leírom.

Egyébként negyvenhárom-plusz-egy novellát tartalmazó könyvet tartasz a kezeden. Szeretek beszélgetni. Nem csak az ismerőseimmel, de bárkivel, aki megtisztel figyelmével. Az egyik alkalommal nemrégről ismert barátom, hosszú vitatkozás után, végső érvként a szemembe vágta:

– Te, te egy férfisoviniszta vagy.

Ő ezt egy kemény Erdei-Madár jobbcsapottnak szánta, amitől többnyire a szemben álló térdre ereszkedve várja a csodát, de mint annyiszor az életben, más az álom és más a valóság. Nem szédültem bele, de elgondolkoztam.

– Én ezt eddig nem vettem észre – mondtam –, hiszen mindenki tudja rólam, férfit párti vagyok és a nőket szeretem – jelentettem ki.

– Te tudod – jegyezte meg.

Erre már nem volt mit mondanom, de azért szöveget ütött a fejembe, hogy a férfi pártosságommal hogyan fér össze az agancsok rajzolatása nemi társaim homlokára? Bár én csak a tollat adom, vagy a rajzoló kezét fogom – nyugtattam magam, és elhatároztam, megírom ezeket a történeteket. A negyvenhárom-plusz-egy novella – kettő-három kivételével – nőkről szól. Vagy ők mondják el ezeket saját szemszögükből, vagy egy külső szemlélő.

Kíváncsi vagyok, te olvasó, mit gondolsz.

Tényleg férfisoviniszta vagyok, vagy csak egy férfi abból a kevésből, aki még megmaradt.

Felelős kiadó: ifj. Szeivolt István

Kiadó: Karizma Kiadó

www.karizmakonyv.hu

Szerkesztette: Rudas Andrea

Felelős szerkesztő: Patonay Anita

A kötetet tervezte: Szegő Miklós

Illusztráció: Szeivolt Kati, Fábián Gyöngyvér
festőművészek alkotásai

A borítót Szegő Miklós tervezte

Fábián Gyöngyvér és Szeivolt István festményeiből.

A CD-melléklet hanganyagát Sereglei András készítette.

Felolvasta: Szeivolt István

Készült: Prospektus Nyomda, Veszprém

Felelős vezető: Szentendrei Zoltán

A könyv megjelenését:

az Épkar Zrt. támogatta

2012

Budapest

ISBN 978-615-5114-03-8

TARTALOM

1. A rúzs	9
2. Az urna	15
3. Faláda	22
4. A téglá	34
5. Az érintés	38
6. A hosszú élet titka	42
7. Ki tudja?	48
8. A WC-szónok	51
9. Nyári zápor az Andrássy úton	58
10. A muslinca	63
11. Az eső	68
12. A hivatalnok	71
13. Az édes csalódás	85
14. Az áruló	88
15. A félelem	92

16. A fésű	98
17. Akkor az vagyok	105
18. Hintázás	117
19. Volt és lett	123
20. Most akkor ki vár kire?	136
21. Az ablaktisztítás	140
22. A fagyalt	145
23. A kérdés	150
24. A szerelem íze	154
25. A kávé	158
26. A várakozás	163
27. A lefolyó	168
28. A viagra	171
29. A sáros cipő	182
30. Tíz deka	188
31. Az ágy	193

32. Nem tagadom, de nem gondolok rá	200
33. A nagypapa	212
34. Föl-földobott kő...	218
35. A nő	227
36. A fűszer	237
37. A védettek	244
38. A szabadság íze	247
39. Szürkeség	252
40. Az utolsó kérés	256
41. Annyira szép a tavasz, most kár lenne...	260
42. A rétes	265
43. Luca	299
+1 Születésnap	312

1. A rúzs

Először nem tudtam, nem is gondoltam rá, hogy valakinek tetszeni fogok. A tükörbe is csak akkor néztem, amikor elkerülhetetlen volt. Mit néztek magamon? A barna hajam színét? De hát majdnem mindenkinek ilyen színű haja van!

Ezért egyszer gondoltam, befestem. Vettem festéket, mert a fodrásznál nem volt merszem előhozni a kívánságomat. Ami érthető, mert ahányszor elmentem ehhez a vékony, nagyorrú sráchoz, mindig zavarba hozott a nézésével. Úgy nézett végig rajtam, hogy azonnal belepirultam. Ennek mondjam, hogy fesse be a hajamat, mert nem szeretnék barna lenni? Mikor megállás nélkül dicsért egyébként is? Többnyire persze a hajamról beszélt. Hogy milyen szép göndör, meg erős, és vastagok a hajszálaim. De úgysis tudtam, ennek csak egy része igaz.

A hajam göndörségét egyébként nagyon utáltam, de mikor a fodrász dicsérgetett miatta, akkor még jobban. Próbáltam kiegyenesíteni, vagy legalábbis kordában tartani. De hiába csavartam be a tincseket, kötöttem be a fejemet este hajmosás után, reggel még fésűt sem látott, és máris úgy állt, ahogy ő akarta.

Na, aztán mikor magamnak befestettem, akkor végleg lemondtam a színezésről is. Feketére gondoltam, miután elolvastam az öszszes festékre vonatkozó utasítást. Talán a barnán kívül ennek volt a legegyszerűbb használata. A baj csak megtörtént. Miután a festékkel bekentem magamnak a fodrász által dicsért göndör fürtjeimet, és leültem a kád szélére – mert várakozni kellett egy jó ideig, hogy hasson az anyag –, telefonon hívott az egyik barátnóm.

A Gizivel már gyerekkorunktól ismerjük egymást. Ennek ellenére, ahányszor találkozunk vagy beszélünk, mindig van újabb és újabb mondanivalónk. De talán éppen ezért. Ki tudja? Mindenesetre, amikor felhívott, én bekent fejfel hallgattam. Most is fontos, érdekfeszítő eseteket mesélt, biztosan. Már nem emlékszem mik voltak azok. Sőt ez úgy van, hogy még mindig, ha beszélünk, elsőre nem nagyon érdekel a mondandója, de aztán úgy tudja előadni, hogy észre sem veszem az idő múlását.

Így volt ez most is. Mikor aztán egy jó óra múlva elköszönt, és én bementem a konyhába, hogy egy korty kávé igyak, és valamiért közben a fejemhez nyúltam, még akkor sem jutott eszembe a festékes hajam. De aztán, mikor megfogtam a fekete festékes ujjammal a poharat, utána úgy raktam le, hogy egy kicsit meg is repedt, mert annyira siettem a fürdőszobába. Lemostam, de már késő volt. Nagy része meg is volt száradva. A hajam pedig, a lilától a kékig, meg a feketéig, mindenféle sötét foltokkal, tarkán mutatta magát. Úgy emlékszem, hamar lekopott, de akkor lemondtam a hajfestésről egy jó időre.

Idővel beletörődtem a göndörségébe is, pedig mennyire irigykedtem az egyenes, könnyen alakítható hajú lányokra, nőkre, sőt a barátnőmre, a Gizire is. Neki szintén egyenes haja volt, és ráadásul világosbarna, ami már majdnem szőke. Nyáron pedig, mikor a nap sütötte, ki is szőkült.

A nyárról jut eszembe, azt sem szerettem soha. A kék szememhez világos, fehér bőrrel születtem. A kék szememet a nagyanyámtól örököltem, a világos bőromet pedig édesanyámtól. Mindenki dicsérte a szemem színét, de nem örültem neki. Tudtam, ezt azért mondják, mert nincs rajtam semmi más, ami jó vagy szép lenne.

Jártam a Balatonra, aztán a tengerpartra, mindenképpen szerettem volna leburnulni, mint mások. Annyi kencét kentem magamra, hogy lehetett volna egy drogériát is nyitni ezekből, de egyik sem használt. Vagy leégtem, és olyan vörös voltam, mint a lazac, vagy olyan jól védett, mintha a bőröm napot sem látott volna. Közben mások meg napbarnítottan illegették magukat. Meg is utáltam az egész nyaralást és a vízparti magamutogatást.

Az egy kicsit javított az önbizalmamon, amikor olvastam az ózonlyukról, és a napozás rákkeltő hatásáról. De azért, ha nagyon őszinte akarok lenni, inkább választanám a napbarnított, napozható bőrszínt, mint a ráktól való félelmet. Ha barna bőrű lehetnék, akkor talán eszembe sem jutna a napozás, meg az ózonlyuk károsága. De már ez így van! Sok időnek kellett eltelnie, mire ebbe is beletörődtem.

Serdülő korom óta, ha valaki mégis jobban megbámult, akkor otthon a tükör elé álltam, és megnéztem én is magam. Általában, mint mondtam, utáltam a tükröt. Azt nem szerettem benne, hogy láttam a hibáimat. Hiszen miért örüljek a mások által szépek mondott nagy melleimnek, mikor én mindig kicsiket szerettem volna

magamnak? Miért vágjak fel az átlagos hosszúságú, sőt, talán szerintem egy kicsit rövid kézujjaimnak, mikor nekem a hosszú ujjak tetszenek? Egyszer egy kézhez értő fiú mondta, mikor a kezemet csókolgatta, és én nagyon kényelmetlenül éreztem magam – hiszen, mint mondtam, más lett volna, ha szép hosszúak az ujjaim –, hogy a hosszú ujjúak nem megbízhatóak, míg a rövidebbel rendelkezők, pontosan az ellenkezőjeként viselkednek. Nem tudott megvigasztalni. Én, én vagyok, akár ilyen, akár olyan ujjal, de azért jobb lett volna, ha hosszú ujjaim nőnek.

Általában az alakomat és a lábamat is dicsérik. De tudom én, szó sincs róla, hogy szép lennék! Esetleg el akarnak érni nálam valamit, amit nem hiszek, hanem szerintem vigasztalni próbálnak. Csak tudnám, miért teszik ezt az emberek? Biztosan így akarják megnyugtatni a lelkiismeretüket, mikor rám néznek. Pedig így még rosszabb, hiszen átlátok én rajtuk!

Már gyermekként – talán általános iskolás koromra emlékszem a legtisztábban –, azt mondogatták a felnőttek, mennyire szép lány vagyok. Akkor még – így utólag azt gondolom – el is hittem. De aztán később, mikor már nekem is volt szemem, és megláttam az osztálytársnőimet, barátnőimet, akiknek nem nőtt ennyire gyorsan a melle, úgy hordták, fésülték a hajukat, ahogy szerették volna, és ahogy a divat hozta, akkor rájöttem: az egész azért volt, mert már akkor látták, milyen leszek valójában.

Elhatároztam, nem hagyom magam. Sokat tanultam. Valamiben nekem is meg kellett mutatni magamat. Rendre példaképpül hoztak fel a tanárok, de mikor az utcán, vagy még éppen az iskolai szünetben megláttam a sportos, fiús alkatú lányokat, azonnal elfelejtettem, hogy én vagyok a legjobb latinból. Próbáltam más területet is megcélozni, de a sport is távol állt tőlem. Próbáltam én futni a többiekkel, de hiába, nem voltam olyan, mint ők.

Főzni szeretek. De nem az úgynevezett alkotásért, amit a Tv-ben leadott műsorokban hallok, látok, hanem azért, mert szeretem, amikor az étellel örömet szerzek. Na, nem mindenkinek! Csak akit én szeretek.

Vannak lányok, nők, akik ebben hasonlítanak hozzám. Akik nem fennhéjázóak. Nem vágják fel arra, hogy vékony, piszkafa a lábuk, sportos, lapos a mellük, szőke, egyenes a hajuk, és minden göncöt felhúzhatnak magukra, mert minden jól áll rajtuk.

Én ezeket nem mondhatom el magamról. Ha jó a fenekemre, nem

jó a derekamra, és ráadásul túl hosszú vagy túl rövid a nadrág. Ha viszont jó a derekamra, az nem jó a fenekemre. A hosszával még lehet mit kezdeni, de van olyan fazonú, ami kimegy a formájából, ha hozzányúlnak. A blúzokkal szintén így vagyok. Próbáltam felvenni pólót is. Nem éreztem jól magam benne. Az egy dolog, hogy utálok, ha a nyakam be van szorítva, de amint felhúztam magamra – ne haragudjon meg senki rám azért, amit most mondok –, de nem éreztem magam nőnek. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy nem nő, aki ezeket a pólókat hordja, már ha egyébként nő az illető, hanem azt, amit az előbb kijelentettem.

Én nem éreztem magam nőnek. Inkább olyan semlegesneműnek. De hát ez már az én bajom. Mint ahogy az is, hogy nem szerettem a magas sarkú cipőt. Pedig nagyon sokszor vettem, kaptam. Hosszabbnál hosszabb sarkokkal. Ami jó is volt, amikor elmentem valahová és belibbentem. Nagyobbnak, szebbnek éreztem magam. Talán fel is figyeltek rám, amit egyrésztől szerettem volna, másrésztől pedig mindig zavart. De aztán, amint tellett az idő a magas sarkú cipővel a lábamon, azon gondolkodtam, miképpen tudnék megszabadulni tőle. Hülye egy divat, az már biztos! Egy óra múlva nem győztem visszautasítani a táncolni akarókat, akik csapást vertek felém. Azt mégsem mondhattam, hogy meztláb boldogan táncolok, de ebben a csicsa tipegőben! Szó sem lehet róla! Így aztán, ha egy-egy buli után taxival jöttem haza, akkor már a kocsi-ban ledobtam a lábamról szorító cipőmet, ha meg gyalog, akkor a túsarkú a kezemben lógott. Így aztán egyre alacsonyabb sarkúval próbálkoztam, de hamar rájöttem, ezeket a lábbeliket nem nő találta ki, hanem férfi. Mert csak olyan halandó álmodhatja azt meg, hogy lábujjhegyen járkaljon az ember, aki nem tudja, milyen ez. A sportcipőt ezzel szemben szeretem.

De nagyon elkalandoztam a ruhák irányába, pedig végül is nem az a lényeg. Úgy tapasztaltam, nem is az érdeklő a pasikat, hogy mi van rajtam. Hiszen már az első találkozás alkalmával smárolni akarnak, tapogatni, sőt le is fektetni. Nem tudom, mit gondolnak, látnak rajtam, ami ilyen gondolatokra készíti őket. Hiszen göndör, nem kezelhető barna hajam van, fehér bőröm, és annál nagyobb mellem, mint ami divatos. Jó, rendben van, kék a szemem, de érdekes, az úgy tűnt, észre sem veszik.

Mondhatni, nem a mindenkori trendnek megfelelően eszem, iszom, hanem úgy, ahogy az nekem jól esik. És mégis, ha köze-

lembe kerülnek, akkor úgy viselkednek, ahogy azt már említettem. Sokszor már kezdtem elhinni, én is tetszem valakiknek, mert egyébként nem esnének így nekem. De aztán hamar kijózanítottam magam, szó sincs erről. Egyszerűen könnyű prédának gondolnak, vagy ami még rosszabb, sajnálatból viselkednek velem így.

Ebben az időben aztán rászoktam a tükörrre. Sokat álldogáltam előtte. Befestettem a szememet, miután elmentem egy rövid tanfolyamra, ahol megtanultam, mi áll jól nekem. Kezdtém egy kicsit többet foglalkozni az alakommal. Rájöttem, nem is vagyok én annyira rossz nő, mint azt előzőleg gondoltam. Kezdtém másként nézni a vékony, kicsi mellűeket, a piszkafa lábúakat, az egyenes hajszerűakat. Rájöttem, a viselkedésükkel nyerek ők. Ezért kezdtem felvenni a stílusukat. Ment is egy ideig, de amint nem figyeltem magamra, azon nyomban kiestem a szerepből, és visszatértem az enyémhez.

Aztán egyszer, fogmosás közben felnéztem a tükörbe, és megláttam magam... Igen! Tudom, hülyén hangzik, hiszen eddig is én voltam ott, amikor szemben álltam a tükörrel, de most egészen mást láttam. A fogkrém fehéren kenődött végig a szám szélén. Gyorsan lemostam, és ismét megnéztem magam. Akkor vettem észre a vastag, érzéki ajkaimat, amikre ez idáig nem is gondoltam.

Soha nem használtam rúzsot. Nem tudnám megmondani, miért. Talán azért, mert macerásnak tartottam. Hiszen ha eszik, iszik az ember, mindenhol nyomot hagy, aztán akaratlanul lenyalja, és újra meg újra kenni kell. Kinek van ehhez türelme, figyelme? Aztán, lehetséges, úgy gondoltam, öregít is. Ki tudja, mi volt akkor az eszemben, már így utólag csak találgatni tudok.

De az tény, hogy ezután az első utam a rúzsokhoz vezetett. Amikor aztán berúzsoltam a számot, és szembenéztem a tükörrel, megláttam a világító kék szemeimet, a göndörödő, barna, sűrű, kezelhetetlen fürtjeimet. A szép, nagy kebleim pedig úgy kezdtek el hullámozni a zöld blúzom alatt, hogy még én is szerelmes lettem egy kicsit magamba.

Azóta teljesen megváltozott az életem. Ha találkozom egy szintén rúzsos nőtársammal, akkor csak azért nem köszönök neki, mert a mosolygásáról úgyis látom, ő is ebbe a klubba tartozik.

Most már a férfiak vannak a legnagyobb bajban. Először azt sem tudják, hova nézzenek: a széles, érzéki, fantáziájukat megmozgató, igazóen piros ajkamra, a tengerkék szememre, amelybe bele is lehet

veszni, vagy éppen az izgalmakat ígérő, útvesztően sűrű, göndör hajamra, vagy a bujaságukat felkorbácsoló, hullámozó kebleimre.

- De vigyázat, mert fogok - mutatja magát, és ad jelzést a rúzsom, ezért aztán a nem kívánatos hímek ezúttal nyálcsorgatás közben el is kerülnek.

Én pedig reggel az első kávémat a rúzsos ajkammal tisztelem meg. De így történik ez egész nap. Ha leülök az asztalhoz, enni vagy dolgozni, a tiszteletem akkor is úgy fejezem ki, sőt még fürdés, lefekvés előtt is, hogy rúzsozok.

Tulajdonképpen szeretem magam. Nagyon szeretem magam, de csak így, rúzsos ajkakkal.

Utánanéztam és megtudtam: A rúzst már ötezer évvel ezelőtt Mezopotámiában is ismerték, aztán Egyiptomban is használták. Európában pedig I. Erzsébet, angol királynő uralkodása idején, vagyis a 16. században vált igazán népszerűvé.

Azóta tudjuk, mi nők, hogy az ajakrúzs egyben fegyvertöltény is. Halálos sebet ejthet a férfi szívéen.

2. Az urna

Már azt gondoltam, megbetegedett – szólítja meg a forrónadrágos, vékony derekú, szép keblű hölgyet, aki a park fái alatt siet.

– Szó sincs róla – mosolyog a hasonló korú, de kissé molett nőre a megszólított, és közben megigazítja a kendőt a naptól világossá vált haján.

Férfiak mennek el mellettük. A kendős, szemüveges hölgyet alaposan szemügyre veszik, és igyekeznek elhaladtukban a fenekére is egy pillantást vetni. Némelyik a látványra még meg is áll egy hosszú gondolatnyi időre. A hölgy úgy viselkedik, mint aki ezt észre sem veszi.

– Előnyaraláson voltam a tengerparton – mondja.

– Óh, azzal a...?

– Nem, nem! Áh! Hol van az már? – nevet hangosan, és megcsillan az egyik fogába beültetett brill kövecské. A színes kendős, drága divatházakból való öltözéket viselő, jó negyvenes, sportos alkatú nő, ha végigmegy a szokásos útján, megváltoztatja a park melletti utca hangulatát.

– Nem látom a kezében az embert – érdeklődik a nála kicsit testesebb ismerős.

– Óh, hát az már régebben oda van!

– Igen?

– Yes – felel megcsillanó szemmel, angolul.

– El ne mondja itt állva, meghívom egy kávéra, úgysem akarózik jönni a villamosnak – mondja a molett nő, és a közeli kert helyiség felé mutat.

Fél óra múlva már hárman ülnek egy asztalnál.

– Évek óta látlak én is. Nem haragszol, hogy tegezek? – bizalmasodik a harmadik

A szőke, napszemüveges hölgy megrázza fejét.

– Nem, dehogy! Szervuszatok – emeli fel a kávéspoharát, és jókedvűen mosolyog hozzá.

– Szóval, többször kérdegettük a barátnőmmel egymástól, ki lehet ez a hölgy, aki bizonyos napokon, ugyanabban az időben jön-megy mindig, és egy szatyrot visz a kezében, amiben furcsa

edény himbálódzik. Így van? – vár megerősítést a molett nőtől.
– Igen – jön a válasz. – De nem ismerem, mit és miért? Csak hall az ember ezt, meg azt. Tudjátok, hogy van ez. Buda is egy nagy falu. Kicsi túlzással mindenki ismer mindenkit, és természetesen tudni is vél mindent.

– Igen? És mit tudtok?

– Én például azt hallottam – folytatja a harmadik, hozzájuk leült nő, aki a molett barátnője, és a kerthelyiség kapujában csatlakozott hozzájuk –, hogy meghalt a férjed.

– Igen. Tavaly év elején.

– Meg azt is beszélték, már megbocsáss, hogy jóval idősebb volt nálad.

– Ez igaz. Harminchárom évvel – válaszol, és mint aki nagyon siet, hörpinti fel a kávéját.

A két nő észreveszi.

– Ne haragudj, nem akartalak megbántani – bizonygatja a sötét hajú, később csatlakozó –, ne menj még! Végre megismerkedtem veled, és nézd meg, elszúrtam a meggondolatlanságom miatt – fogja meg a nő a szép hölgy karját. Majd nem tudja megállni, és az orrához emeli a kezét.

– Istenem, de jó illat ez – sóhajt hozzá egy nagyot –, ettől minden férfi beindul – teszi hozzá –, de bocsáss meg, ha a férjed miatt... – nem fejezi be.

Ekkor a szőke már nevet. Hátraveti a fejét. A színes kendőt letolja a nyakába, és az eddig gúzsba kötött, aranyszőke haja leomlik. Ebben a pillanatban az igéző nőből egy hullámozó hajú madonna lett. A két társa elnémulva figyeli. Már eddig is kisebbnek érezték magukat, de most a mozdulataikon is kiütözik a szolgálatkészség.

– Nos, mire vagytok kíváncsiak, ti hegyi asszonyok? – kérdezi, és nem csak a kék szeme, érzéki ajka és bársonyos bőrű arca mosolyog, de az egész lénye jókedvet csinál a kerthelyiségben.

A pincér szó nélkül hozza a szépen feldíszített fagyaltkelyheket.

– De mi nem is rendeltünk! – súgja a molett a barátnőjének.

A mellényes pincér meghallja.

– A szép hölgy törzsvendégünk, és ez a főnök ajándéka. Kérem, fogadják el, és fogyasszák egészséggel – teszi hozzá.

– Köszönjük – néz a szőke a felszolgálóra, és rávillantja csillogó szemeit.

A pincér elpirul.

– Jaj, de édes! – mondja halkán a molett.

- Tehát? Mit is szeretnétek tudni? - kérdezi újra a két barátnőtől.
- Mindent - mondják szinte egyszerre, majd elszégyellik magukat -, amit gondolsz, bár énnekem már sok mindenről van valami fogalmam - helyesbít a molett.

Majd a barátnőjéhez fordul:

- Tudod, mi már az elmúlt évben beszélünk egyszer-kétszer. Na, meg mind a ketten a Klárihoz járunk.

- Igen? - kérdez közbe a barátnője.

- Tudod, a fodrász a körtéren.

- Ja?! - nyugtázza a szóke nő, közben, mintha nem is róla volna szó, a fagyaltját babrálja a kanállal.

Nem sokat eszik belőle. Inkább ízlelgeti, érzéki, rúzsos ajkaival a kanalat melegíti. Majd felemeli a fejét, és szembenéz asztaltársaival.

- Kezdjük ott, hogy Ági vagyok - mutatkozik be.

- Én pedig Ancsa - mondja a sokbeszédű.

- Júliának hívnak - szól a molett.

A szóke hölgy kicsit eltolja maga elől az üveg fagyikelyhet, és hátradől a széken. Ancsa és Júlia éppen a fordítottját teszi. Előrehajolva könyökölnek az asztalra. Egyetlen szót sem szeretnének elmúlasztani. Tudják, most olyan hírek birtokába jutnak, amire reggel még álmukban sem számíthattak.

- Júlia már sokat tud a velem megtörtént dolgokról, de csak éppen egy-egy mondatot beszélünk, igaz?

- Igen, Ági - feleli a megszólított, lehalkítva a hangját.

- A férjem jóval idősebb volt, mint én, de akkor mi van? - kezdi egy kérdéssel, amire nem vár választ. - Nagy szerelem volt a miénk. Huszonnégy évet éltünk együtt. És akkor elvette a sors tőlem - mondja a három rövid mondatot, nagy átéléssel és hosszú szünetekkel, hogy át tudják érezni.

A két nő bólogat közben a fejével, és ezzel gyorsabb beszédre próbálja ösztökélni, de a szóke hölgy nem hagyja magát befolyásolni. Lassan elgondolkodva mesél.

- Nehéz erről nekem bármit is mondanom. Tudom, úgysem érti meg senki, aki nem élt át az ilyen nagy szerelmet - folytatja.

Ancsa és Júlia sóhajtanak.

- Hát igen - rebegik alig hallhatóan.

Így adják tudtára az együttézésüket.

- De hát mindennek vége lesz egyszer - folytatja -, a mi szerelmünket az ő halála szakította meg, és törte össze a szívemet,

tette az egész életemet értelmetlenné, feleslegessé – mondja.

Majd előveszi az Andrassy úti üzletben vásárolt táskából a zsebkendőtartóját, amiből az ő illatával megegyező papír zsebkendőt húz ki. Először a fátyolos szemét törli meg, majd az orrát tapogatja körbe.

Csendben vannak. Talán egy perc is eltelik így. A molett is kótorászni kezd, de ő a zsebében. Ági észreveszi. Felé nyújtja a bőr zsebkendőtartót.

– Hát ez biztosan nagy tragédia – szólal meg Ancsa –, de ügyes lány vagy te, mert látom, azért túlélted!

Csak éppen egy aprót villan Ági szeme a beszélőre, de miután látja, nem rosszindulatú a megjegyzés – már nem annyira lassan, mint előzőleg –, folytatja.

– Igen, jól látod! Az élet nem áll meg. Élni kell. A fiúnk akkor már kint tanult Angliában. Most is ott van. Így rám maradt minden intézni való. Egyébként is az én férjem egy nagyon előrelátó férfi volt. Pontosán meghatározta, halála esetén nekem mi lesz a dolgom.

– Te vetted át a céget, a munkáját? – veti közbe a molett.

– Nem, nem egyértelműen. Működik az jól. Más feladataim lettek – feleli, és a kiskanállal az olvadó fagyaltban babrál. – Nehéz, nagyon nehéz volt az elmúlt év. Úgy élni egy emberrel, aki az életed legnagyobb szerelme, hogy nem tudsz szólni hozzá, hogy nem érzed a simogatását, az illatát, nem látod a szemét, de tudod, ott van melletted, körülötted. A jelenléte pedig állandó. Nem úgy, mint amikor még élt. Hiszen akkor sokat voltunk távol is egymástól. Munkahely, hivatali utazások, meg ilyenek, hiszen tudjátok, hogy van ez?

Közben a kiskanállal kocogtatja az üveg oldalát. Nem a feltűnés miatt, hanem így gondolkodik. A pincér elérte.

– Mit hozhatok? – kérdezi, mikor megáll az asztal mellett.

– Nem is tudom – bizonytalanodik el a szóke hölgy, ahogy hirtelen feleszmél a gondolataiból –, semmit. Elnézést, csak véletlen volt – menti ki magát.

– Biztosan nehéz lehetett neked – szólal meg ismét Ancsa –, de ne-hogy félreérts, azért jobban jártál. Nem kell pénzt kérned tőle, mert most gondolom, minden a tiéd – mondja, és szemével barátságosan, de úgy nézi végig Ági öltözékét, mint ahogy csak a nők tudják.

– Ezt a táskát – veszi a kezébe az asztalon álló, szép kivitelű, színes bőr holmit –, egy vagyonért adják az Andrassy úton, ha egyáltalán lehet kapni.

- Igen, ez onnan van. Pontosan egy ilyet vettem Milánóban, de a kutyám szétépte. Aztán, szerencsémre, itthon is volt belőle éppen egy. Így nem kellett ismét kimennem érte. Tudod, nagyon megszerettem.

- Megértem. Én is így lennék vele, az biztos - mondja Anca, mire barátnője, Júlia, megfogja a karját.

Így hallgattatja el.

- Hol is hagytam abba? - vesz elő egy vékony cigarettát Ági az előbb szemlélt táskából, és gyújtja meg a karcsú vékonyságú, monogramos, arany öngyújtójával. Alig teszi le az asztalra, Anca máris a kezébe fogja és próbálgatja.

- A férjét hordozta magával - szól közbe jól értesültként Júlia.

Ezt Ancsának mondja, de igazából a történetre kíváncsi.

- Ezt nem értem - így Anca.

És akkor már mind a ketten Ágit nézik. Tőle várják a választ.

- Az én drága férjemnek és szerelmemnek az volt a végakarata, hogy halála után minden maradjon úgy, mint ezelőtt. Így aztán hétfőn reggel felkeltem, kivittem a fürdőszobába, majd elmentünk az újságért, aztán megreggeliztünk, de csak egy nagyon kicsit, mert mennünk kellett a tenispályára. Itt letettem az ő térfelére, és Andrea kiütötte feléje a háromkosárnyi labdát, aztán haza, majd elkészülés, és bementünk a munkahelyére. És ez így ment napról napra, a szokásos programokkal. Jött Andrea, a masszőr, és simogatta, masszírozta, majd mentünk a talpmasszőr Zsuzsihoz, de ugyanígy a hentes Robihoz és Józsihoz, vagy éppen a Balázshoz, a zöldségeshez, és ki ne felejtsem Antit, meg Máriát sem, akikkel politizáltunk. És természetes minden nap az iroda. Hétfőgén mozi, meg nagy menések, séták fel a hegyre. Ott volt akkor velem Ibolya. Én vittem őt, a férjemet, ők pedig beszélgettek egymással. Megnéztük a gyermekvasutat, a gyerekeket, a settenkedő embert, aki nyitogatja a kapukat. Én többnyire nem szóltam. Nem avatkoztam bele az ő életébe. Csak az akaratának megfelelően vittem. Volt, ahol ott is hagytam, arra az egy órára, vagy félre. Én nem szeretem az öldöklős filmeket. A mozi teremében elhelyeztem a széken Ibolya mellé, aki pattogatott kukoricát vett, és azzal kínálhatta. De a filmeket már nem vártam meg. Hadd élvezzék - gondoltam. Soha nem sze-

rettem azokat a kosztümösöket, meg a thrillereket. Ilyenkor aztán sétáltam, nézegettem a kirakatokat. Ekkor szoktam rá a vásárlásra. Rájöttem, élvezet élni azzal, amit rám bízott az én szerelmem.

- Őh - szól közbe Júlia, - nagyon sajnállak. Milyen megpróbáltatás volt ez.

- Kár, hogy nekem nincs ilyenben részem - mondja Ancsa, és gyűjt rá ő is egy cigire, s szívja mélyre az első slukkot -, mit nem adnék egy ilyen férjért - fejezi be, de nagyon halkán, így csak a barátnője hallja meg.

Ági most már annyira el szeretne mindent mondani, hogy nem figyel a két nőre.

- El ne felejtsem a fagyaltot - mondja, és a mesélés alatt most először neveti el magát. - Az egy bizarr eset volt. Akkor volt az első alkalom, ami után már kezdtem másként végezni a rám bízott feladatokat.

- Miért, mi történt? - kérdezik szinte egyszerre.

- Elvittem fagyaltozni. Már megszokták, hogy amikor beléptem a cukrászdába, feltettem a szokásos kérdést helyette, hiszen neki nincs hangja:

- Nos, mióta van fagyalt, és melyik országban eszik a legtöbbet? - a pultos lány tudja választ, hiszen a férjem, mikor még élt, mindig megkérdezte tőle, és ha nem jól válaszolt, akkor kijavította. Akkor azonban egy másik hölgy volt ott. Tőle nem kérdeztem meg. Pedig kellett volna. Kértem tőle a fagyit, és közben kicsit távolabb mentem, mert megláttam a vitrinben a kedvenc ribizlis süteményemet. Ez volt a hiba tőlem! Mert a lány azt gondolta, hogy az edénybe kérem a fagyit! És már beletett két csoki gombócot, mikor megkérdezte, mennyit, és még milyet.

- Milyen edénybe? - kérdez közbe Ancsa. - Csak nem?

- De igen. Az urnát akkor már több hónapja hordoztam, és abba, az ő drága porára töltötte a lány a fagyit. Hirtelen azt gondoltam, most fog azonnal összeomlani minden körülöttem. Hazamentem gyorsan. Nem mondtam a lánynak, mit tett. Otthon aztán kivettem a két gombócot, pontosabban a maradványait, és egy kicsit az én drága férjemből is. Akkoriban már ott legyeskedett körülöttem a munkahelyről az egyik fiatal mérnök. Helyes fiú volt. Nem vele mentem az előnyaralásra, mert túl fiatal hozzám. A Misi, aki egy másik férfi, szintén az irodából, ő talán nem annyira szép, de korban hozzám illő. Ő csak egy bő tizessel rövidebb, az pedig még nem veszélyes.

- Akkor a programok elmaradtak? - szólal meg alig észrevehető irigységgel a hangjában Ancsa.

- Igen és nem - válaszol Ági, és a színes kendőt elkezd felkötöni a fejére, ami nem megy könnyen, hiszen a szőke, selymes hajzuhatag nem szeretne alákerülni.

- Járok teniszezni, de a Lacihoz, nagyon helyes srác, és olyan szeme és feneke van, ne tudjátok meg - magyarázza -, aztán talpmasszőrhöz is megyek, de ő már egy kicsit idősebb férfi. Talán velem egykorú - gondolkodik el. - Igen, még nincs ötven. Jön hozzám egy nagyon aranyos egyetemista. Ő a testemet masszírozza. Nagyon ért hozzá. Minden görcsöt kinyomkod belőlem.

- És a Misi? - veti közbe Júlia.

- Óh, hát ő egy okos férfi. Nagyon szeretek vele lenni. Talán szeretem is. De még nem illendő ilyenekről beszélni. Azt gondoltam, karácsonykor elveszem.

- Tessék? Mit csinálsz? - szólal meg Ancsa.

- Jaj, illetve fordítva - nevet ismét Ági -, de végül is mindegy, hát nem? - áll fel. - Mennem kell, ne haragudjatok. Jó volt veletek. Tudjátok, a kutyák nagyon rosszak, ha nem vagyok otthon. A múlt hónapban is lerántották az urnát az ablakból, és játszottak vele, húzkodták az udvarban. Darabokra tört, és az én drága férjem is odalett belőle. De biztosan örül, ha látja a mennyországból, hiszen mindig annyira szerette a kertet. Én pedig akarátának megfelelően csinálom a programjait. Szervusztok - int a kapuból a megismert két alkalmi barátnőnek, és kilép a járdára.

A feltűnően szép nő megváltoztatja az utca hangulatát. Autók lassítanak mellette. Tudja, érzi a férfi szemek kíváncsiságait. Nem fordul feléjük. Dél-Olaszország van az eszében. Biztosan a melegtől.

- Vajon mit szólna a Misi, ha nem vele mennék el egy hétvégére, vagy egy hétre, hanem a Lacival? - játszik a gondolattal, és közben a kioldódott rózsaszín szandálját lehajolva - forrónadrágos fenekét az út felé fordítva -, csatolja vissza.

3. Faláda

A városnak ez a része már akkor is megvolt, amikor még gondolatban sem merültek fel a fiúk, akik a hosszú, és kicsit kacskaringós, aszfaltozott utca északi részén lévő házban, egy láda sört ülnek körbe. A sátortetejű, szépen karbantartott, de elavult épület oldalában, hátul, egy szobából és fürdőszobából álló lakot építettek a szülők az egy szem fiúknak. Már középiskolás korától itt élt, és csak enni járt fel a nagy házba. Megünnepelekedett. És természetesen, ha szüksége volt valamire. Az pedig elég sűrűn előfordult.

Most is így zajlik minden. Itt vannak mind a hatan, egy fiú híján a teljes banda, ahogy magukat hívják, és nem találják a sörnyitót. Közel egyidősek. Most már a legfiatalabb is átlépte a huszonötöt. Éppen tegnap.

Az előkerült alkalmatossággal felnyitnak egy-egy üveget. Egy-másra néznek, és nagyot húznak belőle. Miközben becsukott szemmel élvezik a sör ízét, Lajos jut eszükbe. A hetedik barátjuk. Nem beszélnek, egy szót sem szólnak. Leveszik a szájukról a kiürült palackot. Újat, telit vesznek fel. A hetedik, üres szék felé néznek, és ismét nagy kortyokkal nyelik a kesernyés nedűt. Tudják, ma berúgnak. Bekészítettek hozzá elég italt. A kis lakrész oldalában egy-másra rakva várják a sörösrekeszek, hogy sorra kerüljenek.

Délután van. Az augusztus eleji nap még magasról nézi a hat jó barátot, akik háttal a háznak ülnek, emelgetik rendesen az üveget, merthogy szembesüt a vakító fény. Ettől nem csak jobban izzadnak, mint a többiek, akiken az udvar közepén nőtt diófa levelei igyekeznek segíteni árnyékukkal, de felemelt kezük is a sörrrel, árnyékot vet rájuk.

Eltelik egy óra. Kiürül egy láda sör, és mégsem látható eltérés a rekesz két oldala között.

- Szép volt a tavalyi év - töri meg az egyhangú csendet az egyik barát.

Eddig csak a nyitó használata utáni szisszenést, aztán a kortyolást lehetett hallani, vagy a nagy ritkán elmenő autók hangját, amik lassan, figyelve a fekvőrendőrikre, haladtak el a kacskaringós utca déli vége felé.

Talán az előbb elmenő motorkerékpár hatására szólal meg a fal mellett, bő pólóban ülő, erősen izzadó férfi. Ki tudja? Talán ő sem. De az biztos, hogy öt barátja egyszerre emeli fel a fejét, és néz szembe vele.

- Így van - mondják szinte egyszerre.

A fiatalember a magyar szakot próbálja elvégezni. Már hat éve jár az egyetemre, és még nem unta meg, válaszolja, ha kérdezik, mikor kapja meg a diplomáját. Írogat, előad, ha hívják, mesét mond az óvodában, iskolában. Amint érzi barátai figyelmét, belekezd egy történetbe. Hangja most egészen más, mint ahogyan megszokták. A társaság ismeri már. Tudják, hogy barátjuk az életből meríti a történeteit, amit először egy kicsit átkölt, aztán eligazít, és végül elmond.

- Volt hét jó barát - emeli fel a hangját -, talán éppen itt - mutat körbe.

- Egy pillanat - szól közbe a szemben ülő félmeztelen társa, miután azonnal rájött, a történet az övéké, róluk szól.

Előrehajolva veszi ki a következő üveget. Felnyitja. Élvezettel, de sietősen iszik belőle. A többiek követik a példáját, aztán elhelyezkedve, ki eldőlve, ki a hátát nekitámasztva az udvari talicskának, keresik a legkényelmesebb pozíciót.

- Most már jöhet, barátom - mondja a felső nélküli.

- Olyan régen barátok voltak, hogy nem is emlékeztek rá, mikor kezdődött. De az biztos, hogy el sem tudták képzelni az életük folyását egymás nélkül. Együtt jártak mindenhová. Akár szórakozni volt kedvük, vagy éppen csajozni, de dolgozni is. Ha nem tanulásról volt szó, soha nem egyedül, vagy másokkal mentek. Egyikőjük kis toldalék lakrésze előtt szoktak minden héten többször összejönni, és kibeszélni az ügyeket. Hol a nagy diófa árnyékában, vagy éppen, ha rossz volt az idő, akkor a szobában. Mint most itt - mutat ismét körbe.

A hallgatóság mosolyogva követi a kéz irányát.

- Történt egyszer, hogy valamelyiküknek feltűnt egy szép, karcsú, fiatal lány, amint a kapu előtt elment. Nem sok figyelmet szenteltek neki, hiszen volt mindenkinek épp elég, ha kellett, a gyengébbik nemből. Mikor azonban a következő alkalommal is ott tipegett el magas sarkú cipőjében a lány, odarohantak a kerítéshez, először feltérképezték, majd kitérgyalták, mit és hogyan tennének vele. A szép, formás hátsójú, karcsú bokájú és derekú, nőiesen keskeny vállú, félhosszú, szőke, kicsit göndörödő hajú lány, mintha érezte volna a vizslató férfiszemeket, úgy kezdte el ringatni a fene-

két, hogy a hét barát máris a mennyekben érezte magát. Elhatározták, kifigyelik, mikor legközelebb erre jön, és megnézik előlről is. Sokat ugratták egymást, míg el nem jött az alkalom.

- Biztosan ragyásképű lesz, vagy éppen félmellű, de nem, inkább nem is lesz melle, vagy lesz, ami éppen a hasát veri majd minden lépésnél. De az is előfordulhat, hogy öklömnyi orra van a kancsal szeme alatt, és vékony szája a fülét éri. Vagy éppen a fordítottja. Kicsi, alig látszó szemek és orr, meg még kisebb hasíték.

- Majd meglátjátok a fülét - mondta az egyik. - Mint a propeller, olyan lesz.

- Nem baj, legalább abba lehet kapaszkodni - így a másik, és félre nem érthető mozdulatokkal nevetett.

- Majd meglátjátok, mekkora hasa van - mutatta magán a harmadik barát.

Ekkor aztán már nem nevettek, hanem egyenesen röhögtek, hiszen barátjuk igen csak jó húsban volt a száz kilójával.

- Te aztán máris kiestél - ugratták -, ha csak nincs félméteres farkad.

Hát ilyen, és ehhez hasonlatos dolgokat találtak ki, és közben, ahányszor összejöttek az utca északi végén, a sátortetejű házhoz épített lakrészhez a diófa alá, mindig az utca felé, a járdára figyeltek.

Nem kellett sokáig várakozniuk. Már messziről meghallották a jellegzetes cipőkoppokat. Odarohantak a kerítés mellé, és mindenki fogott a kezébe valami szerszámot, hogy mutassa, ő dolgozik. Volt, akinek már csak hólapát jutott, ami neki volt támasztva tél óta a ház falának, és azzal kapirgálta a pázsiton a semmit.

A lány futólag rájuk nézett. A vasrácsos kerítés nem állta útját gyönyörű kék szemének, és nem takarta el a látványt, amitől a hét fiú azt is elfelejtette, hogyan hívják. Az egyiknek a cigaretta esett ki a szájából, de a hólapát is hangtalanul terült el a fűvön. Amikor aztán a lány elment, és ők feleszméltek a látvány nyújtotta megrázkódástól, volt, aki:

- A kurva életbe, ilyen szép nőt még soha nem láttam! - kiáltotta el magát, és messzire hajította a kezében lévő lapátot.

A fiatalember lassan rakta vissza, szépen eligazítva a szerszámokat, és szomorúan nézett az utca déli irányába, amerre elment a lány.

A mesélő most elhallgatott. Egy kíváncsi darázs kering az üres

sörösüveg szája körül, majd a jellegzetes szagtól hirtelen elzúg a kicsi toldalék eresze felé. Az öt barát szemével követi a fullánkos bogarat. Nem így a történetmondó hatodik. Ő a lába között néz le a homokos placcra. Jobb kezében rövid hegyes fa bot. Azzal rajzolgat. Nem tartja magát e területen tehetségesnek, de mégis alig tűnik el a darázs a kis lakrész tetőzetében, mikorra a sörösrekesz mellett a lány arca mosolyog vissza rájuk. Ebben a mosolyban nem feltétlenül a nyitott jókedv bújik meg. És még csak nem is az életöröm, ami általában, mint fenyőgyanta ráragad másokra is. Ez a mosoly titokzatos, hívogató, biztató, ígérő, buja gondolatokat ébresztő, és mellette félelmetesen vonzó. Szó nélkül nézi mind a hat fiú a lányt. Most nem csak barátok ők, hanem a testvérnél is többek. Mintha hatos ikrek lennének, hiszen mindnyájuk lelkében ugyanazok az érzések kavarnak.

- Igen ő az - töri meg a csendet a fiatalember, ami csak a fülnek csend, mert belül bizony nagy a zaj. - Ő az, Beatriz - ismétli meg, de nem mutat a rajz felé. - Olyan szépet, annyira izgatót, olyan kívánatos nőt a hét jó barát elképzelni sem tudott addig, míg meg nem látta Beatrizt a járdán elvonulni a kerítés előtt - veszi fel ismét a legfiatalabb barát a mesélő hangszínt és folytatja a történetet.

- Attól kezdve megváltozott a hangulata a baráti összetartásnak. Hiába jöttek időnként lányok is a sörpartira, és igyekeztek jobbnál jobb, vagy különlegesen érdekes programokkal feldobni magukat, nem ment. Állandóan bennük volt valami szomorúság. Ha a sör hatására kicsit jobban felszabadultak és nagyot röhögtek valamelyikközükön, akkor hirtelen abba hagyták a nevetést. És majdnem egyszerre. Ilyenkor az ott mélyen meglévő szomorúság tört elő, és letargiába estek. A lányok aztán hamar elillantak, de ők is szétszéledtek. Nem tudtak egymással mit kezdeni.

Történt egyszer, hogy az egyik elhatározta, nem jól van az, hogy csak várja a lányt, aki vagy jön, vagy nem, és inkább az utóbbi jellemző, hiszen igen régen vonult el a kerítés előtt. Szóval eldöntötte, ha legközelebb meglátja, megszólítja. Nem mondta meg előre a barátainak. Nem szerette volna, ha beszélnek róla, a szépségről. Nem kellett sokáig figyelnie a kapu felé. Meghallotta. Már messziről beszűrődött a fülébe, a túsarkak kopogása a járdán. De az is lehet, hogy megérezte. De most már mindegy is.

A lány jött és a fiú ment. Bátran állta el az utat a szőke szépség előtt, aki könnyű piros ruhában volt, sárga piros szandállal a kicsi lábán. Megálltak egymással szemben.

- Igen? - kérdezte a lány és alig láthatóan megnyalta érzéki ajkait.

- Én ezt nem bírom, szeretnék veled járni - nyögte ki egy szuszra a fiú.

- És ezért állod el előlem az utat, te útonálló? - gyöngyöző nevetése az eddig csiripelve udvaroló madarakat is némaságra intette.

- Igen, én nagyon! - öntötte el a pír az arcát, miközben nem mert a lány szemébe nézni.

- Oh, de édi vagy - simogatta meg futólag a lángoló vörös fiú fejét. - Nagyon örülök, és szívesen járok veled.

- Igen?

- Hát persze!

- És mikor, hol? - kapott erőre a fiú.

- Én itt lakom az utca másik végén. Innen nem lehet látni, de a túloldalon van a ház és eltéveszthetetlen. Rózsaszínű és olyan szép, mint a nyári napfelkelte. Gyere oda!

- Jaj, de jó, és mikor mehetek?

- Gyere este!

- Ma?

- Hát persze, te buta. Vagy holnap szeretnél jönni?

- Igen akkor is, ha megengeded.

- Hát persze, gyere mindennap.

- Akkor ma este - állt félre a fiú, és még háromszor utána szólt a ringatózó léptekkel elhaladó szépségnek: - Ma este!

- Én ma nem iszom, mert bűdös lesz a szám - mondta a barátainak, mikor visszament a nagy diófa alá, és elmesélte a lánnyal való találkozását.

A többiek hitték is, meg nem is a találkozást. De aztán mikor látták barátjuk készülődését, és a sörösüvegtől való távolságtartását, akkor már inkább irigyelték. A fiú aztán, amint kezdett sötétedni elindult a lányhoz a kacsaringós utca túlsó vége felé. Akkor látták a barátok egy jó ideig utoljára. Mert azon az estén a fiú eltűnt. És a lány sem vount el jellegzetes járásával a kerítés előtt többet. Felhívták a munkahelyét, de ott is azt mondták, hogy régóta nem jött dolgozni és már ki is léptették. Megkeresték a szülőket, akik a következő üzenetet adták át: - Ne keressetek, nagyon boldog vagyok ott, ahol vagyok, hagyjatok békén. A telefonja pedig attól az estétől kezdve ki volt kapcsolva.

Telt-múlt az idő. Megszokta már a hat főre csökkent baráti társaság a hetedik eltűnését. Eleinte sokszor, majd egyre kevesebbet került szóba. Az egyik alkalommal a kerítés melletti füves részen egykapuztak, mikor egyikőjük meglátta a lányt közvetlenül előttük a járdán, amint jellegzetes lépteivel elhaladt. Éppen neki passzolta a társa a bőrgolyót, ami csodálkozva gurult el a lebénult lába között. A szó, amit kiabálni akart a labdát odarúgó barátja az első betűnél lefagyva maradt a torokban. De a többiek is ledermedtek. Mind a hatan szájtátva nézték a jelenséget, mintha bizony egy fényes nappali gömbvillám keresné az útját, vagy éppen a Nap határozta el, kicsit lejön az égről, és közelről drukkol a meccset játszó fiúknak. Mire aztán felocsúdtak, a lány túl volt a kacskaringós utca első kanyarján.

- Ezt nem hiszem el - mondta ki a többiek helyett is a labda mellett álló fiú.

És tényleg, ezt érezték mind a hatan. Nagy üresség töltötte meg a diófa alatti részt. Az előbb még kurjongatástól: - Rúgd! - Passzolj! - Add már ide! - Mi lesz, ne vidd egyedül annyit! - és hasonló üvöltős mondatoktól hangos udvart temetői csend vette birtokba. Próbálták folytatni a játékot, de az már nem olyan volt, mint a lány elhaladta előtt, ezért hamar abba is hagyták. Ki-ki ment a dolgára.

A következő hetekben aztán lassan visszatért a szokásos életritmus a barátok közé. Kivéve azt a fiút, aki a focizás közben először vette észre a lányt. Ő, ha részt is vett a közös programokon, valahogy mindig úgy állt, tevékenykedett, hogy fél szeme a kerítésen túli utcai világon volt. Nem kellett sokáig várakoznia. Az egyik délután már messziről meghallotta, vagy inkább megérezte, végül is mindegy, de lehetséges egy belső hang adta ki az utasítást neki, mert kirohant a kapun, és az utca eleje felé fordult. Éppen időben. A lány megtorpant, amint elállta az útját.

- Én ezt nem bírom tovább, járjunk együtt! - mondta majdnem indulatosan a fiú.

A lány alig láthatóan megnyalta érzéki ajkait. Fényesen csillogó kék szemeivel csodálkozva nézett az előtte állóra.

- Te most szeretnél megismerkedni velem? - kérdezte, és a karján lógó színes táskáját igazgatta.

- Igen, valahogy úgy - válaszolt a fiú majdnem pökhendien.

A lány felhúzta a vállát.

- Hát persze, nagyon szívesen, sőt örömmel - mondta a vékony, legszebb zenét is maga után utasító hangján.

- Mondanom sem kell - lendül egyre jobban bele a történetbe a magyar szakos, és bő pólóját a nagy meleg miatt egy kicsit megemeli. Egy kis friss levegő kerül alája. Miután érzi a bőrét szárító mesterséges cügöt, egy hirtelen mozdulattal félig felrántja a rövid ujjú ruhadarabot. Társai azt várják, leveszi, de ő közben nem tudni mi okból, de meggondolja magát.

- Na és mi történt? - kérdezi a félmeztelen szemben ülő barát.

A mesélő ültében is kihúzza magát, és nagyot nevet az elismerésen. Hiszen úgy figyelik társai a saját történetüket, mintha most először hallanák. Mindenesetre veszi a jelzést, és nem emlékeztetett a hallgatóságát közös tapasztalataikra.

- Elment este a fiú a lányhoz. És attól kezdve ő is eltűnt. Egy üzenet érkezett tőle sms-ben, hogy ne keressék, mert ő nagyon boldog ott ahol van. Nem járt be az óráira, és otthon sem jelentkezett. Elsőre még volt, aki keresni próbálta a szüleinél, de ismételtlen megüzentte hagyják őt békén. Boldog, és nem kell aggódni miatta. Kénytelenek voltak belenyugodni. Mit lehetett tenni? Hiszen végül is felnőtt férfi volt már.

A barátok pedig ezután már öten voltak a nagy diófa alatt, a sörösrekesz körül. Aztán egy idő után ismét előkerült a lány. Azonnal észrevették. Ki is ment eléje a harmadik fiú. Megszólitotta. Erre a lány:

- Persze, nagyon szívesen - gügyögte vékony, alig selypítő hangján, miközben alig láthatóan megmutatta rózsaszín nyelve hegyét, miközben megnedvesítette érzéki ajkait.

És akkor attól az estétől a harmadik fiút sem látták. Csak egy üzenet jött tőle is: - Ne keressetek! Nagyon jól érzem magam. Boldog vagyok. Nem járt edzésre, és ő is abbahagyta a tanulmányait. Miután a szülők messze laktak, ők nem vették észre a változást azonnal, de később ők is megkapták tőle az üzenetet.

Így aztán a barátok már csak négyen ültek a diófa alatt, ha az egyikük rekesz sörrel állított be. Beszélgettek erről-arról, de egyre többet a lányról, és az eltűnt három barátjukról. Érezték, sejtették, itt ebben az egész furcsa történetben a szép lány lehet a ludas. Elhatározták, hogy kinyomozzák. Igen ám, de a lány nem járkált előttük.

- Nem baj, majd jön - intették magukat türelemre -, eddig is egy idő után előkerült.

Mondanom sem kell, most is ez történt. Jött is a lány.

- Igaz, már nem annyira kislányos, kecses mozdulatokkal, lépetekkel járt, és mintha szép alakja is egy kicsit megváltozott volna

- állapították meg a barátok, mikor észrevették a közeledtét.

De ettől nem lett kevésbé szebb, sőt nőiesebbé, kívánatosabbá vált. Most még jobban folyt a nyáluk, mikor nézték és elképzelték, milyen lehet meztelenül, miközben ők simogatják, csókolgatják. Az előre megbeszélteknek megfelelően a negyedik fiú megszólította.

- Persze, természetesen. - Gyere, boldogan - gügyögte, kicsit selypítve vékony hangján a lány, és alig láthatóan megnedvesítette rózsaszín nyelvvel érzéki ajkait, miközben pillantás nélkül nézett farkasszemet.

A kékségben a fiú teljesen beleveszett, miközben a puha ajkak között nem kapott levegőt.

- Akkor este - mondta a lány, és elment.

Pontosan időben tette ezt, mert a negyedik fiú már nem bírta. Olyan légszomja lett, hogy sóhajtásától az eresz alatti fecskéfészekben eddig veszekedő, éték után kiabáló fiókák is elhallgattak.

Nem voltak felkészülve rendesen a barátok. A negyedik társuk is eltűnt. Este elment a lányhoz és utána már csak a szokásos üzenet jött: - Ne keressetek! Jól vagyok, és minden rendben van.

- Ez már nem járja - háborodott fel a három főre zsugorodott társaság. Részletes tervet dolgoztak ki és vártak. Várták a lányt, aki már nem az a törekeny bimbó volt, mint azelőtt, hanem egy igazi női démon, akibe úgy bele lehet habarodni, hogy onnan élve nem kerül ki az ember fia. Mikor egy jó idő után meghallották jellegzetes lépteit, és megéreztek már messziről a parfümjé illatát, mind a hárman ugrottak eléje.

- Persze. Boldogan - mondta. - Mind a hárman? Nagyon örülök nektek - selypítette vékony hangján, miközben alig egy pillanat tört részéig megmutatta rózsaszín nyelve hegyét, ahogy megnedvesítette érzéki ajkait.

Ábrándos, titokzatos kék szemeivel nézett végig a három barátton. De úgy, hogy azok egyre kisebbnek érezték magukat.

- Akkor este - szólt meg az egyik fiú, aki kicsit rátarti, konok ember tulajdonságaival bírt.

- Igen, este - billegett el túsarkú cipőjében a lányból lett szép nő.

Úgy is lett. Ment a három barát sötétedés után a rózsaszínű házhoz. A kékszemű szépség beengedte őket. Kicsit beszélgettek, ettek, iszogattak, de nem sokat, csak éppen egy nyeletnyit. Aztán az első fiú megsimogatta, majd megnézte, és meg is szólította. Ő pedig zsupsz, beszippanította magába. Igen ám, de a három jó barát már

előzőleg felkészült mindenre. Kötelet, jó erős fonott kötelet kötöttek a derekukra. Ezzel rögzítették egymáshoz magukat. A második fiú húzta is a kötelet visszafelé. De hiába. A bent lévő barátja nem akarózott kijönni. Amint húzta-vonta, ő is odanézett, majd kicsit hozzá is ért a kezével. Na, gondolta megszólítja. De már a szó nem hagyta el a száját, mert zsupsz, őt is beszippantotta magába. Már csak az utolsó a most érkezettek közül a harmadik barát maradt kint. Ő volt, aki megszólította a lányból lett szép nőt. Erősen tartotta a derekát, ami nem volt könnyű, mert belülről húzták-vonták. Ő ugyanígy tett, de még szabadon. Konok ember lévén, nem nézet rá, eszében sem jutott, hogy hozzáérjen, beszélni pedig nem beszélt ő egyébként sem túl sokat, de ha igen, akkor is megválogatta kihez szól. Így aztán nagy kötélhúzás alakult ki. Bentről kiabált ki a kötéltre kötött két barát:

- Ne húzz bennünket! Mi itt szeretnénk maradni! Ez egy csoda. Mindig erre vágytunk. Hagyj bennünket itt! Old le magadról a kötelet, ha nem akarsz bejönni!

- Ezek meghibbantak - gondolta a kint lévő, és még nagyobb erővel kapaszkodott bele a kötéllé végébe.

Igen ám, de a másik kettőhöz csatlakozott a már előzőleg eltűnt négy barát is. Azok azt követelték tőle, hogy most azonnal menjen innen. Először kérelték, majd miután látták, ez nem vezet eredményre, verést helyeztek kilátásba. De a barátjukat ez sem hatotta meg. Elhatározta, megmenti a társait. Ez így ment egy ideig. Belül hatan egymásba és a kötéllébe csimpaszkodva tartották magukat, kívül pedig barátjuk megtámasztva a lábát húzta őket kifelé. Végül a lányból lett szép nő elégelte meg és kiköpte mindegyiket magából.

A mesélő most hátát nekidönti a ház falának. Iszik egy korty sört, és végignézi társain. Az öt barátja előrehajolva szótlanul, a történetet teljesen átérezve hallgatják.

- Na, jó, akkor folytatom - mondja. - Ment a hét jó barát hazafelé. Az egyik nevetgélve boldog arccal, a másik mintha világvége lenne annyira szomorúan, míg volt, akinek csak a hideg sör ízén, látványán járt az esze. Csaptak is nagy mulatozást aznap éjszaka. Majd még a következő, na meg az azt következő héten is. Igen ám, de ez is elmúlik egyszer.

Egy hónap eltelte után, már megint nem tudtak másról beszélni, csak a lányból lett szép nőről. Hogy mennyire jó volt ott, és milyen boldogságos időt éltek meg. Igaz, most már mindenki visszament

a munkahelyére, az egyetemre, némelyik edzeni is járt, de a rózsaszínű ház emléke fájó hiányérzettel töltötte el őket. Ha leültek a sörösrekesz mellé vagy csendben iszogattak, vagy a kacsaringós utca tulsó végéről beszéltek.

A konok barátjuk, aki szándéka szerint megmentette őket, nem tudta mire vélni ezt a ragaszkodást. Addig-addig hallgatta a kesergésüket, míg elhatározta, megnézi, mi az, ami így elrontotta barátai lelkét. Az egyik este felkerekedett, és odaosont a szép nő házához. Volt egy faláda az első ablak alatt. Arra felugrott, és leskelődni kezdett a függöny rése mellett.

- Megnézem én, milyen az, amiért annyira odavannak - billegett jobbra-balra, mert nem látott semmit.

Igen ám, de nem gondolt arra, hogy a faláda már régóta hevert kint a ház melletti járdán, és kissé elkorhadt. Nagyot reccsent alatta, mikor összetört. A zajra kijött azon nyomban a szőkeség.

- Mit csinálsz te itt? Azonnal menj innen, és többé meg ne lás-salak - kiáltott rá.

De a fiú olyan volt, hogy amit a fejébe vett, azt véghez is vitte. Másnap egy szép nagy csokor virággal ment a házhoz.

- Kérlek, engedj be. Csak egy kicsit időznék itt nálad - mondta a nőnek, akit, amikor elfogadta tőle a színes csokrot már egy csoda-szép lánynak látott ismét.

- Jó, gyere! De csak eddig - mutatott az ajtó melletti kis székre.

A fiú itt üldögélt. Többnyire hallgatott, és nézte a lányt, amint takarít, varr, főz, a számítógépén dolgozik. Este aztán hazament. Másnap már újabb ajándékkal érkezett. Aztán a harmadikon is. Vitt parfümöt, fagyaltot, süteményt, csokoládét, mikor mit gondolt. A lány már várta. Közben beljebb is került. A szobai fotelben kezdett el magáról beszélni. A lány figyelmesen hallgatta. Kérde-zett. De nem erőszakosan, mert akkor nála azonnal beállt volna a szájjár. Észre sem vette, és már a gondolatait is megosztotta a lánnyal. Egyedül a barátairól nem beszélt. Lehet, hogy a szőkeség nem hozta szóba, vagy neki nem jutott az eszébe? Ki tudja?

Elmondta sikereit, kudarcait. Mesélt az iskoláról, ahol nem tartot-ták valami nagyon okos fiúnak, pedig ő mindent megtanult, amit kellett, sőt még többet is, de hallgatagsága miatt félreismerték. Az-tán a versenyekről. Ezek többnyire irodalmi vagy sport, pontosab-ban a futás területén hirdettek voltak. Mindig szeretett olvasni,

hiszen egyszer, még kisebb fiú korában nagybátyja kiszedte belőle, hogy egyedül érzi magát. És akkor azt mondta neki a rokon, hogy olvasson. A könyv mindig vele van. Ha megszereti, akkor soha nem lesz egyedül. Azóta ha betűt lát, elolvassa. Alig van a világirodalomban olyan író, akitől ne olvasott volna valamit. Vannak, akiket kifejezetten szeret. Ők egy kicsit talán úgy gondolkoznak, úgy látják magukat és a világot, mint ő. Futni is szeret. Soha nem lett első, de mindig az elsők között ért be a célba. Elmondta, csodálatos és különleges hatással van rá, ha hosszan, órákon át fut. Ilyenkor szinte megáll körülötte az élet. Csak ő van és senki más. De egyáltalán nem érzi az egyedüllétet. A lány pedig nem szólt közbe. Később csak futólag hozzáért a kezéhez.

A fiú látogatásai mindennaposak lettek. Előfordult, hogy nem vitt magával semmit, és még az eredeti szándékáról is megfeledkezett, de szeretett a lány körül üldögélni. Ő is megismerte a szépség életét. A lány beszélt a szüleiéről, a fiútestvéréről és a munkájáról. A mondatokból arra következtetett, hogy ő is egyedül érzi magát a nagyvilágban.

Egyszer aztán a lány talán figyelmetlenségéből, vagy már ki tudja miért, de elfelejtette a fürdőszoba ajtaját becsukni maga után. Átöltözött. Az otthoni szabadidőruháját vette fel az utcai helyett. A fiú nem akart leskelődni, de a kíváncsiság legyőzte a jólneveltséget. Meglátta. A bugyi takarásában, de egyértelműen látta. Attól kezdve az esze állandóan ott járt. Másnap újra kérlelni kezdte a lányt.

- Kérlek, engedd meg, hadd nézzem meg, és hadd érhessek hozzá.

A lány csak ímmel-ámmal tiltakozott.

- Felesleges megnézned, és megsimogatnod, mert senkire nem kíváncsi - mondta.

- Én pedig aludni sem tudtam egész éjszaka, állandóan ő járt az eszemben. Nézd meg a szemeimet, mennyire véreerek! - csókolgatta a lány kezét, majd a nyakát.

Addig-addig, míg végül beleegyezett. Boldog lett a fiú. Úgy ment a megnézés és a hozzáérés után haza, hogy szinte a lába nem is érte a járda aszfaltját. Alig győzte kivárni a másnap estét. Hatalmas csokor vörös rózsával állított be a rózsaszínű házba.

- Kérlek, légy a feleségem - mondta szinte köszönés nélkül.

A lány arcát elöntötte a pír.

- Nem is tudom - válaszolta megilletődötten, de a fiú folytatta:

- Kérlek, mutasd meg ruha nélkül, és így szeretnék hozzáérni.
- Jól van, de mondtam már neked, sajnos ő teljesen bezárkózott, és ezért nem tudom jó ötlet-e a házasság?

- Én szeretlek, és látni akarom - vágta rá a fiú.

Így is lett. Megnézte, és látványtól előtötte a vágy. Aztán megsimogatta. Az ujjai alatt érezte, hogy megrázkódott egy kicsit. Utána csókjával borította, mire ő kinyitotta a szemét. Csak egy pillanatra néztek farkas szemet, mert akkor aztán kitátotta a száját, és zsupsz, beszippantotta a fiút.

A bő pólójú magyar szakos mesélő most leteszi a kezében közben megmelegedett sörösüveget. Társai mozdulatlanul várják a folytatást, ezért ültében nagyot nyújtózkodik, és nagyhangon folytatja.

- De a mi barátunk fel volt ám készülve. Mindig tudtuk, csendes, de nem buta gyerek ő. Mikor bekerült, akkor azonnal kivette a zsebéből a bekészített tút és cernát, és azon nyomban bevarrta maga után az ajtót.

- Ide aztán senki nem jöhet be többé - kiáltotta el magát boldogan, mert igencsak jól érezte ott magát.

Na de a lány is készült. Mert ő, mikor a fiú bement, azonnal a széles ragasztóval leragasztotta a nyílást.

- Innen ugyan ki nem jössz többé, én férjem, szerelmem - suttogta, nehogy meghallja a fiú, és bezárva érezze magát.

- Hát, így esett barátaim, hogy immár hatan vagyunk kénytelenek meginni ezt a láda söröcskét - fejezte be.

Csend van. A barátok mindegyike a gondolatait rakja sorba. Van, aki az emlékeiben kutat, majd elszégyelli magát, hiszen barátja felesége lett a szép lány. De némelyik irigykedve tervezi, ő is virágot visz annak, ahová túvel és cernával érdemes elmennie. És ha még ennek tetejébe kívülről le is ragasszák, az már annyira nagy boldogság, amiért érdemes élni.

- Na, én megyek - áll fel az első.

- Én is - így a következő.

Hamar szétszéled a társaság. Még szerencse, hogy nem messze az innenső sarkon van a virágüzlet. Ott találkoznak. Nem beszélgetnek. Mind a hatan virágcsokorral a kezükben lépnek ki. Elindulnak. Ki erre-ki arra, és van, akinek a zsebében a cérna és tú is ott lapul. A magyar szakos ragtapaszt is visz magával. Igaz, egyáltalán nem hasonlít a ragasztószalagra, de ő tudja, az bizony arra való, ha valaki a szívével használja.

4. A téгла

Csalóka ez az idő – állapítja meg, amint kinéz az ablakon, és látja, balról sötét felhő közelít. Pedig egyébként fényesen süt a nap, de mégis a szél, ami nem lengedez, hanem majdnem emberesen – ahogy az édesapja jellemezte ezeket a tavaszi, hideg szeleket – fúj, és hidegségével bekergeti a lakásba az udvaron, vagy utcán lévőket.

Úl az ebédlőasztal mellett a számítógép mögött. Kivételesen egyedül van itthon. Férje a dolgait intézi, a gyerekek a barátoknál töltik az időt. Szombat van. Hazahozta a munkáját. Azt csinálja. Hétfőre készen kell vele lennie. Hirtelen a monitor jobb alsó szélén villogni kezd a töltést jelző ikon. Akkor veszi észre, nem dugta be a hálózatba a csatlakozót. Eddig a beépített akkumulátorral működött, de az lemerülni látszik. Amint feláll, a kezével akaratlanul előre, a csatlakozó felé mutat.

Az első pillanatban a saját szemének sem hisz, pedig látja, hiszen előtte történik. Meg akar bizonyosodni, nem a szeme téved-e. Odalép a konnektorhoz, és megfogja a fekete műanyag zsinórt, ami tökéletesen csatlakozva köti össze a számítógéppel. Tapogatja. Még mindig nem hiszi el, amit lát. Kihúzza, majd visszadugja. Mikor nincs bent a konnektorban, akkor visszalép a géphez. Leellenőrzi. Villog a töltés hiányát jelző ikon. Visszarakja. Most ismét a monitor következik. A jellzés megszűnt.

– Hogyan került a csatlakozó a konnektorba egy pillanat alatt, és itt, előttem, a szemem láttára? – törli a fejét, és ott áll a fali dugaszaljzat előtt. – Nem tettem semmit – emlékezik vissza – csak a kezemmel így tettem – kaszál egyet a levegőben, és előtte csapódik le a számítógép teteje.

– Húha! – fut ki hangosan a száján, és úgy érzi, izzadságcsepp szalad le a tarkóján a nyaka felé. Most már aztán visszaül az ebédlőasztalhoz, és a kezével, távolról löki odébb a tányért, a kávéspoharat, és hajítja a seprút a sarokba a vödör mellé.

Kinéz az ablakon. Nem tudná megmondani miért, de tudja, jól tette. Kint a szél változatlanul hajlítgatja a fák lombjait. Hiszen éppen az a nő megy el az ablaka előtt, akiről azt hallotta, sőt

észrevette, hogy a férjével kikezdett. Mikor rákérdezett, akkor, naná, hogy tagadta az ember. Ki látott már olyan férjet, aki simán bevallotta volna a viszonyát, hacsak nem gyengeelméjű? Az ő férje pedig biztosan nem az.

- Csak tudnám, mit esznek rajta a nők? - gondolkozik most el, hogy meglátta a szűk szoknyás, tekergő libát. Mert a háta mögött ez a legszebb jelző, amivel illetni szokta.

Feláll, odamegy az ablakhoz. És akkor meglátja szemben a férjét, amint jön a nő felé. Megállnak. A tekergő nő háttal van neki, míg a férfi szemben, de nem néz a lakás ablaka felé. Beszélgetnek. A férje nevet, és futólag megsimogatja a nő arcát.

- Mit eszik rajta ez a... ? - nem fejezi be, mert a kurvát nem szívesen mondja ki, még gondolatban sem.

Vannak az ő férjénél jobb pasik is, akkor miért pont ez kell neki?

- Az, aki az enyém. Az enyém? - kérdezi máris a kijelentés után, mert látja, egyre közelebb kerülnek egymáshoz, és úgy beszélgetnek.

Legszívesebben ellépne az ablaktól, hiszen egyre szomorúbb a látottaktól. De nem tudja otthagyni a látványt. Szégyen pírja ül ki az arcára. Egyrészt a leskelődés, másrészt pedig a férje viselkedése miatt.

Sokan mennek el mellettük. Van, akinek köszönnek, és van, akinek nem.

- Lám, itt a szomszéd - fedezi fel a bevásárlószatyros asszonyt, aki úgy megy el a beszélgetők mellett, mintha ott sem lennének. De öt-hat lépés után megáll, és visszafordulva nézi a párt.

- Jaj, menjetek már innen, miért csináljátok itt a kirakatban? - mondja ki hangosan, de csak a hűtőszekrény zúgása felel a konyhából.

Közben a kezével feléjük hesseget, így küldve el őket. És akkor az ujjai nyomán a férje és a nő melletti kerítés ingadozni kezd. A járda szélén lévő fa szinte derékszögben hajlik feléjük.

- Ennyire fúj a szél? - fut át rajta, mikor eszébe jut a csatlakozó, a számítógép teteje, a pohár, és a tányérral, na meg a seprűvel való játék.

Egy egész téglát fedez fel a kerítés mellett. Még innen, ebből a távolságból is jól látható a nagyméretű, kicsit csorba, otthagyt falazó alkalmatosság. Felé mutat. Megremeg a téglá. Az ujjával emeli fel a beszélgető pár fölé.

- Kinek a fejére ejtsem? - teszi fel magának a kérdést.

De csak a rend kedvéért, mert már a nő fölött vár a téglá a beteljesítésre.

- Nincs elég férfi, neked az kell, aki már foglalt? - súgja az ablak üvege felé, és jobb kezével a padló felé csap. A téglá kint az utcán követi a parancsot. Tudja, most ölnie kell. Beáll élével a szőke hajkorona felé, és teljes sebességgel lecsap.

Egyszerre rántotta el a zuhanó halált hozó téglá elől a férfi a nőt, és állította meg a feleség a jobb kezével, még a becsapódás előtt a parancsát teljesítő eszközt.

Remegés jön rá. Vacog a foga.

- Ezt hívják hideglelésnek - jut az eszébe. - Majdnem megöltem azt a nőt, és miért? Mert táncba vitte a férjemet? Hát megérdemli ez az ember, hogy valaki meghaljon miatta? Megérdemli, hogy börtönben üljek, míg élek? - teszi fel magának a kérdéseket.

Ott áll változatlanul az ablak előtt, de nem látja, mi történik odakint. A fák lombjait tépkedi a tavaszi, viharos szél.

Eszébe jut, amikor szintén ilyen idő volt, és kirándulni mentek a hegyekbe. Sűrű fenyőerdőn át vezetett a gyalogösvény, és egyszer csak bújócskázni kezdtek. Ők ketten. A két felnőtt ember. Akik a szerelem hatása alatt ismét gyermekek lettek. Akkor is így fújt a hideg szél. Ő volt a hunyó. A férje, akivel akkor még csak tervezték az esküvőt, annyira elbűjt, hogy nem találta. Már kezdett szürkülni az ég alja, de hiába hívogatta, nem jött elő. Ott nagyon félt. A szél hajlítgatta az ágakat, és itt meg ott letört egy darabot belőlük, ettől még jobban összezavarodott. Akkor befogta a fülét, miközben a két tenyerét az arcára szorította... és egy pillanat alatt szélcsend lett. A férfi is nevetve előkerült. Átölelte.

- Te, te varázsló - mondta neki szerelmes szemekkel, de ő nem foglalkozott ezzel.

Annak örült, hogy végre hazamehetnek. Ajkán érzi a férfi csókját - de ez csak emlék -, jut vissza a jelenbe.

Kint a járdán a kerítés mellé behúzódva nézi a férje és a szőke nő az előttük tisztas magasságban lebegő téglát. A járókelők nem foglalkoznak ezzel. Fel sem nézve mennek el a falazó alkalmatosság alatt.

- Majdnem megöltem azt a szegény nőt - jut ismét az eszébe az előbbi történet. - Végül is mit vétett ő, hogy ennyire megharagudtam rá? - kérdezi magától, és közelebb lép az ablakhoz. - Az is lehet, hogy tényleg szerelmes lett a férjembe. Ha ez így van, akkor pedig nincs segítség. Nem tehet róla.

Ő is így volt. Hányszor elmondta az édesanyja, hagyja ezt a fiút, mert nem hozzá való. Az édesapja elhívta egy sörre a kedvenc kis-

kocsmájába. Itt hozta elő a leendő férjének általa ismert, rossz tulajdonságait. Szegény, milyen óvatosan és körülményesen mondta el, ne bízson ebben az emberben, futja el az emlékezés könnye a szemét.

– Pedig nekem akkor bárki, bármit mondhatott. Meghallgattam, de semmit nem vettem komolyan. Az volt a lényeg, hogy velem van a világ legjobb és legokosabb pasija, és érzem, szeret engem. Én meg úgy éreztem, egy percig sem tudok meglenni nélküle – mosolyodik el magában.

És akkor, a lebegő téglá mögül, a kerítés takarásából kilép a férje, és felnéz az ablak felé. A házastársak szeme összeakad. A láthatatlan sugár, ami a két szempárt összeköti, nem engedi őket elfordulni. Igaz, az első percben nem is akarnak. Hiszen beszélgetnek ezen a csak számukra érthető nyelven.

A férjnek elsöre, mikor észreveszi feleségét az ablakban, a férfi felsőbbrendűsége emelkedik, és kihívóan, keményen kapaszkodik a láthatatlan kötélbe, ami a felesége szemével köti össze. De aztán, amint érzi az asszony mondatait, egyre jobban elbizonytalanodik, és szemlátomást percről percre kisebb lesz. Az egyenes derekú, felhúzott vállú, kidüllesztett mellű férfi összeesik. Szeme keresi a kiutat. A járdát szeretné alaposabban megnézni, de azt felesége szemsugara nem engedi.

Így múlik el számukra az életük egy jó része, legalább tizenöt év. Másoknak, akik a járdán mennek a dolguk felé, talán ha öt perc. És akkor, mikor rádöbben életének múlására, ijedtségében két tenyerével megfogja jobb- és bal oldalán az arcát, becsukja a szemét. Beletemeti magát a saját tenyerébe. A hús kéz jó érzésekkel tölti el.

– Szervusz, szívem – szólítja meg az ajtón belépő férje, és átölelve megcsókolja.

Boldogan viszonozza.

Kint a szél messze van már. A tavaszi nap fényes melegségével hallgatja a madarak csivitelését.

A kerítés mellett pedig a téglá vár valakire.

5. Az érintés

Így volt ez minden alkalommal. Várta és félté. Most is ez történt. Már nem tudta mire vélni az elmaradt látogatást. Többször nyúlt a telefon felé.

- Felhívom - határozta el, de mire odaért volna kezével az asztalán fekvő és órá várakozó készülékhez, meggondolta magát.

Gondolatai a férfinél jártak. Szerette volna érezni az érintését, de tudta, tudja, nem szabad. Állandóan ebben a kettősségben vergődik. Ami nem jó meghatározása, fogalma ennek az érzésnek - hessegeti el az eszébe jutó negatív szót, hiszen ez inkább jó, sőt, nagyon jó.

- Különleges érzés, amikor hozzámér, de ha nem, akkor annak is örülök. Egyik sem előbbre való a másiknál - mondja ki majdnem hangosan, és ül a számítógépe elé.

Az arca mosolyog, pedig komoly hangvételő levelet ír. Közben párja, és a sokszor hangtalan, fáradt esték egyhangúsága kúszik a várt férfi elé a gondolataiba. Szereti ezeket az estéket. Pedig sok újat, érdekeset nem hoznak. De az érzelmes, kiszámítható melegségtől feltöltődik. Vacsorakészítés.

- Mi újság a munkahelyen? - a szokásos kérdés, és a már előre megírható felelet:

- Semmi extra.

Aztán egymás biztosítása a múlhatatlan szeretetről, ami szintén már forgatókönyvszerűen történik, hangzik el. Másnak ez unalmas lehet. De neki - áll meg a levél írása közben, és néz az ajtó felé, amivel szemben áll a sötétbarna, avított íróasztala - nem az. Így szereti élni az életét.

Az asztal mögött ülő fiatal, már első látásra is szépséget sugárzó nő - a ronda asztallap által, így félig takarva is -, megnyerő bizalmat ébreszt. De csak az első lépésig, mert utána, mikor már közelébe kerül a belépő, és netán a szavát is hallja, a titokzatosság lila felhőjét látja meg körülötte. Ezt finom, érzéki ujjai, kerek, szemet megfogó keblei, melegséget adó, nagy szemei és érzékiséget mutató ajkai még jobban kihangsúlyozzák. És ha netán valaki fél-

reértené, ami bizony gyakran előfordul, akkor mindezeknek ellentmondóan, csodálkozó, sőt esetleg megbotránkozó, visszautasító, kemény hangon mondja:

- Na, ne! Viselkedjen, ha tudja!

Hát ilyen ő. És ezt tudja is magáról. Mint ahogy azt is, hogy szereti a párját, akivel a számukra szép estéket töltik. Akivel, ha lehet, programokat szerveznek hétvégére, és akivel igazából a jövőt, a távoli jövőt is elképzei. Tudja, tervezi az életét. Úgy érzi, gondolja, minden rendben van körülötte. Van elképzelése a családalapításról, a gyerekszülés idejéről, sőt még többről is, egészen részletesen egyéb dolgról, amiről még nem is beszélt senkinek, talán azért, mert még csak az ő gondolata, terve. De tudja, ez is meg fog valósulni.

Az ajtón nem lép be senki. Így nem zökkentik ki a gondolataiból, ami álmodozásnak is tűnhetne, ha netán elragadnák az érzelmek. Most a tegnap estén jár az esze. Végre ismét minden rendben van otthon a párjával.

Évekkel ezelőtt nagy szerelemmel indult a kapcsolatuk. Ha már nem is ugyanaz, de az együvé tartozás, a meleg, biztonságot adó szeretet érzése az élete részévé vált. Nem, egészen biztosan nem tudna már megenni nélküle.

És akkor, villan be, itt van ez a férfi, a férfi érintése. Ami nem csak fizikálisan történik meg, ha találkoznak, hanem úgyis, ha hozzá sem ér. Az első találkozásuk alkalmával már érezte. Abban a pillanatban tudta, nem tud ellene védekezni, de nem is akarja felborítani az eddigi, jól kialakított életét. Betekerte magát egy láthatatlan, de kilyukasztthatatlan, védelmező szőnyegbe, aminek leragasztotta a végét. Ezt hordja, mint egy ruhát, ha közelít az érintést hozó férfi.

Ebből fakad esetenként otthon is a probléma. Bizony, bizony! Előfordul, elfelejti legöngyölni magáról a láthatatlan védelmezőt. Ilyenkor párja, aki az első nagy szerelme, felháborodik, vagy ami még ennél is rosszabb, magába zuhan. Az utóbbi esetben napok telnek el, mire ráébred, ő az oka ennek. Nem szereti ezeket az időszakokat. Ilyenkor egyedül, nagyon egyedül érzi magát. Még nem tudta megfejtetni az okát, de ebben az időszakban a férfi is elmarad. Talán jobb is. Hiszen, ki tudja, előfordulhat, hogy a láthatatlan, védelmező szőnyeg lemarad, és akkor annak beláthatatlan következményei lehetnének.

Hátradől a székén. Megpróbálja megigazítani a magasságbeállító karral, de nem sikerül. A hiábavaló húzkodás, nyomkodás kizökkenti

a gondolataiból. Többször felemelkedik, majd visszaül. Úgy tűnik sikerül, de mikor a súly ránehezedik a székre, ismét lesüllyed. Legyint egyet. Nem próbálkozik tovább, de éppen ekkor a szék megjavul.
- Ezzel kellett volna kezdenem.

A telefonhoz nyúl, mikor egy, a férfiéhez hasonlatos autó hangját hallja kintről. Azonnal érzi, ahogy rebbenéstelen szemmel vetkőzteti le. Nézésével végigtapogatja, simogatja a teste minden zegézugát, majd a szempár az ő ijedt szemén telepedik meg. Érzi az érintést. Libabőrös a háta közepe, kiszárad, majd nyál gyűlik a szájába, amit nehezen nyel le, és arra gondol, ezt nem szabad, de mégis akarja, de nem, de igen, csak egy kicsit, szó sem lehet róla, egy apró csók, na, ezt aztán azonnal elfelejteni – küzd önmagával.

Homályos szemmel néz az ajtó felé, de nem jön be senki. Lassan feláll. Kinéz az ablakon.

- Nem ő – állapítja meg, és olyan nagy öröm tölti el, mintha főnyereményt nyert volna.

Megkönnyebbült szívvel ül vissza a nehezen beállított székre. Átolvassa a levelet, amit eddig írt belőle. A most megszerzett örömet lassan szomorúság kezdi felváltani. A férfi gátlásoktól mentes viselkedése, hangja, és a vetkőztetés nézése jut eszébe ismét. Szereti az érintést. De csak azt, és tisztos távolságból. A bizsergést akarja, amit az érintésre érez, és amit nem kap meg mástól. Előfordul, hogy filmet néznek a párjával a tévében, és ha hasonló helyzetet lát, vagy olyan zenét hall, akkor eléri a férfi érintése. De ez csak az utóbbi időben fordult elő.

A telefont még mindig a kezében tartja.

- Mit mondjak neki? – teszi fel magának a kérdést. – Semmit, nem hívom fel – dönti el, és ettől kicsit jobban van, de közben a lemondás érzésétől megkeseredik a nyelve.

Hirtelen elhatározással a párja számát csengeti.

- Szia.

- Szia. Mi újság? – hallatszik a kérdés.

- Nem, semmi, csak eszembe jutott, mi legyen este – válaszolja.

- Ahogy te szeretnéd, nekem az jó, de most éppen egy nagyobb munkában vagyok benne, ha nem baj.

- Nem, dehogy, ne haragudj.

- Valami baj van? – esik le nála, hiszen nem jellemző a munkaidő alatti telefonálgatás.

- Nem, semmi. Talán baj, ha hiányzol?

- Nekem is hiányzol, de most tényleg dolgom van.

- Jó, akkor, szia.

- Szia, de várj egy kicsit! Mondd meg, mi a baj? Valami nincs rendben.

- Miért gondolod?

- Nem szoktál csak úgy engem hívni.

- Nem, tényleg, nincs semmi baj, csak egyszerűen hiányzol, és hallani szerettelek volna.

- Nekem is nagyon hiányzol, akkor majd este. Sietek haza.

- Az jó. Szeretlek.

- Én is téged. Szia.

Könnyebb lélekkel kapcsolja ki a készüléket. Leteszi maga mellé. Folytatja a levél írását. Miközben keres egy oda illő szót, ami a legjobban kifejezi a mondanivalóját, a telefonra téved a tekintete. A kijelző a férfi nevét mutatja. Nem hívja senki. Ő sem mozdította el, és mégis, valami oknál fogva véletlenül éppen ennél a névnel merevedett le a készülék. Azonnal elkapcsolja, de akkor már ismét érzi a férfit. Most viszont örömmel gondol rá, és az ő vetköztetés, simogatós szemeire és érintésére.

Álmodozik egy kicsit. Megvárja, amíg az érzés végigszalad a háta közepén, elképzeli, hogy egymás mellett mennek, aztán képzeletében apró, elcsúszott csókkal kezdi, majd csókolózik vele. Tudja, mindez a képzelet szüleménye. Tudja, így bármit megtehet, de azzal is tisztában van, veszélyes játék ez. Úgy dönt, most ezzel az utóbbival nem foglalkozik. Az érzés kell neki. De úgy, hogy az otthoni meleget, a kiszámítható szeretetet, boldogságot megkapja. Ez így együtt.

- Egy percre nem cserélném el a párommal ezt a férfit - mondja ki majdnem hangosan. - De a férfi érintése olyan, mint a só, nem lehet nélküle élvezni az étket, az életet - teszi hozzá, és most már hangosan, jókedvűen nevet hozzá.

Ez természetes, hiszen a gondolatai végére belép az ajtón a férfi.

Látszólag rá sem néz. De ő érzi, a láthatatlan, védelmező szőnyeg alatt leesik róla a blúz, a farmer, és éppen a bugyijával küzd.

- Na-na - mondaná, ha szó jönne ki a száján, vagy ha ez fizikálisan történne, de így csak nagy szemekkel, pillantás nélkül élvezzi az érintést. Figyeli a hátán le-, és feljárkáló érzést. Tudja, a szájának kiszáradása után hirtelen termelődő sok nyálát nehezen nyeli le. És akkor a férfi a közelébe lép. Futólag hozzáér. Ez az érintés mint áramütés éri. Egyben kábít és kijózanít.

Önkéntelenül húzódik hátrébb, de közben kapaszkodik a felé nyújtott kézbe.

6. A hosszú élet titka

Mindig kacérkodott vele. De egy jó ideig kiélte magát abban, hogy elbeszélte. Ilyenkor mesélt. Kiszínezte a történeteket, és a hallgatóságot figyelve, annak láthatatlan érzelmi hullámaira felülve, tekerte erre és arra a történet fonalát, a csattanót, a happy endet keresve.

Aztán később már egyre jobban vonzotta a papír. Elővette a fiókjából az üres A4-es formátumú lapot, és leírta, amit addig elmondott. Kicsit könnyebb volt, és egyben nehezebb. Könnyebb, mert akkor és úgy tette, ahogy a kedve, ideje engedte, nehezebb, mert az asztal mellé kellett képzelnie hallgatóságát. Azokat, akiknek véleménye is van, akik ezt valamilyen módon értésére is adják. Sokat vesződt, míg megtalálta önmagában a leírt gondolataira reagáló, őt ösztönző nőket, esetleg és ritkábban férfiakat. Így lelte meg saját, egyéni stílusát, ami csak azért sajtóságos, mert ő úgy gondolja.

Történt egyszer, hogy az egyik közeli barátja nagyon beteg lett. Meglátogatta. Akkor ő lett a hallgatóság, akinek láthatatlan érzelmi hulláma a volt párja felé igyekezett, de sajnos hiába. Önmagát tudta csak megváltoztatni, mint a lakmuspapír, ha lúgos folyadékba mártják, és akkor csak ő változik, az amiben megmerítkezett, az egyáltalán nem.

Barátnője már nagyon beteg volt. Tudattalanul mesélte életét, történetét. Nem érezte, nem érezhette a hullámokat, ami az elbeszélése nyomán az íróban keletkezett, és így ráülni sem tudott. Ott maradtak ezek kettőjük között, és vergődve keresték helyüket. Végül visszatértek hozzá, és a hangtalan szavakból összegyűlt élet-tavacskában megmerült író a saját hullámait visszafogadta. Nehezebbre esett. Hiszen a tavacskából, amit csak nagyon jó szándékkal lehet annak nevezni, hiszen annyira kicsi volt még, hogy szinte fél tónak, ha lehetett volna nevezni, a ráragadt életvíz közben leszáradt. Pedig ez tette volna könnyedebbé a hullámok visszafogadását. Így aztán ez a különleges és láthatatlan valami, mint egy nehéz idegen test dudorodott ki belőle, miközben ment a kórházból haza az időközben számítógéppé lett A4-es papírlap mögé.

Leírta. Kiírta. *Az utolsó kérés* címet kapta. A szegény vergődő

többször átalakult, de a már senkinek nem kellő dudort, folyamat, életvizet és igaztalanságot, reményt, megalkuvást, belenyugvást és annak a múlthatatlan kibékíthetetlen ellentétét is megosztotta. Neki ettől egy kicsit könnyebb lett, míg másoknak közben nehezebb. Mint általában az életben. Valaki, aki minden titkok tudója itt is a harmóniára törekedett. Eltette a kicsi dolgozatot a számítógép egyik számára fontos bugyrába. Aztán ismét előjött a szokásos asztal mögötti hallgatóság, és azoknak mesélt. Így múltak el a reggelek, majd az esték, és kezdődött, mint évezredek óta, újból egy új nap.

Az egyik alkalommal, mikor éppen mesélt az ő sajtósága ujjal beszélő nyelvén, üzenete érkezett. A mondat végére érve megnézte. Régi jó ismerőse kereste. Nem lepődött meg. Kapcsolatteremtő képességével szünet nélkül bővítette azok számát, akikkel ha nem is naponta, de rendszeresen kitárgyalta az élet megállíthatatlan folyását. A sarki közérttestől, a fagyaltot árusító iskolai szünetben is dolgozó fiatal lányig, a nagyon régen még kezdő szakemberként megismert kollégájától, a régen eladott vidéki ház szomszédjáig, akikkel ifjú titáni korában söröztek együtt a garázsban, és a platói, vagy egy szemhunyasnyira beteljesült szerelméig mindenki az ő holdudvarában várta a hullámot, hogy feltöltse önmagával, és visszaküldje az írónak. Ő, Julika is a hullámtörők egyikeként, biztosan hiányolta már számára a talán hosszúra nyúlt hallgatást.

- Mi van veled? Régen hallottam rólad - írta.

Az írónak eszébe jutott, hogy tengersok mondandója van, és az csak egy hosszú levélbe fér bele, ezért elhatározta, a következő napon válaszol. Benne volt egy jó történetben, és a tiszta fényes mese fonalát nem szerette volna megszakítani. De válasz nélkül sem hagyhatta az ő egyik fontos hullám érzékelőjét, ezért jelzésként fel emelte a barátságos zöld tárcsát. A saját bugyrából kivette a közben már előszóban általa felolvasott, és a gépben lementett kicsi írást, és elküldte. A hullám pedig, ami akkor régebben a kórházban elindult az első útjára, de a lesújtó betegség miatt nem talált befogadóra, kitört a kényszerű börtönéből, hogy elinduljon a beteljesülés felé.

Másnap Julika, az érdeklődő barátnő, alig győzte kívánni a reggeli munkakezdés idejét. Mikor már úgy gondolta az író társa dolgozik, azonnal tárcsázta.

- Hát, Ancika - kezdte szomorú, gyászos hangon -, nem is mondtad!

- Mit, Julika? - értetlenkedett a hívott.

- Hogy az író beteg.

- Igen? - kérdezi csodálkozva.

- Ne mond, hogy nem tudod. Halálos beteg. Tőlem a saját hangján búcsúzott el. Most is kórházban van.

- Igen - bizonytalanodik el Ancika. - Én tegnap még láttam, és nem mondott semmit sem.

- Hát, ez az. De ha te nem tudod, akkor talán nincs is semmi baja - vonná vissza Júlia, amit eddig mondott, miután abban a pillanatban esett le neki, hogy talán az író, csak őt tisztelte meg ezzel a vallomással. - És egyébként hogy vagy? - terelné el a szót.

De most már Ancika nem akarja engedni. Neki is átszalad a gondolatain, hogy talán tényleg beteg az író. Az utóbbi időben tényleg furcsán viselkedett - csapkodnak az emlékei.

- Sokat beszélt az életben elkövetett, később megbánható esetekről. A sok rossz, mégis emberi tulajdonságokról. Az idő rohanásáról.

Próbálja magában összerakni, de kórházra, betegségre nem emlékszik.

- Julika, te jól hallottad?

- Mit, Ancika? - kérdez vissza a telefonáló.

- Hát, amit az író mondott neked.

- Mondtam már, ne is törődj vele - hártana, hiszen az egy nagy megtiszteltetés, ha valaki éppen neki vallja meg halálos betegségét, és búcsúzik el tőle - gondolja, de természetesen nem mondja.

Nehezen állja meg. Asszony ő. A beszédes típusú - mondják -, aki nem rosszindulatból, hanem csak a közlési vágy, vagy a jól értesültek módján szereti magát feltűntetni.

- De mégis, mond már, Julika - kérleli a telefon innenső végén Ancika, akinek már a szája is ki van száradva.

Ő már nagyon régóta bizalmasa az írónak, sőt az egész környezetének. És most, amikor a hírt hallgatja, szörnyű gyanúja támad.

- Csak nem lehet? Nem, az nem létezik. Ha baja lenne, akkor biztosan engem tisztel meg azzal, hogy elmondja, nem ezt az asszonyt, akiről tudja, szeret beszélni - győzködi magát, de a bizonytalanság belefészkelte már magát a lelkébe. - Hogy fog az kijönni, hogy már mindenki tudja, hogy nemsokára meghal, és én aki, pedig mindig mindent, nem tudom. Megint rajtam fog nevetni, aki csak ismerte - fut el a szeme előtt.

Közben pedig Julika ül a kis lakásában a kanapén, és boldogságában, ha szárnya lenne, a fellegekbe repülne.

- Mindig tudtam, hogy az író szimpatizál velem. Éreztem. Igaz, nem sűrűn beszéltünk, de én már régebben is hallhattam az ő történeteit - emlékszik vissza.

Aztán azon jár az esze, hogy újra fel kell hívnia azokat telefonon, akikkel már beszélt az éjszaka, hogy kiegészítse a hírt. Ezt csak ő tudja. Csak neki vallotta meg az író a halál előtti érzéseit.

- Majd újra meghallgatom - dönti el, és mindjárt tovább is tervez.
- Elhívom a barátaimat és lejátszom nekik - nyalja meg futólag a szája szélét, mintha bizony fellépésre menne.

- Julika, nem hagy békén ez az egész - hallatszik a telefonkagylóból -, kérlek mondd el, hogy is van ez - kérleli ismét.

Az asszony most már szeretne továbblépni, és ennek ellenére úgy érzi, most arathatja le az első babérlevelet.

- Hát jó, elmondom, de kérlek, ne add tovább senkinek.

- Dehogy. Hogy gondolsz ilyet, Julika - kapja azonnal az ígéretet.

- Az író csak nekem küldött egy üzenetet. Elbúcsúzott.

- Mit csinált?

- Mint mondtam elbúcsúzott. És csak tőlem, mert ezek szerint te semmit nem tudsz. Leírta, hogy mennyire beteg, és már morfiummal tartják benne az életet. Nagyon szépen beszélt a saját hangján. Még zenét is rakott alá. Egész éjszaka sírtam. Annyira megható volt és annyira, de annyira sajnáltam, hogy azt elmondani nem lehet. Még az éjszaka, akit fel tudtam ébreszteni, annak elmondtam, mert azt gondoltam már mindenki tudja, és mások is megkapták a búcsúlevelét, és így együtt sírtunk némelyikkel. Képzeheted, azért voltak olyanok, akikről most derült ki, nem is szerették. A Dezső például azt mondta:

- Na és? Mindenki meghal egyszer. Akkor az írónak miért kellené örökké élnie.

- Hát erre, aztán nem mondtam semmit. De volt, aki inkább engem sajnált. Biztosan azt gondolhatta, volt valami közöm az íróhoz. Nem mondtam, hogy nem, hiszen jól esett az együttérzése - mondja megállíthatatlanul. - De most le is teszem, Ancika, ne haragudj! Sajnálom, hogy az író nem neked mondta el először, és nem neked küldte el a zenés elkészítőjét.

- Julika - vág közbe Ancika.

- Igen - szól vissza türelmetlenül.

- Zene is van alatta?

- Igen, mint mondtam. Gépzene, ami csak arra íródott - gondolom.

- Óh, hát akkor megvan - kiált fel.

- Mi van meg - kérdez rá a telefonáló.

- Az író az új novelláit fel is olvassa hangoskönyvben, és zenét írnak alá a Bandóval. Ebből küldött neked.

A telefon furcsa egy találmány. Van úgy, hogy akármilyen hangosan is mondják a magukét bele a készülékbe, a másik oldalon a hallgató nem hallja, nem érti. Ilyenkor magukból kikelve üvöltének, szitkozódnak, vagy éppen próbálják megmagyarázni a megmagyarázhatatlan előzőleg elkövetett cselekedeteiket, de az is előfordul, hogy szerelmes szavakat öntenek le édeskés mázzal, bűgő hanggal. De a telefonon nem fog ki semmi. Egyet gondol, és nem közvetít. Legalábbis a hívott fél nem hallja. Ezzel szemben előfordul bizony az ellenkezője is. Mint az elmondott esetben, mikor Ancika elmondta Julikának a novella történetét. Akkor azután a mondat után egyikőjük sem szólt, és mégis tökéletesen hallották egymást.

- Én ismerem a novellát, és azt egy nő mondja el. Még a férjéről is beszél - mondja a telefon Ancika hangján. - De ugye mindenki azt olvassa ki az írásból, amit szeretne belőle kivenni - teszi hozzá.

- Jaj, de kellemetlen - szólal meg a hangtalan készülék Julika hangján -, hogyan is gondolhattam én ilyen butaságot. Milyen kavalkádot csináltam ezzel. Miért is nem hallgattam meg figyelmesebben. De hát annyira megijedtem, mikor megszólalt az üzenetben az író.

- Na, ezt jól megcsináltad, Julika - folytatja Ancika.

És ez a hangtalan telefonbeszéd így folytatódik. Csak nyeléseket és szuszogásokat hall az, aki éppen betolakodik a vonalba.

- Ancika - hallatszik végre beszédhang is.

- Igen, Julika!

- Légy szíves, ne mondd el az írónak ezt az esetet, jó? Majd én megbeszélem vele.

- Jó rendben, Julika!

Két óra múlva már hárman beszélnek egymással az ország más-más területéről. A konferenciabeszélgetés jókedvű. Kitérőleg beszélnek innen és onnan az esetet, és nagyokat nevetnek. Mindenki a másikon.

Julika az írón és Ancikán, Ancika a Julikán és az író jókedvén, az író pedig a hullámon, ami lám már az ismerősök ismerőseit is elérte. Végül az író elköszön.

- Köszönöm, lányok - mondja.

- Nagyon szívesen - válaszolják szinte egyszerre -, ránk mindig számíthatsz - teszik hozzá.

Nem mondják, de mind a hárman tudják: Akinek halálhírét költik, az hosszú életű lesz - szól a mondás.

Az író siet a kocsijához. Éppen elfogy a zöld lámpa. Lelép az útestre, de aztán visszaugrik az elinduló gépkocsifolyam elől.

- Azért én is kellek ehhez - néz fel az alig felhős kék égre, miközben még mindig mosolyogva gondol a bölcseletre.

7. Ki tudja?

Hoztam két könyvet, ha megkérhetem rá, kirakná? – kérdezi, miután kivárta a sorát.

A kicsi üzletben sok minden kapható, ami közel áll az olvasnivalóhoz. Nem csak újság, de egyéb kiadványok is színesítik a gondolákat. A tulajdonos negyvenes körüli, jó öltözetű nő a pult mögött ül, és nem felel. Megrendelést, számlát vagy valami mást ír. A férfi vár.

Kezében a két szép kivitelű könyvvel nézegeti a polcokat.

– Na, miről van szó? – fordul végre feléje.

– A könyvemet szeretném itt hagyni, ha megtenné, hogy kiteszi. Természetesen jutalékért – teszi hozzá.

– Számla, szállító, szerződés van hozzá?

– Igen, minden itt van.

– És mi ez a könyv?

– Az én – mondaná apró, szemérmes mosollyal az arcán a férfi –, de tudja mit, végül is mindegy – vágja közbe.

– Mutassa a szerződést!

Átadja. A nő olvassa.

– Ki ez a – akarná mondani az író nevét –, csak nem maga?

– De igen, az én – kezd bele ismét a férfi könyve bemutatásába.

Szeretné elmondani ez az első, és nagyon boldog lenne, ha sokan olvasnák a gondolatait, de a nő közbevág:

– Jó, nem számít – zárja le, és a papírokat a fiókjába teszi.

A könyv írója álldogál a pult oldalán. A nő pedig, mintha ő ott sem lenne, továbbtöltögeti a papíron a még üres rubrikákat.

– Akkor talán itt hagyom a könyveket – toporog a férfi, és nyújtja a pult túlsó oldala felé.

– Mit csináljak veled? – csattan fel a papírja mögül a tulajdonosnő.

– Tegye le oda valahová – mutat a többi kiállított könyv felé.

– Azt gondoltam meg tetszik nézni, esetleg beleolvasni. Szerintem nagyon... – ismét nem tudja befejezni.

– Ha nekem erre időm volna, akkor nem itt lennék – vágja közbe a nő.

A férfi nem szól, de érdeklődve nézi a divatos öltözékben, friss frizurával, szépen megalkotott körmökkel, illatfelhőben úszó szemre is csinos hölgyet.

- Nézze meg, mennyi itt a munka. A vevők pedig jönnek és jönnek. Ha egy nap nem vagyok nyitva, akkor fel vannak háborodva. Mintha nekem nem is járna egy kis szabadság, vagy szabadnap. Ne tudja meg! Ezek azt gondolják nekem az a kötelességem, hogy akár esik, akár fúj, mindig itt legyek. Miért nem mennek máshová vásárolni, ha nem tetszik?

- De azért olvasni szokott, ugye? - kérdez közbe bátortalanul a férfi.

- Én? Hová gondol? Ugyan, mikor? Talán középiskolás koromban olvastam utoljára a kötelezőt. A gyerekek mellett, na meg a férj, a család, semmire sincs ideje az embernek. Örülök, ha edzeni eljutok heti egyszer, kétszer. Még így is látom magamon a lógó bőrt. - Még valamit? - kérdezi meg a közben bejött vásárlótól, aki rendesen bepakolt magának.

- Hát, végül is - próbál barátkozni a férfi -, itt megvan mindenféle újság, irodalmi kiadvány, folyóirat, azt biztosan lapozgatni tetszik - mondja.

- Én? Ezt a sok hülyeséget? Maga nem is ezen a világon él. Örülök, ha ki tudom pakolni, és a maradékot visszaküldeni. Figyelni kell az ellenőrökre, mert azok is jönnek, és vesznek egyet valamiből, aztán ha netán nem kap számlát vagy nyugtát, akkor csinálják a fesztivált. A büntetésről nem is beszélve. Itt aztán nincs az embernek egy percnyi ideje sem.

- Most sincs itt senki - veti közbe bátortalanul a férfi -, ha én lennék egész nap az üzletben, biztosan elolvasnék sok mindent.

- Az maga - zárja le a nő, és felállva a cigarettás dobozokat kezdi átszámolni. - Én nem szeretek olvasni. Jól megvagyok anélkül is, hogy mindenkinek a baromságát olvasgassam. Csak mondják a magukét. Én tudom, mit akarok, és hogyan oldom meg. Senki nem csinál meg helyettem semmit.

- Minden könyv egy külön világ, és virtuális utazás - szól a könyv írója csendben.

- Elhiszem én magának. Legyen - vágja rá nő nem agresszíven, nem idegesen, inkább ellenmondást nem tűrő hangnemben. - De nem érdekel. Ma is mennem kellene szülői értekezletre, de a fodrásztól is mára kaptam időpontot. Vacsorára majd eszünk hideget - gondolkozik el egy pillanatra.

A férfi elindul a bejárati ajtó felé, de aztán meggondolja magát és visszafordul.

- Még azért szerencse, hogy van Tv.

- Tv? - kérdezi vissza a nő a pult mögül.

- Igen, amiben ki lehet válogatni a jó műsorokat.

- Ja, vagy az. Hát előfordul, de lehet ott is csalás van. Na, meg biztosan összeválogatják, amiket leadnak. Már arra is gondoltam, talán nincs is igazából valóságshow, csak ez is egy műsor, amit felvesznek, majd lejátszanak. Kábé a közepén tudtam már, kit akarnak majd kihozni nyertesként. Később már nem is szavaztam egyikre sem, pedig volt, aki tetszett - sorolja. - A maga könyve miről szól? - kérdezi egészen barátságosan.

- Egy lányról és egy fiúról, aki... - kezdene bele az elsőkönyves író.

- El ne mondja, mert arra nincs időm, meg tudja, egyébként sem szeretem a könyveket. Fel kell hívnom a fodrászt, meddig tud várni este - teszi hozzá, és a telefont nyomkodja.

- Akkor én el is köszönök - hajol meg éppen csak jelzésül a férfi az ajtóban.

- Jó, menjen. A könyveket, akkor letette?

- Igen ott van - mutat a többi felé.

- Jó, rendben, ki tudja? Hátha valakinek éppen ez kell - veti oda

- nem, az nem neked szól, drágám! - beszél a telefonba. - Itt volt egy, de mindegy, mehetnék kicsit később hozzád?

A férfi ezt a kérdést még hallotta, aztán lassú léptekkel elindul haza a gépe mögé. Eszébe jut a számítógépe, elneveti magát. Visszafordul. Gyorsan odaér az üzlet ajtajához. A nő a fodrászával beszélget. Közben érzéki ajkain játszik a rózsaszín nyelve hegye. Felnéz az íróra és szemével kérdez.

- De a számítógépet szereti, ugye? - szólítja meg a nyitott ajtóból.

- Mit? Várjál Gabikám, ne haragudj, itt van valaki, aki. Mi van?

- Csak azt kérdezem, van otthon számítógép?

- Persze, de mit akar vele?

- Semmit csak gondoltam, azt szokta...

- Na, hagyjon már - vágja ismét közbe -, a gyerekeknek van gépük, és a legjobb. Ha tőlem függött volna, akkor nekik sem lett volna, de hát van nekik apjuk is. Itt vagyok, Gabikám - beszél a telefonba, és még csak nem is néz az ajtó felé.

A férfi jókedvűen megy most már haza a kedvenc helyére.

- Helyes ez a nő. Nem rossz - ízelgeti magában a szavak mögött rejlő bujaságot -, csak meg ne szólaljon - teszi hozzá, és hangos nevetésben tör ki.

8. A WC-szónok

Különleges batyut cipel a hátán. Erős kezével és markával belekapaszkodik a fehér fajsasz szélébe, és a vállán át fogja meg, így viszi. Úgy látszik, senkinek sem tűnik fel a férfi, aki egy fehér porcelán WC-kagylót egyensúlyoz a nyaka mögött. Kerülgeti a járda szélén kirakatokat nézegető embereket, míg mások, akik sietnek, őt hagyják el. Általában, a nagy autóforgalmú Rákóczi úton ilyenkor, mikor a napsugarak is csapdába esnek, és mérgükben az aszfaltot olvasztják, nem sok gyalogos van.

De most, valami oknál fogva, a jellegzetes, füstös szmog ellenére, a fehér fajsasz WC-kagylóval a hátán egyensúlyozó férfi nehezen halad az emberek között.

Egy lámpás útkereszteződéshez ér. Most a gépkocsiknak szabad az út. Hirtelen tömeg verődik össze a járda szélén. Ő leteszi a súlyos porcelánt a kirakat elé. Lecsapja a fedelét, és ráül. Zakóban van. Hosszú a kiskabát. Van, aki odasandít a zöld lámpára várók közül, és hitetlenkedve állapítja meg, ez az ember a dolgát végzi a Rákóczi úton, az általa cipelt WC-én.

A férfi némelyiket észreveszi. Élvezi a helyzetet. Tudja, nem látják a lelógó zakójától, hogy nem a kagylóban ül, hanem rajta. Erre az érzetre még rá is erősít. A zsebéből WC-papírt vesz elő. Ez nagyon keskeny. Több csíkot húzogat ki és tereget a térdére, előre hajolva.

Most már feltűnően felé fordulva nézik a járdán várakozók. Közben a lámpa zöldre vált, de alig van, aki elindul. A férfit nézik, aki, arany Rolex-órával a csuklóján, nagy, fekete ónix köves gyűrűvel az ujján, feláll a lecsukott WC-tetőről. A sárga, kiterített papírt összegyűri, és bedobja a fedél alá. Mindezt nem gyorsan. Inkább meggondoltan, magába révedve csinálja. Mint ha nem is lenne itt senki rajta kívül.

A báméskodók, miután látják, becsapás az egész, hiszen ők megbotránkozni és felháborodni szerettek volna a Budapest központjában történő végcézéstől, intenek, és mennének tovább. Igen ám, de a lámpa közben ismét piros lett. Akkor pedig gyalog át-

menni tilos! Ha eddig ezt nem tudta volna valaki, akkor most hallja.

A férfi feláll az eddig ülőalkalmatosságnak használt fehér porcelán tetejére, és onnan kiabálja feléjük:

- Ha a lámpa piros, akkor gyalog átmenni tilos! De ez mindig így van? Kérdezem én, és máris felelek. Nem! Előfordul, hogy valaki kérésére, vagy elvárására átmész a piroson, pedig tudod, ha piros, akkor tilos? A válaszom, amit helyettetek is kimondhatok: igen! És vajon ki lehet az, aki mindezt elérheti? Talán a munkahelyi főnököd? A válasz: nem! Az állam? Áh, dehogy! Igen barátaim, férfitársaim – emeli fel még jobban a hangját, hogy elnyomja az autók berregését:

- Igen, a Nő! – és ahogy ez a két betűből álló szó elhagyja a száját, mintegy gombnyomásra leállnak a gépkocsik az úttest mind a négy sávjában. Senki nem ideges. Kiszállnak a kocsiból a vezetők, az utasok, és mind a WC-tetőn szónokló férfi felé indulnak. Ő pedig, ügyet sem vetve rájuk, folytatja. Csak a hangját halkítja egy kicsit.

- Igen. Úgy kezdődik, hogy meglátunk az út túlsó oldalán egy „Nőt” – mutat oldalra egy szép keblű, igéző nézésű nőre, aki érdeklődve figyeli a férfit, amint zsebéből golyós sípot kotor elő.

Nagyot fúj bele. A síphang elrohan a Keletiig, majd vissza az Erzsébet hídig, aztán a mutatott nő haján – mint egy kicsi sípkristály –, landol.

- Hol vagytok még, ti varázslók? – rikkant, miután szájából kivette a golyós sípot.

Ezután, aki nőt csak lát, mindegyikre rámutat, és megfújja a sípját. Így kapja meg az itt lévő összes nő a fejére a sípkristályt.

- Ez arra kell, hogy most, legalább ebben a kicsi időben, amit sikerül meglöpnünk, elhallgattassuk őket. Nem a torkuk lesz néma, hanem a varázslatuk – magyarázza, de utána máris folytatja.

- Mert érdekel bennünket a törvény, a megtanult szabályok, a szülői intelmek, ha meglátjuk őket? Dehogyis, kérem! Semmi! Semmi! Férfitársaim. Semmi nem állhatja az utunkat, ha ők úgy akarják! Így születnek? Vagy kitanulják? Ki tudná megmondani! Szerintem már az anyaméhben gyakorolják, miképpen kell elhíttetni velünk, hogy a piros az zöld, vagy éppen a fordítottja. Aztán mikor már kislányok, belénk ültetik varázslatukkal, mit kell tennünk, ha megrebetgetik a szempillájukat, ha hosszan, szempillantás nélkül néznek, keresztbe teszik a lábukat, hátrasöprik a hajukat, netán könnyet ejtenek, amit nem törölnek le az arcukról,

és még sorolhatnám estig is. Mi pedig boldogan ugrunk ezekre a jelekre. Azt gondoljuk, mi választunk, pedig közelébe sem vagyunk ennek a lehetőségnek. Ők, uraim! Ők! A nagy varázslók osztják itt a kártyát, de úgy, hogy minden lapról tudják, milyen. Csak mi gondoljuk, ez egy társasjáték, amiben a vezető szerep a férfié. Ugyan! Ki látott már nőt azért nem aludni éjszaka, aztán főbe lőni magát, mert elhagyta a szerelme? Ilyet még senki. Ha elő is fordul, az próbálkozás részükről, az gyógyszer, uraim! Na és miért? Mert ez is benne van a repertoárban. Megmentik. Naná! Ha netán mégsem, akkor ő saját magát. Mindenesetre ezután még keményebb helyzet következik. És miért? Mert köztük is harc folyik. Csak éppen mi vagyunk a csalétek, és a gazdagság, a hatalom mértékének mutatója. Hát ez az! Ez maradt meg nekünk, ezzel kell élnünk. Ugye, gyönyörűm? – szól le a mellette oldalt álló, formás hátsójú, hosszú szempillájú nőnek.

– De szép vagy! Nemsokára a végére érek. Van kedved a beszélgetést folytatni velem? – kérdezi, és átható tekintettel nézi a mosolygó, érzéki ajkakat.

– Talán – jön a válasz, miközben nyelve hegyével megnedvesíti a feltűnően érzéki ajkakat, amitől a férfi még jobban beindul.

– Azt gondoljátok, férfitársaim, hogy volt, van, egyáltalán lesz egyszer is az életetekben választási lehetőségetek? Ha szerencsések vagytok, akkor elismerik nőtársaitok azt a démont, aki titeket akar magának, és nem húznak egyszerre jobbra és balra. Mert ők nem olyanok, mint a történetben az anya, aki elengedte a gyermeke kezét, mikor a bitorló rángatta el tőle, mert féltette gyermekét, nehogy baja történjen. Ők nem ilyenek! Ha netán szembekerülnek a másikkal, akinek szintén te kellesz, akkor azt mondják, ha nem lehetsz az övék, akkor másé sem. Így aztán ki pusztul bele? Ti! Férfitársaim! Ki dobja át a kötelet a padlás gerendáján, és keresi a másvilágon a megoldást? Hát ti! És a végén kik állnak ott a gödör szélén, egymást támogatva, könnycseppeket morzsolva, majd cinkosan összekacsintva, miután sajnálkoznak rajtad? Hát ők, barátaim!

És erre mi mit teszünk? Lessük, várjuk, hogy miránk is kivesésék a hálójukat. Mert képtelenek vagyunk elhinni magunkról, hogy mi is irányíthatnánk ezt az egész világot. Boldogok vagyunk, ha egy feketébe öltözött özvegyet látunk, akinek igéző feneke csábosan mozog a sötét szoknya alatt. Próbáljuk felhívni

magunkra a figyelmét, hogy minket válasszon. Nem, még véletlenül sem jut eszünkbe az előd, akit éppen most, nemrég takartak be az anyafölddel. A mi szemünk előtt a vigaszra váró, üres fészek lebeg, ami esetleg ránk vár.

Hát ezt kapják büntetés helyett! Mert gondolatok bele! Mi történik, ha netán egy nő elszámította magát, aztán nem volt, aki rátaláljon, nem volt ideje, hogy telefonáljon, vagy nem fogták meg, mikor nekilódult az ablaknak a hetedikről? Azon nyomban számkivetett lesz az a férfitársunk, aki pedig nem tett semmit. Ettől kezdve egy nőnek sem kell. Sőt, még a férfitársai is kiközösítik. És mindezt miért? Mert nem vette észre, hogy közbe kell lépnie. Mert a nője rosszul számolt, vagy nem gondolt arra, hogy a férfi nem érti meg, mit vár el tőle. És itt elértünk az ész... – megkopogtatja a homlokát a mutató ujjával. Ez annyira hangosan szól, hogy a közeli fa oldalán figyelő harkály azon nyomban felel, és morzét ver a korhadt faágon.

– Elég, most én beszélek! – szól rá a férfi.

Az Asztóriáig felgyűlt tömeg szinte egyszerre sóhajt egy nagyot, ezzel tapintható lesz a feszültség és mint szmogfelhő kezd felemelkedni a hallgatóság feje fölül a kék ég irányába.

A szónok, még mindig a mutatóujját a homlokának szegezve nézi a különös képződményt, majd kezével megfogja a láthatatlan WC-lehúzó láncot, és megrántja. Az Erzsébet hídtól a Keletiig halani az öblítővíz lezúdulását.

– Azonnal végzek, drágám – mondja magának csendesen az orra alatt.

Csak a mellette ácsorgó, és őt figyelő szépség hallja, akinek már a szeme is nedves egy kicsit. Nem lehet tudni, a visszatartott nevetéstől vagy esetleg a vágyakozástól, de amint a férfi feléje néz, a szemük összefonódik. És beszélgetni kezdenek. Ilyen eszmecserére csak nő képes férfivel. Nem mozog a szájuk, nem hallatszik a hangjuk, de mégis elmondják, mit szeretne az egyik, aki a férfi, és mit akar a vele szemben álló, aki a nő.

– Igen! – kiáltja el magát a férfi, és tartja fel jobb kezének mutatóujját a szmogfelhő felé, ami ijedtében félreugrik a napsugár elől, és a Duna felé húz el.

– Igen, uraim, férfitársaim! Nézzétek ezt a szép hölgyet, aki itt áll mellettem! – és a formás csípőjű, szép mellű, fényes szemű fiatal nőre mutat, akivel „szembeszélt”. – Odavagyok érte! Igen, igen, egyre jobban érzem, beledöglök, ha nem csókolhatom meg, nem

érezhetem a bőre selymességét az ujjaimmal, és nem fogad magába! Az eszemmel tudom, barátaim, hogy ezt igazából nem én szeretném, hanem ő akarja. Igaz, drága gyönyörűségem? – kérdezi meg közben lehajolva a lánytól, aki fátyolos tekintettel, nedves ajkakkal, alig hallhatóan mondja:

– Talán.

Ettől aztán a férfi:

–Na, ez az! Jaj, de nagy boldogság járja át minden testrészemet! Férfitársaim! Tudom, nem a legtisztességesebb viselkedés tőlem, ha most magatokra hagyjak benneteket, és majd legközelebb folytatom, de kérlek, értsétek meg, nem vároghatok tovább ezt a szépséget – mutat le a nő felé, aki már másik férfival folytat szembeszédet.

– Egy pillanat – tartja fel a bal kezét, és tenyerével a hallgatóság felé mutat, miközben megveti a lábát a WC-tetőn.

Az arca egy pillanat alatt teljesen megváltozik. Elképesztően hosszúkás lesz. A megnyúlt álla szinte a melléig ér. Két kezébe fogja a fejét, és megdörzsöli a homlokát, majd akkorát, de akkorát sóhajt, hogy a Keleti üvegfelületei beleremegnek, az Erzsébet híd alatt eddig nyugodtan sétáló Duna felcsap, és a budai rakparton sorban álló autók oldalát mossa.

A hirtelen jött rosszkedvét nem sikerül a levegővel együtt kinyomnia magából. A néma, őt néző tömeg előtt, a fehér porcelán WC-én állva, a távolba néz. Nem, mintha az út túloldalán lévő magas házak ezt engednék, de most láthatólag nem kifelé lát, hanem magában teszi fel az örök kérdést:

– Mit vétettem, hogy azzal a másikkal beszélget a mi nyelvünkön?

Mint eddigi életében már számtalan esetben, erre sem tud válaszolni. De ha jól belegondol, akkor lepődne meg igazán, ha mégis megtörténne. Mozdulatlanul, fejét felszegve áll, kiemelkedve az emberek felett. Kitartó a hallgatóság. De az is lehetséges, a nők haján keletkezett sípkristály a férfiakat is utolérte. Mindenesetre a közeli fán várakozó harkály unja el leghamarabb magát, és hegyes csőrével ritmust kezd el verni a korhadtt faágon. Ekkor a férfi is feleszmél. Mutatóujjával válaszol a morzéra.

– Foly-ta-tom – üti a homlokán a rövid és hosszú közőkkel a koppokat.

Érzi az arcán a mellette oldalt álló fiatal nő nézését, és nagy elhatározással megállja, hogy ne forduljon feléje.

– Férfitársaim! – szól a hallgatóságához rezignált hangon. – Látjá-

tok, ilyenek vagyunk mi! Kérlek benneteket, ne haragudjatok meg, amiért többes számban mondtam az előző mondatot. De bizonyára velem éreztek. Hiszen látjátok itt mellettem ezt a csinos szépséget, akinek fényes szemétől, ha belenéztek, azonnal légszomjatok lesz! Aki puha ajkának látványa felébreszti benneteket mindazt, ami a férfi, a keble hullámlásától szédülni kezdtek, a fenéke igéző vonalai és mozgása a maradék eszeteket is elveszi! Nézzétek, és örülve szidjátok, bolondulásig akarjátok magatoknak, és kívánjatok neki minden jót, amikor lába törik, és a hajából piócák csápolnak ki! Igen, férfitársaim! – emeli fel a hangját és mind a két kezét, melyet a kék égbolt felé nyújt. – Itt vagyok intő példaként elöttetek. Akarom, akarom ezt a nőt! De nem mással együtt, hanem csak magamnak! Kizárólagosan és egyedül! Csak én szeretném hallani a hangját, mikor azt mondja, mennyire okos, bátor, ügyes, erős, sőt szép is vagyok, és ezért ő nagyon szeret engem. Tudom, tudom! Nagyon jól tudom, férfitársaim – és itt hosszú csend következik. – Tudom, higgyétek el, tisztában vagyok vele, hogy mindez nem igaz – mondja halkán –, de – üvöltve kiabálja – ez engem nem érdekel! Értitek? Mindez nem érdekel, sőt a jövő sem! Hogy mi lesz ezután, meg majd még később. Engem csak a ma, a most!

És lehajolva súgja a nőnek:

– Ugye, én kellek neked?

A hölgy pedig felemeli a fejét, cirmos szemével egyenesen a férfi arcába néz. Éppen egy pillanatra nyalja meg a kiszáradástól fénytelené váló, érzéki ajkát, és sokat sejtetően mondja:

– Talán...

– Talán belefulladtál, vagy valami baj van, Dezső? – hallatszik az ajtón túlról.

A férfi nehezen eszmél a gondolataiból, vagy az álmából, ki tudja.

– Nem, itt vagyok.

– Azt gondoltam, hogy nem a Holdon, mikor egy órája már bent vagy a WC-ben – mondja a felesége az előszobából. – Egy jó ideje szölongatlak, de nem feleltél, már azt hittem, elaludtál újságolvasás közben.

– Nem, nem, csak, de jövök már – magyarázkodik, és kilép a kicsi helyiségből. Ahogy becsukja maga mögött az ajtót, visszanez. Eszébe jut a Rákóczi út, a szép szemű hölgy, a hallgatóság.

Keresgélni kezd a zsebében. Mikor kezébe akad a golyós síp, megnyugszik, majd visszalép, és lehajtja a WC-tetőt. Rálép a tetejére.

- Mit csinálsz, Dezső? - kérdezi a felesége, mikor meglátja a férfit a tetőn állva.

- Semmit, csak fújok egyet - mondja, és nagyot fúj a sípba.

A különleges hang végignyargal a lakás minden helyiségében, benéz minden sarokba, majd visszaérve rátelepedik a férfi gyérülő hajára.

- Dezső! Mi van a fejedben? Olyan, mint egy sípkristály. Nekem is csinálj ilyen! - szól a kérő mondat, ami inkább felszólításnak hangzik.

- Boldogan - feleli, és a sípot a szájába veszi.

Fújja az előszobában, a WC-ben, a Wc-deszkán állva, a nappaliban, a fürdőszobában a tükör előtt, a hálóban, és még kint a teraszon is, de bizony ettől csak az ő fején lesz több sípkristály. Gyérülő haján már nem férnek el, lejjebb csúsznak, és a szemét eltakarják, sőt a fülébe is belekerül egy-egy darab. Akkor áll meg a síp fújásával, mikor a szájába is bejut némelyik.

- Jaj, de szépek ezek, Dezső! - lelkenedik az asszony, és szedgeti le a férfi feje tetejéről a sípkristályokat.

Beletűzi a hajába, a fülcimpájába. A férfi a szeméhez nyúl, mert ki szeretné szabadítani a kristály alól, de a felesége rászól:

- Hagyjad, szívem! Annyira édi vagy így, a szádban és a szemed előtt ezzel a sípkristálllyal. A füledből azért szedjük ki, mert esetleg nem hallod meg, ha szólok - és ezzel futó csókot lehel a férfi homlokára.

9. Nyári zápor az Andrássy úton

Van ernyőd? – kérdezi a férfi a nyári, könnyű, de inkább konzervatív öltözékű nőtől, miközben mindketten felnéznek a fák között a felhősödő égre.

– Gondolod, esni fog? – kérdez vissza, és a mindent elrejtő táskájából kiveszi a zöld orkánszerű anyagba belecsumagolt öszszecsukható ernyőt.

– Nem sok időm van, de örülök, hogy láthatlak legalább tíz percre – teszi hozzá.

– Persze, rendben van. Állandóan sietsz – jegyzi meg a férfi, miközben elindulnak a körút felé.

– Valakinek dolgozni is kell, mérnök úr!

– Más is teszi a dolgát.

– Na, nehogy megsértődj! Nem rólad van szó, hanem ezekről itt – int a fejével a járdára kitett asztalok felé, ahol többen ülnek az italuk, fagyaltjuk mögött. – Nézd meg most is, csak legfeljebb tíz percem van – néz az órájára.

– Naná! Mert ha egy percet is késel, akkor biztosan összedől a világ, de ha az nem, akkor biztosan minden busz egymásnak megy, kiönt a Duna, felrobban a központi víztározó, és még folytassam?

– Nem, nem kell. Tudom, mi a véleményed, de mindezt ti férfiak tettétek velünk.

– Kik és kivel?

– Velünk, nőekkel. Azt gondolod, nem szívesebben lennék otthon és főznék? Várnám haza az én férjemet finom ételekkel. Minden nap friss virágot tennék az asztalra. Csinosan felöltözve, illatosan fogadnám. Ő dolgozna. Biztosítaná nekünk a normális életet. Nem kellene nekem sok. Isten őrizzen tőle, hogy telhetetlen legyek. Még külföldre is csak talán két-három évenként mennék el nyaralni. Nagy házra sem volna szükségem. Elég volna egy kisebb, vagy nagyobb belvárosi lakás. Ott még naponta főznöm sem kellene, hiszen lemennénk a sarki kerthelyiségbe, és hetenként egyszer-kétszer ott vacsoráznánk. Érted te ezt? – fordul a férfi felé, miközben felnéz a szürke felhős égboltra. – Most állt el és megint lóg az eső lába – mondja. – Milyen nyár ez? Látod, ha nem kellene dolgoz-

nom, hanem olyan férjem volna, aki eltart, kit érdekelne, mikor esik az eső, és mikor nem. Minden nap napsütéses lenne. Már ha érted, hogyan gondolom – fordul a társa felé.

– Igen, persze. De azért kíváncsi lennék, hogyan bírnád ki? Nem intézkedhetnél, nem rendelkezhetnél, nem volna saját pénzed, csak ha kapsz.

– Tudod mit? Nem ismered a nőket, barátom. Mi nem szeretünk főnökösködni, parancsolgatni. Erre ti kényszerítették bennünket. A nő szolgálatra született. Ettől vagyunk boldogok. Csak ehhez férfi kell barátom. Férfi! – emeli fel a hangját. – Olyan férfi, akire fel lehet nézni, akire lehet számítani. Aki, ha valamit kimond, akkor biztosan úgy is van. Aki nem az asszony mögé bújik, ha baj van, vagy éppen nem a szoknyájánál sírja el bánatát, ha valami sérelem éri, hanem pontosan fordítva. Ő védelmezi a nőt és torolja meg, ha bántják. Hát ilyen egy férfi.

– Igen? Csak ennyi?

– Nem, szó sincs róla! Természetesen keressen annyit, hogy tisztességesen meg tudjanak élni belőle. Vigye el a nőt színházba, sétáljon vele itt az Andrássyn, menjen vele társaságba, bálba, ha éppen van a közelben, szervezzen neki kirándulásokat, és így tovább.

– Neki szervezzen?

– Persze, de természetesen együtt menjenek! Nem úgy, hogy elküldi a haverjai feleségeivel, akikkel nincs mit beszélni, mert egyik üresfejűbb, mint a másik. Nana – tartja maga elé a kezét, és kinyitott tenyérrel taszítja meg a felé szembe közelítő, rá ügyet sem vető harmincas, kigyúrt alakú férfit.

A rövidnadrágos ember telefonál. Rá sem néz a nőre. Mintha ott sem lenne előtte, úgy sodorná el, ha ő engedné.

– Nem lát ember? Más is van a járdán!

– Mi van? – dobja felé a jellegzetes figura.

– Semmi – legyint erre a nő. – Na, eddig sem volt valami jó kedvem, de most aztán még jobban elromlott – fordul a férfi felé.

– Csak nem emiatt a bunkó miatt?

– Nem! – vágja rá, majd: – De igen, emiatt is. Nem elég, hogy a nők is dolgoznak, mint az állat, de ezek tetejébe még semmibe sem vesztek bennünket – mondja.

– Már megint vesztek. Most én tehetek valamiről?

– Igen!

– Igen?

- Így van. Miért nem szóltál rá? Ütötted ki, vagy csináltál valamit? Láttad, mennyire agresszívan viselkedett, nem? Jött nekem, mint egy állat. Aztán csak azt köpte a szemembe, hogy mi van?

- Ez nem így van.

- Hát, hogyan, te nagyokos?

- Nem figyelt a fazon, mert telefonált, és véletlenül neked ment. De te is kikerülhetted volna.

- Én?

- Persze, miért is ne.

- Mert te azt hiszed, nem látott? Tévedsz barátom! Nagyon is jól tudta, hogy itt megyek vele szemben, de azt gondolta, övé az egész járda.

- Most azért találkoztunk, hogy ezen veszekedjünk?

- A fene sem akar ezzel foglalkozni, de igazán rászólhattál volna.

- És akkor mi van? Hiányzik az életedből egy kis balhé? Mert nekem nem.

- Látod, ez a probléma veletek.

- Már megint mi?

- Hát nem veszed észre magad? Kibúvót keresel. Bezzeg, ha téged ér valami kellemetlenség, akkor aztán mindenkinek azzal kell foglalkoznia, és glédában állva együtt sírni vagy bosszankodni veled, míg ki nem elégsz. Akkor aztán nem probléma, ha netán balhé is van belőle!

- Én nem szoktam sírni.

- Bocsánat! A mérnök úr nem szokott sírni. De a lényeg változatlan. Ha rólatok van szó, akkor minden másnak látszik, és kész!

- Hát persze, hiszen mi férfiak vagyunk, ti pedig a nők.

- Ez a nagy férfias összetartás, mi?

- Ne már Dorottya!

- Ne már, ne már! Mást nem tudsz mondani?

- Miért, mit mondjak erre a női, vagy nem is tudom én milyen monológra?

- Mondjuk azt, hogy hagyj ott a munkahelyedet, ahol úgylis ki vagy szolgáltatva, ki vagy nyuvasztva, és én majd eltartalak.

- Én?

- Hát persze, ha már ennyire nem tetszik, amit beszélek.

- De, hát, hogy jön ez ide?

- Miért, az hogy jön ide, hogy nekem jön az a bunkó, és te még őt véded?

- De én nem védtem, csak...

- Na persze, nehogy már közbe kelljen avatkoznia a mérnök úrnak. Talán a gyűrű is leesett volna az ujjadról, ha rászólsz a tetkósra.

- Milyen tetkós?

- Nem is láttad?

- Kit?

- Kit, kit? Aki nekem jött.

- És mi van vele? Nem tudunk már tovább lépni? Most végig ez lesz a téma?

- Mi nem tetszik ebben? Ez az élet barátom. Mi dolgozunk, ti pedig kihasználtok, kiszipolyoztok bennünket, közben átnéztek rajtunk.

- Talán beléptél valamilyen pártba, Dorottya.? Ez a szöveg, nagyon hajaz valamire.

- Na, ne maszatolj itt. Nincs itt semmiféle pártról szó. Egyszerűen kizsákmányoltok bennünket.

- Na, ez már sok!

- Igen és miért? Talán nem szereted hallani az igazságot?

- Nem, nem és nem - emeli fel a hangját a férfi.

Megállnak az egyik kirakat előtt. Szembefordulnak az üveg mögötti csillogó színes ruhákkal. Csendben vannak. Végül a nő elégeli meg a hallgatást.

- Na, mi van? Most megsértődtél?

- Én?

- Hát persze.

- Nem, dehogyan, csak nem tudsz kijönni ebből a nő-férfi ügyből.

- Mond meg, mit mondok rosszul. Az én buta női agyammal ezt látom, tapasztalom. Ha te másként gondold, annak lehet, még örülök is - fordul a férfi felé, és mosoly bujkál az ajka szegletében.

- Csak azt nem értem, hogy - magyarázza a mosolygó arcra nem reagálva a megszólított -, az előbb még arról beszélsz, hol vannak a férfiak, majd azzal folytatod, hogy ezek a nem férfiak kihasználnak téged és a nőket. Ezt most hogyan értsem? A férfiatlan férfiak zsigerelik, zsákmányolják ki az erős, mindent megoldó és nagyon sokat dolgozó, ezért az egész társadalmat a kezükben tartó nőket. Most ez hogyan áll össze benned, Dorottya?

- Tudod, te ezt nagyon jól. Okos férfi vagy te, barátom. Ne mosd össze azt, amit nem kell.

- Miért nem így van?

- Hát persze, hogy nem! - toppantana a lábával a nő az aszfalton, ha tehetné, de éppen egy összegyűlt tócsa van előtte a délelőtti eső-

ből, így lemond róla. – Én a férfiakat keresem. Azokat, akik igazán férfiak. Nem az olyanokat, akik azt gondolják magukról, hogy attól azok, mert a nőt semmibe veszik, akik a nőt dolgoztatják, és elvárják tőle, hogy mindig szép és kívánatos legyen, miután már több réteg bőrt lehúztak róla. És nem is azokat, akik hol egy használatot látnak bennünk, hol pedig valami levedaszásra váró vadat, mikor mire van kedvük. Én azokat a férfiakat hiányolom, akik..., de ezt már elmondtam. Hol vannak – kérdezem. Akik nem csak becsülik, szeretik a nőt, de akikre lehet számítani. Akik nem csak a duzzadó izmaikra büszkék, de okosak és útbaigazítanak bennünket. Akikre fel lehet nézni! És ez a lényeg barátom! Kérdezd meg a nőt, ha nem hiszed. Kérdezd meg, felnéz-e a férjére, barátjára, párjára? Biztos lehetsz benne, ha van is köztük olyan, aki igennel felel, az kisebbség lesz. Elenyésző kisebbség! – mondja, és a férfi kezébe adja az ernyőt. – Hát ez van. Már megint eleredt ez a fránya eső. Húzd fel az ernyőt, légy szíves!

Lassan mennek, és a kirakatokhoz közel. Itt az eső és napvédők védelmében az oldalról csapó eső sem áztatja el őket.

– Mi a véleményed, mit tegyek ebben az esetben? – kérdezi a nő, kapaszkodva a barátja karjába, és minden szavába, miután részletesen elmondta a problémáját, ami a munkahelyén történt vele.

Közben játszik a hangjával, és mondatai ritmusával. Kicsit affektálón, csücsörített ajkakkal és repdeső szempillával, nedvesen csillogó ajkakkal és szemmel áll meg két-három lépés után és perdül a barátja elé. A férfit úgy éri el ez a láthatatlan varázslat, hogy csak azt érzi, a legjobb megoldást tudja felkínálni a probléma megoldására. Válaszol az esendő, gyenge nőnek. Elmondja, mit tegyen. Nem is jut eszébe, hogy ezzel a nő férfi főnökei, munkatársai, besztottjai kerülhetnek kényelmetlen helyzetbe. Ő most az a férfi, akit az előbb Dorottya hiányolt. Talán még egy kicsit magasabb is lett, miközben érvekkkel teletűzdelve magyaráz, és kerülgeti az Andrassy úton a nyári zápor okozta tócsákat.

Dorottya pedig előre hajolva a vizes járdát nézve hallgatja. Mosolygó arccal szívja magába a férfi gondolatait, hogy aztán azt többször átmosva, kicsavarva magáévá tegye.

A tetskós férfi lép az ernyő közelébe. Ránéz. Az is vissza. A mosoly ragadós. Mindketten egyszerre ugranak félre a véletlen összeütközés elől. A férfi mindezt nem észleli. Mondja és mondja minden aspektust végiggondolva, és közben várja a nő elismerő reakcióját.

10. A muslinca

Hirtelen jött az ötlet. Nem is gondolta komolyan, de aztán valahogy mégis úgy alakult, hogy most itt van a tér fás oldalán, és vár. Már több éve nem látta a férfit. Igazából nem is hapsiként gondol rá, inkább olyan távoli barátnak tartja. Telefonon is ritkán beszéltek az elmúlt évek alatt. Csak akkor, ha meghalt, vagy született valaki, de talán akkor sem mindig.

A várakozás közben próbálja felidézni az arcát, küllemét, de nem sok sikerrel.

- Nem baj, úgyis megismerem - biztatja magát.

Közben többen elmennek mellette. Jól megnézik maguknak. Oldalra fordul. Nem szereti, ha totál szemben, vagy éppen hátulról bámulják. Nem tudná megmondani miért, egyszerűen nem, és kész. Ha szemben áll vele valaki és levetkőzteti a szemével, vagy hátulról teszi ugyanezt, akkor kiszolgáltatottnak, védtelennek érzi magát. Ezért aztán igyekszik kicsit oldalra fordulni.

Most is ezt teszi, miután érzi, látja, akik hátulról jönnek a kicsi utcából, majd felfalják a szemükkel, már ha férfi az illető, ha pedig szemből közeledik valaki, akkor már vetkőzteti is, ami ellen nem tud védekezni.

A felhők között a nap próbálkozik megmutatni magát. Ő pedig ennek megfelelően, vagy árnyékba, vagy az eltakart nap alá sétál. Ránéz az órájára. Már mindjárt fél tizenkettő, és tizenegyre beszéltek meg. Most már kezd emlékezni a férfire. Nem sokat találkoztak egymással, de akkor is mindig elkésett. Azért nem romlik el a kedve.

- Nem baj - gondolja -, megtudom, mi van vele, meglátom, hogyan néz ki, és megyek a programomra, ami fél egykor lesz a Nyugati téren. Tényleg, oda kellene szólnom, hátha kések -, és keresni kezdi a partnere telefonszámát. De aztán mire odajut, meggondolja magát.

- Nem fogok elkésni. Időben odaérek - határozza el.

Egy középkorú férfi jön szembe. Mellette egy alig ruhás nő. Majd minden testrészét láttatni engedi a különleges anyagú ruha. Hanyagul egymás kezét fogják. A férfi a nő mutatójába kapaszkodik. Félreáll az előre elképzelt útjuktól, és a tér másik oldala felé

nézeget, hátha meglátja a férfit. És ekkor érzi a vetkőztető nézést. Akaratlanul fordul a szem irányába. Elképedve tapasztalja, a szembe jövő pár férfiné vetkőzteti, és kíméletlenül teperi le szemeivel. Elsőre belepirul, majd izzadságcseppek jelennek meg a homlokán. Szeretne elmenni innen a nem messze lévő szobor mögé, de nem tud megmozdulni. Látja, hogy a nő beszél a pasihoz, és az talán hallja is, hiszen mosolyogva mond valamit, de közben őt alázza meg. Védekezne, de nem tud. Oldalra fordulna jobban, de képtelen megmozdulni. Mellette mennek el. Érti a férfi testének félelmetes szagát. Félt tőle, de közben, miután elhalad a pár, minden idegszálával utánuk érez. Nem néz oda. Nem fordul meg. De mégis érez, tud mindent, ami mögötte történik. Tudja, most fordul meg a férfi, és nézi meg hátulról is. Nem szeretne, de ösztönösen mozdul meg. Éppen csak annyira, hogy visszajelzést kapjon. Utána mindjárt bosszankodik is miatta, de emellett jó érzés járja át a lelkét.

- De szemét egy pasi volt ez - nyugtázza magában -, ott van vele a nője, vagy, áh, nem, a felesége! Nem úgy nézett ki, mint egy feleség - állapítja meg, majd mosolyogni kezd a saját előítéletein.

- Vajon rajtam mi látszik? - nyalja meg a szája szélét, mert teljesen kiszáradt.

Van a táskájában ásványvíz, de amíg ideért, kiitta a palack felét.

- Most nem iszom - tartja vissza magát -, mert akkor pisilnem kell.

Körbenéz a téren. A pasival való szembesülés után megváltozott az egész környezet. Jókedvű emberek járkálnak. Sok a turista, de vannak, akik gyorsabban mennek a céljuk felé.

- Érdekes - jut eszébe, és ismét megnézi az óráját -, mikor ideértem, egészen más volt a tér hangulata. Akkor olyan semmilyen volt. Talán a turisták teszik? - gondolkodik el, és jókedvűen közelebe megy egy csoportnak. A vezető kínai nyelven beszél hozzájuk a szája előtt a fülébe akasztott kicsi mikrofonba. Hallgatja a különleges nyelv ritmusát. Nem ért kínaiul, sőt más nyelven sem, ami nem az anyanyelve, csak kicsit.

- De eladni nem lehetne - szokta mondani, ha szóba kerül.

Kicsit hátrébb húzódik az alacsony növésű, szemlátomást intelligensen, érdeklődően figyelő emberektől. És akkor valaki hozzáér a hátához. Nem csak úgy, véletlenül, vagy éppen jelzésszerűen, hanem, mint aki simogatni készül teljes tenyerével.

Megfordul. A régen látott férfi áll vele szemben, nevető szemmel és szájjal. Ő is örül neki, bár a furcsa érzés megint növekedni kezd

benne. Nem tud nem figyelni a belső énjére. Pedig a férfi megál-
lás nélkül beszél hozzá. Hallja. És látja a szája mozgását, de nem
jut el a tudatáig. Ha valaki kérdezné, vissza is tudná mondani a
szöveget, de nincs erre szükség. Egyszavas válaszokat vár el tőle,
azok meg önkéntelenül jönnek a szájára. Az előbbi jó érzése elillan.
Feszült, ideges lett valamitől. A férfi hátrébb lép.

- Hű, de jól nézel ki - mondja, mint akit felhúztak -, nem hiszem
el! Milyen szuper nő vagy te! Ezek a szemek, az ajkak, nem is be-
szélve a melleidről, meg a hátsódról! Nincs férfi, aki be ne indulna
tőled! Kérlek, kérlek, engedd már, had érezzem az ízet! - hozza, és
nyomja a száját az övé felé.

Elfordul. Nem elutasítóan. Csak annyira, hogy ne tudja megcsó-
kolni. Körbenéz. Nem gondolja, hogy ismerős láthatja őket, meg
egyébként is, neki nincs titkolnivalója, de úgy érzi, nem idevaló ez
a viselkedés. A férfi nem tágít.

- Úgyis megkóstollak - incselkedik, és teljes tenyerével megfog-
ja a fenekét, és megmarkolja. - Te jó szagú - néz a kék ég felé -,
hogy te milyen kemény nő vagy! Itt élsz nem messze tőlem, és én
nem látlak nap mint nap! Mit látlak, dehogy, az nem is elég nekem!
Gyere, mesélj magadról! - biztatja, és belekarolva irányítja a fás
rész felé, ahol kicsi, gyalogos járdák szelik keresztbe-hosszába a
tér melletti parkot.

Most barátságos, nem inzultáló hangnemben beszél hozzá a férfi.
Úgy tűnik, őszinte az érdeklődése. Ezért megnyugszik a nő. Beszél-
ni kezd magáról. Elsőre nem sokat. Csak annyit, amit elmondhat
egy nagyon régen látott, jó ismerősnek. Mikor a szüleiről, azok ha-
láláról számol be, el is érzékenyül.

Észre sem veszi, és már túl vannak a kutyájukat sétáltatókon, futta-
tókon is. Egyedül mennek a padokkal szegélyezett, keskeny járdán.

- A munkámat is nagyon szeretem. Végre azt csinálhatom, ami-
ben igazán megtalálom magam - mondja. - Azt sajnálom a legjob-
ban, amikor este lesz. Legszívesebben le sem feküdnék, mert arra
is sajnálom az időmet. Majd mutatok belőle neked is - mondja, és
elképzeli a munkaasztalát, amin a feladatok várják.

- Az nagyon jó lesz - mondja a férfi, és hirtelen szembeáll vele.

Át akarja ölelni a derekát, amiből sikeresen kifordul. Akkor erő-
sen megfogja a vállát, és megrázza.

- Hát nem érted, hogy örülök neked? Ne hadakozz velem! Ami
ellen nem tudsz tenni, annak örülj! - mondja keményen a szemébe.

- De hát örülök, csak ne szoríts annyira, mert fáj - válaszol, és otthagya a férfit, elmegy a távoli szobor mellé.

Az előbb még egymás mellett álló férfi és nő között a távolság hirtelen legalább 30 méter lett. De ez csak a mérőszalaggal mérhető táv. Egyébként az egyik pillanatban még ennél is messzebb vannak egymástól, míg a következőben már éppen az ellenkezője lesz. A férfi áll a járdán, háttal a nőnek, és elhatározza, elmegy.

Még utoljára visszanéz a szobor felé. A talapzaton van egy kicsi hely. Pontosan annyi, amire a fiatal nő le tud ülni. Emelt fejjel néz a férfi felé. Benne is vegyes érzelmek dúlnak. Az előbb még szármárságnak tartotta a találkozás lehetőségének felkínálását, majd, amint elnézi a férfit, és arra gondol, még így, távoli ismerősként is kár volna elveszíteni, elbizonytalanodik.

Hiszen lehetséges, csak örvendett neki, és azért szorongatta, azért szerette volna megcsókolni, azért fogdosta a fenekét, sorolja magában, de azért ezt lehetne másként is, vagyis nem így fogja meg a vállát. Aztán dörzsölni kezdi, így oszlatva a fájdalmat a vállában. Felemeli a fejét, és merően nézi a férfit.

- Úgyis idejön, és elnézést kér - biztatja magát.

Ezt látja a férfi, mikor visszafordul, és az elhatározását megváltoztatva odamegy a nőhöz.

- Na, akkor én megyek. Elköszönök - mondja.

- De miért? - felejtí el a nő a várt bocsánatkérést.

- Mert nem lesz ebből semmi - feleli.

A nő feláll.

- Menjünk az árnyékos részre, jó, mert nagyon tűz a nap - karol bele a férfibe.

Így sétálnak és beszélgetnek. Minden szóba kerül. Egyre őszintébb és mélyebb érzelmekről esik szó. Nem a közös dolgaikról, hanem magukról, megmutatják legbelsőbb énjüket. A tér fás oldalára kerülnek vissza.

Mindjárt fél egy, néz rá az órájára a nő, de a Nyugati téri találkozója nem jut az eszébe. Szemben állnak egymással. A férfi a szemét törölgeti.

- Mi történt? - kérdezi tőle.

- Azt hiszem, muslinca repült a szemembe - válaszol.

- Ma különösen sok van itt, mert nekem is belekerült egy a szobornál - mondja a nő.

- De nekem tényleg benne van. Megnéznéd?

A nő zsebkendővel a kezében vizsgálja a tér fás, árnyékos részén leguggoló férfi szemét.

- Itt van, meg van - lelkenedezik, és a zsebkendő sarkával ügyesen kiszedi a bogarat. - Most jobb?

- Igen, köszönöm - mondja a férfi.

Rövid csók és ölelés, valamint ígéreteket után kétfelé vezet az útjuk. A nőt a szembejövő férfiak a szemükkel vetkőztetik. A máskor bántó nézéseket észre sem veszi. A férfin járnak a gondolatai.

- Ezek a muslincák azért tudnak valamit - mosolyogja el magát, amit az éppen szembejövő fiatal srác félreért. - Nekem nem kellett, hogy a szemembe repüljön, anélkül is könnyeztem. Nála ez nem működött, hát jött a kicsi bogár, és elérte, áttörte a férfiasságát.

Amikor ideér a gondolataiban, elneveti magát.

- Milyen aranyos volt, ahogy tartotta magát, mikor kiszedtem belőle a muslincát - ragad meg a találkozásuk utolsó mozzanatánál, és boldog léptekkel megy a Nyugati tér felé.

A déli nap olyan erősen süt, hogy aki teheti, az árnyékos oldalon közlekedik a járdán. Csak egy szép, formás alakú, vékony, magas nő megy mosolyogva a napos oldalon. Szemlátomást ügyet sem vet az égető napsugarakra.

11. Az eső

A mikor először a szemébe mondták, csak úgy, majdnem szemtelenül, legyintett rá egyet. Nem ott, mutatva a kezével, nem, dehogy. Csak úgy magában. El is röppent a következő percben a mondat. Igazából a férfi arca sem maradt meg benne. Ha vissza szeretett volna emlékezni rá, hogy milyen ember is volt az, aki az esti bevásárlásnál, a pénztárnál mögötte állt a sorban, hát, bajban lett volna.

Mert igazából, ha szembe jönne vele a járdán, akkor sem ismerné meg. Van egyéb dolga is, mint ilyen sorban állós, szépet mondó hapsikkal törődjön. Munka után irány az üzlet, aztán gyorsan haza, ahol már a család egy része azt várja, mi kerül eléjük az asztalra. A gyerekek – ketten vannak –, mikor belép, azonnal a segítségére sietnek, de ez csak a kirakodásig tart. Aztán, a tanulás ürügyén, még a szobájuk ajtaját is becsukják maguk után, nehogy könnyen elérhetőek legyenek. Tudja ő mindezt. Időnként bosszankodik is miatta, de többnyire inkább mosolyog. Hiszen ő is hasonlóan viselkedett. Bár, akkor még talán egy kicsit több idő jutott a szüleinek rájuk. Ezek a gondolatok éppen csak átsiklottak a fején, miközben a mirelit zöldborsót beleöntötte a zacskóból a lábásba. Akkor, az a nap is úgy fejeződött be, mint a többi.

Talán két nap, vagy egy hét telhetett el azóta. Nem emlékszik, de nincs is miért. Sőt, eszébe sem jutott, hiszen a munkahelyen is nagy zűrök vannak. Ismét átszervezés. Bent csendben figyelt. Ilyenkor az a legjobb, ha meghúzza magát. Ha elő akarják léptetni, akkor ügyis megtalálják, ha meg pontosan az ellenkezője merül fel, akkor jobb, ha meg sem látják a főnökök. Úgy is jött el, ahogy kell. Nem korábban, de nem is annyival később, hogy az feltűnő legyen.

Áll az élelmiszer áruház közepén. Mellette a zöldséges stand, előtte pedig a péksütemények.

– Mi legyen a vacsora? – néz körbe.

Máskor már jóval előbb eldönti, de most a munkahelyi problémák miatt, ez eddig eszébe sem jutott. És akkor ismét meghallja a mondatot. De nem ám, csak úgy oldalról vagy hátulról. Esetleg szemérmesen. De nem ám! Itt áll előtte a férfi. Kihívóan néz

vele szembe. Kikerülni sem lehet. A szája szegletében jókedvű mosoly. Ez vonzza a szemét, és talán ettől nem érzi kellemetlenül magát. De azért akaratlanul is szétnéz. Megnyugszik. Nincs ismerős a közelben, aki hallhatta.

- Köszönöm - mondja a férfinak, és oldalról kikerülve a húsospulthoz megy.

Gyorsan megveszi a felvágottat. Ma hideget esznek, dönti el. A gondolák között sietve megy a pénztárhoz. Mikor fizet, még viszszanéz, vajon merre lehet a széptevő, keresi a szemével.

- Hogy nézhet ki a hapsi? Meg sem tudtam figyelni - cikáznak a gondolatai. - Ápolt úriemberforma - állapítja meg magában, miközben kimegy az utcára. - Bár a stílusa, az azért nem semmi. Hogy jön ahhoz, hogy ismeretlenül megszólítson, és csak úgy arcátlanul a szemembe mondja? - próbálja elítélni az embert, de kevés sikerrel. - Milyen régen is hallottam már ezt a mondatot! Az elmúlt években talán csak akkor, ha ittak egy-két pohárral valamilyen alkalmi rendezvényen. Akkor sem lehetett tudni, az ital mondja vagy a férje.

Ma gyorsan hazaér. Legalábbis úgy érzi. Szívesen sétált volna még egy kicsit a saját gondolataival az utcán. Máskor annyira sokáig tart az út, de most olyan, mintha közelebb került volna a lakásuk.

Az este úgy múlik el, mint a többi, de ma tovább nyújtózik a fürdőkádban.

A férjét nem csak futólag csókolta meg, mikor hazaért, hanem boldog mosollyal ment eléje és ölelte át.

- Jól vagy kicsim, valami baj van? - kérdezte tőle.

- Nem, semmi - válaszolta, és megfordulva úgy libbentette meg a fenekét, hogy a szoknya oldalra csapódjon.

De a férfi már a cipőjével volt elfoglalva.

- Még át sem öltöztél - vette észre rajta a csinos, igéző szoknyát és a sokat mutató blúzt.

- De igen. Ezt neked vettem magamra - válaszolta, de már nem annyira lelkesen, mint egy perccel előtte.

- Csinos - nyugtázta a férj.

Reggel a szokásos bolondok háza. Nappal pedig munka és idegesség. Délután jutott először eszébe a férfi. Aztán, mikor az ételmisszerboltba ment, akkor ismét. Kétszer is került a gondolák között, hátha újra eléje áll a jellegzetes mosolyával, de ma nem. Végül, először kudarcérzéssel a lelkében, de később már a megkönnyebbült, boldog érzéssel lépett ki az üzletből és ment haza.

Reggel kapkodás, majd indulás. Mindenki a saját dolgára igyekszik.
– Ma fodrászhoz megyek, később jövök haza – mondja –, rendeljétek egy pizzát, vagy valami készételt – igazítja el a két gyereket, de úgy, hogy a férje is hallja.

Ma szabadságot írat ki. Így biztosabb, és van ideje a ruhatárát is felfrissíteni.

– Milyen az új frizurám? – kérdezi a férjét este a nappaliban.

– Jó, nagyon jó. Levágattad? – jön a válasz és a kérdés.

– Miért, nem látszik?

– De igen. Tényleg nagyon jó lett.

– Tetszik?

– Nekem igen, és neked?

– Hát persze, azért határoztam el magam. És mit szólsz a ruhákhoz, amiket vettem magamnak? – veszi elő a szépen becsomagolt színes blúzt, szoknyát, pólót és egy cipőt.

– Nagyon jó! Ügyes vagy – mondja a férfi, miközben a számítógépén ír valamit.

Napok telnek el, és ismét az élelmiszerboltban nézi a vacsorának valót.

Most, mikor már harmadszor hallja meg a mondatot, egyáltalán nem lepődik meg. Talán azon egy kicsit, hogy nem előtte van a férfi, hanem mellette. Együtt mennek ki az áruházból. Az időközben eleredt záporosó ernyő alá kényszerítette őket. A férfi fekete, nagyméretű ernyője ad védelmet mindkettőjüknek.

A pénztáros hölgy, aki régóta ismeri őt, csodálkozva veszi észre, hogy már nem egyedül vásárol esténként. A nem jelzett eső után alig egy hónappal már a férjével együtt mennek a vacsorának valót kiválasztani.

Az asszony mellé időnként odasodródik a nagy tumultusban egy férfi, akinek a szája szegletében különleges mosoly bujkál, de nem mond semmit. Az asszony ettől persze azért hallja, hiszen már háromszor is a szemébe mondta. Bocsánat, kétszer. Egyszer pedig oldalt, de az is nagyon jól esett neki.

Azóta már a férje is ismét megtanulta. És nem csak azt a varázsmondatot ismételteti, hanem mindazt, amit az elmúlt tizenöt évben majdnem elfelejtett.

12. A hivatalnok

Eltévesztették a frontok a programjukat, mert nyáron kellett volna ez a meleg, mint ami most beköszönytött az országba, így a városba is – hallom az egymással beszélgetőket a járdán. Futólag belenézek a kirakat üvegébe. Meg vagyok elégedve a látvánnyal. Ötvenen innen lévő, de ránézésre pontosan meghatározhatatlan korú nőt látok, aki igyekszik a reggeli forgalomban a hivatala felé. Sötét színű, bő szárú nadrág, világos blúz van rajta, és könnyű blézer a karján. Másik kezében olyan táska, amibe iratok is beférnek. Szemlátomást húzza a karját, mert biztosan több kiló papír van benne.

Kár volt hazavinnem, most cipelhetem vissza – fordulok el a kirakat felől. Kinek van kedve még éjszaka is ezzel foglalkozni – bosszankodok magamban. Ott jön a jegyző – rándul össze a gyomrom. Már csak ez hiányzott. Pedig egészen jó volt a hangulatom idáig. Úgy kellene mennem, hogy találkozzunk, de mintha véletlenül történné. Szinte látom magam, ahogy összeszorított ajkkal, koncentrálna közelítek. Sikerül.

– Jó reggelt kívánok, jegyző úr – hajlok meg kicsit, és mosolygok rá.

Tudom, vagy inkább érzem, ezt várja tőlem. De egyébként is ilyen vagyok. Ha meglátom, máris hajlik a derekam feléje. Persze ha nem a főnököm lenne, észre sem venném. Szemét egy alak. Talaly nem adott egy fillér jutalmat sem. Bezzeg a Mohácsinak, annak kiemelten. Akkor dolgozzon neki a Mohácsi.

– Hogy van? – kérdezi tőlem.

Vajon mire gondol – villan át rajtam. Mire akar ezzel célozni? Ha azt mondom, köszönöm, jól, akkor lehet, rosszul válaszolok, mert lehet, nem szabadna jól lennem, de ha meg sóhajtok egyet, akkor az a baj. Talán hallott a tegnapi ügyről? Az egész ház olyan, mint egy pletykafészek. Ha egy mondat elhangzik valahol, akkor két perc múlva már nem csak az érintett tudja, de mindenki azon csámcsog. De már válaszolnom kellene, mert itt megy mellettem, és csendben vár, hogy mit mondok. Érzem, elpirulok. Mindjárt rosszul leszek. Mit válaszoljak? Azt nem mondhatom, hogy nem

jól, mert akkor azt gondolja, baj van körülöttem. Mit mondjak?

- Tele munkával, de megoldjuk, jegyző úr - válaszolom.

- Igen? - fordul felém egy pillanatra megállva, és érdeklődve néz a szemembe.

Most már érzem a fülemben is a lüktetést. Biztosan teljesen vörös az arcom. Izzadságcsepp indul el a hajam tövéénél. Nem tudom, mit vár tőlem. Ezek szerint visszamondták neki a tegnapi beszélő-
mat. Na, akkor elbúcsúzhatok az idén is a jutalomtól, ha egyáltalán megmarad a munkahelyem. Bár kirúgni úgysem mernek. Az ügy-
védem megforgatná őket. Sok pénzükbe kerülne.

- Ügyes kolleganő maga, Ildi, megoldja a problémákat biztosan, igaz? - folytatja és mosolyog hozzá. - Ha valami mégsem sikerül-
ne, bátran keressen meg - biztat.

- Igen is, jegyző úr, köszönöm szépen - válaszolok, és most már teljes a bizonytalanságérzetem.

Szerencsém van. Hozzánk csatlakozik az ügyosztályvezető.

- Szervusz, Adrienn - köszönök neki.

Nem látszik rajta, hogy ő a közvetlen főnököm.

- Szervusz - válaszol futólag, és a jegyzővel kezdenek beszélgetni.

Én pedig a kétségek között vergődöm. Vajon tud-e a tegnapi ügy-
ről a jegyző, vagy sem? Hárman megyünk egymás mellett. Ők ket-
ten beszélgetnek, és nekem nem szabadna lemaradnom. Jó a többi-
ek előtt, ha látják, itt vagyok az ügyosztályvezetővel és a jegyzővel.

- Mondtam az Ildinek, ha bármi olyan problémája van, ami kifog
rajta, bátran jöjjön, de nem lelkesedik a lehetőségtől - mondja a
jegyző az Adrienn-nek, és én nem hiszek a fülemnek.

Nem száll le rólam. Mind a ketten jókedvűen mosolyognak egy-
másra. Ezek cinkosok. Most már egész biztosan mindent vissza-
mondtak nekik. De nem érdekel! Ők főzték, egyék is meg. Nehogy
már velem csináltassák meg az ő ügyüket. Van nekem elég. Azt
gondolják a nagyfőnökök, hogy ők kitalálnak valamit, én pedig mi-
után köztisztviselő vagyok, kötelességem végrehajtani? Tévednek.
Egyébként is ott van a Mohácsi. Annak adták a nagy jutalmat. Itt
van ez az Adrienn is. Még talán gondolatban sem volt meg, amikor
én már határozatokat fogalmaztam.

- Hát biztosan nem tudja eldönteni - jegyzi meg nevetve a főnö-
köm, de látom az arcán a gúnyos mosolyt.

- Igen?

- Bizony, mert a jegyző úrhoz általában csak akkor megy az
ember, ha eligazítást kap - válaszolja Adrienn.

- Nem vagyok én emberevő, igaz, Ildi? - hajol előre, hogy szembenézzen velem a jegyző.

- Remélem - vágom rá, most már jókedvűen.

Egyrészt már mindegy, nem értek az egészből semmit sem, másrészt pedig látom a Mohácsit, amint majd szétfeszíti a düh, amikor a kapuból visszanézett és meglátott bennünket.

Julika a portás. Ő megadja a tiszteletet. Annak, aki éppen az úr. Igaza van. Sokan a háta mögött kigúnyolták, mikor az előző polgármester az egyik déllelőtt be akart jönni, és nem engedte.

- Barna úr, maga most már nem polgármester - igazította el. - Olyan, mint bármelyik állampolgár. Ezért tessék az ügyintézési időben jönni, mert máskor nem jöhet be.

A Barna nem vitatkozott. Csak annyit mondott, ő a polgármester úrhoz jött, és egyeztetve van.

- Én erről nem tudok. És ne tessék ilyen kitalált ürügyeket felhozni nekem - csukta be az orra előtt a kaput.

- Jó reggelt, Julika - köszöntöm.

- Csókolom - válaszol.

Nem tudom leszoktatni erről. Az irodámban tegnap este óta nem történt semmi. Kinyitom a gépemet. Vajon jött-e valami. Előterjesztést kell írnom. Csak tudnám, miért nekem. Itt van egy kérelem. Már egy hete nézegetem, és nem tudok rájönni, ki küldte hozzám, és miért az én aktám lett ez. Na, mindegy. Kérek állásfoglalást másikk osztályoktól. Nehogy már én vigyem el itt is a balhét. Remélem, nem az Adrienn ígért valakinek valamit, mert akkor ideges lesz. Na és? Az sem érdekel. Ez szakma, ráadásul nem is akármilyen. Nem úgy van, hogy valaki bejön ide a friss jogi diplomájával és azt gondolja, minden úgy van jól, ahogy ő azt elgondolta.

Kopognak. Várok. Nem válaszolok. Már most reggel kezdik? Nincs ügyfélfogadás. Még egyszer kopogás az ajtón. Leülök, és nézek a bejárat felé. Elhelyezkedek. Aztán a számítógépen lapozok, és közben:

- Tessék - szólok.

Fel sem nézek, csak a hangra.

- Jó napot kívánok, képviselő úr - ugranék fel, de beleakad a lábam a székbe.

Majdnem aláesek az asztalomnak. Ijedtemben a gépembe kapaszkodok. Csak azért nem rántom magamra, és velem együtt le a padlóra, mert megfog a Nagy úr, bizottsági elnök. Zavarban vagyok.

Érzem, egyre jobban elhatalmasodik rajtam a kín. Pedig nem kel-
lene, hiszen nem egy nagy ász a képviselő. Neki is jobb lett volna,
ha marad a saját szakmai területén, és ott fejlesztette volna magát.
Még rendesen olvasni sem tud. Legalábbis helyette kell sokszor fel-
olvasni a bizottsági üléseken.

- Ildi! Tudom, maga elmondja nekem ennek az egyszerű ügynek
a jogi, törvényes hátterét - ül le az ablak előtti székre.

- Természetesen, Nagy úr - válaszolom -, bár megjegyzem
nem az én szakterületem.

- De hát, úgy tudom, maga írja az előterjesztést - néz rám kék
szemeivel.

Egészen jól nézne ki ez a férfi a napbarnított bőrével és a dús
hajkorona alatti világitó kékséggel - jut az eszembe -, de nem
vesz le a lábamról. Hiába néz rám ennyire mézes-mázasan, és
mélyíti meg a hangszínét.

- Ja, kérem, az itt semmit sem jelent, képviselő úr. Ha nekem
van kiadva, akkor csinálnom kell és kész.

- Hát sajnálom, de egyébként kinek a területe?

- A Mohácsié, vagy ha ő nem szeretné, akkor az ügyosztályve-
zetőé - válaszolom.

- Az Andrienné?

- Igen - nyugtázom, és látom, ő is már bent van a főnököm
hódolói között.

Ettől kezdve tárgyilagos vagyok. Tényszerű.

- Egyébként az önök döntése. Én megpróbálom az idevonatkozó
törvényeket és rendeleteket betartani, de nem is tudom - mondom
a végén bizonytalanul, és várom, mit reagál.

- Én pedig úgy gondolom, ha mi a bizottságban úgy döntünk, és
a közgyűlés megszavazza, akkor ez egy jó csomag tud lenni.

- Ehhez én nem értek - állok fel a mellette lévő székről, amin
eddig ültem, és mutattam, amit eddig írtam -, én csak az idevo-
natkozó rendeleteket és törvényi előírásokat tudom ismertetni,
az alapján pedig,...

- Azt tetszik mondani, Ildikó, hogy nem megy?

- Én? Én ilyent mondtam volna? Hogyan is merészelném én
ezt, Nagy úr? Szó sincs róla!

- De hát valahogy így értettem.

- Sajnálom, nem ez volt a szándékom.

-Akkor köszönöm szépen, Ildikó - hajol meg, és kézfogásra
nyújtja a kezét.

Tényleg egészen jól néz ki ez a férfi. Kár, hogy politizálni kezdett. Fogalmazni kezdem az előterjesztést. Olvasom a hozzá adott anyagot, és egyre jobban elhatalmasodik rajtam a rossz érzés. Ezek tényleg engem szeretnének behúzni. Én ezt nem fogom megírni – határozom el. Csinálja az, akinek ebből haszna van, vagy aki kitálalta. Az egész ahogy van, nem jó. Mit tegyek? – töröm a fejem. Ma este le kellene adnom, és még sehogy sem állok vele. Telefonálok.

– Adrienn, van itt ez az előterjesztés, és úgy látom, sok baj van vele – mondom.

Az ügyosztályvezetőm, a fiatal jogász biztat és nyugtat.

– Ildikó – feleli –, csináld csak meg nyugodtan. Törvényes és nem lesz vele semmi baj. Ne láss ördögöt ott is, ahol a közelben sincs.

– Jó, rendben. Én kész leszek vele estére, de ha te annyira jónak látod, akkor kérlek, te írd alá, mert én nem adom a nevemet hozzá – mondom.

Barátságosan próbálom előadni, de tudom, hülyén hangzik. Csend is van a telefon másik oldalán, majd egy kicsi idő múlva:

– Ildikó! Szerintem, amit te írsz meg, azért neked kell vállalnod a felelőséget, nem gondolod? Nem is értem mit vársz el tőlem. Természetesen ha kell, én is leszignálom, de csak utánad.

– Hát ez az, Andrienn. Ez itt a probléma.

– Mi is?

– Hogy én nem tartom ezt az egészet törvényesnek. A hatályos jogszabályok sem adnak arra lehetőséget, amit vártok tőlem. Ezért mondtam, ha te úgy látod, mint jogász, hogy ez jó, akkor szívesen megírom, de a te nevedben.

– Rendben, tedd azt. Mikor leszel készen?

– Délutánra meglesz.

– Köszönöm, akkor küldd át, ha megvagy vele – mondja, és leteszi a telefont.

Rossz előérzetem van. Ez lehetséges, butaság volt tőlem. A jutalomtól elbúcsúzhatok, az biztos. Bár egyébként is piros kukorica vagyok a főnökök szemében. Beülök a géphez, és írni kezdem az előterjesztést. És akkor eszembe jut, mi fog történni, amikor rákérdeznek a bizottsági ülésen. Adrienn akkor szóban fogja elmondani, hogy nem ő írta, hanem én. És ez belekerül a jegyzőkönyvbe. Akkor ott vagyok, ahol előtte is voltam. Mindenért én felelek.

– Akkor miért nem az Ildikó van itt – kérdezik, ő pedig válaszol:

– Mert nem tudja vállalni, azt, amit leírt, képviselő úr.

El tudom képzelni az arccokat és a megjegyzéseket. Persze, lesz aki ezután jobban megnézi a hivatkozott rendeleteket, de mindenképpen én járok a legrosszabbul. Ahogy ezek az eszembe jutnak, megállok a gépelésben. Az ujjam végéről izzadságcsepp csöppen a billentyűzetre. Már csak az hiányzik, hogy beázzon. Elkezd zúgni a fülem. Ahogy figyelem magam, észreveszem, gyorsan jár a szempillám.

- Vigyázz, Ildi, mert bekattansz – szólók magamra.

Nem érdemlik ezek meg. Előveszem a jogszabálygyűjteményt, és a tavalyi közgyűlési jegyzőkönyveket. Úgy emlékszem, mintha lett volna egy hasonló ügy, valamikor a múlt év tavaszán. Mindjárt dél és még mindig a jegyzőkönyveket olvasom. A jogszabályokon már túl vagyok. Ott semmi újat sem találtam. Se kávé, se ebéd. Érzem a gyomrom. Kellene valamit ennem, mert a végén még kilyukad a gyomrom. Kihúzom a jobb alsó fiókomat. Ott tartom a tartalék ennivalót. Kekszet szedek ki, és kettesével teszem a számba. Akkor veszem észre az asztal alatt a hivatali szandálomat. Elfelejtettem átbújni az utcaiból ebbe. Mindegy. Most már nem foglalkozom ezzel – döntöm el.

Kopognak. Csak nem az Adrienn? – fut át rajtam, de nem hiszem, mert ő a kopp után azonnal be is nyit.

- Tessék – szólok keményen.

- Csókolom, Ildikó! – dugja be a fejét egy ismerős férfi.

Nagy és széles alkatával kitarja az ajtót, így fér be.

- Most nem érek rá, Mindig úr – mondom neki, még mielőtt előadná, miért jött.

- Tudom én, hogy mindig – és itt hízelgően mosolyog, hiszen őt is így hívják – sokat dolgozik, csak érdeklődni jöttem az ügyemben.

- Melyik az? – kérdezem, mert tudom, ismerem, nem fogok addig megszabadulni tőle, míg nem kap választ.

Megmondja.

- Átadtam egy másik ügyosztálynak véleményezésre – válaszolom.

- Igen, de miért?

- Miért, miért? Mert ez az előírás.

- De hát maga ismer engem, Ildikó!

- Magát igen, de az iratban én nem találkoztam a Mindig névvel.

- Mert a cégem az M és G – mondja bánatosan és sértődötten.

Megsajnálom, és kicsit szégyellem is magam. Ez az ember sokat

segített, mikor nekem volt egészségügyi problémám. Neki pedig a testvére és a felesége kórházban dolgozik. Mindketten orvosok.

- Megnézem, mit tudok tenni - mondom, és telefonálok.

- Ma küldtem át hozzátok egy kérelmet véleményezésre - ...
- Még nem kaptátok meg? Azt gondoltam, biztosan először leviszik. Na, mindegy, szóval nincs rá szükség, ha netán nem érem el őket - ... - Jó, jó, rendben. - ... - Igen nálam, minden rendben van. Megyünk mi is a koncertre. - ... - Nem is tudom, kitől, de biztosan jó helyre szól, mert máskor is úgy volt. - ... - Utána? - ...
- Jó, nagyon jó, de csak mi, ugye? - ... - Az Adrienn-nékel nem szeretnék még akkor is. - ... - Igen ők is. - ... - Úgy tudom, ő is kapott jegyet. Na, jól van, akkor szombaton. - ... - Persze, pénteken, tudod, mennyire összefolynak a napok!

Leteszem a telefont.

- Visszahozzák az aktát és megnézem, mit tudok tenni - nézek az emberemre komoly arccal, de érzem, mosolygok is közben.

Hát persze, hiszen súlyát, alkatát meghazudtolva gyors mozdulatokkal varázsol elő valahonnan egy cserép virágot.

- Na, aztán ezt már nem - szólok keményen, de ismer.

Elhelyezi az asztalom sarkán és kimegy.

- Köszönöm szépen, Ildikó - szól vissza köszönés helyett.

Egy pillanatra megállok az ablak előtt és kinézek. Járókelőket látok, akik kényelmesen sétálgatnak a szemben lévő téren. De jó nekik. Mikor fogok majd én is nyugdíjba menni - álmodozom el -, és ilyen ráérősen élni az életemet. Számolok. De csak körülbelül, mert ha nem változik a rendelet, akkor is több mint tizenvalahány év. Ez rengeteg. Nem is gondolkozom ezen tovább.

Itt van ez a dög előterjesztés. Lassan készen vagyok vele, de nem tudom eldönteni, ki írja alá. Ha én, és közben nem tartom a tartalmát jónak, akkor miért vállalom be. Ha meg az Adrienn, aki alig fog tudni belőle és háttéranyagból, az előzményekből valamit, kénytelen lesz bemondani, hogy én csináltam. De ha nem muszáj, akkor is azzal fogja kezdeni. Tudom én. Nagyon benne vagyok a bögyében. Ráadásul biztosan visszamondták neki a tegnapi monológomat. Ő pedig azonnal rohant a jegyzőhöz és továbbadta. Láttam én rajtuk már reggel. Nem tudnak ezek hazudni. Korábban kelljenek fel, ha énelőttem titkolózni szeretnének.

Tisztában vagyok én azzal is, amit a Mohácsival ügyeznek. Azt gondolják, ha bebújnak az irodájukba, és hárman susmusolnak,

akkor én azt nem tudom? Elég volt ránézni az iratkézbesítő-könyvre, mikor hozzám hozták az újat, és vitték el a határidőbe rakott előző aktákat. Azonnal kiszúrtam mi van a Mohácsi aláírása előtt. Némelyik kérelem már nálam is járt, de én elutasítottam. Nem kivitelezhető. Még a torka is véres. Mit érdekel engem, hogy ki és kinek ígérte oda.

Hiába állítják, hogy ilyen nincs. de én nem hiszem el. Megmondtam akkor is előre, hogy nem. Jöttek azzal, hogy ez a város, az önkormányzat érdeke. Lehet, bár szerintem meg az az érdeke, hogy minden oldalról védhető, törvényes legyen. Mennyit győzködtek, hogy az. Előhozták a hivatkozott paragrafusokat, de én másként, szerintem jól értelmeztem. Na mindegy, most majd a Mohácsi megcsinálja nekik. Nem is baj. Ha annyira jól tudják a rendeleteket, akkor vállalják őket.

Még egyszer átolvasom az előterjesztést. Hátha mégiscsak igaza van az Adrienn-nek – fut át rajtam. Egyébként is nem nagy ügy ez, csak én csinálom belőle ekkora felhajtást. Lehet, meg sem szavazzák.

– Hű, de jót írtam – állapítom meg. – Megint remekeltél, Ildi-kó! – dicsérem meg magam.

Valakinek ezt is kell. Mert ezek nem veszik észre. Csak csináld ezt, meg rendezd le azt, de hogy rendben legyen, kiállja a törvényességi próbát, az már senkit nem érdekel rajtam kívül. Bezzeg, ha valami beüt, akkor aztán itt sorjáznak előttem. Nem győzöm hallgatni őket, hogy ők nem is gondolták volna, és az Ildi biztosan meg tudja oldani. Na, átküldöm az anyagot az Adrienn-nek. Jó ez. Én fogom jegyezni, aláírni. Kopognak.

– Tessék – szólok hangosan.

Csak a kézbesítő volt megint. Visszahozta a Mindig aktáját, és még hozzá vagy ötöt. Félretolom az asztalom oldalára. Most vegyem elő, vagy várjak vele. Már délután három is elmúlt. Nem sokára elmegyek. Ha hozzákezek, akkor eltart egy jó ideig. Nem képesek rendesen az összes tartozékkal ellátni egy ügyiratot. Azt hiszik az emberek, én azért vagyok itt, hogy az ő hiányos dolgait vizsgálgassam? Úgy látszik nem sürgős nekik, mert ha az lenne, akkor körültekintőbben adnák be a kérelmeket. Nem nézek bele. Inkább továbbküldöm. Úgy is kell a többi társszerv véleménye is. Közben majd megnézem.

– De az nem jó – jut eszembe. Inkább először átnézem. Előveszem az elsőt. Vastag, nagy csomag. Na, ezzel nem kellene most

foglalkoznom – nézek rá ismét az órára, ami még alig mozgott odébb. Legalul van egy vékonyabb. Ez jó lesz mára. Ésre sem veszem, és megnyalom mosolyogva az ajkam szélét. Ezt egyszer régen, mikor még egy nagy szobában voltunk többen, akkor mondták egy névnap alkalmával a többiek nevetve.

– Ildikó megnyalja a szája szélét és kivérezeti az ügyfelet – ugrottak nagyokat hahotázva.

Nem vettem magamra, de azóta ha előveszek egy újabb ügyiratot, akaratlanul eszembe jut. És tényleg, most is nedves lett egy kicsit az ajkam. Ha nem lennék egyedül, hangosan nevetnék ezen, de most csak mosolygok. Ami le is hervad az arcomról, amint kinyitom az ügyiratot.

– Na, ne már! – kiáltanék fel. – Ezt már aztán nem! Mit képzelsz? Honnan veszi a bátorságot, hogy ilyet kérjen. Ezt nem hiszem el! Ismerem én ezt a fazont. Igaz, látásból, de hallottam én róla eleget! Kizárt dolog. Tőlem jöhet itt sztárügyvéddel is, mert látom itt a megbízása. Na, mire is bízta meg? – veszem ki a lapot és figyelmesen olvasni kezdem. A telefon csengése riaszt meg. Nem veszem fel azonnal. Végére akarok érni a megbízási megállapodásnak. Nem sikerül. A telefon úgy hallom, mintha egyre hangosabban csörögne.

– Szia – köszönök vissza az alpolgármester titkárnőjének.

– Igen, máris megyek – mondom.

Felállok. A kinyitott aktát összecsukom, és visszarakom a csomójába. Megigazítom a ruhámat, kicsit megdörzsölöm az arcomat. Ideges vagyok. Mit akarhatnak tőlem. Ha az alpolgármester hívat, akkor az nem jó. Jó esetben eligazít, de mi van, ha megmondja, mehetek, vagy átszervez és másik helyre tesznek. Itt bármi előfordulhat. Mire megszokja az ember a környezetét, munkáját és kicsit lazábban élne, akkor valakinek eszébe jut, és elrakják máshová. Kutatok az emlékezetembe, hogy mi lehet a probléma. De nem jut az eszembe semmi. Folyosó, emelet.

– Nem megyek lifttel – döntöm el, és elindulok a lépcsőn fölfelé.

Szembe másik ügyosztályon dolgozó kolléganő jön. Szomorúan, vagy inkább rosszkedvűen néz le maga elé. Ki kell kerülnünk egymást.

– Szervusz – köszönök neki, ő pedig viszonzás helyett:

– Az alpolgármester úrhoz méysz? – kérdezi.

– Igen – bólintok.

Erre egy pillanatra, mintha derűs mosoly szaladt volna át az arcán. De nincs lehetőségem rákérdezni. Továbbmegy. Lent a lépcsőfordulónál mondja, de alig hallhatóan:

– Én is ott voltam az előbb.

Én pedig állok a lépcsőkar közepén és egy csuromvíz a hátam közepe. Most aztán már tényleg nem jut eszembe semmi, amit a femre olvashatnak. Tipródok egy kicsit. Közben többen elmennek mellettem. Mindenki köszön. Van, aki érdeklődik is.

– Hogy vagy, Ildi, de régen láttalak. A köztisztviselő napi rendezvény óta nem is beszéltünk!

Meg ehhez hasonló mondatok. Nekidőlök a falnak. Most látom, milyen szépen leburkolták. Eszembe jut, hogy lehet, beteg vagyok, mert ez nem normális, ami velem történik. Biztosan kivagyok. Elhatározom, holnap elmegyek, és kiíratom magam. Ez használ. Máris jobban vagyok tőle. Egészen jókedvűen nyitok be az alpolgármester előterébe.

– Megjöttem – jelentkezem be a titkárnőjénél.

Ketten vannak itt, de a másik a konyhában ügködik.

– Jól van. Ülj le, légy szíves! A főnöknél még bent van a Borbála – közben felveszi a telefont. – Alpolgármester úr, itt van az Ildikó – szól bele. – Igen, értem. Várjon. – feleli a nekem nem hallható mondatra.

Rám néz. Felhúzza a vállát. Én pedig ülök a három szék egyikén. Körbejáratom a szemem az irodán. Nagyon régen voltam itt. Akkor még nem ez a bútor volt, de úgy látom a padlót, a falakat is felújították. A virágok persze, amik a megtervezett különleges tartószerkezeten vannak, félig már elhaltak. Vagy túllocsolták őket, vagy egyáltalán nem kaptak vizet. Ezt ebből a távolságból nem lehet megállapítani. Nem szeretem ezt a nőt, aki szemben ül a pulpitusnak is beillő, nagy íróasztal mögött. Van benne valami közönségesség, amit az öltözéke is kifejez. És ehhez jön hozzá a felfuvalkodottsága. Úgy viselkedik, mintha ő volna az alpolgármester. Lényegesen fiatalabb nálam, de mégis elvárja, előre köszönjek, ha találkozunk. Én pedig ilyenkor nem tudom megállni, hogy kicsit ne hajoljak meg. Utána már bánom és utálok magam, de mit tegyek, ilyen vagyok. Ezért aztán ha tehetem, inkább kikerülöm.

Most sem szól hozzám. Miközben én nézegetek, ő telefonon beszél valamelyik barátnőjével. Ki mit vett, főzött, evett, merre voltak a hét végén. Még, hogy ez a nő főz? Bár meglehet, mert fiatal kora ellené-

re már dagadozik itt, meg ott. És erre a hájcsomókra húzza fel a két számmal kisebb, vakító színű szoknyáját, ami alól biztosan kilátszik a bugyija is. Az íróasztal eltakarja. Még szerencse, mert nagy élvezet lenne itt ülnöm vele szemben – képzelem el, és közben nézem a telefonba beszélő fejét. Egyre jobban viszolygok ettől a nőtől.

Behallgatózok a szobába, amint leteszi a készüléket, és kimegy ő is a kiskonyhába. Persze nem az ajtónál, mert az nem az én stílusom, de azért fülelek itt a székemen. Hogy jobban halljak, átülök a szobához közelebbire. Csak nem érthető foszlányokat hallok. Borbála mondja a magát. Na, ez aztán az életbe nem jön ki – gondolom.

Borbála az egyik legnagyobb nyalógép a hivatalban. Ha ő egyszer odajut az alpolgármesterhez, akkor az addig nem szabadul tőle, míg a talpától a feje búbjáig nem lesz nyálás. Nem lehet rá haragudni. Nekem is nyalt, mikor el kellett valamit rendeznem a férjének. Tényleg aranyos nő. Csak hát ő ilyen. Ha pedig le van rendezve az ügye, akkor nem tapos. Utána egyszerűen barátságos. Távolról. De jobb is. Ki bírná az állandó udvarlást és nyilvános nyalást.

A titkárnő tisztos sonkái alatt legalább tizenhárom centis sarkak vannak. Akkor sem leszel intelligens – nézem végig, amint visszajön.

– Vársz még – szólít meg –, vagy inkább visszamész és szólok, ha a Borbála kijött?

Felállok.

– Nem is tudom. Te mit tanácsolsz, mi a helyes? – kérdezem, és máris beütném a számat, leverném a derekam, hogy így behódoltam ennek a közönséges nőnek.

Miért nem nekem jutott ez eszembe, mielőtt ő felajánlotta? Miért élek ezzel a lehetőséggel, ahelyett, hogy itt várnék a soromra?

– Ha ráérsz, akkor nyugodtan maradj – mondja – előbb-utóbb úgymint kijön a Borbála.

Na tessék – fut át rajtam a felismerés. Ezzel kijelenti, hogy nekem kevés a dolgom. Na, most már értem, mire megy ki a játék. Elszóltad magad, kisanyám. Biztosan valakinek az útjában vagyok. Talán az irodámra vágyik az egyik csókos? Csak nem a Borbála? Egyre idegesebb vagyok. Fel kellene állnom, és egy kis mozgással levezetnem a feszültséget, ami majd szétroppantja a fejemet. De nem teszem. Nem jó ötlet. Még azt gondolja ez a közönséges nő, hogy leskelődni akarok az asztalán. Na, végre! Elhallgattak bent, és székcsikorgást hallok. Várok.

Várok, és nem nézek az ajtó felé. Most már mind a két titkárnő itt

ül velem szemben az asztaluk mögött. Az egyik a gépén ír valamit, a másik pedig a nagy iktatókönyvben kaparászik. Mert az nem írás. Jól ismerem a betűvetését. Volt már dolgom vele. Mint egy nyolc elemis. Azon a szinten van. Persze attól még lehetne okos is, csak hát nem az. Az erőszakosságával kompenzálja. Tudja mindenki. Új ember. Ki tudja, mit csinált régebben. Nem beszél ez senkivel. Pedig a hivatalban percek alatt kiderül minden. Ennek is azonnal benyaltak, mikor látták, az alpolgármester bizalmasa. Pedig szerintem nem az. Na, mindegy, ők tudják. Én aztán nem udvarlok senkinek. Végezze mindeni a dolgát, úgy, mint én.

- Kérsz egy kávét, Ildi? - szólít meg.

Biztosan megérezte a gondolataimat.

- Köszönöm szépen, de most már nem - nézek az órára.

- És ha koffeinmenteset csinálnék - néz rám, és áll fel feltűnően barátságosan.

- Jaj, de kedves vagy. Azt elfogadom - mondom, és felállok.

Az is lehet, félreismertem ezt a nőt - nézem a hátát, amint babrál a kávéfőzőgéppel.

- Nekem is mennem kellene, mert a gyerek az óvodában van, és én vagyok ma, aki érte megy - mondja, és most már mintha nem is volna annyira közönséges ez a nő - fut át rajtam.

- Nem is tudtam - jegyzem meg.

- Hát igen - virul fel az arca - a kisebbik három éves múlt.

- Mert van nagyobb is?

- Igen, bizony. Ő már iskolás, nyolc éves.

- Ne mondd! Hát nem jutok szóhoz. Egyáltalán nem látszik rajtad - nézem végig most már egészen más szemmel.

- Pedig nem teszek érte semmit. De azért a régi dolgaim elég nehezen jönnek fel rám - neveti el magát.

Elszégyellem magam. Talán még el is pirulok, amint ezt hallok. Én egészen másként gondolkoztam felőle, amikor láttam a kibuggyanó idomokat.

- Ha gondolod, akkor nyugodtan menj el, majd kimentelek az alpolgármester úrnál - mondom.

- Köszönöm, de még várok tíz percet. Nem szokott ez probléma lenni, de Ági sem ér rá ma - fordul a kolléganője felé, aki fel sem néz a számítógépéből.

Szeretnék még beszélgetni vele. Úgy gyorsabban megy az idő, de látom, van elég dolga, ezért tapintatosan visszaülök a

kávés poharral a székemre. Egyre jobban itthon érzem magam ebben az általában számomra nem szeretem irodában.

A mellettem lévő szék ülőkéjén az önkormányzat kiadványa hever. A színes lap hívogatja a szememet. Felveszem. Ismerem az anyagot. Valamikor tavaly én is egy hosszú cikk erejéig benne voltam. Hiába tiltakoztam ellene. Rám szóltak. Hát megcsináltam. Fényképet is készítettek. Na, az aztán egyáltalán nem volt jó, de abban bíztam, úgysem sokan nézegetik. A házban aztán sokan megszólítottak, miután elkészült a kiadvány. Mindenki gratulált. Tudtam, ez csak olyan alap nélküli dicsérgetés, de azért jól esett. Még az Adrienn is megjegyezte, hogy milyen ügyesen fogalmaztam. A kényes kérdésnél – tette hozzá. De nem is számítottam nála többre.

– Még mindig engem vár, Ildikó! – nyílik az ajtó, és a alpolgármester jókedvű hangját hallom.

Felnézek rá és ugrok fel a helyemről.

– Igen, tetszett hívni – válaszolok.

– Jól eltelt az idő, tegyük el holnapra. Megvár az bennünket – áll velem szemben, miközben Borbála halkán köszönve kimegy az ajtón.

– Ahogy tetszik gondolni, alpolgármester úr – hajlok meg, és érzem a feszültség ismét úrrá kezd lenni rajtam. – Készüljek valamivel? – teszem hozzá.

Tudni szeretném miről van szó. Nem mehetek így neki az éjszakának – jutnak eszembe a leizzadós álmatlan forgolódások.

– Nem semmivel. Maga úgyis a fejében hordja az összes tudományát, nem? – válaszol és nevet.

– Igen – felelem bizonytalanul –, a tapasztalat... – folytatnám.

– Na, ez az! Ezt hozza magával, a tapasztalatát – és becsukja maga mögött az irodája ajtaját.

Nézem az ajtólapon a feliratot. Ezerszer elolvastam az elmúlt órában, de most teljesen le vagyok fagyva. Vennem kellene a fordulatot, de nem sikerül. A titkárnő mozdít ki.

– Akkor beírlak elsőnek holnap reggelre, Ildi – mondja.

– Igen, köszönöm – és kimegyek a folyósóra.

Öt perc telt el, és már az utcán vagyok, de az eszem bent jár. Teljesen kivagyok. Megírtam és leadtam az előterjesztést, visszahozattam a Mindig aktáját, és belenéztem ennek a gazdag pasasnak az ügyiratába. Persze lehet nem is gazdag, csak úgy adja elő. De kit érdekel? Nem szimpatikus és kész. Egy pillatig sem lehet megbízni benne. Azzal a behízelt modorával és mindenki a ba-

rátom stílusával azt gondolja, neki bármit lehet. Még az sem igaz, amit kérdez. A polgármestertől a jegyzőig mindenki állítólag a kebelbarátja. Ki tudja. Én nem láttam. Egyébként sem rám tartozik. Nehogy már a törvény betűjébe kapaszkodva sikerüljön neki engedélyt kapnia! Vajon miért rám szignálták. Lehet ez a próba? De milyen próba? Talán a szaktudásomat teszik mérlegre? Nem szeretem ezt az embert, de ha tényleg mindenkivel jó barátságot ápol, akkor magammal teszek rosszat, ha betartok. Neki is más nevében kellett volna beadnia a kérelmet. Ha így tesz, akkor simán lerendezem, hiszen végül is rendben van az ügy. Már éppen aktuális. A városnak pedig kifejezetten jó. De így? Ennek a fazonnak? Hát ezt nem.

- Csókolom, Ildikó. Biztosan sokat tetszett ma is dolgozni, mert látom, nagyon elgondolkozik. Pedig egy ilyen szép nőnek, ilyenkor már nem a hivatali ügyeken kellene rágódnia, hanem egészen máson – áll meg mellettem.

Ezt nem hiszem el – nézek rá teljes döbbenettel. Éppen ezen az emberen és a kérelmén járt az eszem. Csak nehogy hozzámérjen – lépek egy fél lépést hátrább. Ő pedig utánam, és közben mondja, mondja. Lassan megértem a mondatokat. Értelmesen beszél. Tényleg egészen jó a hangszíne, és jól fogalmaz. A kérelme szóba sem kerül. De minden más. Tájékozott. Még egy kis pletykát is mond a színház ismert színészéről. Valakitől már hallottam, de ez egy újabb változat, és érdekesen adja elő.

- Legközelebb le kellene ülnünk egy teára – mosolyog, amint észreveszi, elfáradt az ácsorgástól a lábam.

- Azt lehet, most nem kellene – célzok a kérelemre.

- Jó, akkor majd utána, de arról egy szót sem – hagyja rám még mindig nevetve.

Jól éreztem magam ezzel a férfival – nyugtázom, elindulok haza. Megállok egy pillanatra a kirakat előtt. Az üvegben meglátom magam. Egy ötvenes nő néz szembe velem, és mosolyog. A kezében közepes méretű táska, ami nem látszik nehéznek, mert hanyagul lóg a vállán. Jól érzem magam. Ez az én városom. Itt vagyok otthon. És holnap egy új nap kezdődik.

13. Az édes csalódás

Már tegnap érezte a jellegzetes fájdalmat. Ma reggelre meg is jött. Pedig azt gondoltam – mélézik el a kávéja mellett, az egyik kezével a hasát nyomva –, de mit is? – mosolyogja el magát, ami a fájdalomtól torz vigyorra sikeredik. Korai lett volna még – játszik a kanállal a pohárban. De azért, ha úgy lett volna, talán megtartom – igyekszik a mosoly az arcáról elkergetni a fájdalom érzetét.

Mindig pontos időben szokott megjönni. Soha nem késett. Illetve egyszer, de akkor kilenc hónap múlva meg is született a Viki. Mostanra már 16 éves. Felnőtt nő. Bizonyos szempontból – járkálnak a kanállal együtt a gondolatai. Egyébként nem. Még most is annyira kislány. Igen. Már nem az – merevedik meg az arcizma. Pedig mennyire jó volt, amikor együtt voltak otthon gyesen! Csak ők ketten, egész nap. Aztán mikor elkezdett járni, beszélni – ugrik be emlékezetébe a kislány, amint óvatosan teszi egyik lábát a másik elé, és amikor bizonytalan, akkor gyorsan leül.

Mindenki azt mondta, meglátszik rajta, hogy szerelemgyerek, mert nagyon szép. Hét évi házasság után mégis elváltunk. Azóta ketten élünk a Vikivel. Persze, mindig volt valaki. Olyan is, aki velünk együtt lakott egy ideig, de egy idő után mindegyik meglépett. Nem is tudom miért? De nem is érdekes. Ürügy mindig volt.

Talán jó lett volna, ha most sem jön meg. Két hetet késett. Ilyen még csak egyszer fordult elő. Vajon mit szolt volna ez a férfi, ha megmondja neki, hogy terhes? Talán el sem hitte volna. Hiszen védekeznek ők, többféleképpen is, de azért „baleset”... – és most ennél a szónál hangosan elneveti magát. Nem tudni miért, de még a hasa görcsölését sem érzi, amikor eszébe jut a „baleset”.

Az egyik régi hapsija arca van előtte. Talán két éve történt? Milyen ijedt képet vágott, mikor megkérdezte tőle, hogy mi lenne, ha őt is elérné a „baleset”. Elszakadt a gumi. Biztosan valami rossz minőségű lehetett, vagy éppen régi, ki tudná megmondani. Nagy ász nem volt az ágyban, de az óvszer még nála is gyengébb volt. Kétségbeesetten mondta:

- Edit, baleset történt.

Soha nem felejtí el az arcát. Utána nemsokára el is maradt. Elsőre elköltözött, majd állítólag sokat kellett dolgoznia, meg valamilyen kezelésre járnia, de akkor már alakult Robival a kapcsolat.

Ezzel a férfival már nagyon régóta figyeltük egymást. Beszélgetünk. Ittunk egy kávét, de sem ő, sem én nem akartunk többet. És mégis, ha nem találkoztunk egy-két hetet, akkor már hiányoztunk egymásnak. Így esett, hogy megesett. Jó srác. Nem sokat cicózott, mikor ezelőtt három hónappal egyszerűen elém állt, és azt mondta:

- Most már elég a szövegből, Edit. Lépünk előre, vagy hagyjuk abba. Ma este én menjek fel hozzád, vagy te jössz a belvárosba?

Mert neki ott van lakása. Én mentem. Nekem otthon van Viki is. Nem tehetem meg, hogy valakivel csak úgy egyszerűen beállítok, és ágyba bújok. Voltak, akik ott laktak velünk, de akkor már én előzőleg meséltem róluk a lányomnak. Aztán feljöttek egy órára, egy délutánra. Később elmentünk hármásban kirándulni. Szóval, összeszoktattam őket. De Robiról a Viki semmit nem tudott. Így aztán én mentem el hozzá.

Jól tettem. Jó hapsi. Igazi férfi. Pedig igazából nem is látszik annyira rajta. Azért kíváncsi lettem volna az arcára, ha bemondom neki:

- „Baleset” történt. Hiába a tableta, Vikinek testvére lesz.

Közben hosszan kavargatja a kávéját. Lenyalja a kiskanalat.

Végül is nem vagyok még öreg hozzá - simítja meg önkéntelenül a jobb arcát -, 38 év felett is szülnék nők. Sőt, van, aki az elsőt. Nekem pedig a második lett volna - győzködi magát. Ki tudja, talán örült volna neki. Hiszen most jöttünk rá, mennyire szeretjük egymást.

Volt már egy-két férfi az életemben, de ilyen, mint a Robi, egy sem. Tudom, ő a hozzám való. Ő az, akit a sors nekem teremtett. És engem is neki. Most jöttünk rá, hogy mennyire egyformán gondolkodunk, látjuk a világot magunk körül. Ilyen talán nincs is. De mégis van, hiszen most a hétvégén is kirándulunk a Balatonra. Megbeszélés nélkül is tudtuk, mind a ketten ezt szeretnénk, és oda.

Beleiszik a majdnem kihűlt kávéjába, mikor ismét begörcsöl a hasa. Megdörzsöli a bal kezével.

Kár, hogy megjött. Alig kilenc hónap múlva megszületett volna a kicsi. Gondolom, Viki öröme. Ő vetette fel még régebben:

- Anya, miért nem szülsz egy testvérkét nekem?

Nevettem a felvetésen.

- Kinek kislányom? Nincs mellettem olyan férfi, akire számítani lehet.

- Kár - mondta, és ez annyiban is maradt.

De most itt van a Robi. Ez a férfi már olyan. Ennek szívesen szülnék egy kisbabát. De még csak három hónapja vagyunk igazán közel egymáshoz. Mi van, ha félreismerem? Mint ahogy már volt ilyen. Mi van, ha csak az én káprázatom tesz kicsit vakká, és nem látom még a hibáit?

Ki kellene próbálnom – jut az eszébe –, azt kellene mondanom, hogy úgy maradtam. Hiszen az elmúlt két hétben is eleget játszottam már a gondolattal. Mások biztosan rohantak volna a gyógyszerárba tesztért. Én nem ilyen vagyok. Szeretek izgulni, na meg jobb nem tudni. Addig még nem bizonyos, addig bármi lehet. Sokan nem értenek meg ezért a tulajdonságomért, de nem érdekel. Én ilyen vagyok, és kész. Én pedig őket nem értem meg – issza ki a pohárból a maradék, már hideg kávé.

Állítólag ez szépít – jut eszébe –, de akkor inkább maradjak csúnya, én a forró kávé szeretem. Vajon mit szólna hozzá a Robi, ha terhes lennék? – játszik el a gondolattal. Jó, már nem vagyok az, de most még időben lehetne. A 38 év, még éppen hogy. És ha megijed, és otthagyt? Még igazából meg sem ismertük egymást, és máris vége? – fut át rajta a gondolat, amibe belegyöngyözik a homloka.

Feláll az asztal mellől. A kávéspohár mellett árválkodó fehér kockacukrot a szájába teszi. Az édesség megpróbálja legyőzni a görcsölés okozta csalódottságot.

Edit kihúzza a gyógyszeres fiókot. Kiveszi a dobozos tablettát, és bedobja a szemetes vödörbe. A fürdőszobátükör előtt várakozón nézi magát. Jól tetted – jelez a szemével a tükörmása.

Egy óra múlva tele energiával, szépségének teljes tudatában lép ki az ajtón. Már eszébe sem jut, hogy ma reggel jött meg neki.

14. Az áruló

A konyhaablak előtt álló asztalon a mintás, fehér asztalterítő ünnepi hangulatot ad. Középen kék gyertya lángja értetlenül nézi a körülötte lévő világot. Ami megbocsátható neki, hiszen a nagyméretű csillár egyébként is elég fényt ad, és az asztalnál ülő férfi és nő ügyet sem vet rá. Konzervdobozt nyitnak. Új, eddig még nem próbált vacsorának valót vettek. Már elégük van a rendelt készételből.

- Mindegy mit rendelünk, mindegyiknek egyforma íze van - mondta a férfi, és akkor ők kezdtek el esténként valamit összehajítani, mikor hazaértek.

De most ehhez nem volt kedvük, ezért vették ezt az újfajta távol-keleti konzervet. A férfi elsőre eltörte a hozzácsomagolt szerkezetet, majd elővette a szekrényből a saját szerszámos készletét, miután a hagyományos konzervnyitóval sem boldogultak. Most a fiatal, színes blúzba, nagymintás szoknyába öltözött nő segítségével próbálkoznak a konzervdoboz belsejéhez jutni.

- Úgyis megtudom, mi van benned és milyen vagy - erőlködik a férfi.

- De hát enélkül is tudjuk, hiszen már elárulta magáról - nevet hozzá a nő, és törülgeti az asztalra a dobozon ejtett lyukon kifolyt furcsa színű lét.

Közben a férfi erősen szuszogva koncentrál, és csavarhúzóval, fogóval feszegeti a pléhfedelelet.

- Gondolod, hogy ilyen könnyen elárulja magát? - kérdezi a feleségétől.

- Ha nem is áruló, de látod, ki lehet belőle csikarni az igazságot - válaszol a fiatal nő, és a dobozról a férfi szemébe néz.

A dobozt feszegető kéz megáll. Leteszi az asztalon lévő műanyag tányéralátétre a kilyukasztott konzervet, és leül a mellette lévő székre. Az asszony is így tesz.

- Most erről a dobozról beszélünk? - kérdezi.

- Miért te valami mást értettél ebből az egyszerű mondatból, drága férjem? - kérdez vissza a nő.

- Nem is tudom - mondja a férfi, miután a múlt heti beszélgetésük jut az eszébe. - Tőled nem kellett kicsikarni a te igazságodat, igaz? Szépen lehordtál az anyádnak, meg az ismerőseidnek, kollégáidnak.

- Nem mondtam semmi rosszat rólad, csak az igazságot és ezt már a múlt héten kibeszéltük.

- Akkor miért jössz nekem ezzel az igazság kicsikarásával, mi?

- De hiszen a konzervről van szó!

- Persze, értem én. Mindenesetre az egy igazi árulás volt.

- Soma! - halkul el a hangja az asszonynak, és szólítja meg a közös nevükön.

Mind a ketten Somának hívják egymást, ha ki szeretnék hangsúlyozni összetartozásukat.

- Megbeszéltük a múlt héten. Sajnálom, de az egész nem lett volna, ha te nem viselkedsz hozzád méltatlanul.

- Én? Én? Te voltál, aki egész este ott csüngtél azon az alakon, a munkatársadon. Téged ölelgetett, nem engem!

- Mondtam már akkor, hogy az nem jelentett semmit. Jó barátom, sőt barátaim, munkatársaim. Nincs jelentősége, és ez nem ad felhatalmazást arra, hogy beigyál, engem megalázzál mindenki előtt, és egész éjszakára eltűnsz. Aztán reggel büdösen, ápolatlanul hazajössz, mintha mi sem történt volna, illetve még akkor is folytatod a veszekedést. Ha már árulásról beszélünk, akkor ez mi? Szerinted?

A férfi kezébe veszi a konzervet, és a már félig kinyitott fedelet kezdi el feszegetni.

- Ez olyan, mint amikor azt mondják, a verekedés akkor kezdődött, amikor visszaütöttek. Az igazi árulás, az volt, ahogy te viselkedtéél, drágám - mondja gúnyosan a drágámat. - Emlékezz csak, amikor a közeletkebe mentem, mert láttam, nagyon össze vagytok bújva, és valamit nagyon puszogtatok, de annyira, hogy a szátok majdnem összeért, mikor megláttatok, azonnal elhallgattatok. Néztetek rám, mint aki akkor lát először. Szinte én éreztem magam kellemetlenül, mert megzavartam a feleségemet a hetyerészése közben. Ugyan már! És még neked áll feljebb? Ki tudja mit beszéltetek rólam?

- Na, erről azért volna mit beszélünk. Nem engem láttak ölelkezni és csókolózni a buszmegállóban a régi barátnőddel - csattan fel a nő.

- Százszor megmondtam, ne higgy a sok bámészkodó vén

szarnak. Azok csak kavarnak. Igen megöleltük egymást, mint régi, jó ismerősök, akik már barátok. És puszit is adtunk egymásnak, de ez természetes, nem?

- Persze a szájra és hosszán. Az aztán a baráti puszi. Nem vagy Te Brezsnyev.

- Ki?

- Mindegy, a Tv-ben láttam, hogy régen a főnökök smároltak, mikor találkoztak.

- Ezek, most hogy jönnek ide?

- Sehogy, nem érdekes.

- De az biztos, hogy mikor a barátnőddel találkoztál, kibeszél-tetek engem.

- Ezt honnan veszed? Neked üldözési mániád van. Azt gondolod, ha valakivel találkozok, akkor azonnal te vagy a szereplő?

- Igen, úgy gondolom.

- Na, persze! Figyelj, Soma. Másnap, mikor találkoztam Ágival, a barátnőddel...

- Volt, nagyon régen volt barátnőm. Legalább hat éve volt az.

- Jó, akkor a volt, de milyen pontosan tudod, mikor voltatok még együtt.

- Miért ne tudnám, nem vagyok hülye, és emlékezetkiesésem sincs.

- De neki sincs, mert igen csak furcsán viselkedett velem.

- Na ne mond, miért mit csinált?

- Semmit. Annyira mézes-mázás volt, hogy majdnem elhánytam magam tőle.

- Kösz, már az sem jó, ha barátságosan viselkednek veled.

- Ez nem az volt, Soma, hanem egy nagy színészkedés, máz. Innen jöttem rá a kibeszélésekre. Csak tudnám, mi van olyan a mi életünkben, amitől ez a nő így viselkedik velem.

- De én nem mondtam neki semmit rólunk!

- Ne haragudj, de nehezen hiszek neked, azok után, amit a kollégáim előtt rám üvöltöttél.

- Mondtam már, hiszen tudod, be voltam állva. Tiszta maszk voltam, és még ráadásul a viselkedésed miatt be is voltam rágva rád. Egyébként is, ha nem fogdosztatod magad azzal a fasszal, és miközben beszélgettek nem engem néztek, nem történt volna semmi.

- Szerintem, neked van fóbiád, Soma. Ha jól emlékszem talán annyit beszélünk rólad, hogy közelebb kellene hozzád mennünk, mert egyedül voltál, és csak ácsorogtál, unatkozva

nézelődtél. Még a kollégám, a Laci vetette fel, de én mondtam, nagyfiú vagy, majd feltalálod magad.

- Kösz. Ez nem semmi. Még jó, hogy pelizni nem akartatok. Mind-egy ronda dolog volt tőled. Anyádék is két nap múlva nekem estek.

- Csak azt mondták, hogy aggódtak, mi lehet veled.

- Mert mi lett volna. Azt nem mondtad, miért mentem el a haverokkal?

- De nem is tudtam, hogy a bandával vagy. Lehordtál mindenféle buta dögnek, és elviharoztál. Úgy becsaptad magad után az ajtót, hogy megrepedt benne a vastag üveg.

- Úgy kell. Naná! - vágja rá önelégült mosollyal a férfi. - Na, végre - feszíti le a konzervről a tetőt, és közben nagyot káromkodik.

- Mi történt? - kérdezi aggódva a felesége.

- Nézd a körmöm, nem csak letört, de be is repedt.

- Gyere, Soma a fürdőszobába. Juj, ez vérzik is. Azonnal körbevágom, és leragasszuk. - Nézd csak - fogja a nő a letört körömvéget a kezébe, miután bekötözte férje ujját -, fehér folatok vannak a körmödön.

- És az mit jelent?

- Cink- vagy B6-vitamin hiányát.

- Tudsz még ilyet? - kérdezi a férfi, és mutatja az ép körmű ujjait.

- Igen, a körmök még árulkodhatnak D-vitamin hiányról, kén hiányról, na meg az alkoholizmusról is. De neked egyik sincs ezek közül, csak talán a Cink vagy a B6.

- Na, akkor én is megnézem a tiedet - fogja kezébe Soma a fiatal nő bársonyos tapintású kezét. - Na persze. A kisasszony nem engedi árulkodni a körmeit sem. Eltakarja a csinált, mintás körmökkel.

- Asszony vagyok és természetesen nem áruló, hanem egy szerelmes nő, aki nagyon szereti az ő férjét, urát - mondja, és átölelik egymást.

15. A félelem

Évekkel ezelőtt, mikor már terveztük az esküvőt, akkor vettem először észre. Elsőre még a saját szememnek sem hittem. Pontosan emlékszem az esetre – megy vissza gondolatban az időben, miközben áll a fagyaltos pult mellett, kezében a tölcserrel, és mereven néz előre az útkereszteződés felé.

Az anyakönyvvezetőhöz vittem be az iratokat, mikor hátranéztem, és megláttam. Anti azt mondta, ő egyáltalán nem csodálkozik ezen, hiszen többek között azért szeretett belém, mert én nem megyek, hanem vonulok.

– Úgy, de úgy vonulsz végig a járdán, édesem – lelkendezett és csókolgatott –, csoda, hogy nem mennek egymásnak az emberek, nem ütköznek össze az autók! Én mindenesetre nem csak a tájékozódási képességemet vesztettem el, de az eszemet is.

– Miért, ha nem így lenne, akkor el sem vennél? – kérdeztem tőle.

– De nem ám, mert már régen az enyém lennél egy halom gyepekkel a szoknyád alatt, hogy még csak meg se próbálj más utat keresni – válaszolta hahotázva.

És attól kezdve, ha együtt voltunk, közösen csodáltuk a lépteim nyomán hirtelen kinyíló virágokat. A sötét, aszfalt burkolatú járdából, vagy a hepehupásra sikeredett betonlapokkal burkolt terекből színes virágok nőttek lépteim nyomán. Aztán Anti nagyot fújt feléjük, és eltűntek.

Ha egyedül mentem és hátranéztem, akkor is ott teremtek a virágok, de mihelyt elfordítottam a fejemet, azon nyomban vissza is bújtak az aszfalt alá – álmodozik, miközben igyekszik a fagyaltot csöpögésmentesen megenni. De ez már a múlté. Azóta történt egy és más.

Esküvő, nászút, majd még nagyobb boldogság, ha egyáltalán fozkozható. Olyan, különlegesen szép virágpázsit nyílt akkor lépteim nyomán, hogy ennek láttán, akivel találkoztunk, mindenkinek öröm töltötte el a szívét. Megszólítottak bennünket. Érdeklődtek, és mosolyogva kívántak minden jót. Csodálatos időszak volt. Sokat mentünk moziba, színházba, sétálni, kirándulni. Mindenhová

együtt. Közösen néztük a nyomomban kinyílt virágokat, amiket Anti fújt el később, a vigyázatlan léptek elől. Mert bizony, ahogy telt az idő, előfordult, már nem mindenki látta meg az aszfalt e különleges díszzeit. De mi még igen. Legalábbis én biztosan láttam, hogy ott vannak lépteim nyomában.

Jó, nem mindig volt annyira sokszínű, szépen virágzó, mint először, de ha időnként el is veszítették a virágok szirmaik egy részét, azok a következő napon ismét visszanőttek.

– Vajon most van-e a fagyaltos pulthoz vezető járdán virág? – teszi fel magának a kérdést, immár sokadszorra az elmúlt egy hét alatt, de nem néz vissza.

– Miért rontsam el az érzést? – vitatkozik magával. – Ha nem látom a színes csodát, akkor már tudni fogom, ismét önámítás az egész.

Mint amikor először minden apróságban veszekedni kezdett velem. Akkor már nem néztem a lépteim nyomán kinyílt virágokat. Eszembe sem jutott, hogy esetleg nincsenek ott. Hittem, éreztem, velünk minden rendben van, pedig a harmadik házassági évfordulónkról is megfeledkezett.

De akkor már csak görgettük a napokat. Nem is tudom, mit reméltem? Az esti veszekedés után a másnapot vártam. Hittem, bíztam benne, majd holnap jobb lesz.

De nem lett. És akkor megint, aztán megint és újra. Hátha a holnap, hátha a hétvége. Ha kirándulni megyünk, vagy moziba, esetleg a szülőkhöz – kapaszkodtam a régi érzésekbe. Abban az időben már egyáltalán nem néztük a virágokat mögöttünk. Nekem sem jutott az eszembe, ha egyedül voltam.

Pedig sokszor volt így. Igyekeztem a munka után haza, hogy valamit a kedvére tegyek. Nem is tudom – harap bele a tölcser oldalába, az ostya roppanva adja meg magát –, mit gondoltam? Talán azt, hogy ilyen az asszonyi sors. Vagy ki tudja? De azt semmiképpen nem, hogy el fog menni. Ő biztosan készült rá. Hiszen az a péntek esti veszekedés sem volt másmilyen, mint a csütörtöki, szerdai, vagy az azelőtti. De akkor az Anti összepakolt valamennyit a cucaiból, és köszönés nélkül becsapta maga mögött az ajtót.

Előtte azért jól megalázott. Csúnya dolgokat vágott a fejemhez. Talán a második éjszaka, vagy inkább a harmadik? Igen, azt gondolom – emlékezik vissza –, az volt a legrosszabb. Akkor jöttem rá, nem fog visszajönni magától.

Később fel kellett hívnom. Nem tehettem mást. Állandóan az

járt az eszemben, talán én rontottam el. Ráadásul szerettem. Nagyon szerettem. Nem értettem, hogyan tehetett ilyet velem. Hiszen még a gondolatait is lestem.

Felvette a telefont. Kértem, siránkoztam, könyörögtem. Meg sem hallotta. Én pedig egyre kisebb lettem. Mire lettem a készüléket, már a könnyeim is elfogytak. Ültem és bámultam. Éreztem magamban az ürességet. Szinte kongott minden szó, amit megfogalmaztam az elmúlt bő három évről.

Akkor vettem észre, hogy nem nyílik már egyáltalán virág mögöttem. Szerintem előzőleg sem volt, de eszembe sem jutott mögém nézni. Vittek az események. Elsőre a boldogság, majd a kapaszkodás bele, az Antiba. A könyörgésemre is durván reagált. Mindent, ami előtte köztünk volt, megkérdőjelezett.

- Soha nem szerettelek - lökte ki ezt a háromszavas mondatot, és akkor a maradék önbizalmam is odalett.

- Mi történt? Mi ez, ami velem történik? - kérdeztem, de csak ez a rövid mondat dobolt a fülemben a válasz helyett.

Ezek szerint akkor sem szeretett, mikor egymást szinte egy percre sem eleresztve sétáltunk, mikor ahányszor összeakadt a szemünk, azonnal csók volt a folytatás? Ezek szerint hazugság volt az egész eddigi életünk, amit együtt töltöttünk? Nem tudtam elhinni. Ilyen nincs! Az nem lehet, hogy majdnem négy évig tudjon valaki színészkedni - védtem magunkat, de hiába. A fülemben ott volt örökre bevésve a mondat:

- Soha nem szerettelek!

Közben a tölcser oldalán folyik le a fagylatlél. Eltartja magától, és a kicsi, fehér szalvétával törölgeti, védi magát és a ruháját.

Aztán ismét a távolba néz. Az útkereszteződést körülölelő tér zsúfolt az autóktól és a járdán siető emberektől. De ezt ő nem látja. A nemrég múltban járnak a gondolatai.

Nehéz volt. Talán az volt a legrosszabb, hogy nem láttam kiutat. Minden hozzá kötött, és egyik napról a másikra egyedül maradtam. Hirtelen nem tudtam mit kezdeni az időmmel. Dolgoztam. Sokat és szorgalmasan. Mindent elvállaltam. De végül abba is belefáradtam.

Nem volt étvágyam. Semmi ételt nem kívántam. Egy hét után azt vettem észre, leesik rólam a szoknya, a nadrág és lötyög a melltartóm. Gondoltam, bemegyek a városba, és veszek ezt, meg azt, de mikor odaértem az üzlethez, már be sem nyitottam. Elment a kedvem tőle. Nem akartam, hogy megkérdézzék, mi a bajom. Azt gondoltam, és szerintem így is volt, hogy mindenki tudta, elhagyott a férjem.

Szégyelltem. Valamiért azt hittem, az én hibám. De nem is hittem, meg voltam győződve erről. Kerültem az embereket. Jobb egyedül – döntöttem el.

Ültem a Tv előtt, néztem a műsort, de nem értettem semmit az egészből. Antin járt az eszem. Eszembe jutott, mennyire boldogok voltunk, ahogy ígézően fénylő szemekkel nézett rám, láttam a szája mozgását, mikor azt mondta, míg él, mindig szeretni fog, és belehalna, ha nem lennék neki, de közben a fülemben az a mondat hallatszódott:

– Soha nem szerettelek!

És most itt van megint. Pedig már azt gondoltam, túl vagyok az egészen. Megszenvedtem. Talán nyitott is lennék valakire, de azt még nem merem megpróbálni. De nevetni már tudok. Moziba is elmentem a régi barátnőmmel, akivel ismét egymásra találtunk. Beültünk egy kávéra, fagyaltra. Kezdett az egyedüllétes életem kialakulni.

Új telefont vettem. A számot azért megtartottam. Lehet, nem kellett volna? Amikor meghallottam a hangját a készülékben, hirtelen azt sem tudtam, mit mondjak, mit tegyek? Leforrázva, kipirulva, leizzadva hallgattam, majd hideglelés jött rám. Azt sem tudtam, miről beszél. Találkozás, telefonálás? Nem tudtam követni. Mindenre azt mondtam, ami odavaló volt.

– És most mi az igen? – kérdezte nevetve. – Találkozunk egy sétára, vagy csak telefonálhatok, annyira megharagudtál rám?

Kiszáradt számban nem forgott a nyelvem. Szerettem volna mondani valamit, de annyira hirtelen jött az egész. Végül kinyögtem:

– Hívj fel, ha gondolod.

Mit mondhattam volna mást? – nyalja körbe a fagyalanttölcserét, amiről közben megfélelkezett. Hogy ne hívjon, ne jöjjön, hagyjon engem békén? De mi van, ha csak hirtelen felindulásában mondta azokat a csúnya mondatokat? Biztosan én is oka voltam az egésznek, ami történt. Talán többet kellett volna vele foglalkoznom? Vagy éppen az ellenkezője? Nagyobb szabadságot kellett volna engednem. Nem szóvá tennem a barátokkal, a haverokkal való programokat. És észre kellett volna vennem, hogy megváltozott közöttünk valami – sorolja magában az érveket. De hiába is tettem volna.

Állandóan veszekedett velem, és semmi nem volt jó. Nem lehetett a kedvére tenni. Ha volt, az is baj, ha nem, akkor az is. És egyébként is, nem kiabálva, komoly arccal és hanggal mondta a szemembe:

– Soha nem szerettelek!

Kár volt engednem neki. Már egészen jól elvoltam. Most teljesen felborult minden körülöttem. Egy hete ismét nem alszom jól. Tudom, milyen az Anti. Először telefon, majd találkozás, aztán nemsokára visszaköltözés. És minden kezdődik előlről. Mi van, ha majd ismét jönnek a kötözködések, veszekedések? És ha megint elköltözik? Hogyan tudom túlélni? – teszi fel magának a kérdést immár sokadszorra. És ha megbánta? Kiderült, tényleg nem tud nélkülem élni, és soha többé az életben eszébe sem jut engem bántani? – folytatja a töprengést.

Hátra kellene nézнем magam mögé a járda felé – biztatja magát. Ha van virág, akkor jó, ha nincs, akkor, talán az is jó – fogalmazza meg.

A ropogós tölcsér utolsó hegyes csücskét is a szájába teszi. Megtörli az ajkát és a kezét. Lassan fordítja el a fejét. Fel szeretne készülni a látványra. Már éppen eléri a látómezejét a járda, amin idáig jött, amikor:

– Csókollak, Anita – hallja a nevét a tér felől, amerre eddig mereven bámulta a forgalmat.

– Nézd meg, milyen az élet! Ez nem lehet véletlen! A szerelem nem tud elmúlni egy buta veszekedés miatt. Most már tudom, minket egymásnak teremtettek, ugye édesem, drágám – bújja most már közvetlen közlelről a fülébe.

Majd:

– Kérsz fagyaltot? Nem? Ja, már megetted? Akkor azt éreztem az arcodon, pedig az ajkadon szívesebben letapogattam volna – karol bele a férfi, és tolja maga mellett be a fényes kirakatú utcába. – Annyira boldog vagyok! El sem hiszed, mennyire! Állandóan rólad álmodtam, álmodoztam. Már azt gondoltam, soha többé nem állsz velem szóba. Tudtam, abba én belehalok. És akkor összeszedtem a maradék bátorságomat, és felhívtalak. És te, te drága feleségem, egyetlen Anitám, felvetted. Nem küldtél el a fenébe, pedig megérdemeltem volna. Hiszen egy idióta, hülye vagyok! Nekem van, volt a legszebb, a legjobb és a legokosabb feleségem e világon, és mint egy bunkó állat, elcseszttem. Amikor aztán felvetted, és édesen azt mondtad, ha gondolom, akkor keresselek bátran, tudtam, még te is szeretsz. Nem csak én. És nézd meg, most pedig itt találkozunk! Hányszor is ettünk itt fagyit? Ki tudja, de nem is érdekes. Az a lényeg, hogy itt vagy mellettem, és én szeretlek, nagyon szeretlek. Hidd el, borzasztóan megbántam mindent, amiket mondtam, ahogy viselkedtem!

Tudom, megbízol bennem, hiszen soha nem hazudtam, csak akkor, mikor bunkó voltam. Annyira boldog vagyok – emeli fel a hangját, és inkább gyors, mint lassú léptekkel húzza magával.

Csak meg ne botoljak – jut Anita eszébe, és érzi, egyre kábultabb a feje, amint hallgatja férje monológját.

– De hova rohanunk? – teszi fel magának a kérdést a férfi. – Gyere, álljunk itt meg egy kicsit. Nézd meg magunkat a kirakat üvegében. Hát nem szép pár vagyunk? De te, Anita!

– En? – kérdez vissza.

– Igen, te annyira, de annyira szép vagy, hogy nincs szó, ami ezt le tudná írni!

Nézd, ez simogatni akarja a fenekem – veszi észre a hátáról lefelé vándorló kéz tapogatását. Kifordul a férfi mellől.

– Nekem dolgom van, Anti. Ne haragudj! – teszi hozzá.

– Anita, kérlek, ne menj még! Értsd meg, ez nem véletlen, hogy éppen most és itt futottunk össze! Kérlek, kérlek!

– Sajnos, nem tudok.

– Akkor holnap?

– Nem, az sem jó.

– És holnapután? Légy szíves, szépen kérlek! Úgy hiányzol, és nagyon megbántam mindent. Ígérem, minden más lesz!

– Majd hívjál fel, és megbeszéljük.

– Jó, akkor holnapután – veszi ezt ígéretnek Anti.

A férfi a kis utca vége felé indul, míg Anita a nagy forgalmú tér irányába megy. A fagylaltos pult mellett elhaladva önkéntelenül a járda felé fordítja a fejét, de aztán visszarántja.

Majdnem megnéztem a virágaimat, vagy a helyét – gondolja, és mosoly bujkál az ajka szegletében.

16. A fésű

Itt kell lennie valahol – kotorászik a divatos táskában az ágy szélén ülve.

Már fel van öltözve. Még érzi a vékony paplan melegét, amire rátámaszkodik a kezével. A parfümöt az előbb alig érezhetően a kezére és nyakára tette.

Miközben keze keresve kotorászik, kissé feszült arcán mosoly fut át. Lehet, csak beképzelés, de úgy érzi, hogy parfümjét elnyomja az ágy felől az orrába igyekvő szeretkezés illata. A férfi arcát látja, pedig ő most nincs is itt. Kint telefonál. Már nem esik rosszul ez a szokása. Még jó, hogy aközben lehalkítja. Kezdi megismerni. Jó vele.

Csak ez a rettegés ne lenne...

Mikor, ki lát meg, és hol vagyok, ha éppen ilyenkor keres a férjem, vagy a gyerekek? – rontaná el a gondolat ezt a különleges hangulatot, amit az ágy illata keltett benne, ha nem kúszott volna már be a zsigereibe az elmúlt hónapok alatt.

Soha nem hitte magáról, hogy ő is képes lesz befeküdni egy másik férfi ágyába. Először még küzdött ellene. Mikor látta, tudta, a férfi akarja őt, elhatározta, szó sem lehet róla. Megmondta, barátok lehetnek, de semmi több. Ez még az első nyomkodás, csók után volt, amikor ő keményen ellenállt.

Tetszett már akkor is neki ez az ember. A stílusa, a mássága. Hogy egészen másmilyen, mint a férje. Érdekes, első látásra, a beszélgetés után még taszította. Egy fillért nem tett volna rá, hogy egyszer szeretkezni is fog vele. Egyszer, dehogy, már hónapok óta és rendszeresen!

Aztán az első erőszakos – mert az volt, nagyon –, szóval, az első félresikerült csók után hosszú ideig nem látta. Megkönnyebbült. Aztán, ahogy teltek a napok, majd egy hónap, mindig többet jutott az eszébe. Hol lehet, mit csinálhat? Vajon kivel csókolózhat? Egyik nap haragudott rá, hogy nem jön, nem keresi, a másik nap pedig annyira hiányzott, hogy legszívesebben felhívta volna. Ha a környezetében beszéltek róla, azt azonnal meghallotta. Úgy tűnt, mintha csak őt akarnák bosszantani, többször merült fel a neve,

mint azelőtt. De az is lehet, hogy nem, de ezt akkor így élte meg.

- Érdekes ember. Nem a megszokott fazon - mondták róla.

Végül aztán már nem bírta tovább. Előkereste a telefonszámát és elhatározta, felhívja. Emlékszik, péntek volt.

Végül is mi történhet? Ettől még nem lett gyereke senkinek, ha beszélget valakivel, nyugtatta magát előre, de közben érezte a férfi kemény, vastag ajkait. Végül aztán nem kellett telefonálnia. Ő jött. Akkor pénteken.

- Kerestél? - kérdezte szemtelenül, mintha gondolatolvasó lenne.

- Nem, igen - válaszolta meglepetten, és érezte, elpirult.

- De helyes vagy, ilyenkor is - csapott le a látványra a férfi, és futólag szájon csókolta. - Jaj, bocsánat, elfelejtettem, hogy tilos - csapott a homlokára, de ő akkor már nem tiltakozott.

Aznap este már itt volt, ezen az ágyon. Gyorsan történt minden. Tudta, hogy ő fekszik meztelenül a férfival a paplan alatt, de mégis, úgy nézett magára, mintha valaki más lenne. Érezte a csókot, az erős férfit, és az ezzel ellentétes gyengédséget, de úgy, mintha valaki más élvezné ezt. Mikor végigfutott rajta a bizsergés, legszívesebben azonnal felugrott volna. De nem tehette. A férfi még akarta őt. Gondolatai már kívül, a lakáson kívül jártak. Olyan gyorsan talán még soha nem öltözött fel, mint akkor, az első alkalommal.

- Egyedül is kitalálok, nem kell elvinned - háritotta el a férfi előzékenységét, és sietve bontakozott ki a búcsúcsókos ölelésből. Ott hagyta ingben, alsónadrág nélkül.

Most is előtte van, amint a most kint telefonáló szeretője - nem szereti ezt a szót, inkább a szerelmét használja helyette -, kényszeredett mosollyal integet neki az ajtóból. Még jó, hogy senki sem jött a lépcsőházban, mert meglátta volna a férfiasságát, jut eszébe, és majdnem elneveti magát. Emlékszik, mikor kiért az utcára, hátra sem nézett. Nem akarta, hogy ez megtörtént esemény legyen.

Azonnal felhívta a férjét, aki nem tudta mire vélni ezt. Kérdezte, mit szeretne vacsorára.

- Amit akarsz, drágám, nekem mindegy. Sokáig dolgozom, egyébként is. De jól vagy? - kérdezett vissza.

- Igen, persze, miért? - állt meg idegességében, hogy talán a hangja elárulta.

- Nem, semmi. Akkor majd jövök - hallatszott a telefonból.

Megállt egy útjába eső parkban, és leült egy padra. Ilyet azóta nem tett, amióta a gyerekek nagyobbak lettek. Mikor kicsik, csecsemők voltak, akkor jártak a parkokba sétálni, majd kavicsokat szedegetni, dobálni.

A padon ülve, elővette táskájából a kinyitható kis tükrét, és megnézte magát. Nézte a szemét, a száját, az arcát, de nem látott rajta semmi furcsát. Semmi olyat, ami azelőtt ne lett volna. Egy kis szemölcs a baloldalon, az álla alatt, egy apró anyajegy a halántékán. A kék szeme, már nem annyira kék, mint tizennyolc éves korában, de most, közel a negyvenhez, még érettebben, igazóbban kék, állapította meg.

Talán öt perccel ülhetett. Ennyi elég volt, hogy megnyugodjon. Aztán elment a boltba, és utána haza.

Az este, míg meg nem jött a férje, ugyanúgy zajlott, mint mindig. Talán a kisfia kérdése bizonytalanította el egy pillanatra, mikor utánaözve az édesapját, azt kérdezte tőle:

- Anya, milyen volt a napod?
- Milyen napom?
- A délutánod - vágta rá a gyermek, mire hirtelen nem tudott mit mondani.
- A délutánom? - kérdezett vissza bizonytalanul.
- Igen.
- Biztos rosszkedű volt - szólt közbe a cserfes kisebb, a lány.
- Rosszkedű volt, rosszkedű volt, rosszkedű volt - játszottak vele a gyerekek, mikor látták, vagyis félreértették az édesanyjuk reakcióját.
- Nem rosszkedű voltam, és hagyjatok békén, ez hülyeség - emelte fel a hangját, mire a gyerekek megszeppenve elmentek a szobájukba, és ott sugdolóztak egymással.

Aztán elszégyellte magát. Kinyitotta a hűtőt, és meglátta az epret. Kivette. Megpucolta. Vacsora után már nem szokott semmit sem adni nekik, főleg nem az asztalon kívül, de akkor készletet érzett erre.

Mielőtt bevitte a szobájukba a szépen elkészített gyümölcsöt, bement a fürdőszobába. Aznap ezt nem először, és nem is másodszor tette. Nem tudja megszámolni, hányszor ment be. Először lezuhanyzott, majd később a haját is megmosta, pedig azt a fodrászára szokta bízni. Majd letisztította az arcát, és pakolást is tett rá. Ezt itthon évek óta nem csinálta.

A gyerekek csodálkozva fogadták az epret.

- És megehetjük? - kérdezték hitetlenkedve.

- Hát persze!

- És miért?

- Mert szeretlek benneteket - mondta.

- Mi is, mi is! - kurjongattak jókedvűen.

Aztán később a nappaliban, a fotelben várt. Várta a férjét. Hallgatta a lépcsőházból beszűrődő zajokat, figyelte a bejárati ajtót, és félt a találkozástól.

Vajon mit vesz észre rajta? És ha meglátja, akkor mi lesz? - tette fel magának a kérdést százszor is.

Közben elhatározta, és megesküdtött magában, hogy ha most ezt megússza, akkor ő soha, soha többé nem tesz ilyet, és a férfival találkozni sem fog. Sőt, ha lehet, beszélni sem.

Egy kicsit elbóbiskolt. Az ajtó csukódására ébredt fel.

- Csókollak, szívem - hallotta a férje feltűnően jókedvű hangját.

Belépett a nappaliba, ahol ő már ment is eléje.

- Annyira fáradt vagyok - folytatta a futó házastársi csók után -, hogy alig élek. Ez a Barna olyan rossz anyagot tett elém, amit nem lehetett beterjeszteni. Nem is tudom, mit keres ez az ember az osztályomon. Illetve tudom. Sokat. Szegény, Andi!

Csak a szemével kérdezett, miért szegény az új mérnöknő, de a férje megértette.

- Ő is most indult haza, pedig talán vidéki, vagy itt a környéken lakik? Nem is tudom. Hát, ez elég figyelmetlenség tőlem. Majd legközelebb, csak el ne felejtsem - mondta, és közben ásványvizet töltött magának.

- Kérsz vacsorát? Melegen tartottam.

- Nem, ne haragudj, de köszönöm. Hozattam egy szendvicset, és azt majszoltam be.

- Akkor elpakolok az ebédlőben - indult a konyha felé.

- És veled mi volt ma? - kérdezte hangosan, már a fürdőszobából a férje.

Megszokta ezeket a protokollkérdéseket. Tudja, nem kell válaszolnia. Nem kíváncsi rá, de hozzátartozik az estékhez. Csak a gyerekek fel ne ébredjenek a nagy hangra, jutott eszébe.

Mielőtt rácsukta a fürdő ajtaját a férjére, válaszolt:

- Semmi különös.

Az ágyban, elalvás előtt jutott eszébe a férfi. Hallgatta a mellette már mélyen alvó férje horkangatását, és megkönnyebbülten csukta le a szemét.

Remélem, holnap, sőt utána sem fog kiderülni, fohászkodott, de akkor már nem sajnálta a megtörtént esetet.

A másnap, majd a következő hét eseménytelenül telt. A férfi hívta, de nem vette fel. Küldött üzenetet, de elolvasás után kitörölte, nehogy eszébe jusson többször is megnézni.

Aztán a keresések minden formája elmaradt. Visszazökkent az élete a szokásos mederbe.

A férje sokat dolgozott, és már tudta, hol lakik a mérnöknő, akit közben véglegesítettek. A gyerekek az iskola után mentek az edzésekre, az angolra, a színitanodába, a zongora és a gitár órákra. Egy ideje már nem is tudta követni a sok elfoglaltságot. De nem is neki kellett. Megtették ezt ők. Ő pedig a munka mellett kiszolgált mindenkit.

Igyekezett az otthon melegét biztosítani a családnak. Előfordult, hogy elmondta a férjének a szokásos kérdésre a napját, de a harmadik mondat után abbahagyta. Láttá, nem figyel. Észre sem vette, ha a mondat közepéig mesélt valamit.

Az egyik ilyen eset után eszébe jutott a férfi. Mikor még csak beszélgettek. Pontosabban őt hallgatta. Ő pedig először nehezen, de aztán egyre többet mesélt magáról, magukról. A nyaralásaikról, a gyerekekről. Mikor elveszett a kislánya, az egész falu, ahol akkor nyáron két hetet voltak, kétségbeesetten kereste. Volt egy kis tó az utca végén. Azt is csónakokról kotorászták. Azt hitte, azonnal megbolondul. Végül, valamikor éjfél tájban, kilépett az előszobaszekrényből a kislány. Dörzsölte a szemét, és:

- Anyu, annyira éhes vagyok - mondta.

Hirtelen, legszívesebben adott volna neki egy pofont, de ehelyett az ölébe kapta, és az értetlenkedve néző gyereket összevissza csókolgatta.

Amikor ezt elmesélte a férfinak, hosszú ideig nevettek. Utána csak annyit kellett mondaniuk egymásnak, hogy éhes vagyok, miközben megdörzsölték a szemüket a gyermeket utánozva, és máris görcsös nevetésben törtek ki.

Erre a történetre aztán többször is visszagondolt. Az eset után, talán egy hónappal később, a kezébe akadt az a fotó, amit a férfi készített róla és a csokorról, amit névnapjára kapott tőle. A képet nézve, akkor, ott kezdett el hiányozni neki. Miután nem hívta, nem kereste, de a

gondolataiból nem tudta kizárni, egyre szomorúbbnak érezte magát.

Nem volt oka rá, hiszen minden rendben ment körülötte. A férje szerette, legalábbis úgy gondolja még most is, a munkája is jó volt, a gyerekek pedig boldognak látszottak. Csak benne volt üresség, belőle hiányzott valami, hogy teljes legyen. Nem tudta megfogalmazni, hogy mi az, de a férfi egyre sűrűbben jutott az eszébe.

És ezelőtt bő két hónappal, egy pénteki napon – megint a péntek, jut eszébe, miközben változatlanul a táskájában keresgél a fésű után – ott állt, a munkahelyével szemben, a járda mellett a kocsijával. Ő is észrevette az autót, de nem is tudott volna mást tenni, hiszen egy szempillantás alatt egymás karjaiban voltak, és nyilvánosan csókolóztak.

– Itt a csokréta – nyújtotta át a mását annak, amiről a kép árulkodott. És akkor már tudta, ma biztosan a férfi ágyában köt ki.

Azóta folyik ez a titkos viszony, de nem tudja megszokni a bujkálást. A férjét is szereti, hiszen ő biztosan hűséges, és egyébként is, mennyire sokat dolgozik szegény, míg ő? De ezeket a gondolatokat elhessegeti.

– Hol lehet a fésű? Tudom, hogy reggel a fürdőszobában beleraktam a táskámba – próbálja összeszedni a gondolatait. – Mindjárt kiborítom az egészet ide az ágyra – de közben már feláll, és bemegy a férfi fürdőszobájába. – Itt is kell lennie fésűnek – nézegeti a polcot.

A táskáját közben hanyagul leteszi a mosdópultra, ahonnan nagy csörömpöléssel esik le, és minden szétgurul, ami benne volt.

– Hogy az a... na, itt a fésű! – fedezi fel.

Felveszi. Szembenéz a nagyméretű tükörrel. Tetszik a látvány. Az összeborzolt, középhosszú, barna, dús haja mindent elárul, ami az elmúlt órában történt. A színes fésűt a kezébe fogja, és éppen kifésülné a szeretkezés hullámain, amikor észreveszi, hogy valami lóg ki a fésű fogai közül.

– Mi ez? – nézi.

Utálkozva húzza ki a hosszú, fekete hajszálat, majd még egyet. Leül a fürdőszobában lévő ládára.

– Ez az otthoni fésűm – állapítja meg, és tényleg, a padlón ott van a kisebb, a másik, amit a táskájában hord. – Ez is most került elő. Tehát nem vészelt el, mint két napja gondoltam. De kinek van fekete, hosszú haja? A férjemnek nem, mert barna és rövid. A gyerekeknek szintén nem. Az enyém sem, de akkor kinek a hajszála kerülhet a fürdőszobámban a fésű fogai közé?

Felveszi a padlóról a másik, most megtalált fésűjét. Egymás mellé teszi a kettőt. Nem tudja, miért teszi ezt, de gondolkodnia kell.

A férfi változatlanul kint van a nappaliban, és hangosan telefonál. A két, nagyon hosszú fekete hajszál a fésűk mellé kiterítve vár a sorsára.

Az Andi! Fekete és hosszú hajú! – villan bele a felismerés. Mint ha letaglózták volna. Beleszédül. Ismét visszaül a ládára. Kutatni kezd az emlékezetében. A férje újabb szokása, hogy előfordul, nappal is felhívja. Ilyenkor megkérdezi tőle, mit csinál, megy-e valamerre. Még az is előfordul, hogy elhívja egy rövid programra. Pedig tudhatja, nem mehet el. Most kezdi érteni az összefüggést.

– Ezért került a mosatlan kávé pohár a mosogatóba, mire hazamentem, és ezért éreztem a cigarettafüst szagát! Én, balga, azt gondoltam, nem mosogattam el, a szag pedig kint-ről jött be. De nem hiszem el! – viaskodik magával. – Ő nem olyan! Nem tenné meg velem!

A haja változatlanul kócos. Lehajolva szedi össze a táska tartalmát. Azon töri a fejét, most mi legyen? Mit csináljon? Egyáltalán, van joga megkérdezni, rákérdezni? Hogyan tud ezután a férje mellé feküdni? Sőt, talán meg sem tudja csókolni!

A hosszú, fekete hajszálakat beledobja a WC-be. Hátha ezzel meg nem történtté teszi. A két fésű is belekerül a táskába. A mosdó előtt állva, magát nézve a tükörben, szórakozottan veszi kezébe a férfi itthoni fésűjét. Már meg sem lepődik, mikor meglátja a hosszú, szőke hajszálakat kilógni belőle. A tüskés, kopaszra nyírt szeretője még mindig hangosan kiabál valakivel a telefonján, mikor neki már csak legfeljebb a hátát látja, amint becsapja maga mögött az ajtót.

17. Akkor az vagyok

Hol voltál?

- A barátnőmnél, hiszen mondtam.

- Ne hazudj!

- Én?

- Igen, te.

- Jó, akkor hazudok.

- És, hol voltál?

- Mondtam már, a barátnőmnél.

- Én pedig azt mondtam, ne hazudj! Érted? Ne hazudj, te kurva!

Nem voltál a barátnődnél!

- Jó, akkor nem voltam, ha te jobban tudod.

- Igen. Idetelefonált az előbb, és kérdezte, hogy hol vagy. Biztosan azzal a szemét állattal kevertél megint!

- Erre a beszédre vársz tőlem valami feleletet?

- Miért, mit gondolsz, azért állok itt előtted, mert élvezem, hogy a feleségem kurva lett? Na, mi van, nem mondasz semmit?

- Ezek után? Úgysem hallod meg.

- Védj magad! Bizonyítsd a magad igazát, vagy mit tudom én!

Ha nekem azt mondaná valaki, hogy kurva vagyok, akkor biztosan kiakadnék. Hacsak?

- Ne bökdösd a mellemet, fáj!

- Azt hiszed, nekem ez jó? Bejelenti a kisasszony, hogy elmegy a barátnőjével egyet traccsolni, és véletlenül kiderül, hogy a közelében sincs. Ki tudja, mióta csinálod ezt itt mellettem!

- Én, mit?

- Hát ezt az egész szemétséget. Gondolhattam volna. Az állandó rosszkedved, ami érdekes módon eltűnik, ha a barátnődhöz készülsz. Olyankor jó az ebéd, elrendezed a fotelomat, még a sörömet is beteszted a hűtőbe. Hogyan nem láttam át rajtad már előzőleg? Hogyan lehettem ennyire vak? Nem vagyok én normális! Mit követhettem el, hogy ilyen asszonnal áldott meg a sors! Tessék, kurva lett a feleségem!

- Na, most már elég volt!

- Miből? Még te mondod nekem, hogy elég volt? Ugyan már! Örülj! Örülj, drágám, hogy nem löklek most ki azonnal az ajtón!

- Tényleg nem értem, mi bajod van?

- Nézd, még eljártssza itt az értetlent! És ne pakolássz a konyhában! Úgysem eszem többet a főztödből! Ennyi volt! Nincs tovább! Mi van, nem mondasz semmit?

- Mit vársz tőlem?

- Valamit, valamit! Hát csak van hozzáfűzni valód?

- Igen.

- Na, na, mi az?

- Egyetértek. Ennyi volt. Nincs tovább.

- Na, ne már! Még neked áll feljebb? Neked, aki átversz, és közben kurválkodszt? Mondd meg, ki a hapsid? Ki az a szemét állat, akinek kitéphetem a szívét?

- Nincs senki, ezzel te is tisztában vagy!

- Na, végre! Tudtam, hogy tagadni fogod! Meg mertem volna rá esküdni, hogy szemérmetlenül a szemembe fogsz hazudni. Most aztán kibújt a szög a zsákból!

- Milyen szög? Ne kezdjük újra.

- Mit kezdek? Hiszen még választ sem adtál? Ki az a hapsi, akivel kavarsz? Egyébként is, a saját lakásomban úgy és akkor beszélek, ahogy akarok!

- De azért nem kellene kiabálni. A szomszédok biztosan élvezik.

- Leszarom őket is! Nincs szégyellnivalóm. Tehetek én róla, hogy kurva - érted -, kurva lett a feleségem?

- Úgy van, hangosabban, hátha valaki még nem hallotta!

- Talán nem tetszik? Akkor meg miért hetyegtél a hapsiddal?

- Mondtam már, nincs ilyen, és nem is volt.

- Ugyan már, a hazugságaid! Nézd meg, hogy néz ki minden? A háztartás, az bezzeg nem tetszik.

- Kérlek, ne törd el azt a hamutartót. Emlék.

- Igen? Akkor jól megnézem. Na, igen. Svájci. Itt a kereszt rajta. A szemét hapsiddal voltál kint tavaly.

- Nem hinném. Már van három éve is, és a munkatársaimmal.

- Akkor ott jöttetek össze? Gondolhattam volna.

- Persze. Ismered mindegyiket. Ne csináld már, Cica!

- Ne Cicázz itt engem! És nem csinálok semmit sem, de tudni akarom, kivel hetyegsz!

- Mondtam már, nincs semmi ilyen.

- Már megint kezdted. Tudom, érzem. Régen, ha elmentél mellettem, akkor, ha nem is adtál puszit, de hozzámértél. Mostanában már egyáltalán nincs ilyen. Csak elém teszed az ételt, mint egy disznónak, aztán egyél, paraszt! A meccset sem nézed velem. Hiába van egy jó film is a Tv-ben, téged nem érdekel. Este pedig alig, hogy lefekszünk, máris alszol. És állandóan rosszkedvű vagy. Már a gyerekek is észrevették biztosan.

- A gyerekeket ne keverd ebbe bele. Igazad van, sajnálom. Sokat dolgozom, és nehéz mindenhol megállnom a helyemet. Te sem segítesz.

- Tudtam! Kár volt megszólalnom! Hát tehetek én róla, hogy nincs munkahelyem? Majd lesz, meglátod!

- Ezt mondod már elég régóta.

- Jó, akkor hova menjek, és mit csináljak? Álljak be alkalmiba, vagy parkírozó őrnék? Azt azért, remélem, nem várod el tőlem?

- Én már nem várok tőled semmit. Csak azt, hogy engem ne molesztálj mindig valami ürüggyel. Nem én küldtelek el a munkahelyedről, és nem én fekszem itthon naphosszat.

- Na, na! Álljunk meg egy szóra, a kurva életbe! A hetyegésedről volt szó, és máris én vagyok terítéken.

- Csodálkozol? Hiszen ki sem mozdulsz, csak ha lemész a boltba a napi konyakodért és sörödért. Nem keresel munkát. Én meg dolgozom, mint az állat, és igyekszem, hogy a gyerekek ne vegyenek észre semmit. Mit néztek veled este, mikor már benned van egy fél üveg konyak és egy rakás sör!

- Nem a tiedet iszom! Nem veszek el a pénzedből!

- Na, igen. De az örökségedet a gyerekek elől öntöd le a torkodon. A múlt hónapban is megígérted, hogy nem iszol. Három napig bírtad.

- Te pedig későn jöttél haza, és a hapsiddal voltál.

- Dolgoztam, Cica! Dolgoztam, mert szeretem a munkámat és a munkahelyemet. Te pedig! Nézz a tükörbe! Ilyen férfibba lettem én szerelmes? Most is ott van a kezében a pohár, a másikban pedig a büdös cigaretta. Az egész lakás olyan, mint egy kocsmá, mikorra hazaérek. Azt gondolod, élvezem nap mint nap kialmozni utánad? Még a szemetet sem viszed le az üres üvegeiddel. Mert azt már szégyelled, ha csörög a zsákban a göngyöleg. Jelzem, még pénzt is kapnál értük a boltodban, ahol már törzsvendég vagy.

- Miért kell neked állandóan ezzel a kis konyakkal és a cigivel

foglakoznod? Mondd meg, miért? Mintha te nem is ittál volna.

- Igen, volt, hogy társaságban ittunk. De az, amit te művelsz, az már alkoholizmus!

- Na, aztán már elég! Elmész te a bűdös fenébe az ilyen hülye szöveggel! Tudod te, mi az az alkoholista? Mi?

- Igen, mint te!

- Nem, drágám! Buta vagy, mint a föld, és ne sértegezz itt engem, mert könnyen kint találod magad!

- Miért, nem vagy az?

- Hát persze, hogy nem! Én, drágám, bármikor meg tudom állni, hogy ne igyak, sőt, a cigit is leteszem, ha úgy akarom.

- Akkor rajta!

- Azt hiszed, nem tudom megállni?

- Igen, azt gondolom, csak a szád jár. Egyszer sem bírtad három napnál tovább.

- Jó, akkor most majd meglátod! Kíváncsi leszek, mi változik tőle! Kedvesebb leszel talán? Nézed velem a meccset és a jó filmeket? Ha valamelyik barátom feljön, akkor nem szólsz bele a beszélgetésünkbe?

- Hátha ez az ára, akkor ígérem.

- És akkor nekem mi lesz jó az életemben? Csak itt ülök és várlak?

- Nem, dolgozni fogsz.

- Hol?

- Bárhol, csak dolgozz végre! Keress munkát! Nem is mész utána. Mintha berendezkedtél volna arra, hogy most aztán végleg itthon maradsz.

- Azt hiszed, nekem jó ez? De meg lehet szokni.

- Látom. Most a konyaktól nevensz, vagy valami mulatságot mondtam?

- Tetszel, amikor így behergeled magad. Most olyan Magdi vagy, mint régen!

- Nem jól látod. Tényleg mérges vagyok. Nézd meg, a házban még a nyugdíjasok is keresnek maguknak valami elfoglaltságot.

- Hagyjál már ezzel a hülye szöveggel! Mindjárt jössz nekem a Bandi bácsival, aki a lottózóban ül.

- Jól mondod, igen, oda jár, minden nap.

- Dolgoztam én már eleget! Nehogy már egy szar lottózóban üldögéljek, és könyöradományként aprópénzt kapjak!

- De nem akarsz máshová sem menni! Jó szakmád van. Ilyen embert, mint te, vagy számtalan helyen keresnek.

- Na persze! Ki ne találod már, hogy én 120-150 ezer Forintért

elmenjek, Magdi! Fizessenek meg! Ha meg nem, akkor inkább itthon vagyok. Hol van az üvegem?

- Milyen üveg?

- Az, amit... A kurva életbe, te nyomozol utánam?

- Mi bajod van már megint, Cica? Mit keresel a WC-ben?

- Te azt nagyon is jól tudod! Itt volt. Tegnap tettem ide.

- Azt keresed, amit apád hozott?

- Igen, a konyakos üveget.

- Megmondtam, nekem elég az, amit te megveszel, sőt, azt is utálok. De, hogy apósom is azzal állít be, azt nem tűröm!

- Kivetted a tartályból?

- Ki.

- Honnan tudtad?

- Szerinted ki takarít itt rajtam kívül? Azt hiszed, nem vettem észre, hogy mikor kijöttél a WC-ből, másmilyen lett az arcod és a viselkedésed?

- Akkor ezért volt furcsa ízű a konyakom!

- Hígnak találtad? Teával töltöttem fel.

- De több nem lett.

- Nem hát, mert kiöntöttem a felét. Az apádé pedig az összes a lefolyóba ment.

- Szemét vagy, Magdi! De nem baj, kicseszek én veled! Most lemegyek a boltba, és veszek öt üveggel.

- Úgy, menj csak, de engem akkor nem találsz már itthon! Fogom a két gyereket és elmegyek.

- A pasidhoz, mi, te kurva? Erre ment ki a játék. Belém kötsz, kiborítod a konyakot, amihez pedig semmi közöd, aztán bejelentetted, hogy lelépsz. Ez vagy te! Ilyen az egész retyerutyád!

- Mi van? Részeg vagy!

- Én, nehogy már! Ettől a kis konyaktól, amit felteáztál?

- Ebben sajnos nincs.

- Mindegy. Könnyű rám fogni, hogy részeg vagyok. Az nem jut eszedbe, hogy miért iszom?

- Na, miért? Most majd jössz a szexszel!

- Igen. Mikor is keféltél velem utoljára?

- Én a férjemmel nem kefélek!

- Juj, bocsánat, ha megsértettem a nagyságos asszonyt! Na, na, mikor is? Már nem is emlékszem rá.

- Megmondtam. Részeg, bűdös emberrel, még ha a férjem is, nem fekszem le.

- A hapsid, bezzeg, biztosan nem az, mi? Kurva vagy! Minden kurva ilyen! Amíg dolgozik az ember, mint a marha, és viszi haza a pénzt, addig minden van. Ha pedig tizedikén nem tejel, akkor már részeg és bűdös. Tudod, mit? Dögölj meg! Kurva vagy! Nem is kellesz!

- Akkor ezt megbeszéltük.

- Meg ám! És most mondd meg, hol a konyak, amit apám hozott!

- Kiborítottam a mosogatóba. Megmutassam az üres üveget? Ide tettem a szemetesbe.

- A kurva életbe, ez tényleg kiöntötte! Hogyan merészelted? Ezt az én édesapám hozta nekem. Semmi közöd nem volt hozzá!

- Nem mindegy neked? Úgyis megveszed magadnak.

- Akkor sem önthetsz ki konyakot! Ráadásul azt, amit az én drága apám hozott! Amit a kis nyugdíjából vett nekem!

- Több esze is lehetne.

- Most már az apámat is basztatod?

- Én?

- Hát persze! Azt hiszed, nem hallom, még ha az orrod alatt is pusmogsz? Hiába fordulsz el, Magdi! Mindent hallok én. Arról is tudok, hogy szóltál lent a boltban.

- Már megint a részeg barátaid a kocsmában.

- Igen is, azok nagyon rendes emberek, és ne szólj rájuk egy rossz szót sem, mert velem találkozol szembe!

- Jól van. Nekem ebből elég!

- Még neki van elege? Ne már! Inkább húzzál le, és vedd meg a kiborított konyakot! Mert ahhoz nem volt semmi közöd!

- Mondtam, elég!

- Mert, mert, mit csinálsz?

- Részeg vagy. Nem beszélek veled!

- Te nem beszélsz, te kurva? Ki az, aki más ágyában fetreng? Összekapartalak a város széléről, mikor elvettelek. Mi lennél nélkülem, mi? Mi a te apád? Mit csinált anyád? Na, erre felelj!

- Tisztességes emberek, amilyen te is voltál valamikor.

- Aztán ott van az a beképzelt öcséd. Ugyan már! Mire vág fel? Mert elvégzett valami szar egyetememet? Más is dolgozik kint Londonban. A múltkor is, mikor idehívtad, csak éppen, hogy szóba állt velem.

- Csodálkozol? Akkor is részeg voltál.

- Nem voltam. Hiszen addig, míg ide nem ért, nem is ittam. Töltöttem neki is.

- Igen, de ő nem kért, és te mégis két poharat tettél az asztalra.
- Na, látod, mennyire buta vagy? Ökör iszik magában, kis-anyám! Rendesen koccintottam vele, majd megittam mind a két pohárral. Úgy illik, hogy a köszöntő féldecit el kell fogadni. Csak ezt a beképzelt fiatalúr nem tudja.

- Milyen rendes voltál, hogy helyette is ittál.

- Látod, nem is vagy te annyira buta! Ez így van.

- Ezért koccintottál folyamatosan magaddal, míg el nem fogyott az üvegből, igaz?

- Így van! Már meg elfogyott. Na, lemész, vagy nem?

- Nem.

- Gondoltam. Kiönteni, azt igen, de megvenni azt nem? Olyan vagy, mint anyád! A fiad is rád ütött. Jobb is, ha kollégiumban van. Pedig én szeretem azt a bűdös kölyköt. De ő is csak a konyakot szajkózza, mint az anyja. Majd a másikat is elrontod! Na, mi van? Nincs mondanivalód? Ne a fejedet rázd, hanem azt mondd meg, ki az a szemét, akivel hetyegsz, az ágyban fetrengsz? Erre nem felelsz, mi? Csak a konyakomat vizslatod, hogy hol van! Azt gondolod, érdekel, ha nem beszélsz? Tőlem hallgathatsz, amíg csak akarsz... Most jön a duzzogás... Helyben vagyunk. De ezúttal széles ívben teszek rá. Érted? Erre sem szólsz? Nézd meg, most pedig a sörömet nyitom fel... Kár, hogy a konyak elfogyott. De várj csak, kint az erkélyen, mintha tegnap maradt volna egy nyelésnyi... Mit nézel? Csodálkozol? Azt gondoltad, már azt teszed velem, ami eszedbe jut? Ahhoz hamarabb kellett volna felkelned! Itt is van. Na, na, most nézz... Nézz már ide! Nem hallod? Nézd, hogyan issza a férjed ezt a kis maradék konyakot, és milyen élvezettel nyelem a sört! Mi van? Még erre sem fordulsz? Az előbb még azt nyomtad, hogy alkoholista vagyok, és eliszom a pénzemet! Az én pénzem, azt csinállok vele, amit akarok! Le is engedhetem a WC-én. De hülye lennék! Megdolgoztam érte.

- Te nem dolgoztál érte, és most sem csinálsz semmit!

- Na, végre! Már azt hittem, megnémultál. Ebben a pénzben benne van az én keresetem is, amit még, mikor otthon voltam, anyámnak adtam. De, mit tudsz te? Csak azt, hogy ne igyak..., meg kefélni a pasiddal. Erre már begyógyult az én Magdim torka! Na, adj egy puszit!

- Nem.

- Gyere már, a férjed vagyok, vagy mi a fene!

- Bűdös vagy, hagyjál! És részeg is.

- Ne csináld már, Magdi!

- Nem akarom. A konyakos sör és a dohány szaga jön belőled. Hányingerem van tőle.

- Ne izélj már! Hát nem szeretsz?

- Nem erről van szó!

- Hát miről?

- Mondtam. Ne igyál! Nézd meg, most is részeg vagy!

- Ugyan már! Ettől a kis konyaktól és sörtől? Már régen nem innék egy kortyot sem, ha nem lennél ilyen velem.

- Inkább menj be a szobába, és aludd ki magad! Addig főzök valamit.

- Jó, de te is gyere be velem!

- Megmondtam, nem... Kértelek, ne álldogálj itt! Útban vagy... Jó, maradhatsz, de akkor ülj le az ablak elé... Most megsértődöttél? Sajnálom. Megmondtam már százszor, Cica, hogy nem tehetek róla, undorodom az alkoholos cigiszagtól. Könnyörögve kérlek évek óta, hogy ne igyál! De hiába! Nem tudok így élni.

- Azért nem kellett volna megcsálnod.

- Azt is elmondtam, hogy nincs ilyen. Nem tagadom, millió alkalmam volt, vagy lenne rá, de én nem vagyok olyan. Még mindig azt a régi srácot látom magam előtt, aki voltál. De a mostanival nem tudok mit kezdeni.

- Gondoltam, hogy letagadod, de mindegy.

- Nem mindegy, mert olyannal gyanúsítasz, ami nem úgy van, és nincs.

- Most sem jöttél be velem a szobába, még egy puszit sem adhatam. Ennyire utálsz.

- Nem tehetek róla. Ne igyál!

- Mikor nem ittam, akkor sem volt máshogyan.

- Az aztán nagy dolog! Három napig álltad meg! Emlékezz, a harmadik napon, este, hogyan vártalak az ágyban! Vettem egy új, csipkés hálóinget. Emlékezz csak! És te hogyan bújtál mellém? Akkor jöttem rá, hogy a WC-tartályba rejtetted el az üvegedet. Amikor beléptél az ajtón és rám vigyorogtál, már tudtam, hogy van benned. Mindent elrontottál. És csodálkozol, hogy azonnal átrohantam a másik szobába, és magamra zártam az ajtót? Akkor ott, éjszaka, azt hittem, belehalok. Annyira fáj.

- Mi, mi fáj, hiszen én még megszólalni sem tudtam!

- A lelkem. Az fáj, Cica! Akkor döbbsentem rá, hogy ez az ember, akit én az életemnél is jobban szerettem, az italt többre tartja nálam. Érted te ezt? Így élni! Így kell leélnem az életemet. Azóta

csak görgetem a napjaimat, és igyekszem a gyerekeket rendben tartani. Ha azt mondod, kurva vagyok, akkor az vagyok. Ha azt mondod, szemét vagyok, akkor az is vagyok. Mindegy, mit mondasz. Nem vitatkozom. A fájdalomamon már úgysem tudsz segíteni, Cica. Ezt bebizonyítottad.

- Kidobom az összes üveget.

- Jó lenne. De ne haragudj, már nem tudok az ígéreteidről belelkesedni. Százszor megfogadtad, és még egyszer sem tartottad be. Ha netán egyszer sikerülne, akkor sem vagyok biztos benne, hogy olyan lennék, mint régen voltam. Sérültem, nagyot sérültem, Cica. A szép emlékek is lassan odavesznek. Mindig az orromban érzem ezt a jellegzetes szagot, látom azt a rossz vígyort a szád szélén, hallok az üveg csörömpölését, és úgy eszel, hogy azt sem tudod, milyen íze van a főztömnek.

- Most is csak cseszegetni tudsz! Kinek kell ez! De tudod mit? Nem érdekel a szöveged. Jössz nekem ezzel a sérült dumával! Ugyan már! Mitől, drágám? Attól, hogy güriztem éjt nappallá téve, mert új lakás kellett, szép bútorral. Mosógép, hűtőszekrény, a gyerekeknek pedig úszás, lovaglás, zongora, művészeti iskola, és még a Jóisten sem tudná felsorolni, mi nem. Azt sem tudtam, jövök, vagy megyek. Állandóan a meló. Menj ide, aztán oda! Hiszen minden pénz jól jön. Hát elegendem lett! Nekem is kell egy kicsi boldogság! De te elfordultál tőlem.

- Nem mondtad, hogy már nem szeretnéd csinálni.

- Dehogynem, csak nem figyeltél rám.

- Ne keresséj a hűtőben, nincs már egy korty sem. Igyál teát.

- Inkább kávét, ha van.

- Mindjárt főzök.

- Felteszem én.

- Sajnálom, hogy nem vettem észre a változást nálad.

- Mindegy, már nem érdekes. Igen. Én is belefáradtam. Úgy éreztem magam, mint egy pénzszerző automata. Megkaptam, hazavittem. Letettem az asztalra, és másnap reggelre eltűnt. És aztán minden kezdődött előlről.

- Úgy gondoltam, szeretted a munkádat.

- Igen, szerettem. Szerettem, míg azt, és úgy tehettem, hogy jó legyen, és vállalhattam. De aztán megváltozott minden. Már nem az lett a fontos, hogy jól működjön, és minden rendben legyen, hanem a főnök véleménye. Ha neki tetszett, akármilyen

szar is volt, akkor vállveregetés. Pénz az akkor sem, mert az nem járt vele. Ha pedig akármilyen szuper is lett, de neki rossz napja volt, vagy nem kapott otthon az asszonytól éjszaka kielégülést, mindegy mit tettél le az asztalra. Lebaszott. Mint egy senkit.

- Azért nem kellett volna innod.

- Nem kellett volna, nem kellett volna! Mindig a konyakkal jössz elő, Magdi. Azt legalább szeretem. És mindig ugyanolyan az íze, már ha nem hígítod fel. Azért nagy franc vagy te! Ezt nem hittem volna rólad.

- Hát igen, igyekezik az ember, Cica.

- Kérsz kávé?

- Nem is tudom.

- Gyere, igyál velem. Hagyd már abba egy kicsit a pakolászást! Ülünk le, mint régen.

- Ne udvarolj, tudod, hogy nem szeretem.

- Nem, dehogy. Csak szívjunk el egy cigit a kávéval.

- Én nem dohányzom.

- Nem azt mondtam, hogy dohányzol, vagy sem. Ne kezd el megint, Magdi! Szépen kértelek, hogy kávézzunk együtt, és te azonnal a cigivel jössz nekem.

- Jól van, félreértetted.

- Na, igen. Mert én egy bunkó alkoholista vagyok, és nem tudom, mit mondasz.

- Cica! Csak annyit közöltem, hogy nem dohányzom.

- Igen, jól hallottam. És tudom már a folytatást. Hogy bezzeg én szívom, pedig árt, sokba kerül, bűdös a lakás, nem elég kinyitni az ablakot, menjek ki a lépcsőházba, vagy az erkélyre, és egyébként is, mennyire bunkó viselkedés a cigizés. De én szeretem. És ha meg kell halmnom tőle, akkor egye fene. Valamitől fel kell dobni a bakancsot!

- Sajnálom, most mindez, nem jutott az eszembe.

- Jó lenne elhinnem.

- Jó a kávé. Mit tettél bele?

- Egy szelet csokoládét.

- Nagyon finom. Szinte krémes lett tőle.

- Magdi, emlékszel? A nászutunkon is így ittuk a kávé.

- Igen, tényleg! Hogy elfelejtettem!

- Pedig még utána is egy jó ideig, míg meg nem született Petike.

- Te ezekre ennyire pontosan emlékszel?

- Igen, és még mennyi másra! Mitől jobb az a másik férfi? Azért talán, mert nem iszik? Nem dohányzik?

- Nincs másik.

- Vele nem ittál csokis kávé, ő nem rohant veled a kórházba, mikor szülési fájdalmaid lettek, ő nem vitte az ágyadba a csontlevest, mikor beteg voltál, ő nem vett fel a hátára, mikor azon a gyors folyású, hideg patakon kellett átmennünk.

- Mik nem jutnak az eszedbe, Cica!

- Nekem minden itt van a mellemben, nem a fejemben, Magdi. Innen soha nem vész el semmisen.

- Ezt nagyon szépen mondtad.

- Ez az igazság. És a te igazságod?

- Nekem is itt van a szívemben.

- És hányan férünk el benne?

- Nincs más, hiszen tudod te!

- Bár tudnám. De nem hiszem, ne haragudj... Elfogyott a cigim is.

- Lemenjek? Hozzak?

- Nem, kibírom. Megpróbálok. Leszokok. Úgyis a konyak kívánja, meg a sör. Az sincs már. Nem veszek többet.

- Örülök.

- Csak ennyi?

- Hát mit mondjak még hozzá? Nagyon jó lenne, ha sikerülne.

- Sikerülni fog, de mi lesz a hapsiddal?

- Nincs.

- Mindig csak azt hajtogatod, hogy nincs, de közben nem is a barátnődnél voltál.

- Ez igaz.

- Na végre. És akkor merre járkáltál egész nap, miközben szabadságon vagy?

- Ha tudni akarod, a kórházban.

- Te? És miért?

- Beszéltem valakivel, rólad.

- Ki ne találj az elvonót! Meg tudom én állni, ha akarom.

- Ha igazából elhatározod, akkor sikerül, de azt mondta az orvos, hogy segíteni tud.

- Nincs szükségem rá! Ki kért meg rá, hogy így lejárass? Hogyan nézek most az emberek szemébe az utcán? De szemét vagy, Magdi!

- Mondtam, akkor az vagyok. Csak segíteni szeretnék.

- Kösz. Ez aztán sikerült. A hátam mögött kiröhögnek. Ott megy

az alkoholista, akit a felesége be akar vitetni elvonóra. Hát ezt aztán rendesen kitaláltad! Ezért járkálsz a kórházba? Nem hiszem el, hogy ennyire gonosz vagy.

- Nem csak ezért.
- Hát még, miért? Talán a hapsid ott dolgozik?
- Nem. Másért.
- Ugyan, miért? Talán titok?
- Nem, nem az. Ha tudni akarod, beteg vagyok.
- Te, beteg?
- Igen.
- És mi bajod van? Ki ne találj hirtelen valamit!
- Bár úgy lenne.
- Most már aztán lökd ki, mi bajod lenne neked?
- Méhnyakrákom van.
- Micsodád?
- Rákom.
- És az veszélyes?
- Nem tudom, de félek. Most vizsgálnak.
- Jaj, Magdi! Ugye, csak hülyítesz? Kérlek, mondd, hogy nem igaz! Ilyennel nem lehet szórakozni.
- Nem bolondozok. Ez az igazság, Cica. De ne félj, azt mondják, ha nincs áttét, akkor nagy az esély a gyógyulásra.
- Én állat! Legszívesebben beleverném a fejem a falba.
- Nem tehetsz semmiről, Cica. Most majd minden jobb lesz, igaz?
- Igen, drágám, egyetlenem! Magdim! Most mi lesz? Mit csináljunk?
- Meglátod, elrendeződik ez is. Csak szeressük egymást! Ha ez meg van, akkor nagy baj nem lehet.
- Az pedig nem hiányzik. Én nagyon szeretlek, Magdi. Kérlek, gyógyulj meg!
- Én is szeretlek, és igyekszem.
- Ígérem, nem iszom többet egy kortyot sem, és a cigit is eldobom. Még ma elindulok munkát szerezni. Sok régi haverom van, biztosan tudnak valami nekem való melót.
- Az jó lenne, mert műtét, kezelés, sokba fog kerülni, és én nem tudok dolgozni.
- A pénz nem számít. Itt van az örökségem, ami épp úgy a tied is, Édes Magdim! Csak kérlek szépen, kérlek, gyógyulj meg!
- Jól van.
- Ígérd meg!
- Ígérem, nem szabadulsz meg tőlem, Nagy Péter.

18. Hintázás

Az iroda ablakából a játszótérre lehet látni. Apró gyermek ül az egyik hintában. Az édesanyja meglöki, és az alig látszó kicsi hintázni kezd.

Ketten állnak a kávézó helyiségében, és a játszótérre figyelik. Az egyik nő középkorú. Látszik, már túl van az élet nagyobbik részén, de azért még lehetnek, vannak tervei. Ha nem is annyira nagyszabásúak, mintha harminc lenne, de olyanok, amiket még elérhet az ember, még ha nő is, ötven körül. A körül csak érzésben annyi, mert egyébként inkább túl. A másik nő harmincas. Talán éppen annyi, vagy egy-két évvel több, esetleg kevesebb? Őt most ez nem érdekli, csak amikor születésnapja van, de az már elmúlt, így a vele járó depressziója is. Nem tudja megmagyarázni miért, de a születésnapjai szomorú örömmel telnek el. Már megszokta. Így van ez már talán három éve.

- Majd mikor neked is lesz gyermeked, Barbara, akkor... - mondja a középkorú, és néz a hinta felé, de nem fejezi be.

- Remélem lesz, de nem mostanában - veszi a lapot a másik kávéspohárral a kezében.

- Nem is kell azt elkapkodni. Látom, mennyire sokat dolgozol és a gyerek mellett..., hát nem könnyű.

- Azért sokan megoldják. Van bölcsi, meg ovi.

- Na, igen. De ha beteg, akkor menni kell. Reggel és este hozni-vinni, de mindegy is, még nem tartasz úgysem ott. Aztán az sem biztos, hogy mindenki örülne neki - int a fejével a főnöki iroda felé.

- Hát, lehet, de ha eljön az ideje, és elhatározzuk a férjemmel, akkor engem már nem fog érdekelni semmi, csak a gyerekem.

- Ez nagyon szép. Én is így gondolkoztam, de aztán végül a kényszer rávitt arra, hogy itt a munkahelyen nőtt fel a kisfiam.

- Igen?

- Igen. Nem is hallottad?

- Nem.

- Nem baj. Nem érdekes. Az is csak addig volt fontos, amíg nem volt más, aki helyettesített volna.

- Én, akkor is otthon maradtam volna a gyerekekkel - teszi le a pultra az üres kávéspoharát a fiatalabb nő.

- Igazad van. Te majd így teszel. Nem is érdemlik ezek meg, azt, amit én tettem. A mai napig emlegeti a gyerekem azt az időszakot. Állandóan csak várt és várt. Mikor már nagyobb lett, és egyedül otthon lehetett, akkor az iroda ablakát nézte. Ha elsötétült, mert lekapcsoltam a villanyt, akkor már örült, hiszen elindultam haza, hozzá.

- Én, az biztos, hogy otthon maradok - jelenti ki ismét a harmincas -, és szerintem a főnökök is örülni fognak ennek.

- Jó, hidd csak, nehogy csalódj. Majd meglátod fizetésemelést is addig kapsz csak, amíg meg nem tudják a szándékodat.

- Milyen szándékodat?

- Hogy gyereket akartok, és majd otthon maradsz velem. Tényleg meddig tervezed? Mind a három évet kiveszed?

- Hát persze. A lehetséges legtöbbet leszek majd otthon, de még nem tartunk ott, Margit. Nincs még betervezve a kicsi.

- Nincs? Én úgy értettem.

- Dehogy, először kell egy lakás, meg minden hozzá, hogy normálisan lehessen élni.

- Jó fizetésed van, ez nem probléma.

- Igen, nem panaszkodom.

- Na, majd lesz ez még másként is, ha megtudják.

- Mit is?

- Hát a családtervezést.

- Mint mondtam terv, de még nem tudom, melyik öt éves ciklusban történik.

- Ajha! Jó lesz vigyáznod, mert így kezdődik.

- Nem értem.

- Mióta nem rendszeres a ciklusod?

- Az enyém?

- Hát persze, te emlegetted az előbb. Mert úgy kezdődik, hogy össze-vissza jön meg. Azt gondolja az ember, hogy a feszültség, az idegesség miatt van. Aztán egyszer csak már megmozdult benne a baba.

- Ne mond már.

- De bizony. Velem ugyan nem így volt, de a Judit így járt.

- ?

- Te nem ismered, mert régebben dolgozott itt. Most otthon van a kislánnyal, aki már nagyobb, de jött utána még egy. A múltkor is bent volt látogatóban. Nem is tudom, miért járogat be, hiszen már biztosan elfelejtett mindent, amit akkor még talán tudott. Soha nem volt egy nagy ész, és a szorgalma is csak a

férfiak irányában volt meg. Igaz, sikerült neki elkapnia azt a helyes közgazdászt. Fel is vágott vele. Csak tudnám mire. Hiszen már ő a harmadik felesége és a másik kettőnél is hagyott egy-egy gyereket. Emellett aztán nem leányálom az élet. Mindenhova fizetni, állandóan osztozkodni. De végül is ő tudja.

- Én azt gondoltam szereted. Annyira rendesen szeretettel fogadtad a gyerekeivel együtt.

- Hát, persze. Szeretem. Nincs nekem semmi bajom a Judittal. Csak azt mondtam, azt nem értem miért járkal be. De lehet, unatkozik és ez egy jó program. Gondolom elfelejtette már, hogy itt dolgozni kell. Láttad milyen szétfolyós az alakja?

- A két gyerek után, bizony előfordul.

- Nem azért mondom, de nézz meg engem. Látszik rajtam a két gyerekem, pedig már felnőttek és akkor még nem volt mindenfajta fitness program, amikor én szültem.

- Jó, de nem is tudom, Te mégis más vagy.

- Más?

- Igen.

- Azért vagyok más, mert még egy éves sem volt a gyerekem, és máris dolgoztam? Vagy azért vagyok más, mert a munka fontosabb volt a gyerekeimnél? Ha nem így teszek, akkor miből vettem volna játékot, ruhát? Nem is beszélve arról, hogy talán neked sem lett volna munkahelyed, hiszen én tapostam ki előtted.

- Nekem aztán nem tapostál ki semmit, én egyszerűen idejöttem dolgozni. Egyébként most mi a baj? Rosszkedved van? Megyek dolgozni. Úgy látom valamit félreértettél?

- Én, ugyan mit? Más vagyok! Te mondtad! - mondja az ötvenes, de nem emeli fel a hangját.

Még mindketten a játszóteret figyelik. A kisgyerek édesanyja löki a hintát. A fémhenger boldog-panaszos nyekergése felhallatszik a konyha ablakába. Látszólag mindkettőjük figyelmét a kicsi előrehátrabukó feje köti le. Úgy tűnik, a hinta elálmosította.

- Na, én megyek, mert így is tovább kell maradnom este, annyira sok papír gyűlt össze.

- Hát igen, te szegény. Egyedül vagy erre az egészre. Nem is tudom, hogyan bírja melletted a férjed?

- Miért is?

- Hát, hogy rendszeresen később mész haza. Most mondtad.
- Óh, hát ez nem probléma nálunk - nevet Barbara -, ő még később jön. Mi ilyen dolgozósak vagyunk.
- Nem szoktál főzni esténként?
- Dehogy. Rendelünk valamit, vagy elmegyünk a közelbe valamelyik étterembe.
- De jó neked, hogy még este is ennyi energiád van. Én mikor hazaérek, örülök, ha leülök és egy kicsit csend van körülöttem. Talán ha kevesebbet kellene dolgoznom..., na de ez álom, édes álom.
- Miért nem szólsz a főnöknek?
- Mert mit mondanék neki? Azt, hogy nem bírom, és vegye el a munkaköröm egy részét? Azonnal kirúg.
- Dehogy.
- Nem ismered még az itteni viszonyokat. Könnyen megválnak akárkitől, ha nem úgy viselkedik, ahogy elvárják.
- De hát te is nagyon régóta itt vagy!
- Igen. Nézz rám! Teljesen le vagyok pusztítva. Hát így néz ki egy magam korabeli nő?
- Szerintem nagyon jó minden rajtad. Legalább egy tízest, na jó, egy ötöst biztosan letagadhatnál.
- Az csak a látszat. Belül olyan vagyok, mint egy kicsavart mosogatórongy.
- Sajnálom, ha így érzed. Ezt senki nem gondolná rólad.
- Mit?
- Hogy ennyire fáradt vagy.
- Ezt ki mondta neked? Nem vagyok én fáradt.
- Csak az előbb úgy értettem.
- Hát ez az. Minden szóra figyelnem kell. Soha nem mondtam, hogy fáradt vagyok. Ha valaki, akkor aztán én az elmúlt évtizedek alatt egy szó nélkül dolgoztam éjjel-nappal, ha kellett. A hülyeség és a kavarás készít ki. Abból van sokszor elegendem, Barbara.
- Én ne haragudj, ilyent nem tapasztalok.
- Jó neked.
- Na megyek, mert hallom csörög a telefonom az asztalomon. Biztos a férjem.
- Igen, menj csak. Nem szóltak még a telefon miatt?
- Igen? - kérdezi a fiatal.
- Úgy hallom, sokat hív a párod.
- Nem a párom, hanem a férjem és még nem szólt senki.

- Jó, jó, csak azért mondom, mert előbb-utóbb ebből probléma lehet. Úgy hallottam sokat van a füleden a készülék, és így nem lehet pontos munkát végezni. Még az is szóba került, hogy mindenki hagyja lent a magántelefonját a recepción, mikor bejön dolgozni.

- Igen, még erről nem is hallottam, de majd megmondom a Gézának, hogy kevesebbet hívjon, és akkor nem kell leadni a telefont.

- Jó, te tudod, én csak segíték. Tudod, az úttörő, ahol tud, segít!

- Igen köszönöm, de most már tényleg megyek - mondja, és odébb igazítja a kávéspoharat a pulton.

- Jó napot? Mi újság? - áll meg a középkorú férfi Barbara üresé vált helyén.

- Semmi különös - feleli a játszóteret figyelő nő -, beszélgettünk kávézás közben. Gondolom, ez nem tilos.

- Szó sincs róla, örülök, ha jó a munkatársi közösség.

- Gyereket vár a Barbara - folytatja a jól értesültek hangján Margit.

- Igen, de jó!

- Persze, de ki fogja a munkáját megcsinálni?

- Miért már holnap szülni fog? Nem látom rajta.

- Még azt nem lehet tudni, hány hetes. Tagadja. De azt mondta, ő mindenképpen otthon fog maradni vele, amíg csak lehet. Mindenestre nagyon sokat beszélnek a férjével telefonon. Órákat a fülén van a készülék. Nem is tudom, szegény, hogyan tud annyifelé koncentrálni. Biztosan a Géza, a férje aggódik miatta. Pedig jó nő ez. Kiáll maga mellett a férjével szemben is. Megmondta neki, hogy ő nem fogja leadni a telefonját miatta a recepción, ha netán ilyen utasítás történik miatta, hanem inkább nem veszi fel, ha hívni fogja.

A férfi tipródva hallgatja. Menne tovább.

- Majd meg... - szólna közbe, de a nő ügyet sem vetve rá, folytatja:

- Attól is fél szegény, hogy a Judit van kinézve a helyére. És ebben van is igazsága, hiszen az ő helyére tetszett felvenni a Barbarát, mikor elment a szülésire.

- Mi van?

- Hát ez. Sokat bejár a Judit, és akkor mindig bemegy a főnökhöz és beszélgetni tetszik vele. Biztosan ezt értette félre.

- De ez hülyeség!

- Igen lehet, bár azt is mondta, hogy én az utóbbi időben nagyon elfáradok, annyira sok a munkám. Csak nem azt gondolja, hogy ő lépne a helyemre, ha a Judit visszajön? Elmegyek én, ha útban vagyok. Csak mondják meg a szemembe, hogy elég volt belőlem.

Dolgoztam, míg tudtam és most adjam át a helyemet a sok tudatlan fiatalnak. Szóból értek én is – emeli fel egy árnyalatnyit a hangját, és néz a főnöke szemébe. Az eddig jókedvű férfi – magasabb a nőnél – lenéz az egy fejjel fentebb lévő szintről.

– Igen, és mi a probléma? – kérdezi.

– Semmi, tulajdonképpen akkor semmi, ha nem tetszik engem megérteni.

– Na, ennek örülök. Tessék dolgozni, úgy, mint eddig, sőt lehet többet és jobban. Nem jön senki vissza és nem is megy el. Legalábbis az én tudtommal. Ha a Barbarának gyereke lesz, az nagyon örvendetes, de majd akkor lesz aktuális, ha bejelenti. Szólni fog időben, ha valakit keresni kell a helyére. Tehát ez nem téma. A telefon recepción való leadása jó ötlet lehet, ha sok a telefonálgatás és a munka rovására megy. De eddig még ezt nem tapasztaltam. Na, megnyugodott?

– Igen, köszönöm, de eddig sem voltam ideges – válaszolja a nő.

– Barbarám – szól be egy perc múlva az irodaajtón. – Elmostam a poharadat, a következővel te tartozol – nevet hozzá.

– Jaj, köszönöm. Visszaadom.

– Nem azért mondtam. Ne butáskodj, máskor is szívesen megteszem. Megyek a boltba, nem kell valami?

– Nem, köszönöm – válaszol a fiatalasszony, és belemerül az asztalán felhalmozott papírokba.

A főnök leül az íróasztala mögé. Kinéz az ablakon. A játszótéren egy kismama gyermekét veszi ki a hintából. A kicsi elaludt. Feje ráhajlik édesanyja vállára.

19. Volt és lett

Úgy döntöttem, hogy nekem nem lesz - válaszoltam a barátnőimnek, mikor kérdezték, nekem mikor születik majd kisbabám.

Rendeseek voltak. Nem firtatták miért jött ez az elhatározás. Én azért elmondtam, és ők akár akarták, akár nem, kénytelenek voltak meghallgatni.

- Vannak nők, akiknek az életcéljuk a gyereknevelés, a szülés, a család, meg minden - tettem fel a szokásos belső lemezemet. - Én pedig az egész társadalmat szeretném szolgálni. Nem csak egy, esetleg kettő gyereknek akarok segíteni, az életét jobbra, teljesebbé, boldogabbá tenni, és ezért egy férfit kiszolgálni, eltérni felsőbbrendűségének tudatát, hanem nagyon sok gyermeknek kívánok úgymond az anyja lenni, miközben megtanítom a férfiakat arra, hogy a nő, semmivel sem kevesebb, sőt ha jól megnézzük, még több is, mint ők. Így aztán míg azok, akik megszülik a gyermeküket, vagy gyerekeiket, azok elmondhatják, hogy nekik van egy-kettő- vagy három kicsi, akik az övéké, de nekem több száz, több ezer lesz. Sőt már van, ha jól belegondolok.

És nehogy azt mondjátok, hogy az más! Persze. Én sem csak a szakmáról beszélek, mert érzelmek nélkül nem lehet ezt csinálni. Én olyan vagyok, mint egy különleges felhő, ami beteríti az eget és beszippant magába. Így teszem magamévá a nálam tanuló gyerekeket, és utána eleresztem őket. Megtehetem, hiszen tudom, ők már bizonyos szempontból az enyémeek is. Jó, van nekik édesanyjuk, édesapjuk. De az csak egyszerű biológia. Én a megfoghatatlan, láthatatlan öntudatot adom nekik, amelyek nélkül hiába élnek, mert ha ez nincs meg, akkor csak legfeljebb zombik lesznek. Éntőlem, az én felhőmet belélegezve tudják meg, miért születtek erre a világra, mi dolguk lesz a Földön, hogyan tudják megoldani azt, hogy a társadalomban, ami egyfajta rabságban tart bennünket, megőrizzék szabadságukat, társadalmon kívüliségüket.

- Hiszen ti is látjátok - soroltam fel minden találkozásunkkor a fentieket, mikor a megszokott Ötyéken összejöttünk.

Először egymás lakására mentünk, később aztán már, mikor egyre több barátnőmnél lett kisgyerek, akkor éttermekbe ültünk be. Itt már általában hiányzott valaki. Mert vagy beteg lett a gyerek, vagy egyszerűen nem nézte a férje jó szemmel a rendszeres Ötyéket. Itt aztán mikor rám került a sor, és elmondhattam véleményemet egy pohár konyak után, nem mindenben értettek velem egyet. Na, perze. Mit lehetett volna mondani az igazságaimra?

- Látjátok - szembesítettem őket, mármint a kismamákat. - Abban a pillanatban, mikor terhes lettél, máris a társadalom rabjává tette magát. Ez a férfiak viselkedésében is fellelhető azonnal, és mindenhol. Amikor pedig megszületik gyermeked, akkor véged van. Egész életedben ez lesz a fő feladat. Így hát mi lettél? Egy szaporodó nőstény. Szülsz és szoptatsz, majd etetsz, tisztába teszel, aggódsz, védesz, szolgálatsz, segítesz, ápolatsz, mindent megteszel, amit a gyereked, a társadalom, a férfi elvár tőled. Ha kell, ugrasz, ha úgy kívánják, akkor fekszel és csábosan mosolyogsz, mert ezt várják el tőled. Neked boldognak kell lenned, hiszen anya és feleség vagy. Hát kösz! Ez nem az én világom. Nekem szabadság kell! Szabadság, értitek? Szabadság, és ezt így találom meg, ahogy élek - soroltam. - Egyébként is hol vannak a jó hapsik? Senki nem akarja közülük felvállalni a családot, és a gyereket sem. De mindegy is, ha lenne sem adnám oda a szabadságomat, az életemet - jelentettem ki.

Azt mégsem mondhattam, hogy mennyire nehéz volt idáig eljutnom. Hogy tényleg nincs egy olyan férfi, akit szeretni tudnék. Na meg ő is engem szeretne és felvállalna, bevállalna. Akivel családot lehet alapítani. Akivel esetleg le lehet élni az életet. Egyébként ez már csak ritkán jutott az eszembe. Néztem a férfitársadalom példányait, akik a barátnőim mellett engem mustráltak, miközben a gyermeküket az édesanyja tisztába tette.

Elgondolkoztam, kell ez nekem? Az ember szabadságra született. A tehetségét az univerzumtól kapta. Én ebben hiszek. Hiszem, hogy dolgom van ebben az életben, sőt még utána is. Nem tudom, meddig fogok élni ezen a földön, de ez nem is lényeges - hergeltem be magam a második vagy harmadik konyak után, és doboltam ujjammal az asztalon nyomatékokat adva a mondandómnak.

A többiek közben vagy telefonáltak, vagy szórakozottan hallgattak. Ezt akkor még nem vettem észre. Most ha visszagondolok rá, látom magam előtt a jelenetet. Nem csoda, hiszen minden alkalommal

elmondtam nekik, és már gondolom a könnyökükön jött ki. Ők pedig egymás között a gyermekükről beszélgettek. Kié hasfájós, mennyi foga jött ki és mivel keni, hogy ne sírjon miatta. Aztán a szorulásról, meg a kiütésekről, amit valamilyen ételtől lehet kapni, az éjszakai felsírásokról és hogy ki ugrik ilyenkor a gyerekekhez. Engem ez nem nagyon érdeelt. Azt vettem akkor észre, hogy hiába mondtam el a véleményemet az életről, a szabadságról – érdekesnek, de számukra érdektelennek találták. És akkor előhúztam a végső lapot:

– Majd ha meghalok – mondtam vészjósló hangon, bízva szeretetükben –, akkor majd rájöttök és nem csak ti, de az egész társadalom, vagy mi. Ez a rabszolgaságba döntő valami, hogy én Bíró Valéria olyant adtam nektek, ami teljessé teszi az életeteket. Amit akkor veszel elő, ha bajban vagy. Ami univerzális, nem országhoz, nemzethez kötött.

– Ugyan Vali – szóltak közbe.

Volt, aki megbotránkozva, volt, aki mosolyogva tette a megjegyzését.

– Ugyan, ugyan, mit ugyan – estem nekik.

– Magyar vagy te is. Magyarul gondolkozol. Lásd, hiába beszélsz felsőfokon angolul, de éppen te mondtad, hogy magyarul jár az eszed – fogta meg a doboló ujjas kezemet Ildi, a hat hónapos Csenge anyukája.

– Magyar, magyar. Azért mert itt születtem, máris beszorítottok egy országba. Én, mint mondtam, univerzális vagyok. Itt láttam meg a napot ebben az országban, de nem ez a fontos. Hiszen valahol meg kellett születnem. Úgy döntöttek, hogy ez itt, ezen a földrészén történjen meg. De igazából lehetett volna akár a Föld másik oldalán is, de messze a még nem ismert univerzum is szóba jöhetett volna. Nem mindegy – replikáztam.

– Hát persze, hogy nem. Nem is értem, hogyan tudsz ilyeneket mondani? Magyar az anyanyelved, magyarul érzel, gondolkozol. Ady, József Attila, Petőfi, Radnóti verse olvasása vagy meghallgatása alatt homályosodik be a szemed, az olimpián a legfelső fokon álló magyar versenyzővel együtt sírsz a Himnusz alatt, a kisgyermeked magyarul mondja neked, az első szót, hogy anya – sorolta Ildi.

És akkor csend lett az asztal körül. Hamar szétszéledtünk. A régi időkből ez az utolsó találkozás pillanatképe maradt meg.

Később aztán találkoztam Csabával. Nem akartunk egymástól semmit. Én már tudtam mi a dolgom ebben a világban. Ő pedig nem tett mást a munkáján kívül, mint engem szeretett. Utaztunk,

szórakoztunk, éltünk, miközben mindketten a hivatásunkat műveltük. Észre sem vettem, hogy megtaláltam azt a férfit, aki mellett szabadnak érezhettem magam, de mégis ott volt mellettem. Egyre jobban megszerettem. Először féltem, hogy a fellángolás elmúltával majd egymás agyára megyünk. De vele nem ez történt. Egyre jobban hiányzott, ha nem volt mellettem. Már nem szerettem nélküle elmenni sehová. Mindent meg akartam beszélni vele, mert szükségem volt a véleményére. Nagyokat sétáltunk és beszélgettünk. Már nem a szabadságról, hanem az emberi kapcsolatok tisztaságáról. Kezünkkel a másikba kapaszkodva mondtam:

- Olyan jó lenne, ha nem lenne félelem, ha nem lenne hazugság, ha nem lenne a pénz hatalma, ha nem akarná egyik ember a másikat becsapni.

- Történt valami, Hercegnő? - kérdezte és felém fordult.

Átölelt, megcsókolt.

- Nem semmi, csak olyan jó veled, Csaba - mondtam.

Aztán csak beszélünk, beszélünk. Volt, amikor egymás szavába vágva, máskor pedig az úton elszórt kavicsokat elgondolkodón rugdosva. De minden séta után jobban éreztem magam. Napról napra, hétről hétre egyre erősebb lett a meggyőződésem, egymásnak teremtődünk. Ő volt az első ember, aki megértett. Aki nem magyarázta félre, amit mondani akartam. Ő lett, akinek ha nem szóltam, akkor is azonnal megérezte, mi van a lelkemben.

Aztán kezdett az életünk hétköznapivá válni. Éreztem, tudtam, valaminek jönnie kell, mert Csaba és én is többet kezdtünk dolgozni. Este fáradtan ültünk be valahová, vagy éppen ültünk le otthon az asztalhoz. Beszélgettünk még akkor is, de már nem azzal a hévvel, mint annak előtte. Hiszen már mindent tudtunk egymásról, a másik hivatásáról, munkatársairól. Maradt az utazások tervezése, az álmodozás a nyári szabadságról, ami mindig kérdéses volt. Egyrészt a pénz miatt, na meg a munkahelyi elfoglaltság okán is.

Akkor tájt az Ötyék is elmaradtak. Gondoltam, kicsit kikapszolódok a barátaimmal, és felhívtam őket. Boldogan mondtak igent a találkozásra.

- Lehet, nem alszok itthon - jelentettem be Csabának előző nap este. - Régen találkoztunk, ki tudja meddig tart, és aki szabad, azokkal elmegyünk egyet bulizni.

- Jól teszed - hagyta rám -, én is előszedem a régi barátokat, és bemegyünk az éjszakába kocsmajárásra - tette hozzá.

Ebben maradtunk. Több szó nem esett róla. Másnap reggel, mikor felkeltem, és kimentem a fürdőszobába, hirtelen hányingerem lett, és kicsit hánytam is. Megijedtem.

- Valami romlott volt, amit ettem - gondolkoztam el a szenvedésem alatt.

Csaba már nem volt otthon. Amint ültem a WC-tetején, akkor jutott eszembe, nem jött meg a múlt hónap végén. Óvatosan a hasamra tettem a tenyeremet. Nagyon gyorsan öltöztem fel. Nem mosakodtam. Nem reggeliztem. Igaz, egyébként sem tudtam volna. Alig telt el egy rövid fél óra, és a gyógyszerárban álltam a sorban. Olyan gyorsan értem haza, mint még talán előtte soha. Pisilnem kellett a tesztre. Most bezzeg nem sikerült. Innom kellene! Kimentem a konyhába, ahol a korán lefőzött kávé is ott várt, amit mindig Csaba rendez le, de amint ránéztem, ismét hányingerem lett. Visszamentem a fürdőszobába. Ültem és vártam. Nyugtattam magam, miközben figyeltem a belső éneket. Nem mertem semmit sem hinni. Még gondolatban sem akartam elkiabálni. Csinálok egy tesztet és kész.

- Majd kiderül - vettem elő az önszuggesztiót.

Aztán elsőre nem is hittem a szememnek. Újra és újra a kezembe vettem a fürdőszobai pultra letett tesztet.

- Itt van a hasamban, itt növekszik - jött az agyamba szép lassan, mint egy vékony füstcsík, ami az éppen csak egy kicsit parázsló fából száll fel, az információ. Ettől éreztem, a lelkem készenlétbe helyezte magát.

Nem tudtam, mit kezdjek most magammal. Nem mertem még örülni, de elmondani sem senkinek. Inkább lassan, mint egy alvajáró megmosakodtam, felöltöztem és elmentem újra a gyógyszerárba. A fehér köpenyes asszisztens meg sem lepődött. Szinte kérdés nélkül tette elém az újabb tesztet. Mintha egy lassú film szereplője lennék, úgy mozogtam, mentem. A gyógyszerárból a játszótér felé fordultam. Eddig, ha arra is kellett valamiért mennem, nem nagy figyelmet fordítottam az ott zajló életre. Most vonzotta szememet a gyermeküket terelgető anyukák viselkedése. Némelyik visszanézett. Elkaptam a tekintetemet. Kicsit talán szégyenemben, vagy ki tudja. Már nem emlékszem, csak a mozzanatra. Otthon aztán ismét teszteltem. És akkor már utána telefonáltam is. Mindenkinek. Csabának, a barátnőimnek.

Nem mentem az Ötyére. Csaba sem a sörsétára. Éltünk, tervezünk és boldogok voltunk. Közben mindent elolvastunk, ami csak

fellelhető volt a könyvesboltban, és az interneten. Kéz a kézben sétáltunk. Nagyon sokat voltunk együtt. Ismét be nem állt a száánk. Tele voltunk érzelmekkel, tervekkel, amiket mindenképpen meg akartuk osztani egymással. Boldog napok teltek így el.

Vacsorára voltunk hivatalosak a szülőkhöz. Jó hangulatban beszélgettünk, mikor éreztem ki kell mennem a WC-re. Fél óra múlva már a kórházban voltam.

- Itthagytott. Itthagytott a babám – suttogtam magamnak.

Féltem kimondani hangosan, mert tudtam, ha meghallom a hangom, akkor összeroppanok. Kaptam vitaminokat, tanácsokat, meg minden egyebet, de az életünk olyan lett, mintha nem is mi lennénk azok, akik még nemrég voltunk. Csendesen teltek a napok, hetek. Mindketten dolgoztunk, végeztük a napi rutinná alakult feladatunkat otthon és a munkahelyen.

Elmentem az Ötyére, de hamar ott hagytam a barátaimat. Akinek nem volt gyermeke, ő élte a szinglik boldog mázzal betakart életét, akinek pedig volt, ők meséltek a kicsikről. Próbáltam azonosulni ezzel is, meg azzal is. De éreztem, tudtam, nem vagyok hiteles. Pedig igyekeztek a kedvembe járni. Biztattak, hogy legyen türelemmel, mert sikerülni fog. Értettem, amit mondanak, de nem éreztem. Akkor már egyre jobban erősödött bennem a tudat, hogy nekem nem lesz gyermekem. Énrám ezt mérte a sors. Biztosan valamit, valahol előzőleg rosszul tettem. Még nem mertem teljesen megfogalmazni magamban, de már körvonalazódott bennem.

- Örökbe is lehet fogadni – vetette fel Csaba az egyik szótlán estén.

- Ne, ne, kérlek, ne beszéljünk róla – válaszoltam, és a könyvembe temetkeztem.

A gyermekekről szóló, színes borítójú kiadványok hátra kerültek a polcon, mert még nem volt erőm kidobni őket. Legalább fél év kellett, mire valamennyire észhez tértem. Belenyugodtam.

- Ez már így történt – jelentettem ki magamnak.

Egyre többet jártam a gyermekes barátaimhoz. Játszottam a kicsikkel. Hallgattam a beszámolókat a fogak növéséről, az orrpiszkálásról, a véletlen bekakálásról, a bilire szoktatásról, meg számomra megannyi hihetetlen dolgot produkáló gyermekek mindennapjairól.

Megváltoztam. Én is tudtam, de mások is észrevették. Nem szomorú lettem, csak talán egy kicsit. Nem komolyabb szemmel néztem a világot, csak talán másként. Nem szerettem volna megfogal-

mazni magamnak ezt a változást, mert az nem tett volna jót nekem. Azt éreztem, hogy ők, akiknek az a legnagyobb problémájuk, hogy a gyermekük nem kakált már két napja, többek nálam. Én lettem egy kicsit kisebb és ez egy végérvényes helyzet. Ebből nem lehet ki-törni. Ehhez nem elég a tehetség, az akaraterő, a szorgalom, ehhez más kell. Alkalmasnak kell lennem az anyaságra.

- Biztosan azért ment el a baba, mert én nem lennék jó anya - jutottam a következtetésre az egyik éjszaka, mikor a hajnalig tartó olvasásom után sem tudtam elaludni.

Másnap aztán ettől talán egy kicsit jobban éreztem magam. Megtaláltam a feleletet, a miéltre:

- Fogadd el, hogy ez már így van - biztattam magam, és belevettem magam a hivatásomba.

Ott úgyis sok gyermek van körülöttem. Elhatároztam, mindegyiket úgy nézem, mintha az enyém lenne. Ezáltal észrevettem némelyiknél a számomra nem megfelelő nevelést, amiket különféle szülőktől kaptak. Nem tettem szóvá, de megpróbáltam a magam eszközeivel egyensúlyba hozni őket. Elképzeltem, ha az én gyermek lenne, akkor mit tennék, hogyan venném rá a helyes viselkedésre? Élveztem a munkámat, amit hivatásomnak tekintettem.

Végre visszazökkent az életünk Csabával is. Ismét terveztük a nyarat. Elhatároztuk, kicseréljük az ágyunkat, mert a matrac kigagylósodott, és nem tudtunk rajta nyugodtam aludni. Észrevettem, egyre többet takarítok és pontosabban osztom be az időmet. Már nem volt jellemző rám a hirtelen felindulásból történő programok lemondása, vagy előtérbe helyezése. Kiszámítható lettem. Magam számára is. Nem mondom, hogy nagyon jól éreztem a bő-römben magam, de elfogadtam, ez a sorsom.

Időnként elfogott egy forradalmi hangulat, és akkor elhatároz-tam, elmegyek a világ végére is ebből a langymeleg pocsolyából, hiszen ez mindent megöl.

- Minden nap ugyanolyan. Mikor kezdődik a hétfő, legszíve-sebben a szombatra gondolok, és amikor a hétvége következik, már akkor elegendem van a szokásos programokból - mondtam ilyenkor Csabának.

- Menjünk el a barátainkhoz szombaton - ajánlotta.

- Minek, hogy ott is hallgassam a gyereknevelés nehézsége-it? Vagy ájuljak el a gyerekük okosságától? Maradjak csendben, mert altatás van? Ne gyújtsak rá, pedig én nem is dohányzok,

csak ha iszom valamit, nehogy rossz példa legyen a kicsi előtt? Vágjak jó képet arra, ha a gyerek meghúzza a hajam és kicsikarja az arcom bőrét? Ha felveszem, nem tetszik neki, azt kiabálja, hogy anya, anya, ha meg leteszem, akkor néz incselkedve. Hát kell ez nekem – válaszoltam, de máris megbántam, és végül elmentünk a barátainkhoz.

Ott aztán türelmesen játszottam a kicsivel. Úgy éreztem, úgy tapasztaltam, hogy megszeretett a kisgyerek. Alig akart lefeküdni. Sírt, és engem szólított. A barátnőmnek nem is kellett kérnie, beementem a hálószobába, és elaltattam. Emlékszem, akkor azon az estén a kocsiban hazafelé történt bennem valami. Visszagondoltam az estére, és nem tudtam visszatartani. De hogy őszinte legyek, nem is akartam. Ültem Csaba mellett az anyósülésen, és sírtam. Csendben, hangtalanul, de számomra is szívszakasztóan. Sajnáltam magam. Sajnáltam az életemet, aminek nagy része, talán még ezután fog következni. Irigyeltem másokat, azokat, akiknek a gyermekük átöleli a nyakát, mint a barátnőmnek, és anyának szólítja az a jó illatú kicsi élőlény. Úgy éreztem akkor, hogy nem jutok élve haza.

– Meg fog szakadni a szívem – számoltam le az életemmel.

Csaba, szegény nem tudta mire vélni az egészszet. Értetlenkedett, vigasztalt. A meg nem értésétől és a jóságától még jobban ömlött a könny a szememből. A hangtalan sírást megállíthatatlan zokogás váltotta fel. A ház előtt még hosszú ideig ültünk az autóban. Nem tudtam kiszállni. Nem volt miért. Minden lelki és fizikai erőm odalett. Már éjjel kettő is elmúlt, mikor felértünk a lakásba. Mint egy teljesen kiürült érzéketlen zombi készültem a lefekvéshez. Nem szóltunk egymáshoz. Csaba először beszélt hozzám, de miután rájött hasztalan a próbálkozása, abbahagyta. Gyorsan elaludtunk, majd még sötét volt, amikor szinte egyszerre felébredtünk. Szeretkeztünk. Akartuk. Nagyon akartuk. Úgy kapaszkodtam belé, mint ha az életem függött volna ettől.

Aztán egy hónap múlva meg sem lepődtem, mikor a teszt kimutatta a terhességet. Belül örültem, de nem rohantam újabb bizonyítékért. Éltem, mint máskor. Végeztem a dolgomat, mint ennek előtte. Csak ott belül, a lelkem mélyén állt ugrásra készen az eltemetett Vali-énem. Nem mondtam senkinek a bennem lévő változást. Kicsit jöttek a hányingerek reggelente, de miután általában olyankor egyedül voltam otthon, nem kellett magyarázkodnom. Igyekeztem nem foglalkozni az egésszel. Tudtam, még egy csaló-

dást nem lennék képes elviselni, ezért a fel-, feltörő érzésekre számolatlanul, és rendületlenül hordtam az elfedő ingereket.

Ebben az időben sokat jártunk moziba, színházba, ki nem hagytam volna egy kiállítást, és annak a megnyitóját sem. Alkoholt nem ittam. Nem dohányoztam. Igaz azelőtt sem volt jellemző rám, csak nagyon ritkán, és nem előre elhatározásból hajoltam el. De olyankor is csak azért volt az elhajlás, mert égett bennem a tűz, amit valahogy el kellett oltanom. Az ital aztán követelte a cigit is, amit egyébként egyáltalán nem szívtam. A színházi előadás után beültünk egy késői könnyű vacsorára, amikor én rendre az ásványvizet kortyolgattam. Csaba nem kérdezett. Nem csodálkozott. Megszokta már külön viselkedésemet.

Így telt el további majdnem két hónap, amikor aztán a bugyimon furcsa színű nyomot fedeztem fel. Akkor az égő hasítás, amit a lelkemben éreztem, ébresztett rá arra, nem sikerült befednem, begyömöszölnöm egy biztonságos zsákba, eldugnom a szemem elől a másságomat. Fal fehér arccal, belül remegve, reszkető kézzel mentem a konyhába.

- Főzök valamit - határozta el, és figyeltem magam. Nem fáj semmim sem. A tiszta fehérneműmet kétpercenként ellenőriztem, majd törölgettem magam, és úgy vizsgálgódtam. Végül nem főztem. Nem is takarítottam. Lefeküdtem. Fényes nappal. Minden programot lemondtam, és olvasni kezdtem. A polcra szedtem le a könyvet. A terhesség első hónapjai fejezetet egy óra múlva már kívülről fel tudtam mondani. Így vánszorogtak az órák. Meditáltam, lestem testem minden rezdülését. Ha megcsikordult a hasam, azonnal öszszegömbölyödtem, majd mikor rájöttem ez nem onnan jött, óvatosan nyújtóztam ki. Azon a napon a hasamon kívül semmi nem volt, ami eszembe jutott volna. A sok olvasás után nem lettem okosabb, csak tanácstalanabb. Az egyik fejezet végére érve megnyugodtam, de a másikban írtaktól pánikba estem. Nyugtattam magam:

- Mi történhet, ha ő sem akar nálam maradni?

Már előzőleg leszámoltam az életem ezen lehetőségével.

- De mégis itt van bennem - vitatkoztam magammal -, erre nem lehet azt mondani, hogy nincs - sikítottam volna, de lelkem gyengesége nem engedte.

Csörgött a telefon. Messze volt tőlem. Nem álltam fel, megnézni, ki keres. Úgy éreztem nem tudok felkelni. Minden erő kiszállt belőlem. Aztán késő délutánra valami megváltozott. Talán alud-

tam is közben egy kicsit. Felültem, majd felálltam. Kimentem a fürdőszobába. Ráültem a WC-re. Akkor már leszámoltam mindennel. Csak ültem, és vártam. Nem is tudom mire, azt gondolom, hogy azt akartam, történjen meg, aminek meg kell történnie. Sokáig üldögéltem. Szomorú voltam. Nagyon szomorú.

A lelkem fagyott barlangba húzódott, és tudtam ott annyira sötét van, hogy nem csak ő nem látja a fényt, de a fény sem találja őt. Sok minden az eszembe jutott. Harminchat-harminchét évesen egyszerre éreztem magam gyermeknek és öregembernek. Kértem, hívtam a csodát, és koncentráltam a befogadására. Ígértem mindent, ami a Tízparancsolatban megtalálható, olvasható, de én konkrétan tettem mindezt és kezdtem hinni, talán, talán meghallgatásra jutok. De mindeközben már mindehhez öreg, fáradt nőnek éreztem magam. Mit nőnek? Dehogy. Egy lénynek, akinek az a feladata, hogy éljen, míg élhet, de minek? Minek, ha nem teheti meg azt, amit nősege parancsol neki? Ez csak azért következhet be, mert öreg, mert valami elromlott, mert az élete folyamán egyszer rosszul döntött. Vagy eleve így van megírva. Bele kell törődni.

- Vannak, akik gyerekeket szülnek és felnevelnek, és vannak akik nem - biztattam magam, mert nem láttam kiutat gondolataim labirintusából.

Már sötét volt kint, mikor felálltam. Megtöröltem magam. Megnéztem a fehérneműmet. A felismerés elsőre el sem jutott a tudatomig. Még egyszer megtettem. A látvány ugyanaz volt. A semmi. Megsimogattam a hasam.

- Hát megvagy, kisfiam? - szólítottam meg akkor legelőször.

Biztosan tudom, hallotta. Nem a mozgása árulta el, hiszen azt még nem tapasztaltam, de éreztem. Bármire fogadnék, hogy hallotta, neki szól az édesanyja. Mikor hazajött Csaba, elmondtam mindent.

- Tudtam - válaszolta.

- Nem létezik - hitetlenkedtem.

- Pedig tudtam, Hercegnő - bizonygatta.

A szüleim is ugyanezt mondták.

- Megláttuk a viselkedéseden - közölték, és nagyokat nevettek örömükben.

Ezt a napot is elmeséltem. Nyugtattak. Hallottam a szavakat, mondatokat, de tisztában voltam vele, ezt csak én érzem. És ez-

zel nem akartam sérteni senkit sem, hanem ez volt az igazság.

Ezután csodálatos időszak következett. Elmentem a következő Ötyére. Hát jól ki lettem oktatva, az biztos. A babás barátnőimnek be nem állt a szája. Mit és hogyan tegyek, adták a tanácsokat, miközben riogattak a szüléssel, a szülési fájdalmakkal. Aztán a terhesség alatti házaselettel kapcsolatos élményeiket mesélték el nagy nevetések közepette.

- Én aztán le nem fekszem Csabával, míg meg nem születik a kicsim - jelentettem ki határozottan.

Erre aztán még nagyobb volt a röhögés. Alkohol alig fogyott, hiszen már majdnem mindenkinek volt gyermeke vagy éppen terhes volt, mint én és az Ildi a másodikkal, de az étteremben ettől a kijelentésemtől kitört nevetéstől más asztaloknál is jókedv kerekedett.

Csaba is nagyon féltetni kezdett. Segített, ha takarítottam, ha mostam, ha bevásároltam. Igyekezett a kedvembe járni. Lassabb ritmust vettem fel. Bármerre mentem, úgy osztottam be az időmet, hogy sétáljak. Élveztem életem minden napját, óráját, percét. Ha végigmentem a járdán vagy az üzletekben, tudtam, láttam az emberek nézéséből, hogy örülnek nekem. A hasam gömbölyödése mutatta a kisfiam helyét.

Megnéztük őt a rendelőben monitoron. Mikor megláttam, megsajnáltam.

- Ugye nem szereted ezt - mondtam neki, miközben az ultrahang tapogatta le az alkatát.

Később ha lehetett, ki is kerültem ezt a vizsgálati módot. Mindennaposá vált a beszélgetésünk a kisfiammal. Mikor már mozgott, akkor vissza is jelzett az éneklésemre, és a gondolataimra. Elmondtam neki, hogy mit érzek iránta és mit jelent ő nekem. Mire aztán a végére értem a mondandómnak, addigra mindig kevésnek találtam, és nem győztem újra és újra kiegészíteni. Végül rájöttem, ezt nem lehet megfogalmazni.

- Az én fiam vagy, az én kisfiam - mondtam ki hangosan, és tudtam ebben minden benne van.

Nem kell ezt tovább mondani. Boldog voltam. A hetedik hónapban már a lelkem is megnyugodott. Éltem, mint egy elvárásolt leendő anyuka, aki várja kisfia megszületését, és így nagyon jól érzi magát. Szép idő volt. Igazi terheseeknek való nyár. Nem volt nagy kánikula, de szépen sütött a nap.

Reggel mikor felébredtem és kinéztem az ablakon, megláttam a felhő nélküli kék eget, elhatároztam, sétálok egyet. A fürdőszobában vettem észre a barnás-vöröses foltot.

- Ezt nem bírom ki, mit csináljak? - kiáltottam fel magamon kívüli állapotban.

Az egyik pillanatban a teljes kétségbeesés uralkodott el rajtam, míg a következőben már a mindenén áttörő agresszió, amit a hasamban megbújó, ijedt gyermekem féltése váltott fel. Láttam magam a tükörben és nem tudtam parancsolni az érzelmeimnek.

Legszívesebben a hajamat téptem volna, hogy a fájdalom, ami előntötte a lelkemet a testemet is utolérje. Ömlött a könnyem. Eltorzult arc nézett velem szemben a mosdó fölött, majd egy szempillantás alatt elállt a könnyáradat. Megszáradt a szemem alja és gyilkos dühvel átkoztam magamban mindenkit, akinek köze lehetett ehhez a helyzethez.

- Mit tettem én az életemben, hogy ezt érdemlem? - tettem fel ismét a kérdést.

Ez igazából nem kérdés volt, hanem felelősségre vonás. Nem jött a válasz. De azt gondolom, én csodálkoztam volna a legjobban, ha valaki megszólal. Mindenesetre a belső feszültségem nem csökkent, hanem visszatartóztatathatatlannal nőtt. Ha a nézéssel ölni lettem volna képes, akkor nem csak a mosdókagyló reped meg, de a flakonok, az illatosítóval megtöltött üvegek úgy robbannak szét, hogy írmagjuk sem marad. Megmostam a kezem. A vízcsap műanyag kereke a kezemben maradt, olyan erővel fordítottam el. Aztán a padlóhoz vágtam a törülközőt. És akkor mérgemben nagyot rúgtam a könnyű anyagba. Indulatomban közben megcsúsztam. Majdnem elestem. A hasamhoz kaptam.

Leültem a kád szélére. Lassan visszatértem önmagamhoz. Beszélni kezdtem a kisfiamhoz. Vártam, figyeltem jelzését. Így ültünk talán egy fél órát. Közben bocsánatot kértem tőle, hiszen majdnem hülyeséget csináltam. Végül megütögette a hasamat belülről. Megnyugodtam. Délután már a kórházban feküdtem. Biztattak az orvosok, nem lesz semmi baj. De akkor már én is tudtam. Megbeszéltük. Megbeszéltük a gyermekemmel. De azért az infúziókat megkaptam. Többet nem volt folt a fehéreneműmön. Az egyhetes kórházi lét után már csak mi ketten voltunk egymásnak. A kisfiam és én. Akkor már minden nap minden óráját és percét abban a tudatban éltük, hogy tudtuk, ez már így lesz életünk végéig.

Kórházban jött világra a kicsim. Császárral, mert még egy utolsó akadályt görgetett elém a sors. Megmondták, másnap reggel történik a műtét. Már nem érdekelt semmi, csak végre megláthassam. Nem tudtam aludni sem. Nem azért mert féltem, vagy aggódtam az életemért, hanem a fiam mozgását figyeltem.

- Kitartás kicsim - biztattam -, már csak hat óra, már csak öt óra és így tovább.

Ő pedig már akkor is jó gyermek volt. Jelzett, nyugtatott:

- Minden rendben, anya, jövök.

Délelőtt ébredtem fel. Eltűnt a hasam. Másik három kismamával voltam egy teremben. Csendben vártam. Nem mertem kérdezni semmit. Féltem, talán még lesz rossz hír, és azt már nem bírnám ki. Ezért csak elvoltam. Feküdtem. Az ablak mellett volt az ágyam, de ezt akkor még nem észleltem. Nyílt az ajtó. Beléptek a szüleim és Csaba. Kérdezték, hogy vagyok. Nem tudtam válaszolni rá, csak bólintottam a fejemmel. Igazából nem is értettem miért fontos ez.

- Hol van a gyerekem, erre válaszoljatok nekem - mondtam volna, de nem jött ki semmilyen hang a torkomon. Ki volt száradva a szám, égett a szemem, és zsongott a fejem.

Kisbabákat hoztak be a másik ágyak felé. Mindegyik több napos. Az anyukák gyakorlott kézzel vették magukhoz a csecsemőket, és szoptatni kezdték őket. Csak egy pillanatra néztem rájuk. Az ablak felé fordultam és szívem hangos, gyors dobbanásaitól nem hallottam, amit családtagjaim mondanak. Tudtam, éreztem, hogy nincs semmi baj, de a kétség egyre nagyobb rést ütött a lelkemben. Nem akartam a bizonytalant. A bizonyosság kellett és kapaszkodót kerestem. Elképzeltam a szemét, az arcát, de nehezen sikerült. A gonosz lassan lopakodott be az átütött résen. Észre sem vettem kisfiamat, csak amikor megállt mellettem a csecsemős nővér és letette mellém.

- Hát te vagy az? Ezt nem hiszem el - kiáltottam fel, és sírva néztem az én kicsimet, aki kilenc hónapig velem együtt, bennem élt, és aki most már örökre az enyém.

Felnéztem Édesanyámra, Apámra, Csabára. Négyen sírtunk. Iván, szegény nem tudta mire vélni a dolgot, így ő is megpróbált rázendíteni, de vékony hangját elnyomta a többi csecsemő sírása.

20. Most akkor ki vár kire?

Na persze, most reggeli után találták ki, hogy ma az állatkertbe menjünk. Mondtam, rendben, de nekem még kicsit ki kell takarítanom, és rendbe kell szednem a lakást.

- Majd megcsinárod, ha hazajöttünk - jelentette ki a férjem.

Iván ez alkalommal minden szót meghallott. Nem úgy, mint máskor, amikor hiába szólítgatom. Ott volt az autó a kezében, de érdekes, az édesapjára most jobban figyelt. Egy pillanat múlva a kezemet fogta, és kérdően nézett rám azzal a szép, kisfiú szemeivel. Tudja, ettől ellágyulok.

- Jó - válaszoltam -, de akkor készülődjünk. - Mosakodás, öltözés!

Kimentem az erkélyre. A tiszta, kék színű égen egy felhő sem állta útját a napsütésnek. Úgy tűnik, végre megemberelte magát az idő. Augusztus van, de még eddig alig volt a hónapnak megfelelő meleg.

Szandált adok Ivánra, határoztam el, és rövidnadrágot.

- Ezt nem akarom - sivitott, mikor meglátta.

- De igen - közöltem vele, és húztam fel a lábára. De annyira befedeztette a lábát a kis ördögfióka, hogy nem sikerült ráadnom.

- Akkor nem megyünk az állatkertbe - jelentettem ki.

- Hagyd rá, Hercegnő - szólalt meg közben a mögöttem semmit nem csináló férjem, aki inkább hátráltat, és mindig útban van, ahelyett, hogy segítene.

- Jó, ha te viszed a rövidnadrágot, a szandált és a vékony pólót, akkor tőlem felveheti a cipőt, meg a vastagabb nadrágot a felsővel - válaszoltam.

- Miért kell az?

- Mert ebben a melegben alig fogunk egy-két lépést tenni az állatkertben, és az lesz a baja, hogy melege van - mondtam, és adtam a kezébe a vinnivalót.

- El ne felejtsd hozzátenni a vizet, a teát, a túlélő dobozkát, meg azt, amit már az asztalra tettem.

- Ezt mind?

- Hát persze. Eddig én cipeltem, ha nem vettek volna észre.

Aztán egy fél óra múlva még mindig a cipőket keresték a szekrényben a gyereknek. Egyik sem volt megfelelő neki. Mikor végre

az egyiket elfogadta és felvette, már az utolsó fázison is túl voltam. Már nem érdekelt. Hoztam és vittem az újabbat. Nem vitatkoztam.

- Ez sem jó, kisfiam? - kérdeztem.

- Nem, anya.

- Jól van - feleltem, és előkerestem a következőt.

Volt köztük annyira kicsi is, hogy csak a lábujjaira ment rá, de azt is kipróbáltuk. Nevetett ezen és mondta:

- Ez sem jó.

- Nekem aztán nyolc - gondoltam. - Ti akartatok délelőtt menni az állatkertbe, ha ez így megy, akkor úgysem lesz ebből semmi

Mikor aztán végre megtaláltuk a megfelelő cipőt, ami jelzem, kifejezetten téli lábbeli, akkor még előttünk volt a nadrág és a felső. Belefáradhatott Iván a cipőkbe, mert meglepően gyorsan felvette mindkettőt.

- Na, induljatok - tettem le a padlóra a székrol a gyereket. - Most én jövök - mondtam, és bementem a fürdőszobába.

Csaba és Iván lementek. Hallottam a bejárati ajtó csukódását.

Hogy nézek ki, emeltem fel a hajam, de úgy sem tetszett. Valamit kellene beletűznöm, ha már nem tudtam a múlt héten sem elmenni a fodrászhoz - gondoltam.

Egy kis gyékény tárolóban tartom ezeket a műtyiket, ami általában a polcon van, de most nem találtam. Keresni kezdtem. Megnéztem a fiókokat, a mosógép mögötti sarkot, de nem találtam sehol. Leültem a kád szélére, és memorizálni kezdtem.

Igen, emlékszem - jutott az eszembe, Iván játszott vele az egyik este. Kimentem a szobába. Megnéztem minden zegzugát a lakásnak, de sehol nem leltem rá.

Akkor előhúzkodtam a játékládát. Először még csak egyenként szedegettem ki az autókat, meg a síneket, a mozdonyokat, a labdát, majd hirtelen az egészet kiborítottam. Éppen rátaláltam a piros színű hajcsatos virágra, az egyik teherautó kinyitható ajtaja mögött, mikor belépett a két fiú az ajtón.

Megdöbbenve néztek rám. Iván azon nyomban hozzám szaladt, és irigykedve kapta ki kezemből az autót.

- Hol van a többi kitűzőm? - kérdeztem keményen, mert akkor már kezdett elfogyni a türelmem.

De a felelet helyett az apja kezdett el korholni, hogy már mióta várnak lent, és én még mindig itt vagyok, egy szál bugyiban és melltartóban.

- Jól van, menjetek már - zártam le, mert nem szerettem volna

most veszekedni. Nem is néztem, mit veszek magamra, hiszen mikor ránéztem az órára, láttam, igaza van. Hiszen már legalább egy fél órája lent vannak, és rám várnak. Körül sem nézve csuktam be magam után az ajtót.

Boldogan nézett rám Iván. Van ebben a gyerekben már most férfiaság, pedig, alig három éves. Ahogy rám tud nézni, és átölelni, az egyenlő részemről a teljes megadással.

- Akkor én lemegyek a garázsba, és mindjárt jövök - mondta a férjem. Mi pedig itt várunk a járdán a kisfiammal.

Lassan már tizenegy óra, nézek a karomra, és keresem az órámat. Biztosan a fürdőszobában hagytam, nyugtatom magam. Megvagyok nélküle is. Iván nem tud várakozni. Rugdossa a falat. Visszahúszom.

- Nem szabad, kisfiam.

- Hol van apa? - kérdezi már századszor, és én minden alkalommal elmondom, hogy a garázsban. Először még várt egy fél percet, mielőtt újra megkérdezte, de aztán már szinte folyamatosan teszi fel az ártatlannak tűnő kérdést.

- Apa hol van?

Na, most már nem felelek - döntöm el. Jól tettem, mert nem érdeklő, mit mondok. Újra és újra kérdezi, miközben rángatja magát ki a kezemből a fal irányába, hogy belerúghasson.

- Jó, akkor csináld! - lököm kicsit el. - Majd meglátod, milyen butaság ez, ha megfájdul a lábad!

Megérti. Odamegy a járda széléhez, és magában motyogva kérdezi, hol van az apja. Tényleg, hol van már? Teszem fel én is magamnak a kérdést.

- Gyere, Iván, megnézzük apát - fogom kézen a gyereket. Lemegyünk. A garázsban Csaba az autó előtt van, és a felnyitott motorháztető alatt matat.

- Mit csinálsz? Elromlott? Mennünk kellene - mondom.

- Azonnal, Hercegnő - válaszolja -, de előtte fel kell tölteni az ablakmosót, és leellenőriztem az olajsintet is.

- Jól van - hagyom rá, és a felhőtlen kék égre gondolok, amiből biztosan nem fog esni az eső. Végignézzük, amint lecsukja a tetőt, majd a gyerekülést húzkodja, nyomkodja, mintha nem volna benne állandóan. Végül beülünk.

- Irány az állatkert - harsogja jókedvűen.

- Örülsz, kisfiam? - szólítja meg a mögötte ülő Ivánt.

A gyerek nem felel. Nézi a forgalmat. Kierünk a többi, állatkert felé igyekvő autó közé, mikor:

- Kérek teát! - mondja.

- Hol van a tea, Csaba? - kérdezem.

- A tea?

- Igen, amit az asztalra tettem a többi túlélő dologgal együtt - válaszolom.

- Az otthon maradt.

- Talán kérek szépen? - esünk neki Ivánnak idegességünkben, és fordulunk meg a következő lámpánál.

- Na, aztán várhat bennünket az állatkert! - mondjuk, amint belépünk a játékkal beterített szobába, a konyhaasztalon pedig ott árválkodik a tea, a vízzel és a túlélő dobozzal.

Iván a polcról leveszi az állatos könyvet, és a hálószobájában az ágyára teszi.

- Okos ez a fiú - mosolyog az arcom, és a szívem. - Már ez estére készül, és azt várja, hogy az állatkertes könyvből meséljek neki.

21. Az ablaktisztítás

Rossz kedve van. Nem tudja miért, de nem is érdekli. Ilyen reggel óta. Pedig – kezdené el gondolatban, – de nincs pedig. Rossz kedvem van és kész – jelentené ki, aztán hamar kijavítja magát. Nincs semmi bajom, csak ez az örült rumli a lakásban. Bármerre nézek, a rendetlenséget látom. A gyerekek is szanaszéjjel hagy mindent. Nem győzők pakolni utána. Hát persze, hiszen ezt látja az apjától. Naná, hogy őt utánozza! – dobol a fejében a monológ, amit szívesen leállítana talán, de ha jól belegondol, akkor miért is tenné. Hiszen látható, hogy így van. Mi lenne ezekkel, kettőjükkel, ha ő nem pakolászna, takarítana utánuk megállás nélkül.

Ő nem is egy anyuka és boldog párja a társának, hanem egy szép, nagy, bolond gép. Még a pénzt sem kell beledobni. Elég, ha szét-hajítjuk a dolgainkat, nem rakodunk el magunk után, ruháinkat letesszük, ahova esik, és a gép máris mindent lerendez. Aztán leülhetünk a szépen rendbe rakott asztalhoz, bemehetünk a hálóba, ahol minden úgy van, ahogy kell, felvehetjük a ruháinkat, ami ki van tisztítva, ismét szétdobálhatunk mindent, hiszen az anyából és feleségből lett gép dolgozott. Minden tiszta, jó illatú, kívánatos és boldogságot sugárzó – dobol a fülében ütemesen a monológ.

Rálép egy elhagyott játékkatrészre.

– Azt, azt a... – nem fejezi be.

Odébb rúgja. A kislátja, érzi a feszültséget. Most is megpróbálkozik persze azzal, hogy ezt meg azt, ő nem kér reggelire.

– Akkor nem eszel! – szól rá.

A hangja nem kemény, nem is sértő. Egyszerűen közlő.

– Ha nem kérsz, akkor állj fel, és menj a szobádba! – mondja a mosogató mellől, miközben oda sem néz.

A fiú nem felel. Inkább majszolni kezdi a kalácsot, ami friss, ma reggel hozták a sarki kisboltból.

– Apád is odavan már – közli a gyerekekkel, de nem fordul vissza.

A mosogatónak mondja. A kisfiú elereszti a füle mellett. Csendben eszi az édesapja által vett kalácsot.

- Csak tudnám, miért kell neki is állandóan odalennie. Minden rám marad - zsörtölődik.

Ebben a mondatban sincs érzélem. Üresen cseng a hangja. Mint ha egy érdektelen szöveget olvasna fel, olyan. A gyerek most már felfigyel, pedig igazából nem neki szól, hanem a férfinak, aki az előszobában matat. Próbálja csendben összeszedni a dolgait, hogy végre elinduljon valamerre. Ma szabadnapos. Az idő is szép. Itthon vannak mind a hárman. Gondolta, elmennének valamerre. Úgyis régen mozdultak ki. A gyermek még kicsi, alig három éves. Nem könnyű vele programot csinálni. De ez az ötlet még tegnapi. Ma reggel minden ártrendeződött, és minden terv átíródni látszik.

- Lemegegyek a garázsba - mondja, és nyitja az ajtót.

A fiatal nő nem felel. Vagy nem hallotta meg, ami csak akkor lehetséges, ha teljesen ki van kapcsolva, vagy nem akar tudomást venni a bejelentésről. A férfi áll egy kicsit a nyitott előszoba ajtóban. Kilép, majd vissza. Szemlátomást tipródik. Nem tudja eldönteni: menjen vagy maradjon.

- Akkor lemegegyek - szól hangosan a konyha mosogatója felé, közben behajol, és a feleségét keresi a szemével.

A fiatalasszony háttal van neki. Szép, formás alakja, ígéző feke most nem érinti meg. Még a héten újjá varázsolt frizurája sem. Csak a vállát látja, amin látszik, a kezével nagy erőbedobással sikál valamit. Közelebb lép.

- Mit nézel? - veszi észre a felesége.

- Hogy mi az a félelmetes ellenség, amit így kell megsemmisíteni? - mondja kicsit mosolyogva a férfi, miközben az asszony olyan fényesre sikálta a teafőző edényt, hogy új korában sem volt ilyen.

A gyermek, aki oldalt az étkezőasztalnál ül, a barátságos, mosolygós hangra felemeli a fejét a kakaós kalácsról és a kihűlt tejjel teli pohárról. Szüleit figyeli. Közben a férfi megfogja a nő vállát. Így állnak egy percig talán. A sikáló kéz lassabb ütemre vált. Aztán elzárja a meleg vizet folyatató csapot, és nagy csörömpöléssel beledobja a mosogatóba az edényt és a sikáló rongyot.

- Csináld, ha annyira élvezed - mondja, és kifordulva férje elől, nekihajolva elkezd összeszedgetni a játékokat, ruhákat.

- Akkor én lemegegyek - húzza fel a vállát a férfi, és ismét elindul az ajtó felé.

- Menj csak! - szól a felesége.

Mikor már a nyitott ajtóban van, folytatja:

- Mást sem tudsz, csak menni, menni. Én meg, mint egy robot, éljem itt az életemet.

- Most rossz kedved van, úgysem tudok a kedvedre tenni - áll a férj az ajtóban.

- Meg sem próbálsz, hanem egyszerűen kijelented!

- Jó, akkor mondd meg, mit szeretnél? - adja meg a magát a férfi, és visszamegy, leül a kisgyerekek mellé a konyhaasztalhoz.

A kislány lemászik a helyéről.

- Te hova mész, Iván? - csap le az anyukája. - Megetted?

- Nem, nem kérek többet.

- Most önthetem ki a tejet. Mit csináljak ezzel az összenyomorgatott kaláccsal? - kérdezi, és veszi el az asztalról a poharat, tányért.

- Mitől élsz fiam? Ez így nem lesz jó! Válogatsz, nem eszel. Te voltál ilyen gyerekkorodban, ugye? - fordul az apa felé.

Iván megnyugodva megy a kanapé elé, ott váró autójához, miután már nem vele foglalkozik az édesanyja.

- Na, én megyek - áll fel immár sokadszorra a férfi.

- Persze. Tudtam én, csak úgy bemented, hogy mit segítsél, de ezt egyáltalán nem gondoltad komolyan. Menj csak, menj! Megszoktam már. Minden szar rám marad. Az jó, hogy a tisztaságba és a rendbe jössz haza, de valamit tenni érte, azt már nem.

- De én szívesen... Mit csináljak?

- Mit? Semmit! Menj a garázsodba! Hagyj itt megint egyedül! Úgy is megszoktam már. Évek óta így van. Ugye kislány? - hajol le a gyermekhez, és pakolja a dobozba a játékokat. - Mi majd fogjuk magunkat, és elindulunk valamelyik játszótérre. Veszünk egy fagyit is, jó? Apukád ma szabadnapos, de most is a barátok a fontosabbak.

A gyermek változatlanul az autóját irányítja előre-hátra. Nem szeretne részt venni a felnőttek osztozkodásában. Ösztönösen érzi, most nem ő a főszereplő, ezért úgy tesz, mintha nem is neki szólna az édesanyja. Ezt jól gondolja.

- Nem a Salgóhoz megyek, hanem le a garázsba. Gondoltam, összerakodok egy kicsit - mondja a férfi.

- Én pedig pucoljam egyedül az ablakot!

- Csak nem ablakot akarsz tisztítani? - ámuldozik a férj.

- Miért, látsz itt valakit, aki megcsinálja? Mert akkor én azonnal elindulok valamerre, vagy a kezembe veszek egy könyvet.

De tudod mit, ha megcsinálod, akkor kívánhatsz bármit.

- Én pucoljak ablakot? Egyébként is, teljesen tiszta. Nem régen csináltad.

- Nem régen, nem régen - utánozza a feleség. - Éppen fél éve.

- Dehogy, hiszen tavasszal volt és most...

- Jó akkor nem fél éve, de mindegy. Nem tiszta, és meg kell pucolni.

- Jó, akkor csináld! - áll fel a székről a férfi, és határozottan megy az előszobaajtóhoz.

- Tudtam, hogy magamra maradok. Bármit teszek, semmi sem jó! Már azt sem veszi jó néven, ha tisztaságban fogadom, és ki tud látni az ablakon.

- Most mondd meg nekem, mi a baj? Mert az biztos, hogy nem a takarítással van a gond.

- Semmi, egyszerűen rossz kedvem van.

- De mitől, és miért?

- Semmiért. Elegem van. Érted? Elegem van!

- De miből?

- Mindenből és mindenkitől! Elegem van! Hagyjatok engem békén! Majd kialakul.

- De úgy szeretnék segíteni!

- Ugyan már! Ne nevettesd ki magad! Neked elsők a barátaid, meg a Salgó, aztán majd valahol jövünk mi.

- Nem könnyű veled, Hercegnő.

- Veled sem, elhiheted.

- Na, akkor én lent vagyok a garázsban - mondja a férj, és besukja maga után az ajtót.

Az asszony pedig csendben pakolászik. Majd beindítja a porszívót. Lehúzza az ágyneműt. Beteszi a mosógépbe. Mindent szépen feltöröl nedves ruhával. Egy óra múlva jó illatú, tiszta lakás ragyog a betörő napsugár alatt. Végigmászta, csúsztatta az egész lakást, hogy a belső doboló rosszkedv, feszültség elmúljon, de mikor megáll, újra eltör. Körbenéz. Keresi, mit lehetne még megcsinálni. Odamegy a vasalóvalókhöz. Alig van egy két ruha, ami a vasalásra vár. Kinyitja a nappali erkélyajtóját. Ezen lehet a leghamarabb észrevenni a tisztításra váró felületet. Alaposan megnézi, de nem maszatos, és az eső sem verte meg. Visszafordul a kanapé felé. A fülében ismét hallani a fejéből szóló, idegesítő valamit.

És akkor rálép a gyermek autójára, és vele együtt a kézre, ami tolja. A kisfiú elsírja magát. Ő azonnal lehajol, felemeli, magához

öleli. Nézi a gyermek ujját, de nincs rajta semmi nyoma a talpának. Csak az autót érte baleset, a gyermek megijedt. Csókolgatja, simogatja. Majd leül vele, és a játékot kezdik javíthatni.

Közben elsősre csak egy könnycsepp gördül le az arcán, majd egyre több. És utána már nem tud parancsolni magának. Keserves zokogásban tör ki. Most a kislány áll fel és öleli át a nyakát, amitől még jobban sírni kezd.

Így találja őket az ajtón belépő férfi.

- Mi történt, Hercegnő? - kérdezi ijedt hangon.

- Anya sír - adja tudtára a kislány.

És akkor feláll a kanapé előtt a kék szemű anya, és mosolygó arccal néz a férjére. Most hárman ölelik egymást. A férfi keze az aszszony fenekét keresi közben. Eszébe jut, hogy mennyire szereti ezt a szép nőt, és milyen büszke a válogatós fiára.

A párja pedig nem gondol semmire. Sőt, az eszében sincs semmi. Ha kérdeznék tőle, hogy most mi van, csak azt mondaná, mit mondaná, éppen most mondja:

- Boldog vagyok, annyira boldog vagyok!

22. A fagyalt

Most is itt üldögél a kerítés kőlabazatán. Hátát nekidönti a vasrudas, rozsdafoltos hálónak. Szemben, a cukrászda nyitott ajtaján egymás nyomában, sokan jönnek ki és mennek be az emberek, gyerekek. A feliratot ebből a távolságból is el tudja olvasni, hiszen ebben az évben végezte el a második osztályt, a szeme is jó. Az elmúlt napokban már olyan sokszor kibetűzte a fagyalttölcsér rajzolata alatti betűket, hogy anélkül is tudja, ha most nem olvassa, hogy milyen fagyaltot kínálnak odabent.

Ebben az évben ő még nem volt a cukrászdában. Tavaly igen. Az is lehet, hogy azóta felújították, vagy másik üveges vitrint tettek be. A nénik, akik ott dolgoznak, azok a régiek. Látja is minden este, mikor elmennek, és ő tisztelettel köszön nekik.

- Csókolom - mondja, és miközben elmennek előtte, nagyot szippant a levegőbe.

Sokszor úgy véli, érzi a finom fagyalt illatát. Nevetve válaszolnak:

- Szia, Ricsi, ma sem voltál fagyaltért. Talán nem voltál jó gyerekek, és nem kaptál rá édesanyádtól? - kérdezik nevetve majd minden bezárás után.

- Majd holnap, ugye?

Ő erre csak a vállát húzza fel, mint aki nem tudja, mit hoz a holnapi nap. Azt azért még sem mondhatja, hogy még a napi kenyérre is alig jut, mint ahogy az anyukája mondogatja nekik, amikor mind az öten este az asztalhoz ülnek. Mert az édesanyja nem ül le közéjük. Mikor az asztalra teszi a lábast a tésztával, nekidől a tűzhely oldalának, és mosolyogva nézi őket. Ilyenkor Ricsi megkérdezi tőle, hogy:

- Nem mered ki a tésztát?

Mert ő szokta ezt csinálni, és nagyon igazságosan. Erről majdnem minden este megfeledeznek, annyira élvezettel nézi mind az ötüket.

Takarítani jár több helyre is. Egy raktárba, ahova heti kétszer kell mennie, elviheti Ricsit is segíteni, de a többi helyen nem veszik jó néven, ha gyereket látnak dolgozni. Pedig ő szívesen menne. Nem csak azért, mert ilyenkor a hó végén fagyira is kap pénzt, hanem a

jó érzés miatt. Segíteni az anyukájának, és ezáltal felnőttnek gondolni magát, az nagyon jó. Töri is a fejét eleget – miközben, amikor ilyen szépen süt a nap, sőt – Az idősebbeknek ez már kánikula, és nehezen bírják – panaszkodik az előtte elballagó öreg, bottal járó bácsi az őt támogató néninek –, milyen kár, hogy ennyire lassan megy az idő, és még milyen sokat kell iskolába járnia, mire felnőtt lesz. Mert ha ő egyszer felnőtt, akkor az első fizetéséből elhívja az anyukáját és a négy testvérét ide a cukrászdába, és annyi fagyit vesz nekik, amennyit csak meg tudnak enni. Nem csak csokit, meg vaníliát, citromot, de mindenféle kimondhatatlan nevűt is. Csak a torkuk meg ne fájduljon miatta.

– Az aztán drága fagyit lenne – játszik el a gondolattal –, nem anyiba kerülne, mint ami ki van írva, hiszen az orvos még többet kér.

De a gondolat nem rontja el a kedvét. Mosolyogva képzeletbe el, amint belép a cukrászdába... Lelép a lépcsőn, mert ez egy olyan jó illatú hely, ahova pár lépcsőt le kell menni, mikor az ajtón belülről kerül a gyerek. A fehér ruhás néni köszön neki:

– Szervusz, Ricsi, mi szél hozott ide hozzánk?

Ő pedig bemutatja az édesanyját, meg a testvéreit, és azt mondja:

– Kérem, annyi fagyit adjon nekik, amennyit meg tudnak enni.

Erre a néni biztosan nevetni fog, és mosolyogva rakja egymásra a gömböket. Annyira sokat, hogy az édesanyjának a szeme sem látszik ki a nagy halom fagyit mögül, miközben boldogan kiabál:

– Ne, Ricsi, nem kérek már többet! Nézd, majd leszakad a kezem a sok finomság alatt!

Ő pedig akkor átöleli, és azt mondja:

– Édesanyám, eddig a munkában szakasztotta magát, hogy mi élni tudjunk, most pedig a finomságoktól szakad le a keze. Azért ez jobb egy kicsit, igaz-e?

Miközben ezek a gondolatok járnak az eszébe, kicsit odébb ül a kerítés fedkőjén, mert szembe süt a délutáni nap. Még a madarak sem hívják most egymást, annyira meleg kánikula van. Csak a cukrászda ajtajában tűnnek el a bemenők, és jönnek ki tölcserrel a kezükben.

Egy műanyag szatyros ember közelít feléje. Minden kukába, szemetes kosárba belenéz, és belekotor. Ismeri ezeket. Nincs róluk jó véleménye. Ennek is egyik kezében a cókókija, a másikkal pedig műanyag flakonban bor, amit időnként meghúz.

– Hát te, mit csinálsz itt? – szól hozzá, amikor eléje ér.

De ő nem válaszol. Inkább arrébb megy. Hosszú a kerítés, és lentebbről is jól látható a cukrászda. A rosszcarcú ember nem tágit. Utána megy.

- Na, mi van, nem tudsz válaszolni, te takony? - szól rá.

- Hagyjon engem békén - mondja neki, mire az ember megfordul, és odamegy a cukrászda elé. Leül a járda szélére. Most, Ricsi, ha nézni akarja a finomságokat rejtő üzlet bejáratát, akkor a rossz, bort ivó embert is látja. Ezért egy kicsit elmegy a kedve a nézelődéstől.

Most már a fagyit sem kívánja annyira, mint ennek előtte. Nem szereti ezeket az embereket, akik pedig elég sokan vannak. Előfordul, hogy némelyik rendes is vele és nem kötekedik, de a többségük talán azt gondolja, el akarja venni előlük a szemetet, és ezért gorombák. Pedig ő nem olyan. Ő meg nem tudna enni más, idegen után meghagyott ételt, sőt még a szemetesbe sem nyúlna bele.

- Mi szegények vagyunk, de nem koszosak - mondja az édesanyja, mikor perel velük, hogy mossanak kezet, fürödjenek tisztára.

- Majd én gazdag leszek! - határozza el ismét, sokadszorra.

Ez a kedvenc gondolata. Venni fog majd egy szép nagy házat, amibe beköltözteti az édesanyját, a legjobb szobába. Még tükör is lesz benne, meg csak neki külön fürdőszoba. A testvéreinek is lesz szobájuk. Meg vesz még autót, de olyat, amibe mindenki belefér.

Az apját nem engedi a közelükbe sem. Az az ember nem érdemli meg, hiába az apja. Egyszer találkozott vele, akkor is csak azért jött, hogy pénzt szerezzen az anyukájától. Nem adott neki. Miből, ha neki sem volt? Hát apa az ilyen?

- Ha nekem egyszer netán gyerekem lesz - jut el idáig -, de nem lesz - hárítja el a bekúszó gondolatot. - Nekem az édesanyám és a testvéreim a családom - dönti el, és látja, amint egy nagy, ezüst színű autó megáll a cukrászda előtt.

A rosszcarcú ember a tenyerét nyújtja, és a szalmakalapos férfi bele is tesz valamennyit. Két, hozzá hasonló korú, szépen öltözött gyerek megy be vele a fagyiszentélyébe. Az egyik lány, a másik fiú. Van ideje megnézni őket, amíg az apró után kutat a zsebében az apjuk. Talán a lány egy kicsit szimpatikusabb neki, pedig inkább fiúkkal barátkozik. De ezen a fiún a lenézést látja. Jól gondolta. Az apja mellett álló, rövidnadrágos, szőke srác beint neki. De lebukott. A felnőtt észreveszi, és belöki a cukrászda ajtaján.

Elhatározza, nem várja meg, míg kijönnek. Feláll a kerítés kövérről, és akkor egy kisebb autó áll meg előtte. Barátságos, érdekes öltözékű, kék szemű néni száll ki belőle.

- Hogy hívnak, kisleány? - szólítja meg, amint meglátja.

- Ricsi - feleli.

- Te Ricsi, megkérhetlek, hogy segíts felpakolni a lakásba? - mondja.

- Persze - válaszol, és felhúzza a vállát, mint akinek mindegy, belefér az idejébe.

Miután felhordták az inkább könnyű, mint nehéz, de nagyon sérülékeny festményeket, a néni körbenéz a lakásban. Szemlátomást azt keresi, mivel tudná megköszönni Ricsi fáradozását. De nem talál semmit, ezért a táskájából pénzt vesz ki.

- Meghívlak egy fagyira, jó? - mondja, és nyújtja a papírt feléje.

Ricsi hátrébb lép. Nem nyúl a pénz után. A néni nagyon szimpatikus neki és tudja, a meghívás nem abból áll, hogy pénzt adnak, és azzal ő elmegy a cukrászdába. A művész nő, mert látszik rajta, ő festi ezeket a szép képeket, ráébred a tapintatlanságára.

- Gyere, menjünk - mondja -, és nyaljunk egy jó hideget, mert igen csak befutottak. - Még én is így érzem, pedig én aztán szeretem a meleget - teszi hozzá.

Bent, a jó illatú cukrászdában minden úgy történik, ahogy azt Ricsi előre eltervezte. A fehér ruhás néni nevetve köszöntötte, és kezébe adta a nagy adag fagyit. A festő néni is vett magának. Így mentek ki a kánikulai utcára, ahol az ajtó oldalához ülő, rosszarcú ember a szatyrában kotorászott. A félig kiivott borosflakonját pedig az ajtó elé tette. Ebbe botlik bele Ricsi, mikor a néni előtt kilép a cukrászdából. Félreugrik, hogy ki ne boruljon a semmilyen bor, miközben a tölcsérről a fagyigombócok lefordulnak a zökkenéstől, és szétterülnek a forró aszfalton. Ijedtében felnéz a mögötte jövő, barátságos nénire.

- Nem baj, Ricsi, ne szomorkodj, gyere, veszünk másikat, az majd jobb lesz, meglátod - mondja, és lehajolva megöleli.

Ricsi érzi, hogy a szemei elhomályosodnak a könnyecseppektől. Nem mer megszólalni, mert tudja, akkor elsírja magát. Ezért, mint egy felnőtt, visszafordul a fagyispult felé.

Amikor kiérnek, még akkor sem beszélnek. A hideg édességet nyalják.

- Jó fiú vagy te, Ricsi! Gyere máskor is errefelé, lehet, lesz valami segíteni való - mondja a néni, és megsimogatja a feje búbját.

- Igen, és köszönöm szépen a fagylaltot - válaszolja még mindig egy kicsit fátyolos hangon a haza, édesanyjához és testvéreihez induló fiú.

Vajon álmodozásaiba beleszövi-e a festőnéni? Ki tudná megmondani? Talán ő. De szerintem egészen biztosan a képeket festő, kék szemű néni is fel-feltűnik a fagylalt mellett. Később pedig már talán fagyi nélkül is.

23. A kérdés

Ezen az estén sem fordította el a kulcsot az ajtó zárjában, mikor hazajött. Igaz, ha akarta volna, sem tehetette. Sosem szerette, ha be van zárva. Nincs klausztróbiája, legálábbis nem tud róla, de jobban érzi magát, ha a szobája ajtaja csak be van csukva, ha otthon van.

A kétszobás lakásban hárman éltek. Még az egyetemi évek alatt szoktak össze. Igaz, akkor még többen voltak, akik hol a kilencedik kerületben, máskor meg a nyolcadikban béreltek maguknak közösen lakást. De végül, mikor már dolgozni kezdtek, hárman maradtak.

A másik szobában a két fiú aludt. Már ha otthon voltak, mert talán hetenként jó, ha egyszer összejött egy közös konyhai vacsora. Előd, a világosbarna, göndör hajú mérnök általában, hacsak haza nem ment a szülőkhöz, korán megérkezett, reggel pedig őelőtte ment el. Ilyenkor hallotta a készülődését.

Szimpatikus volt neki Előd. Talán még tetszett is a fiatal férfi zöldes barna szeme, izmos alkata, de a legjobban az optimizmusa és a gyors észjárása. De, mint férfira, nem tudott gondolni. Hiszen évek óta együtt éltek. Szinte mindent tudtak egymásról. Ha szerelmi csalódásuk volt, akkor együtt fojtották bele bánatukat az asztalra kitett, éjfélre üressé vált üvegekbe. Talán kétszer ő is Előd vállán sírta ki magát.

A kapcsolatukról soha nem beszéltek. Minden úgy volt jó, ahogy volt. Teljesen természetesnek vették az együttélést. Ismerték egymás rigolyáit, bevett szokásait, és azt tiszteletben is tartották.

Azon a nevezetes estén észre kellett volna vennie, hogy valami megváltozott. Előd kivette a kulcsot az ajtaja zárjából, és hülyéskedni kezdett vele.

- Bezárlak, és csak akkor jöhetsz ki, ha fizetsz - mondta nevetve.
- Tedd azt - válaszolta.
- Úgysem csinál ilyet - gondolta -, hiszen tudja ő, egy percig sem bírnám a szobámban bezárt ajtó mögött.

Akkor reggel úgy ébredt, mint szokott. Hallgatta az ágyban fekve, becsukott szemmel a konyhából, előszobából beszűrődő zajo-

kat. A kávéfőző jellegzetes, lassan nekiinduló, majd gőzt kilövő sistergése, a WC-öblítő tartályából a víz lezúdulása, konyhai fiókok sikítása, majd koppanása nem zavarták a szendergésében. Miközben félig alvó állapotában figyelte a kinti zajokat, észrevette, valami hiányzik a reggeli megszokott hangokból.

Az Előd léptei – jött rá –, és jobban fülelni kezdett. Felült az ágyában. Így jobban tudott hallgatózni, de hiába. Kintről már csak a csend volt a válasz. Ránézett az órára, ami az éjjeli szekrényén állt.

– Hat óra múlt – állapítja meg. – Ilyenkor még bőven itthon szokott lenni a fiú – nyugtatja magát, amitől még idegesebb lesz.

A kávéfőző unja meg leghamarabb az ijesztő csendet. Nagyot szusszan. És akkor Anita meghallja Előd lépteit, amint odalép a konyhapulthoz, és lekapcsolja a gépet. Megnyugodva fekszik vissza az ágytakaró alá. Oldalra fordul, szembe az ablakkal.

– Ezért is jó, hogy együtt béreljük ezt a lakást – gondolkodik el, és szendergésében maga előtt látja a fiú nevető, optimizmust sugárzó arcát. – Mi lenne, ha egyszer megcsókolna? – jut az eszébe –, aztán megölelné, reggel hozzám bújna, belefészkelném magam az ölébe, simogatnám szőrös karját – gondolja, ami nem biztos, hogy tudatos, mert közben egyenletes levegővétele elárulja, már az álmok világában sétálhat.

És tényleg így van, mert emberekkel tele utcán mennek egymás kezét szorítva. Megállnak az egyik kirakat előtt. Szembenéznek az üveggel, amiben meglátják magukat, amint szembefordulnak, és csókolózni kezdenek. Erősen akarják a másikat. Alig tudják megállni, hogy ott a kirakat előtt, fényes nappal, a sok elmenő ember szeme láttára ne tegyék magukévá egymást.

Hirtelen elszégyelli magát az érzéseitől. Elnyomja Elődöt, aki nem érti a hangulatváltást.

– Ne félj – mondja neki –, hiszen itt vagyunk az ágyadban, és senki nincs itthon rajtunk kívül.

– Miért, ki lakik még itt? – kérdezi.

– Tényleg, más nem – válaszolja a fiú, és ismét csókolózni kezdenek.

Anita magzati pózba helyezkedik. Felhúzza lábait. Nem veszi észre, mikor jön vissza az álmok útjáról az oda vezető ösvényre. Most ismét figyelni kezdi a kinti zajokat, miközben benne van a csókolózás, majd az azt követő ölelés utáni vágy. Elődre gondol.

Helyes fiú, állapítja meg ismét. És jól csókol. Egyszer fordult elő az elmúlt két év alatt. Akkor valakinek a születésnapját ünnepelték, és

kicsit többet ittak. Nem emlékszik, hogyan kerültek ki az erélyre, de arra igen, hogy ott aztán rendesen egymásnak estek. Nem volt más, csak csókolózás, tapogatás, de az kijózanítóan jó volt.

Utána sokáig kerülték egymást. Soha nem beszéltek arról az erkélyjelenetről.

De most, álmában, még annál is jobb volt – állapítja meg. Mi lenne, ha most bejönne, és mellém feküdne – ugrik a képtelenségnek hangzó elképzelés az eszébe, amit azonnal el is hesseget.

– Szó sincs róla, hülye vagy te, Anita? – kérdezi magától, miközben még mindig érzi a fiú csókjának ízét. – Még az kellene! – ágál a gondolat ellen, miközben még jobban összegömbölyödik, és keresi a kirakat előtti érzést, ami egyre gyengébb benne.

Ismét érzi Előd kezét, amint átöleli. Boldogan fészkelje bele magát a férfi ölébe. Várja a kirakatot, majd az ölelést, de most nem jön. Ehelyett megint szokatlan csend lett kint a lakásban. De most már nem ijed meg. Újra álmodozni kezd.

– Csak észre ne vegye rajtam – figyelmezteti magát, mikor meghallja, hogy halkan nyílik a szoba ajtaja.

Nem mer megfordulni. Mozdulatlanná válva, minden idegszálával a háta mögötti történésekre figyel. Az illető becsukja az ajtót. Beleteszi a kulcsot a zárba, de nem fordítja el.

– Kiabálnom kellene Elődnek – jut eszébe, de fél. Tudja, hang sem jönne ki a torkán. – Úgy teszek, mintha aludnék – határozza el –, lehet, csak betörő, és értéket keres – nyugtatja magát. – De nekem nincs semmim! – tör rá a felismerés.

Ez a betolakodó vele akar valamit tenni. Közben felemelkedik a takarója, és mellécsusszan valaki. A sokktól a szívverése is kihagy. A szőrös felkarú férfi – mert már érzi, hogy az – átöleli. Anita nem tudja eldönteni: ez álom vagy valóság. Lehet, nem is jött be senki, hanem ismét álmodik – keres menekülést a gondolataiban.

Megérzi Előd illatát, amint a férfi a nyakát csókolgatja. Önkéntelenül fészkelődik a fiú ölében. Mielőtt átadja magát a reggeli álom ismételt bűvöletének, hátranyúl. Érzi a férfi testét. Ijedtében hirtelen felül, és összeszorított öklével a fiú felé csap.

– Ki vagy te? – kiabálja teli torokból, olyan hangon, hogy a gablambok a zárt udvarról ijedtükben felrepülnek.

– Anita, Anita – mondja a férfi, és nyugtatóan hozzá akar érni, de ő

felül az ágyban, hátát nekitámasztja a fejtámlának, felhúzza az egész takarót magára, csak az arca látszik ki, és változatlanul kiabálja:

- Ki vagy te? Ki vagy te?

- Hát nem ismeresz meg? Előd vagyok - magyarázza a fiú.

- Ki nem szarja le! - hangzik később a válasz, és aztán zokogás rázza a vállát.

Ez majdnem két éve történt. Azóta, ha véletlenül valamelyikük megkérdezi: Ki vagy te? és a válasz az, hogy: Ki nem szarja le!, akkor nagy nevetésben törnek ki.

Már csak ketten, pontosabban kettő és egy kicsi, laknak a lakásukban. A kisfiú három hónap múlva fog érkezni. Előd naponta többször is, közel hajolva Anita gömbölyödő hasához, megkérdezi tőle:

- Ki vagy te? De meg ne mondd, mert tudom, te a mi kisfiúnk vagy.

Erre Anita:

- Látod kisfiam, tanulékony az édesapád. Nem várja meg, míg megkérdezed tőle: Ki vagy te? - és ezzel máris összeölelkezve nevetnek. Na persze, nem annyira összefonódva, mint régen, hiszen már a kisfiú ott van közöttük. És ez így lesz az idők végezetéig, vagy addig, míg meg nem kérdezik majd tőle is:

- Ki vagy te?

24. A szerelem íze

Még nagyon izgulni sem volt ideje, annyira hirtelen történt. Reggel úgy ébredt, és intézte a dolgait, mint más-kor, aztán már kora délutánra megváltozott minden körülötte. Legalábbis akkor úgy érezte. Ahogy visszaemlékszik, még mielőtt találkoztak, tudta, valami olyan történik vele, amiben még nem volt része. Úgy ment a megbeszélrt hely irányába, ami egy tér sarkán álló óra volt, hogy érezte, meg fog változni az élete.

- De mitől? - gondolkozik el. - Miért volt ez az érzés bennem? Bár lehet, csak most utólag magyarázom bele - neveti el magát, és a pad előtti kavicsot piszkálja a cipője orrával. - Amikor meglátott és végignézett rajtam, akkor kész voltam - folytatja a gondolatsort, és a hátán végigfut az érzés. - Szinte levetkőztetett a semeivel. Aztán mélyen és hosszan, szó nélkül nézett farkasszemet velem. Ilyenben azóta sem volt részem. Nem is tudom, mennyi ideig tartott ez, sőt arra sem emlékszem, az egész találkozáson miről beszélünk, csak a belém látó szemek maradtak bennem, de azok örökre.

Akkor éreztem először a nyelvem tövében az ízt, amit nem lehet megmondani milyen. Nem keserű, nem édes, nem sós, nem savanyú, nem csípős, hanem az összes egyben, de mégsem az, hanem egy egészen más íz.

Mostanában nagy ritkán jön elő. És igazából csak akkor, ha rá-gondolok, de ha a hangját hallom, vagy meglátom azokat a szemeket, akkor nem. Miért is van ez? Mindegy.

A találkozás után aztán már semmi sem érdekelt. Csak és kizárólagosan az íz, ami a nyelvem tövében megjelent, amikor kéz a kézben sétáltunk, amikor bolondoztunk, amikor színházba mentünk és utaztunk, sétáltunk, szeretkeztünk, eldöntöttük, hogy a világ merre fejlődjön tovább, vagy éppen nem csináltunk semmit, csak éppen együtt voltunk.

Az első év elröpült. Észre sem vettük. Én az íz varázslatában éltem. Mikor meglátam az én férfit, aki nevetve, boldogan vetkőztetett le a semeivel és nézett bele a lelkembe, akkor azonnal ízlelgetni kezdtem ezt a különleges afrodiziákumot, ami csak az enyém volt, és ami csak nekem jött elő a nyelvem tövéből.

Talán két éve éltem ebben az ízfüggőségben, amikor először elmondtam. Igazából semmi különleges dolog nem történt. Megcsókolt, átölelt és azt mondta, nagyon boldog, hogy ezt elmondtam neki. Délután volt. Nyári délután. Bent voltunk a szobában, és csendben feküdtünk az ágyon. Esetleg szombat, vagy vasárnap lehetett. Akkor fel sem tűnt.

Aztán egy év is eltelt, amikor eszembe jutott, hogy ott, azon a délutánon nem éreztem azt az ízt a nyelvem tövéénél. Már nem tudom, nem emlékszem, miért nem vettem előbb észre. Talán az őszinteség hiánya miatt? Nem, nem gondolom. Ez inkább, olyan előre megérzés lehetett. Hiszen még most is emlékszem az örömtől csillogó szemeire, amikor elmondtam neki a vágyaimat. Nem voltak azok annyira túl nagy kívánságok.

Az előző után egy év telt el, mikor ismét szóba került. Most, ahogy visszagondolok arra az időszakra, nem is értem, miért nem tűnt fel, hogy milyen ritkán jött elő az érzés a nyelvem tövéénél. Hiszen azzal fogott meg, de mégis, később már nem figyeltem rá. Őt akartam. Így ahogy van. A cirmos szemeivel, amivel valamikor vetköztetni tudott, és mindazokkal a tulajdonságaival, amiket megismertem benne. Ezért mindenben próbáltam a gondolatait is kitalálni.

Lestem minden szavát. Tudattam és éreztettem vele, ő a legszebb és legokosabb férfi a világon, és mellettem biztosan nagyon sokra fogja vinni. Ha kellett, erősítettem, ha kellett, nagy ritkán, az ellenkezőjét tettem. Ügyesen úgy beszéltem neki, hogy ő hozza meg a pillanatnyilag számára nem, de hosszú távon előnyösnek látszó döntést.

Azonnal észrevettem, ha valami problémája volt. Szinte az ő bőrébe bújva éltem. Úgy mondtam el vele, hogy nem is tudta, én szerettem volna hallani, mi bántja, izgatja. Így aztán segítettem megoldani a helyzeteket. Na persze, úgy, mintha ő találta volna ki. Ilyenkor kikövetelte az elismerést. Én pedig megsimogattam, belenézttem a szemébe és komolyan mondtam neki:

- Nem csak szép, de nagyon, nagyon okos, és ügyes az én férfim, ezért kapsz egy örömcsókot tőlem - és átöleltem.

Közben én is megváltoztam. Egyszer a barátnőm kérdezte meg tőlem:

- Most egyáltalán nem tudom, kivel beszélek. Veled, vagy a fiúddal? - nem értettem a kérdést.

Megmagyarázta.

- Hol vagy te, aranyom? - fejezte be.

- Mi egyek vagyunk - válaszoltam akkor, de nem túl meggyőzően, mert éreztem, tényleg valami nem stimmel.

Annál is inkább, mert elsőre az ízről szerettem volna vele beszélni. Azt elmondani, hogy az íz miatt vagyok én ott, ahol. És ezért az ízért én mindent, még magamat is... De amint az első szavak elhagyták a számat, éreztem, nem tudom jól elmondani, mert már nagyon ritkán jött elő ez a csak nekem keletkező csoda.

- Milyen íz? - kérdezett rá a barátnóm, de én legyintettem.

- Semmi, ne törődj vele - mondtam.

De ez még a későbbi beszélgetés előtti történt. Kijelenthetném, hogy elfelejtettem, amit a barátnóm mondott, de nem így van. Elvetett bennem valamit, és attól a beszélgetéstől kezdődően kicsit másképpen néztem az én férfimetre.

Elhatároztam, újból felépítem magam, de úgy, hogy ő maradjon meg az elsőnek. Nem volt könnyű. Abban az időszakban aztán már nagyon ritkán éreztem az ízt a nyelvem tövéénél, sőt az is előfordult, hogy nem a nyelvem tövéénél jött elő, hanem a torkomnál. Ilyenkor aztán valami történt velem, mert sírhatnékomból támadt. Kérdezte, mi a baj? De én csak hüppögve, maszatosan mutattam, semmi, de nem tehetek róla, az érzés, amit annyira, de annyira szeretek, a torkomban van, és ettől sírnom kell. Nem értette. Hiába, férfi. Ölelgetett. Simogatott. Másnap ajándékot vett. Mindent megígért.

Elmegyünk télen nyaralni, nyáron meg még messzebb, kevesebbet fog dolgozni, sokat leszünk együtt, meg minden ilyeneket, de azt, ami az én vágyam volt, azt nem mondta.

Így aztán még jobban rámtört a sírás. Erre azt gondolta, hogy az örömtől, de aztán hamar rájött az abbagyhatatlan zokogástól, hogy nem így van. Este bevetette magát az ágyban. Jó férfi volt, mindig. De nem értette meg, nem az a lényeg, hanem az érzés, az íz, ami ott az első találkozás alkalmával a nyelvem tövéénél keletkezett. Láttam a kétségbeesését, az igyekezetét, így hát, megsajnáltam. Nem akartam, de összeszorult a szívem, amikor néztem, mennyire igyekszik a kedvemben járni.

Reggel aztán mosolyogva csókoltam meg. Ettől nagyon boldog lett, és majdnem repülni kezdett - neveti el magát a nemréggi emlékeken, a park padján ülve, miközben hátizsákját a túlélő csomaggal odébb rakja maga mellett.

A második beszélgetés alkalmával aztán minden a helyére került - folytatja a történetet. Tudtam, el kell mondanom neki. Hiszen akkor már alig, alig éreztem az ízt, és ha igen, akkor is mindig sírás lett belő-

le. Figyelmesen hallgatta. Ő is tudta, be fog ez következni. A levegőben volt. Kerültük a témát. Kerültük azokat a kirakatokat, amik erre emlékeztettek volna bennünket. Kevesebbet beszélgettünk. Ha igen, azt sem olyan önfeledt őszinteséggel, mint az elmúlt három évben. Már nem mondta el a problémáit. És én sem szedtem ki belőle, ha láttam, gondja van. Ritkán érdeklődtünk arról, ki, mit csinált, mikor nem voltunk együtt, és a pletykák is elmaradtak. Hiszen úgy tűnt, másoknál már feloldódtak azok a feszültségek, amik nálunk egyre nagyobbak lettek. Akkor aztán megkérdeztem tőle, tudja-e teljesíteni a vágyaimat. Elmondtam, szeretem őt. Mindennél és mindenkinél jobban. Még bizonyos szempontból magamnál is erősebben. De nekem szükségem van férjre és gyerekekre. Pontosabban családra.

Ült az asztalnál. Egy hang nem jött ki a torkán. Még azt sem mondta, hogy ő is szeret engem. Érdekes, az íz akkor már a torkomban sem jött elő, így sírni sem tudtam. Aztán végre megszólalt:

- Megértelek, igazad van. De nekem gondolnom kell a munkámra, a karrieremre. Ebbe egy erős kötelék, gyerek, nehezen fér bele, de elvezíteni sem szeretnék. El sem tudom képzelni az életemet nélküled.

- Hát akkor, ez nehezen fog menni - vettem közbe.

- Hát ez az. Most ez ennyire fontos lett?

- Igen, már nem vagyok húsz éves - válaszoltam.

- Erről én igazán nem tehetek - mondta, és akkor úgy éreztem, ez volt az utolsó mondat.

Utána még sokat beszélgettünk. Sétáltunk, utaztunk időnként, de már egyáltalán nem éreztem az ízt. Sem a nyelvem tövénél, sem a torkomban, bár az jobb is, mert legalább nem sírtam.

- Mi a baj, babuci? - áll fel, és lép a babakocsihoz, amit a pad mellett mozgatott előre-hátra. - Mi történt? Felébredt az én kicsi drágaságom? - gügyög a kicsinek, és veszi fel a szép nyári délutáni melegben. - Gyere, menjünk, mert nemsokára jön haza apukád - és elindulnak a park széle felé.

A telefon a táskájából szólal meg.

- Halló! Ja, te vagy az? Ne haragudj, nem érek rá. Most megyünk haza az én kicsimmal, mert nemsokára megjön a férjem is. Jó, szia - mondja, és eszébe sem jut az íz a nyelve tövénél, annyira elnyomja egy új érzés, mikor a kisleányra néz, és a férfira gondol, akik már az ő családja.

25. A kávé

Aszőke, hosszú hajú, érzékeny vastag ajkú Brigitta egy belvárosi irodaházban kezdte el a nagybetűs életet, miután megszerezte az első diplomáját. Neki ez nagy teljesítménynek számított. Ezért eleinte megjegyzés nélkül hagyta az „első” jelzõt, amit a diploma elé tettek a szülők.

- Még, hogy õ újra beüljön az iskolapadba? Azt felejtsek el - gondolta, és gyakornok félének helyezkedett el a fényűzően berendezett irodaházban.

Már az első héten észrevette, amikor kiszállt a liftből délután, munka után, hogy a magas, barna fiú egyedül ment végig a nagy előtéren. Nem beszélgetett senkivel. Mint ahogy õ sem. A második héten úgy döntött, megvárja reggel, és így megtudja, hányadik emeleten dolgozik. Szerencséje volt. Nem kellett sokat ácsorognia. A fiú egy emelettel lejjebb szállt ki, mint õ. Két nap múlva már együtt léptek ki délután a liftből. Munkatársnője, aki egy középkorú, elvált asszony volt, mindent tudott, ami az irodaházban történik. Alig kellett megjegyzést tennie a barna, magas fiúra, máris leadta az összes tudnivalót.

- Egy ügyfélszolgálati irodában dolgozik - mondta -, és nagyon szeretik. Udvarias, és szerintem jóképű is. Nem győzi intézni a nők ügyeit, mert mindig õt keresik meg, nem pedig a másik, idősebb kollégáját - munkatársnője a jól értesültek tudálékosságával sorolta az információkat.

Brigitta érezte, egész életében erre a fiúra várt. Nem egy újabb diploma járt az eszében, hanem a férjhez menés. Önálló életet akart élni egy rendes férfi mellett. Legyen házuk, vagy lakásuk, na meg legalább három gyermekük, kocsijuk és nyugodt családi életük.

A férfiak terén volt már tapasztalata, de nem sok.

A középiskolában érte utol az első szerelem, és akkor sokszor aludt nála a fiú, mert a szülei jobban szerették ezt a megoldást, mintha õ ment volna el napokra. Aztán az egyetemen is mindig volt társa. Az öt év alatt ketten voltak, akik hosszan elidőztek mellette, de egyik sem felelt meg az õ elvárásainak, amik időközben

kialakultak benne. Az egyik lusta volt. Alig tanult, és dolgozni sem szeretett. Igaz, a szülei tehetősek voltak. Jó autót adtak a fiúknak, aki nagyon jóképűként mint a lányok kedvence élte a diákéveit. Jó másfél évet húztak ki egymás mellett. A másik fiú nem szép, de igyekvő volt. Valami gáz lehetett náluk otthon, mert a két év alatt szinte semmit nem tudott meg róla. Állandó pénziánnyal küszködött. Ha egy kicsi ideje volt, akkor azonnal valami munkát vállalt, ezért aztán alig lehetett vele programot tervezni. Őtöle sokat tanult. Megváltozott mellette a gondolkodása. Ez úgy történt, hogy tulajdonképpen észre sem vette. Csak egyszer, mikor megkérdezte tőle egy felmérő, közvélemény kutató, mit tervez a jövőjével kapcsolatban, akkor jött rá, tudja. Nem mondta el, mert kinek mi köze hozzá, és egyébként sem szeretne volna, ha belebeszél valaki a terveibe, de boldog megnyugvás töltötte el.

Szerencséje volt. Már az első munkahelyén, az első héten meglátta ezt a fiút. Álmodni sem merete volna, hogy ilyen hamar sikerül tervét megvalósítania, hiszen Botond, mert így hívják a férjét, a nők kedvence volt. Mikor meglátta, elhatározta, ő lesz a férje.

Gondolkodás nélkül, ösztönösen kezdett a megvalósításhoz. Először megváltoztatta az öltözékét. Kihangsúlyozta a dereka vékonyságát, ami nagyon előnyös volt a szép, nagy kebleihez. Kicsit begöndörítette szőke haját, és hol kihívóan, hol meg szendén, még a tekintetét is elkapva, szemlesütve beszélt a fiúval, amikor csupa „véletlenül” együtt utaztak a liftben.

A mai napig sem tudja, mi jött be Botondnak, mert igazából mind a kettőre ráizgult. Az is tetszett neki, mikor szinte kurvásan felkínálta magát, de akkor is rányomult, mikor a bezárkózó, félős szüzet alakította.

Így kezdődött. Aztán még gondolkodni való idejük sem volt, annyira természetesen történt minden. Négy hónapos állapotban volt első fiúkkal, mikor a templomban házasságot kötöttek. Aztán kétévenként jött a következő kettő. Egy fiú, és mindenki legnagyobb öröme a kicsi hugica. Meglett a ház is. Igaz, a szülők dobták össze a rávalót, de ők is törlesztenek, ahogy tudnak. Már nyaralni is el tudtak menni a múlt évben.

Tehát minden rendben volna, ha nem megy be a férje munkahelyére. Vagy éppen fordítva. Mert neki nem az a véleménye, hogy ha valamit nem tud, akkor az nincs is. Ezt nagyon régen valamelyik ókori filozófussal kapcsolatban tanulta, és már akkor sem volt elájulva

tőle. Ő, igen is, mindenről tudomással akar bírni, ami őt érinti. Ami ezen kívül van, lehet az politika, vagy a szülők dolgai, a szomszédok nyavalyái, vagy bármi, azt, ha muszáj, meghallgatja, de máris elfelejti. A saját problémáját sem mondja el senkinek. Azt sem, amit akkor, ott tapasztalt. Őrajta senki ne csámcsogjon, vagy a háta mögött ne nevéssen. Úgy viselkedett, mintha mi sem történt volna.

Igaz, Botond édesapjával azóta sem tud olyan rendesen, szeretettel viselkedni, mint annak előtte. Látja az ő szemében is a női prédára leső fényt. A férje biztosan tőle örökölte. Ki gondolta volna erről a kevés beszédű, tisztességesen és szorgalmasan dolgozó férfiről azt, amit látott? És még csak nem is szólhat neki! Mert abból úgylis csak a veszekedés lesz, ami pedig nem old meg semmit. Ezt nagyon jól tudja.

Látta otthon gyermekkorában a szüleinél. Az apja sem változtatta meg soha a munkahelyét magától, csak ha kénytelen volt. Botond is ilyen.

- Hogy erre eddig nem jöttem rá - mérgelődik magában, de az arca nem árul el semmit a gondolataiból. - Vajon milyen régen lehet meg a kapcsolatuk? - teszi fel magának a kérdést. - Az apjának is, mint kiderült, már több mint tíz éve megvolt a munkahelyi barátnője. Botondnak talán még nem túl régi - bizakodik. - De lehet, nincs is semmi komoly köztük, csak én értettem félre a hátam mögötti szemkontaktust - mondogatja már századszor magának, de azonnal el is hessegeti a kételkedés morzsáját. - Nem vagyok én hülye! Látom én, amit látok. Na meg az a sok munka és túlóra.

Ezerszer végiggondolta, amint belépett Botond munkahelyi szobájába, és a barna, rövid hajú, szinte betegesen vékony lányt meglátta. Ott állt közvetlenül a férje mellett. Érezhető, tapintható volt a levegőben a rosszallásuk. De nem egymással szemben, hanem az ő betoppánása miatt. Szinte nemkívánatos betolakodóként, dermedten nézte azokat. A nő nem szólt, de a férje összevissza beszélt. Sokszor nem lehetett tudni, most kinek mondja a szöveget. Neki, vagy a rövid hajú barnának.

Akkor aztán hamar elment haza. Este nem hozta szóba. Azóta sem, de férje levetett ingeit öelötte feltűnően megnézi, nevetve nyúl bele a zakója zsebébe, éppen valamit keresve, és a fürdőszobában a meztelen férfi bőrén minden részt átvizsgálva, patanáások után nyomoz.

Ha szerelmes filmet néznek a tévében, akkor közben átöleli, csó-

kot követel magának, és mikor magukra csukják a hálószoza ajtaját, a párját nem engedi a munkahelyi fáradtság miatt elaludni.

Így éli az életét azóta. Botondra is másként néz. Úgy látja, itt van vele ez a férfi, aki az övé, és akinek lehet, van valakije, pontosabban az a barna, vékony nő, és itt van ő. Tudja, tőle függ minden. Ezen nem gondolkodik. Eszébe sem jut. Az egyedülléte még nagyobb erőt ad neki.

Ma kávé vizet visz be neki. Az ominózus eset óta minden nap bemegy hozzá. Vagy tízóraival lepi meg, esetleg ebédre hívja, vagy éppen, ha nagyon meleg van, mint tegnap, akkor fagyival kedveskedik.

A nővel valahol mindig összefut. De ritkán a férje szobájában. Nem köszön neki. Inkább átnéz rajta. Ezt sem akarattal teszi. Így érzi, és kész.

Közben lefolyt a koffeinmentes kávé. Ezt Botondnak főzi, mert kicsit magas a vérnyomása. Beleönti a termoszba, és elindul férje munkahelyére. Ma alig szoknyát vett fel és olyan blúzt, ami sokat mutat. A haját kócosra fésülte.

A parkoló nincs messze az irodától, de a férfiak, akikkel találkozik, majd felfalják a szemükkel. Ez őt hidegen hagyja.

- Hadd egye őket a fene! Menjenek haza, ha valamit akarnak, mindegyiknek megvan a saját felesége vagy barátnője - gondolja, amint a három gyerek után is még elfogadhatóan vékony derekával, majdnem kibuggyanó, kerek melleivel, éppen ki nem látszó, csipkés bugyijával végigvonul az előtéren.

A lift már szinte tudja, hol kell megállnia, de azért emlékeztetőül benyomja a gombot. Kopogás nélkül lép be Botond szobájába. A férje és a kis nő ismét ott állnak egymás mellett az ablak előtt. Szétrebbenek. A barna szó nélkül húz ki, és csukja be maga után az ajtót.

- Hoztam neked koffeinmentes kávé, drágám - mondja, és hosszan megcsókolja a meglepett férfit.

Ő boldogan viszonozza, de közben az ajtót fürkészi. Brigitta észreveszi. Jobban hozzásimul a férjéhez.

- Ne, ne itt - hárítja el Botond.

- Jól van, de igyekezz haza - válaszolja.

A termoszból önt egy adag kávé a kicsi porcelán pohárba. Majd egy hirtelen gondolat után odalép az iroda ajtajához, és gyors mozdulattal kinyitja. A barna, rövid hajú nő az, aki megdöbben. Brigin nem látszik a meglepetés.

- Gyere be, ne ott kint hallgatózz - szólítja fel a vékony lányt. Botond, mint aki itt sincs, ül az asztala mögött, és issza a forró kávéját. Az ajtó még szinte be sem csukódik:

- Ide figyelj, kisanyám - mondja szenvedélymentes hanggal Brigi, mintha egy regényrészletet olvasna fel. - Ha még egyszer meglátlak ebben az irodában a férjem mellett, akkor kiviszlek, és veled mosom fel az egész lépcsőházat. Most pedig kifelé - mutat az egy perce behajtott ajtó felé.

- Csókollak, drágám - fordul Botondhoz, és hosszan keresi nyelvvel a kávészót férje ajkai között.

- Milyen napja volt az én édesemnek - kérdezi Brigi Botondtól este vacsora után.

- Jó, nagyon jó - jön a válasz -, és köszönöm - folytatja.

- Ugyan mit, drágám? - értetlenkedik a feleség.

- Hogy levakartad rólam az Évát.

- Az Évát?

- Igen.

- Tehát neve is van?

- Csak volt, mert ma leszámolt, és elment. Valamilyen ürüggyel állandóan körülöttem volt, és nem tudtam vele mit kezdeni. Nagyon köszönöm neked, drágám. Most már a munkámat is jobban tudom végezni.

- Szívesen, életem, majd holnap is viszek be valami finomságot neked - mondja Brigi a tányér szélét nézegető, és azt a kés hegyével piszkáló férjének.

26. A várakozás

Ma megpróbálom rávenni egy jó kis sétára, kirakat nézegetésre – gondolkodik el, miközben tesz-vesz a szobában. Ő korábban jött haza.

- Lassan megérkezik Lajos is – néz rá az órára, aminek a fekete, vékony pálcika mutatója lassan járja a megszokott útját.

- Nem veszünk semmit – határozza el –, de nem is kell. A legjobb a kirakatokat nézegetni. Amikor szemben állunk az üvegportállal, és megnézem magunkat, akkor mindig nagy büszkeség tölt el. Belekarolok az én férfimbe. Megigazítom a hajamat. Igazából nem is látom a kirakatban bemutatott holmikat. Legalábbis nem emlékszem rájuk. De magunkra, arra igen! Legszívesebben órákat ott állnék. Csak azt nem szeretem, mikor ezek a kikent-kifent, magamutogató, üresfejű nők is odaállnak egy pillanatra mellénk. Mert több időt nem töltenek el. Á, dehogya! Nem arra kíváncsiak, hogy mi van és mennyiért! Még csak talán magukra sem, hiszen biztosan előtte egy napot a falnagyságú tükör előtt igazgatták magukat. Azért állnak mellénk, hogy elrontsák a kedvemet. Hiszen látják, hogy mennyire boldog vagyok a férjem mellett, és milyen büszke vagyok magunkra, és azt gondolják, nekik ebbe bele kell rondítani. Mert melyik férfi az, aki ebben a helyzetben nem azonnal az ilyen nőt bámulja az üvegben? Ezért nem is haragudhatok rá. Hiszen a férfit szeretem én is benne. De az ilyen tipegő, csiripelő, rendesen még beszélni sem tudó, affektáló majmokat legszívesebben jól fejbe verném, amikor mellénk állnak. Ilyenkor elhúzom Lajost. Mondom neki, menjünk. Na persze, ő, még meg szeretné nézni ezt is, azt is. Kérdezem én, mi annyira érdekes a kirakott melltartóban, pizsamában, ami miatt még maradnunk kell? Naná, hogy utána a veszekedés következik! De ha nem állunk a kirakat elé, ezek akkor is feltűnnek. Valahogyan mindig megelőznek a járdán, annyira sietős, majd utána lelassítanak, és közvetlenül előttünk vonaglanak. Úgy csavarják a seggüket, hogy alig tudom visszatartani magamat

egy jól irányzottól. Az addigi csendes beszélgetésünk elakad. Pedig nem történik semmi. Előfordul, a mondat közepén hagyja abba az én férjem, amikor meglátja az „Ide nekem minden férfit” felhívású segget tekeregni maga előtt. Aztán észreveszi magát, és feltűnő hízelkedéssel folytatja, de akkor már nem tudok rá figyelni. Azt sem értem, miről beszél. A vonagló nőt nézem én is.

Kimegy a konyhába, és becsapja maga után az ajtót. Azonnal visszafordul.

– Mitől csapódott be ennyire? – nézi.

Majd bemegy a szobába, és becsukja az ablakot.

– Biztosan a huzat miatt – állapítja meg. – Ha későn érkezik haza, akkor nem lesz semmi a kirakat-nézegetésből – gondolja. – Pedig jó lett volna! Hát, ha más nem, elmegyünk valamelyik plázába, ahol meg is vacsorázhatunk. Kár, hogy ott bezárva érzi magát az ember! A nagy tömeg miatt pedig sietési kényszerem van. Időnként jó az, de most nincs hozzá kedvem. A vacsorázás viszont jó ötlet – gyűlik össze a nyál a szájában, mikor eszébe jut a múlt havi éttermi vacsorájuk.

– Mindig felfigyelnek az én férfimre, aki nem csak jóképű – szerintem –, de van stílusa. Ami manapság hiánycikk. De nem nálunk. A pincér, vagy a kiszolgáló nő is azon nyomban észreveszi. Ilyenkor, ha lehet, még jobban szeretem. Csak el ne kezdjen valakinek udvarolgatni! Bár az étteremben ez nem nagyon szokott megérinteni. Hiszen látható, ő az enyém. Hadd csorogjon a nyáluk a kiéhezett nőstényeknek! Legjobb lesz, ha ráveszem, és elmegyünk vacsorázni. Nem baj, ha későn jön meg, és nem nézünk kirakatot. Az étterem kárpótól – dönti el, amint ismét az órájára néz. Valami különlegeset és finomat eszem. Lehet, a fény teszi, bár nem hiszem – gondolkodik el –, de az asztalnál, nyilvános helyen, nagyon szépen néz rám. És annyira, de annyira édesen előzékeny, hogy sajnálom, mikor eljövünk. Szeretem, ahogy mindenben igyekszik a kedvemben járni, és azt különösképpen, mikor ezt mások is észreveszik. A vacsora után aztán majd sétálunk egy kicsit. Érdekes, ilyenkor nem hiányzik a kirakat. Inkább az együttlét a fontos, és ezt ő is tudja. Csak már jönné! – néz ki az ablakon, de még a kocsit sem látja.

Kiszedi és elrakja az edényeket a mosogatógépből. Bemegy a fürdőszobába. Megigazítja a haját, majd levetkőzik. Elhatározza, vacsorához felöltözve várja a férjét. Ezzel is telik az idő.

- Remélem, nem fog megharagudni, mert nélküle döntöttem el az esti programot - bizonytalanodik el, miközben húzogatja a szekrényben a vállfákat, amin a ruhái lógnak.

Leül a közeli ágy szélére. Nem tudja eldönteni, helyesen teszi-e azt, amire készül.

- Végül is nem történik semmi - dönti el, és kezd az öltözéshez. - Ha rossz kedve van és szóba sem jöhet az étterem, akkor úgysem veszi észre rajtam a majdnem alkalmi öltözetet - vonja meg a vállát.

Hamar végez. Kimegy ismét a konyhába. Megnézi, maradt-e egy kortynyi kávé. De nincs. Vizet önt a palackból. Leül az asztalhoz a pohár mögé. Kinyitja az ott heverő reggeli újságot, és megkeresi a keresztretjvényt. Elkezd megfejtteni. Gyorsan halad vele. Szereti és tudja is csinálni.

Hirtelen sötétedik be. Felkapcsolja a villanyt. Kinyitja a konyhaablakot és lenéz. Az utca egyre néptelenebb. Az ő autójuk nem látható.

Elrakja az asztalról a kiürült poharat, és a megfejtett keresztretjvényt mutató újságot.

- Biztosan megint a haverjaival mulatja az időt - mérgelődik magában.

A rosszkedve szinte tapintható.

- Vagy azzal a kis nővel hettyeg valahol - jut eszébe a férje kolléganője, akit valami oknál fogva nem szívlel. Nem tudná megmondani miért, de rágondolni sem szeret. Nem a Lajos esete - nyugtatja magát.

Odamegy az íróasztalhoz. Nem szokott itt keresgélni. Ez a férje magánterülete. Sok munkát hoz haza. Előfordul, hogy éjfél után fekszik le, addig dolgozik.

- Talán elkerülte a figyelmemet, és ma értekezlet, üzleti megbeszélés van - lapozza a naptárt.

Ismeretlen neveket és telefonszámokat olvas, amik változó színű áthúzóval vannak kiemelve. Leül az asztal mögé. Ahogy lapozza a naptárt, rájön, feljegyzési tömbnek használja Lajos, nem pedig arra, amire készült. Érdekes mondatok olvashatóak egy-egy név mellett. A Rita - rózsaszínnel áthúzva - szerepel a legtöbbször. Utána kérdőjel, majd felkiáltó, és du. 4 óra, a másik oldalon pedig: 18-kor. Izgatottan lapoz vissza, teljesen az elejére. Aztán a fiókot akarja kihúzni, de nem sikerül. Zár nincs rajta.

- Valamit meg kell nyomni, vagy el kell fordítani, és akkor kinyitható - emlékszik vissza Lajos mozdulataira.

Mikor megvették, a férje megmutatta, miképpen működik a különleges íróasztal, de őt akkor nem érdekelt. Most aztán sajnálja. Hátranyomja a széket, és alánez a fióknak. Mindent végigtapogat. A keze poros, piszkos lett ettől.

- Itt is jó régen volt takarítás - nevetné el magát, ha nem a Rita nevű ismeretlen zakatolna a fülében.

Autó berregését, majd az ajtó csapódását hallja a nyitott konyhablak felől. Feláll. Gyorsan visszarokk a naptárt az eredeti helyére, de előtte megpróbál emlékezni, melyik oldalnál volt nyitva. A széket is a helyére nyomja. Kisiet a szobából a konyhába. Lenéz az utcára. Ismeretlen kocsit világít meg a lámpa. A nő is az, aki pakolászik a csomagtartóból. Eszébe jut a vacsora.

- Valamit össze kell dobnom, mert biztosan éhes lesz, mikor hazaér - jut az eszébe.

Már fel sem merül benne az éttermi együttlét, hiszen látja az órán az idő múlását. Kinyitja a hűtőszekrény ajtaját.

- Nem veszek ki semmit - csukja vissza. - Ki tudja, mikor érkezik.

Azért odamegy a tálalóhoz, és kiveszi a tányérokat, evőeszközt, poharat. Megterít.

- Ki lehet az a Rita? - nézeget közben be a szobába az íróasztal felé, mintha az tudna válaszolni.

Most már nem megy vissza kutakodni. Szeretné még azt is elfelejteni, hogy az előbb ott volt. Szégyelli magát. Már nem érdekli a kirakat nézegetése, a séta, a közös éttermi vacsora. Most csak attól retteg, nehogy kiderüljön a naptár átforgatása, és a fiók kinyitásának próbája.

Újból az ablak előtt áll. Az utcában mentőautó robog el.

- És ha baleset érte? - jut eszébe a gondolat. - Ki tudja, mikor értesítenek? Lehet, csak másnap - folyik a nem befolyásolható elképzelés folyama -, vagy harmadnap, amikor már mehetek is a kórházba látogatni.

Lelki szemei előtt látja, amint ül a fehér színű, széles folyosón, és várja az orvost, aki éppen akkor műti Lajost. Sokáig vár. Közben mások is jönnek. Az egyik nő megszólítja, mire ő elmondja, a férjét éppen most operálják, mert balesetet szenvedett. A nő már tudta,

hiszen minden sajtó, Tv ezzel van tele. Sajnálkozik. Azt várja, hogy könnyezzen, de nem sikerül neki. A Rita van az eszében. Biztosan azzal volt, és sietett hazafelé, mikor ütközött. Az orvos menti meg a nő várakozóan figyelő szemétől.

- Sajnálom - lép hozzá.

- Nem, nem hiszem el! Ugye nem? - kérdezi először suttogva, majd sikítva.

Az orvos szomorúan bólint.

- De igen, sajnálom! - ismétli meg, és megfogja a vállát.

Az asszony, akivel beszélgetett, szintén feláll a padról.

- Óh, te szegény! - rebeget.

Az orvos közben a csapóajtó felé kezdi vezetni.

- Jöjjen, beszélhetnek - mondja, mikor belépnek.

Most már semmit nem ért. Hiszen az előbb azt mondta, sajnálja. Keresi szemével Lajost. Nem látja. És az orvos is eltűnt már mellőle.

- Mi történt, cicám? - tér vissza a hangra, mikor a bejárati ajtón belép Lajos.

- Nem, semmi - igazítja meg önkéntelenül ruháját.

- Gyere, szívem - ölelik át az erős kezek. - Ne haragudj, elhúzódtam az egyik ügyem, és telefonálni sem tudtam. De látom, kitaláltad a gondolatomat - mondja, miután végignézi rajta. - Menjünk, vacsorázzunk meg egy jó helyen, és utána sétáljunk, nézegessünk kirakatot. Most biztosan nem lesznek sokan az utcán - teszi hozzá nevetve.

Ő szó nélkül készülődni kezd. Kicsi partfüm, meg egyebek.

- Mi a baj? - szólítja meg az ajtó előtt Lajos. - Annyira csendes vagy, drágám!

- Nem, semmi. Kicsit eltörődtem, és minden annyira hirtelen jött - válaszolja, és eszébe sem jut már a késő délutáni hosszú várakozás.

27. A lefolyó

Fürdés előtt fogat mos. Csak úgy, mint minden este. Közben nézi magát szemben a falon lévő tükörben. A fogkrém csorog a szája szegletében. Alaposan és kitartóan keféli a fogait. Először kívül, majd belül, aztán az élét, és nem felejt el a fogínyét sem. A nyelvével fejezi be. Közben a víz – ami inkább langyos, mint hideg –, folyik a mosdókagylóba. A kék nyelvű fogkefe halkán berreg, és forgatja a műanyag fejet. Erre koncentrál, és ezért nem veszi észre, hogy közben a mosdó tele lett vízzel. Akkor ugrik hátra, mikor a hasára folyik ki, mert már nem fér több a kagylóba.

– Hogy az a... – kezdene szitkozódni, de miután úgyszincs senki a közelében, nem fejezi be. Felesége a zuhanyzókabinban áll, és fürdik. Úgysem hallaná meg.

Lezárja a csapot, leteszi a fogkefét, majd óvatosan beletenyerel a mosdóba. A dugó nincs elzárva, sőt ki is van véve a helyéről, de a víz nem folyik le. Rátenyerel a lefolyó nyílására, és a kezével pumpálja lefelé a vizet. Hiába. Csak azt éri el vele, hogy egyre több csap ki a fürdőszoba padlójára, és áztatja el az eredetileg fehér előtét szőnyeget.

Egy óra múlva mind a ketten, ő és a felesége, a jellegzetes kórházi folyosón, a kopott padon ülnek, és várnak.

– Jól belement a szemedbe a tisztító – szólal meg a férfi.

– Igen, nagyon csíp, és nem is látok vele – törölgeti az asszony egy zsebkendővel a könnyező szemét.

– Csak jönne már az orvos! – néz a férj a folyosó vége felé, mert ajtócsapódás hangja érte el őket.

De hiába, mert senki nem jön a csapóajtón túlról.

– Ne haragudj, nem akartam ilyen galibát – fordul a felesége felé, és megfogja a karját –, de tudod, milyen vagyok.

Ez inkább kijelentés, mint más, ezért a válasz is ennek megfelelő.

– Igen, tudom. Nem haragszom. De azért ha egyszer megélném, hogy nem állsz neki éjfélkor is szerelni, meg pumpálni... – nem fejezi be a kívánságát.

Most ismét csend ül közük. A már megszokott csend.

Már elég régóta így van. Mindketten dolgoznak. Az életük a megszokott ritmusban telik, folyik le, mint a víz a nem eldu-
gult lefolyón át.

– Mondtam már, nem volt szándékos. Azt gondoltam, kitisztítja az a lötyty, és azért pumpáltam rá – emeli fel egy kissé a hangját a férfi.

– Még jó! De mindegy is, majd adnak valamit, és talán jobb lesz – mondja az asszony, és kifújja az orrát.

Ismét csend telepedik közékük. A kórház semmihez nem hasonlítható csendje, amikor valamelyik szobában fémműszerek ütődnek egymáshoz, messze valahol a másik folyosón ajtó csukódik, és adja tudtára az itt lévőknek, nincsenek egyedül. Ehhez még társul a kórházi szag. És ez az egész, mint egy láthatatlan, nagy száj szip-pantja magába az ide bejövő embert.

Az asszonyt el is érte. Ő már megadta magát az intézménynek abban a pillanatban, mikor a kapun beléptek. De a férfi kívülről viselkedik. Feláll a padról, és végigmegy a folyosón, egészen a csapóajtóig. Megnyomja a rugósajtót és kinéz. Aztán visszajön a feleségéhez. Bőr cipő van a lábán. Hangosan kopog és nyikorog. Elég furcsa látványt nyújt a fényes, bőr, hangjával is magamutogató cipőjével és a kitérdesedett szabadidőruhájával. Nem nézte mit vesz magára, mikor megtörtént a baj. Belecsapódott a lefolyótisztító a felesége szemébe.

– Nincs senki a másik folyosón sem – mondja, és leül vissza az asszony mellé.

Az utcai ruhába öltözött, középkorú asszony nem csak ápolt, de látszik rajta, hogy valamikor igen szép fiatal nő lehetett. A szépség nem múlt el teljesen. Általában a férfitekintetek nem siklanak el felette. Megállnak egy időre. Van, amikor hosszabban is megnézik, sőt elég sűrűn előfordul, hogy a bókokat is helyére kell tennie.

Most itt, a kórházi padon is, az állva térdig érő szoknyája látatni engedi formás térdét és a nem izmos, de nem is vékony lábát, amit keresztbe tett. Egyre sűrűbben törölgeti a szemét, majd halk zokogásban tör ki.

– Mi a baj, szívem? – simogatja meg a hátát a férfi.

De a nő nem felel, hanem még jobban sírni kezd, és közben a fejét rázza.

– Na, mi a baj? Fáj, ennyire fáj? – aggodalmaskodik, és feláll.

A padon egyre jobban síró asszony fejét simogatja, majd le-guggol eléje, és az arcán akarja folytatni. A nő nem hagyja. Sze-

mén tartja a zsebkendőt, és időnként hangosan megfújja az orrát. Hátrébb húzza magát, és a fejét rázza. Így adja tudtára férjének, hogy nem akar, vagy nem tud válaszolni. A férfi nem adja fel. Feláll, és felhúzza magához a feleségét.

– Na, mi a baj, cicám? – duruzsol a fülébe.

Az asszony erre még jobban sírni kezd.

– Most mi van? Ne csináld már, édesem, mert kétségbe vagyok esve – szorítja magához a könnyes arcú, hüppögő nőt, és a nyakát kezdi csókolgatni.

A feleség sírása abbamarad. Mozdulatlanra dermed. A könnyecseppek is nagy levegőt vesznek, és nem folynak tovább. De ez az egész talán egy másodpercig tart, majd még hangosabb sírásban tör ki. A férj most már annyira szorítja magához az asszonyt, mintha az élete függne tőle. Csókolgatja az arcát, keresi szájával az ajkát, nyugtató, szerelmes szavakat suttog a fülébe, amittől még jobban elindul a könnyek folyama.

– Nagyon szeretlek, ne sírj, mindjárt jön az orvos, és minden rendben lesz, drágám – mondja. – Orvos, orvos! – emeli fel a hangját, és kiált bele az üres folyosóba, ahol csak a saját hangja visszhangzik.

– Ne hangoskodj, nincs semmi baj – szólal meg az asszony, és mosolygó, boldog, de kivörösödött szemmel néz szembe a férjével.

Csak a kirakati lámpák világítják meg ezen a környéken éjszaka a járdát. Éjjel egy óra van. Egymást átölelve sétálnak. Közben többször csókolóznak. Igaz, nem úgy, mint húsz éve, mikor szintén ezen a járdán mentek. Ezekben a csókokban nem csak az elmúlt évek vannak benne, de az ígéret is a következőkre. Boldogan beszélgetnek. Olyan sok mondanivalójuk lett hirtelen, és annyira sok bepótolni való, hogy sokszor egymás szavába vágznak, úgy mondják. Reggel van, mire hazaérnek.

Közben a fürdőszobában a mosdóból leszivárgott a víz. Rá sem néznek. Hívja őket az ágy.

A gyerekek ma egyedül készülnek el, és mennek iskolába.

28. A viagra

A pincér, az előírásnak megfelelően – ami egyébként egy ilyen helyen természetes – szervírozza a majdnem csupasz fa asztalra a vacsorát. Egy gyertya imbolygó lángja igyekszik fényével kiegészíteni a mennyezetről lógó, nagy kereken elhelyezett villanykörték adta világot. A zenegépből halkan szól az erdei vacsorához illő zene.

Többen is ülnek a közepes méretű étteremben. Van, aki már jóízűen, nekiveselkedve eszik, de a közvetlenül mellettük lévő asztalnál ülők is most választják ki az étlapról az ételt.

– Én szarvast kérek – mondja mosolyogva a férfi a vele szemben ülő nőnek.

– Az nekem is jó lesz – vágja rá a másik.

A pincér vörösborral érkezik. Hátradőlnek a támlás széken.

– Köszönöm, rendben – bólint a férfi, és szó nélkül nézik, amint a poharak csillogó borvörössé válnak.

Majd cigarettát vesznek elő. Rágyújtanak.

Itt jó meleg van. Egy hete határozta el a tél, hogy megmutatja mínuszait. Már senki sem számított erre. Most aztán, aki teheti, behúzódik a fűtött helyekre, pedig még nincs is nagyon hideg, annak ellenére, hogy a mínusz 5 fokot nehezen viselik az emberek.

– Elkényeztette őket a természet – mondta a férfi a társának, mikor átsiettek az étterembe.

– Jó választás – dicséri meg őket a pincér a szarvasgerinc hallatán.

– Látom, önök szálló vendégek – teszi hozzá –, külön asztalt készítettünk elő.

– Akkor át kell ülnünk? – kérdezik szinte egyszerre.

– Nem, dehogya, csak ha szeretnének – mutat nem messze tőlük balra, egy fehér abroszos asztal felé.

– Jó itt nekünk, ha nem probléma – dönt a férfi.

– Természetesen, uram – szedi le előlük a teríték egy részét, és pakol át a másik asztalról.

Díszesebb tányérokat kapnak, meg egy hímmzett terítőt. Végül kisméretű, porcelán festőállvány kerül az asztalra eléjük, amin kicsi,

szintén porcelán táblán a nevüket fedezik fel. János és Mariann.

- Milyen figyelmesek - jegyzi meg János, helyeslést várva Marianntól.

A csinos, közel negyven éves, konyakszökére festett hajú nő szó-
rakozottan veszi kezébe a kis táblácskát.

- Nos, mondjad! - szól rá társára, megmutatva érzéki ajkai között
megbújó fehér fogait.

A barna, cirmos szeme nevet hozzá, de János látja, mesterkél-
ten jókedvű.

- Mit is?

- Mindegy, amit akarsz.

- Jól érzem magam itt. És te?

- Én is.

- Éhes vagy már?

- Nem is tudom, talán.

- Érdekes - dől előre, és könyököl az asztalra a férfi, miközben
megváltozik a hangszíne.

Mariann már tizenöt éve ismeri a férfit, tudja, most egy eszme-
futtatás vagy történet következik. Tavaly volt a tizennegyedik há-
zassági évfordulójuk.

- Észre sem vettem, annyira gyorsan teltek el az évek - nevetett a
nagy csokor mögül, amivel János beállított a neves napon.

Már el sem tudja képzelni nélküle az életét, bár azért időnként
eszébe jut, mi lenne, ha a társa nem lenne. Nem úgy, hogy nem élne,
nem is úgy, hogy elválnának, hanem csak úgy, hogy ő egyedül, meg
a gyerekek. Ilyenkor aztán egy ideig távolról nézi a férjét, majd egy
furcsa érzéstől vezérelve, odamegy hozzá, és futó csókot ad neki. A
férfi persze nem tudja mire vélni a hirtelen érzelmi kitörést, de jól
esik neki. Boldogan húzza ki magát, és fenségesen élvezi nagyságát.

Most hirtelen, a pillanat tört része alatt bevillanó, szokásos, fel-
vetődő kérdés után nem a csók következik, hiszen köztük van az
asztal, de a hangszínváltásra érdeklődve csillan fel a szeme. Úgy
nézi Jánost, mint egy idetermett istenséget.

A férfi élvezi felesége udvarlását. Arcára az önelégültség és a
megelégedettség mosolya ül ki.

- Negyvenhét éves vagyok - kezdi, és a szájához emeli a poharat.
Nagyot kortyol a vörös borból.

Mariann követi, de ő csak megnedvesíti az ajkát a pohár tar-
talmával. Közben szemét le nem veszi a férfiről. Ilyenkor tetszik

neki igazán ez az ember. Amikor János teljesen megfélelkezik mindenről, és csak kizárólagosan neki magyaráz. Ha megkérdeznék most tőle, van-e valaki még rajtuk kívül az étteremben, biztosan nem tudna rá felelni.

Mariann nézi férje kipirult arcát, és megpróbál nem elveszni a zöldes barna szemekben. Még mindig szereti ezt a férfit. Mikor időnként János a következő kérdésekkel bombázza, hogy: – Szeretsz-e? Mondd meg, ha nem! – meg hasonló butaságokkal, akkor nevetve válaszolja: – Persze, szeretlek. – Csak ennyi? És csak így? – elégedetlenkedik ilyenkor a férje. – Igen, hát nem elég ez neked? – vágja rá, aminek persze vagy átmeneti durcáskodás, vagy azonnal egy játékos birkózás lesz a következménye. Aztán később, amikor már lecsillapulnak az érzelmek, odamegy hozzá, és a szemébe mondja teljes komolysággal: – Én szeretem, nagyon szeretem ezt a férfit! – Na, azért – jön a válasz, – én is nagyon – egészíti ki, és mindketten tudják, ez megváltozhatatlan, végleges.

– Figyelsz rám? – zökkenti vissza feleségét az elkalandozó gondolataiból.

– Igen, természetesen, drágám – válaszolja.

– Mint mondtam, negyvenhét éves vagyok, és érdekes, még soha nem voltam éhes. Nem úgy, hogy ne éreztem volna, hogy ennem kell, hanem úgy, mint amit azok élnek meg, akik már napok óta nem ettek, és kilátásuk sincs egy jó kajára. De nem is erről akarok beszélni, hanem az egyéb éhségről. Éhes vagyok rád. Nem másra. Csak rád, én egyetlen szerelmem, feleségem. Legszívesebben megnélnék téged szőröstül-bőröstül, de vajon meg tudnám-e tenni?

– Itt vagyok, csak a tied! Egyél meg, drágám!

– Hát ez az! Ehhez kellene az érzelmeim, és valami más is.

– János! Ne ezen törd a fejed! Már megint itt lyukadunk ki. Minden rendben van. Mások életében is vannak mélypontok. Az a lényeg, hogy szeressük egymást. Nekem ez annyira nem fontos!

– Dehogynem! Tizenöt éve vagyunk együtt. Ismerlek én téged, Mariann! Olyan vagy, mint egy vadmacska az ágyban. Régen egyáltalán nem voltak ilyen problémáim. Emlékszel a telefonfülkére? Kicsi volt és hideg. Talán, mint most.

– Hát, akkor bizony ennél lényegesen hidegebb volt.

– Tényleg, jól emlékszel! A csupasznak feneked odafagyott az oldal-

üveghez. Az öregasszony pedig, aki ott ment el mellettünk, úgy tett, mintha nem látna semmit. Emlékszel? A kuka mögé bújt el, és onnan leskelődött – nevet hozzá.

– Igen, bár azt én nem láttam.

– Pedig mondtam, mutattam.

– Igen, de én veled voltam. Élveztem az akaratomat, a férfit.

– Hát ez az, látod? – komolyodik el az előbb még az emlékek hatására jókedvűvé vált János.

Csend telepedik a szépen megterített asztalra. A férfi egy távolabbi asztalnál ülő társaságot nézeget, alig leplezve magát. A nő a poharát igazgatja a terítón. Mintha a pohár talpa a helyét keresné.

– János! – szólal meg.

– Hagyd! Nem érdekes, majd lesz valahogy.

– Nem, és nem! Nem engedem, hogy egy ilyen hülyeség miatt elromoljon minden!

– Akkor ne engedd!

– Megoldódik, meglátod! Most is azért vagyunk itt, hogy minden olyan legyen, mint régen. A gyerekek sincsenek velünk. Milyen régen is volt az, amikor mi, csak mi voltunk ketten!

– Nem ez számít!

– Hát akkor mi?

– Nagyon jól tudod te is, Mariann, miért kérdezed?

– Jaj, János! Ne foglalkozz vele! Így szeretlek, ahogy vagy.

– Hát ez az! Kösz! Ez szép volt.

– Miért, mit mondjak?

– Inkább semmit, szívem – ismét a csend lett az úr.

János a kerekablakú ajtó felé nézeget, ami mögött a konyha van. Pincér nyomul ki, kezében tányérokkal ügyesen egyensúlyozva. De nem feléjük fordul, hanem a távoli asztaltársaságot veszi célba.

– Talán most lövik le a szarvast? – kérdezi halkán az orra alatt a férfi.

Nem vár feleletet. Felesége nem is szól semmit, de szeretettel az arcán, mosolyogva néz Jánosra. Előre nyúl, és ráteszi a kezét az asztalon nyugtalanul kopogó férfi ujjaira.

Az alulra került kéz engedi a bársonyos bőr kényeztetését. Ez egy különleges beszélgetési mód, amit csak ők tudnak egymással folytatni. Nem emlékeznek, mikor találtak erre rá, de ha bánat éri őket, vagy éppen annyira nagy öröm, amit már nem lehet másként kifejezni, akkor Mariann megfogja János kezét, János pedig a másikkal az övét, és így beszélgetnek.

Mások számára ez nem hallható. Ha most a másik asztaltól valaki figyelmet fordítana rájuk, akkor egy negyvenen innen lévő, igen csinos, szép alakú nőt látna, valószínűleg a férjével, akik az asztal fölött átnyúlva fogják egymás kezét, és farkasszemeznek. Így beszélgetnek.

Ilyenkor, mint utána számtalanszor, kibeszélik, kérdéseket tesznek fel egymásnak, és kezük szorításával, apró mozdulataival válszolnak. Meggyőződésük, hogy tudat alatt értik egymást, és akaratuktól függetlenül mondják az igazat.

- Nehezen hiszem el, hogy nincs senkid - húzza el kezét János, és kortyol a borból.

- Pedig biztos lehetsz benne. Miért volna, ha téged szeretlek!

- Mert egy ilyen szép és fiatal nőnek igényei vannak.

- Igen, vannak, drágám. Te vagy az.

- De már hány hete nem vagyok képes...

- Ugyan, János! Ne foglalkozz ezzel! Most itt vagyunk ebben az erdei, szép szállóban, és érezzük jól magunkat.

- Jó, igazad van - tölti meg már sokadszorra poharát a férfi.

- Én nem kérek, mert a fejembe száll - fogja kezébe a sajtját Mariann, és emeli a szájához.

- És akkor mi lesz? - villan meg évdőően a férfi szeme.

- Ki tudja? Talán táncra perdülök, vagy éppen futok egy jó nyot az erdőben, ahol aztán keresgélhetsz, ha elrabol valaki.

- Én meg azt gondoltam, velem tervezel valamit, ha kicsit többet iszol.

- Igen? Azt szeretnéd? - néz fátyolos szemmel Jánosra Mariann.

- Boldogan.

- De jó is lenne - vált át ismét szomorúba a férfi.

- Na, ebből elég! - fakad ki a nő, amit az éppen odaérkező pincér elért.

- Elnézést, hölgyem, de áramszünet volt a konyhában. Elment egy fázis, és azért késlekedtünk ennyit. De most már minden rendben van.

- Mi történt? - kérdezi János.

- A madarak beköltöztek a főelosztó szekrénybe, és ott okoztak egy kis galibát. Talán összegyűlt valahogy a víz, meg az összehordott gallyak is nedvesek voltak, szóval, valami ilyesmi történhetett, aminek az áramszünet, és sajnos, a késlekedés lett a következménye. Önök nem vehettek észre belőle semmit, mert csak a konyhában van az az áramkör, amivel a probléma volt. Jó étvágyat kívánok,

és még egyszer elnézést kérek! – fejezte be a részletes tájékoztatást.

– A gombóc pehelykönnyű, a mártás izgalmas, a szarvas pedig omlós volt – nyugtázzák már sokadszorra egy óra múlva, a fából épült szálloda feltűnően tiszta szobájában.

A fenyő illata, ami a falakból, padlóból, mennyezetből árad, átjárja őket.

– Itt aztán nincs helye a ciginek – jegyzi meg Mariann.

A feleség máris kimegy a teraszra, hogy rágyújtson. János követi. A sötét erdő felől ágak recsenése, víz csobogása hallatszik.

Az épületegyüttes egy olyan tisztáson épült, melynek az egyik oldalán vékony patak csordogál. Ez nappal a szépségével elvárásolta őket, most inkább félelmet kelt bennük.

Nem beszélgetnek, a furcsa zajokat figyelik. Gyorsan végére érnek a cigarettának, és becsukják maguk mögött az erkélyajtót. Behúzzák a függönyt, de előtte a zsalugátert is behajtják.

– Na, akkor, bevegyem? – kérdezi János.

– Ahogy szeretnéd, szívem – öleli át Mariann, és szerelmes szemmel nézi férje arcát.

A férfi kibontakozik az ölelésből, és bemegy a fürdőszobába. Kezében a tisztasági, úti neszesszerrel, leül az ágy végére. Elhúzza a kék kis táska cipzárját. Hamar kezébe akad a lapocska. Kitér belőle egy tablettát.

– Adnál egy korty vizet, Mariann?

– Mi baj van? – jön ki a fürdőszobából a pohár vízzel a nő.

– Kiesett a kezemből, mindjárt meglesz – válaszol a férfi, és közben kotorászik a kis táskában. – Úgy látszik, nem akarja, hogy bekapjam – mondja, de aztán – megvan! – derül fel, és ugyanazzal a mozdulattal, szinte utálkozva dobja a szájába, majd a pohárban kapott vízzel lenyeli.

Feláll. Levetkőzik. Meztelenül beleül a fotelbe. Majd feláll.

– Fázom – mondja, és belebújik egy fehér fürdőköntösbe. Így telnek, múlnak a percek. János a fotelben, a felesége előtte a szőnyegpadlón ül, és figyelik. Nézik a férfi férfiasságát. Várják a hatást. Kicsit babrálják, izgatják, ahogy olvasták a használati utasításban, de bizony, semmi változás.

– Nem lesz ebből semmi – állapítja meg egy óra elmúltával János. – Vehetek én be akármit, ha nem, akkor nem – mondja lemondóan.

– Lehetséges, már nem kívánsz? – hallatszik nagyon halkán Marianntól, ami egy kicsit kijelentésnek is hangzik.

- Ne mondj már ilyeneket! - csattan fel a férfi. - Egyébként is, annyira kétségbe vagyok esve, és akkor még jössz ezzel! Akarlak, nagyon is, de nem tehetek róla, ha tehetetlen vagyok! Nézd meg, bevettem a gyógyszert is, és mégsem történik semmi. Az is lehet, hogy te nem teszel meg ennek érdekében valamit.

- Én?

- Igen. Arra nem gondoltál, hogy esetleg te vagy az oka?

- Nem, erre látod, nem.

- Hát ez az! Pedig lehet, az a probléma, hogy nagyon megszokottá vált minden. A gyerekek után változtál meg. Éreztem, hogy már nem kívánsz annyira engem, mint annak előtte.

- Hogy mondhatsz ilyet, János?

- Miért, nem így van?

- Egyáltalán nem, de ha te ezt vetted a fejedbe, akkor úgysem tudom kimagyarázni belőle.

- Mariann! Normális dolog az, hogy egy negyvenhét éves férfi, aki nem buzi, egészséges, mégsem tudja kielégíteni a feleségét, akit szeret? Szerinted ez rendben van?

- Szerintem nincs rendben, de nem én vagyok az oka. Talán magadban kellene keresned. Mi van, ha nem az én érzelmeimmel van baj, hanem a tieddel? Mondd meg őszintén, ha szerelmes lettél valakibe, aki fiatalabb és adakozóbb, mint én, János! Ne csináljuk itt ezeket a felesleges köröket. Én, amit megtehettem, megtettem. Én íratam fel a tablettát is.

- Tudtam, hogy egyszer a fejemhez vágod!

- Nem, szó sincs róla, csak ez a tény.

- Miért, el tudtad volna képzelni, hogy én bemegyek az orvoshoz és kérek valamit, mert nem működik a farkam?

- A barátoddal íratam fel én is.

- Jó, de az más.

- Mint a kiváltás.

- Igen, azt köszönöm. Én nem mertem volna a gyógyszertárba bemenni érte. De már mindegy, mert látod, nincs ebből semmi.

- Nem válaszoltál a felvetésemre.

- Mire?

- Hogy talán neked van valakid, vagy éppen szerelmes vagy egy lányba, fiatal nőbe.

- Nem mondom, lehetne, ha akarnám...

- Na, akkor már is megvan az oka, János! Mondd meg bátran! Állj ki! Mások is váltak már el, és nem dőlt ettől össze a világ!

- Ki akar válni?

- Talán te.

- Én? Ki mondta ezt a hülyeséget neked! Bolond vagy, Mariann?

- Én nem, de ami azt illeti, gyanús.

- Na, tessék, mert ilyen ez a.... - nyitja ki a férfi a fürdőköpenyt maga előtt, és mutat a lógó férfiasságára.

- Nem, nem azért. Mondtam már többször, én megvagyok nélküle is, ha érzem, hogy szeretsz. Velem is előfordulhat olyan betegség, amikor nem vagyok képes együtt lenni veled. Akkor te azonnal elválsz?

- Nem, dehogy! De most nem erről van szó. Én egészséges vagyok Mariann, és szeretlek is, de mégsem vagyok képes.

- János! Most már tényleg mondd meg, szerelmes vagy?

- Miért lennék?

- Mert abban az esetben érthető lenne ez az egész.

- Szó sincs róla!

- És a kislány, akit a múltkor vittél állítólag haza, és ott láttalak benneteket beszélgetni a kocsiban?

- Milyen kislány?

- Jó, akkor nem kislány, de vékony, alacsony, vörös, és mégis jó kis begyes lány. Ne mondd, hogy nem emlékszel!

- De igen.

- És ő? Ő mi az életedben, János?

- Semmi, egy ismerős.

- Akkor azt mondtad, kolléganő.

- A kettő nem zárja ki egymást.

- Lefeküdtél vele?

- Nem, dehogy! Mi nem jut az eszedbe, Mariann!

- Jó, hiszek neked.

- Persze, de mondd meg, miért nem használ a tableta sem - mutogatja ismét magát a férfi.

Szemlátomást nem érdekli más, csak a saját férfiassága.

- Neked aztán beszélhetek!

- Mert, mondtál valamit?

- Igen, azt, hogy téged most semmi sem érdekel azon kívül.

- Ez így van, a rohadt életbe! Pontosan velem kell ennek megtörténnie!

Kezébe veszi a Tv távirányítóját. Kapcsolgatja. Szörfözik a csatornák között.

- Most tévézünk? - kérdezi Mariann. - Mert akkor nem üldögélek itt előtted.

- Hanem?

- Mit tudom én? Olvasok az ágyon.

- Jó, én meg keresek egy csatornát.

Fél óra elteltével a Tv felől sóhajtozások és biztatások hangja tölti be a szobát. A képernyőn egy nő egy férfival, majd ugyanaz a nő két férfival minden képzeletet felülmúló kitarással és mérettel, tornászokat megszégyenítő módon mutatja be azt, ami Jánosnak nem sikerül.

A férfi változatlanul a fotelben ül, és az aktusokat nézi. Mariann oldalt fekszik és olvas.

- Neked ez jó? Én ettől nem jövök tűzbe - jegyzi meg.

- Ezek után én sem - válaszolja a férfi, és lekapcsolja a készüléket.

- Mik után? Nem értem.

- Nem érdekes, semmi - zárja le János, és kimegy a fürdőszobába.

Elalvás előtt a franciaágy két szélére húzódva helyezkednek el. Mindketten, hátukat az ágytámlának támasztva, olvasnak.

- Inkább menjünk haza holnap, Mariann - fordul János felesége felé.

- Jó, ahogy szeretnéd.

- Legalább egyszer mondanál ellent!

- Ellent?

- Igen.

- Jó, akkor ne menjünk, hiszen azt tervezetük, az egész hosszú hétvégén itt leszünk. A gyerekek sincsenek otthon. Ha hazamegyünk, akkor is ketten vagyunk, mint itt, legfeljebb a kis barát-nőddel tudsz találkozni.

- Hagyd már ezt a barátnőt! Látod, nincs semmi értelme ennek az egésznek!

- Minek?

- Hát az egésznek.

- Na, jól állunk. Akkor most minden kezdődik előlről? Ha a négy nap alatt végig azzal leszünk elfoglalva, hogy miért nem működik, akkor tényleg menjünk holnap haza!

- Nem értesz te engem, Mariann.

- Akkor nem értelek! Én azt gondoltam, végre eltöltök a férjemmel, akit mellesleg még mindig nagyon szeretek, annak el-

lenére, hogy őt a farkán kívül más nem érdekli, egy hétvégét. Nagyokat sétálunk, úszunk az uszodában, kicsit kényeztetjük magunkat, jókat eszünk és főleg beszélgetünk. Mert már az is régen volt. De ha erre nincs szükség, csak arra, ami ott a lábad között van, akkor tényleg kár álmodoznom.

- Nem érted te ezt! Én is ezeket gondoltam, de azután, ha kielégítettelek.

- Ugyan, ne velem gyere, János! Ez most neked fontos, amit próbálok megérteni, de nehezen megy.

- Te nem vagy férfi.

- Az, látod, tuti biztos! És nem is szeretnék az lenni. Akkor hazamegyünk reggel?

- Igen, menjünk.

- Rendszerben, jó éjszakát!

- Neked is.

Hajnalban Jánosnak kinőtt a harmadik lába is. Legalábbis hirtelen nem tudta, álmodik-e vagy valóság, de minden a helyén volt. Eszeveszetten kereste a nagy ágyban Mariannt, és úgy tette magáévá, mint ezelőtt tizennégy évvel. Felesége félálomban szeretkezett. Tudta, férje most csak magával törődik és kizárólagosan a férfi sikerélményére van szüksége. Hirtelen jött a közeledése. Egyébként is, lelkileg más dimenzióba került az este folyamán, de azért sikerült elhíttetnie Jánossal, hogy többször is a csúcsra jutott. Délelőtt volt, mire egymás karjában felébredtek.

- Én édes, drága feleségem - szólítja meg a férfi kipihent, jókedvű arccal a fürdőszobából kilépve Mariannt.

- Mit csináljunk ma?

- Akkor nem megyünk haza? - élcelődik vele a nő.

- Csak akkor, ha otthon bezárkózunk a lakásba, és négy napig ki sem dugjuk az orrunkat - válaszolja nevetve -, de akkor már inkább itt legyünk. Tudod, a kiszolgálás, meg az egyéb miatt - öleli át az asszonyt, és fogja közben kezébe Mariann tenyérbe illő fenekét.

Erősen szorítja magához. Közben érzi, ismét duzzad a lába köze. Visszafekszenek az ágyba. Most már nem kell eljátszania Mariannak az élvezetet. Minden visszakerült a régi kerékvágásba. A boldogság bevarrta szájukat.

Csendben öltöznek. Ahogy közelébe érnek egymásnak, azon

nyomban csókot váltanak. A készülődés közben nem tudnak úgy elmenni a másik mellett, hogy hozzá ne érnének, meg ne simogatnák.

Mariann a lerúgott paplant igazgatja.

- Hát ez nyomta a fenekemet - mondja, és egy kis kék pirulát tart a kezében.

- Ezt hol találtad, édesem? - kérdezi a férfi, és nézi a tablettát.

- Itt, az ágyban.

- Várj egy kicsit - hozza ki a tisztasági táskáját a fürdőből. Ellenőrzi a tartalmát.

- Ez az a gyógyszer, amit tegnap este bevettem.

- Ezt nem értem - mondja Mariann, de a szeme már előre nevet.

- Mikor kiesett a markomból, azt gondoltam, a táskába esett bele, pedig nem, hanem az ágyba került. Én pedig itt a neszesszer alján szétszórt régi vitamintablettákból vettem be egyet, azok közül, ami a kezem ügyébe került.

- Akkor várhattuk az eredményt - nevet most már hangosan az asszony, és János vele tart.

- Mesélek valamit - fogja tenyerébe Mariann arcát a férfi. - A múlt héten, mikor már tényleg ki voltam akadva, elrohantam Istvánhoz.

- A kórházba?

- Igen. Műtött. Kihívtam. Megüzentem: - Ha a barátom vagy, akkor azonnal segítesz! Mondta a műtősnő, hogy hasműtétet csinálnak. - Engem nem érdekel, kinek a belét csomózza éppen ki - replikáztam.

- És, kijött?

- Igen.

- És?

- Mondtam neki, nagy a baj, mert impotens vagyok!

- És ő?

- Azt mondta, és hátba vágott közben: - Nem impotens vagy te, hanem hülye! Na, húzz innen, mert dolgom van! - tette hozzá.

- Nem vagy az! - mondja Mariann a boldogságtól bepárasodott szemekkel. - Vagy ha igen, akkor csak kicsit, és én ilyennek szeretlek -, és lábujjhegyre állva megcsókolja.

Átöleli az erős férfit, miközben simogatja az arcát, mintha kisfiú volna.

29. A sáros cipő

Már nem gondol az esküvőre. Jó ideje, hogy még véletlenül sem jutna az eszébe, ha a férje időnként nem emlékeztetné rá. A lánykori neve elé felvette a férfi előnevét is, de hozzáragasztva a „né”, megkülönböztető, két fontos betűt.

Most, hazaérkezés után nekiesik a lakásnak, és gyors takarításba kezd. Az előszoba padlóját mossa, mikor meghallja a lépcsőházban a macskájával perlekedő, középkorú szomszédasszonyt, aki olyan minden lében kanál a házban. A vizes rongy csavarása közben elneveti magát, mert eszébe jut, nem szabad ezzel a szóval illetni az állatot.

– Mert ez cica, ugye bogaram? – mondja az asszony, ha meghallja a macska nevét, és puszilgatni kezdi a nagytestű, majdnem teljesen fekete négy lábút.

Gyorsan végez a konyhával, majd a szobát porszívózza fel. Akaratlanul is a fejével jelzi a berendezési tárgyakkal a nemtetszését. Nem tudja rászoktatni a férjét, hogy ne caplassa körbe a lakást a koszos, sáros cipőjével. Itt még nem tartanak.

– Szeretem ezt a férfit – jelenti ki gondolatban, mintegy bevezetőül az utána következő, de a szó mögé felsorakozó várapozásoknak, de most nem a megszokott formula következik. Megáll kezében a szívócsővel, és most már kérdésként teszi fel:

– Szeretem ezt a férfit?

Még a gondolatban elhangzott, csak általa érzett kérdéstől is elpirul az arca. A pillanat tört része alatt átsuhan benne:

– Ha nem szereti, akkor miért élnek együtt? És mi van, ha férje sem szereti már őt?

Elválás. És nem lesz feleség. Olyanná válik, mint egy kihúzott, és nem nyert lottószelvény. A szomszéd és a munkatársak sajnálni kezdik, majd jönnek a gyors menetre vágyó nők férfiak, mert úgy gondolják, neki arra, csak arra van úgymé szüksége. A feleségek minden lépését lesik majd, mert annyira félteni kezdik a férjeiket tőle. Ezért aztán mindenkivel össze akarják hozni, ezzel biztosítják be magukat.

– Hülyeség! – zárná le a gondolatot, és ismét lehajolva húzogatni kezdi a szőnyegen a porszívócső végére szerelt lapos

fejet. – Azért jól haladok – folytatódik a férjével kapcsolatos gondolatsor. Miközben mosolyog, elkezd felsorolni:

– Most már kitakarítja maga után a WC-kagylót, nem nekem kell síkálnom a kefével. Emlékszem, először hiába tettem eléje a fehérynélű alkalmatosságot, kikerülte. Még odébb sem rakta – neveti el magát.

Aztán egyszer egy összezördülés alkalmával keményen megmondta neki. Mint ahogy azt is, hogy vágja le a lába ujjain a körmöket. Az iskolában, ahol tanít, ott sem engedik a kapává nőtt körmöket. És még megannyi rossz, vagy inkább számára nem vállalható szokással szembesült a házasságkötés után.

Pedig az esküvő nagyon szép és felejthetetlen volt. A templomi szertartás nagyon mélyen megérintette. Tényleg érezte, hogy ez a férfi, akit ő férjének tart attól a perctől kezdve, szereti őt, és mindent meg is tesz érte. Mint ahogy ő is a férfiért, aki a nevét is odaadta neki.

– Csak ezekről a rongy zsebkendőkről szokna már le! – jut eszébe.

Csak így hívja a hagyományos, kockás mintájú zsebkendőket, amikhez ragaszkodik a férje. Ha meg van fázva, gyűrögeti a zsebében a sok bacilussal együtt, és mindig talál egy sarkot, amibe belefújja az orrát. Aztán összedörzsöli, neki pedig, még ha nem is néz oda, akkor is hányingere lesz ettől. Hát még, amikor meg kell fognia, hogy a mosógépbe tegye! Már régen külön, mindentől elkülönítve mossa ezeket, és utána még egy sima programot csináltat a mosógéppel, hogy az is teljesen ki legyen öblítve a takonytól.

Már mindent kipróbált. Mikor nagyon meg volt fázva a férje, és feküdt az ágyban, mert lázas is lett egy kicsit, akkor nem csak a teát vitte neki, minden kívánságát lesve, de keze ügyébe tett egy százas, jó minőségű papír zsebkendőt, a használt részére pedig egy műanyag tárolót. Ennek olyan fedele volt, ami nem engedte ki a kórokozókat. Szépen elmondta, miért jó ez. De a férje hajthatatlan volt.

– Hülyeség – jelentette ki orrhangon, és változatlanul gyűrögette zsebkendőjét, s tette a párnája alá.

Amint eszébe jut ez a mindennapos történet, végigszalad a hátán a hideg. Rossz érzés lesz úrrá rajta. Lassabban húzogatja a porszívó csövét a szőnyegen.

Nem könnyű ezzel az emberrel, az biztos – jut el a szokásos fordulóig, amikor a szívófej elé sós nasi darab kerül a fotel alól.

– Erről sem tud leszokni ez az ember. Nem elég a súlytöbblete, de az esti fogmosás után még nekiáll valamit ropogatni.

Csodálkozik, hogy nem szívesen csókolózom vele, ha netán eszébe jut, és lefekvés után közelít hozzám.

- Hát ezt sem így gondoltam annak idején... - áll meg ismét. Most egy kicsit tovább ácsorog. Megunja a gép bugását, és rálépvé lekapcsolja. Kezében a porszívó csövével az ablak felé néz. Nem lát ki rajta, hiszen már este van, sőt függöny is lóg az üveg előtt, de ha nem így lenne, akkor sem tudná, mi van kint.

Most gondolataiban az esküvő utáni időszak jár. Majdnem minden nap szeretkeztek. Alig várták az estét, és az ágyba fekvést. Leültek az ágyuk jobb és bal oldalára, majd szinte egyszerre feküdtek le, a saját oldalukra, de ez az egész talán egy másodpercig, ha tartott, és máris ölelkeztek. Aztán már nem is emlékszik mikor - mozdulatlanul áll és töri a fejét -, de minden megváltozott. Nem egyszerre, hanem napról-napra. Szinte észre sem vették, és már elsőre a könyvük volt az első, amit a kezükbe vettek, mikor lefeküdtek.

Az ágyba kerülésük sem ugyanabban az időben történt. Emlékszik, milyen sokszor hagyta ott a Tv előtt a férjét, és ment a fürdőbe, majd a szobába. Így próbálta tudtára adni, hogy várja őt, és ne a Tv előtt üldögéljenek szó nélkül. Hányszor várt és figyelt. Számolta, nézte a perceket, mikor indul már el a férfi, és kapcsolja le a készüléket. Volt, amikor elérte a célját, de abban sem volt köszönet.

- A lélek lett oda belőle - állapítja meg magában.

Nincs ettől rossz kedve. Már régen túl van rajta. Csak úgy kibugygyant belőle ez a hangtalan mondat, de máris eszébe jut az, amikor az egyik reggel, miután a gyerekeket elvitték az óvodába, iskolába, egymásra néztek, és a férje nem engedte el dolgozni. Hazamentek. Egész délelőtt otthon voltak. Akkor újabb, boldogságos napok következtek. Igaz, nem tartott hosszú ideig, de átlendítette őket a mélypontra.

Később pedig - változik mosolygósra az eddig feszült arca - egyszer, mikor valahol vidéken dolgozott a férje, éjszaka állított be.

- Először mennyire megijedtem - emlékezik, - hiszen kulccsal akart bejönni.

A motozástól, amit a bejárati ajtó felől hallottam, szinte kővé meredtem az ágyban. Aztán, mikor később az ajtó mögül megkérdeztem, ki az, és mit akar, s meghallottam a hangját... Akkor is egy teljes napot csak egymással töltöttünk el. A gyerekek is mennyire boldogok voltak. Az emlékeitől most egy kicsit el is érzékenyül. Ismét megnyomja a lábával a készülék bekapcsoló gombját.

A porszívó megkönnyebbüléssel kezd el búgni. De máris lekapsolja, amint eszébe jut a rosszulléte. Na persze, akkor a férje nekiállt levetni a cipőjét az előszobában! Míg ő kifeküdve várta a segítséget!

- Hagyjad, nagyon rosszul vagyok - mondta neki.

Azt gondolta, meg sem hallja, hiszen annyira erőtlén volt, alig jött ki hang a torkán. Éppen előtte nap vesztek össze a sáros cipővel való járkálás miatt, és szegény férfi akkor hirtelen nem tudta, mi-kor tesz jót. Ha hozzá rohan és segít, vagy a kedvében jár, és leveszi a sáros cipőt. Láta az arcán a tanácstalanságot... és persze éppen akkor bogozódott össze a cipőfűzője. Annyira aranyos volt akkor az igyekezetében. Azt gondolta, ha nem járkálja körbe a lakást a koszos cipőjében, akkor ő is azonnal meggyógyul.

- Istenem, ezek a férfiak! - mondja ki hangosan, és most lehajolva indítja be a gépet, és folytatja a takarítást.

A szőnyeget figyeli, de szeme előtt a férfi van. A férje helyéhez ér. Jó alaposan lesöpri, kirázza a kispárnát, amivel a hátát támasztja meg a Tv nézése közben. Beállítja, visszateszi a helyére.

- Úgysem veszi észre - fut át a gondolat a fejében. - Mindent természetesnek vesz. Bezzeg, ha valami problémája van, akkor aztán semmi nem jó. Mindegy a párna, a vacsora, az eléje készített pohár, meg a beleváló, és a számtalan apró figyelmesség: egyrészt soha nem volt érzéke, hogy felismerje, észrevegye, ez neki van, másrészt pedig, ha netán meg is látta, elkönyvelte, ez neki jár. Ugyan mire föl? - hergeli magát.

A porszívó csövet keményebben nyomkodja, majd miután hiába erőlködik, az mégsem szív, lehajítja, és elkezdi szétszerelni.

- Ezt is nekem kell megcsinálnom. Csak el ne romoljon, mert akkor kénytelen leszek neki szólni, és abból először a csesztetés van, majd csak utána a javítás. Nem izgulok én ezen - nyugtatja magát, és lehajolva szétszavarja a csövet.

- Már nem tud meglepetést okozni. Annál durvább, ami talán három évvel ezelőtt volt, nem kell. De éreztem én. Abban az időszakban tényleg nem tudtam a kedvére tenni semmit sem. Minden baj volt. Már kezdődött reggel a fürdőszobával, aztán a konyhában elég volt, ha csak elékerültem. Szinte megkönnyebbültünk, mikor elment itthonról. Különböző ürügyekkel félretolta a tányért, azzal, hogy ehetetlen az étel, és elment, állítólag az étterembe, vacsorázni, vagy éppen sétálni. Mennyire buta voltam - gondolkozik el. - Azt hittem, sok a problémája a munkahelyén, és tele van feszültséggel. Kedveskedtem neki, de vagy közömbösen átnézett rajtam, vagy egyszerűen rám szólt.

Néztem az én férfimetre, és sajnálni kezdtem. Nem hagyott nyugodni a lelkiismeret. Itt van ez az ember, aki elvett feleségül, akivel

annyira szerelmesek voltunk egymásba, hogy majd belehaltunk az érzésbe, akivel családot alapítottunk, aki a két szép gyermekemnek az apja, és aki most valami nagy bajban van, amit nem akar, vagy esetleg nem mer megmondani. Hiszen milyen férfi az, aki a felesége ölében sírja ki a bánatát – gondolhatja. Ami természetes, hiszen férfi ő, az én férfim – leül a szőnyegre az emlékezéstől.

– Igen, az én férfim – ismétli magában –, azt gondoltam. Nem csak gondoltam, tudtam. Azt az érzést semmi nem tudja elfeledtetni velem, amikor a két gyerekkel, mi négyen, végigsétáltunk az utcákon. Szépek, boldogok voltunk. Nyaltunk egy fagyaltot és beszélgettünk. Köszöntünk az ismerősöknek. Volt, akikkel meg is álltunk kicsit beszélgetni. Aztán, mikor továbbmentünk, jól kitárgyaltuk őket. Belekaroltam az én izmos, egyenes hátú és derekú férjembe, és büszkén mutattam mindenkinek, ő az én emberem. Talán a gyerekeken kívül ezek a séták, amiért megérte – jut a gondolatai végére.

A porszívó csövet nem tudja megjavítani, ezért összeszedi, és kiviszi az előszobába. Leteszi a cipők mellé.

– Ha hazaér és belebotlik, akkor megkérdezi, miért van itt. Így könnyebb lesz rávenni, hogy javítsa meg – dönti el, amikor ismét meglát egy elhagyott fél zoknit. – Akkor is itt a széthagyott cucokkal kezdődött – jut eszébe. – Rosszkedvűen jött haza. Látszott az arcán, legszívesebben itthon sem lenne. Én, botor nő, akkor is próbálkoztam, és hogy jobb kedve legyen, azt mondtam neki:

– Milyen jó feleséged van neked, drága férjem!

– Miért? – lökte hozzám mellbevágó hangon a kérdést.

– Mert annyira szeretlek, hogy minden kívánságodat lesem és teljesítem. Mint most a zoknik összeszedését is – mondtam, és felállva a lehajolásból közelebb léptem hozzá egy futó csókot várva.

– Más is boldogan megteszi – vágta hozzám.

Elsőre nem is értettem. Változatlanul vártam a csókot. Talán egy perc is eltelt itt az előszobában, mire eljutott a tudatomig, mit mondott a férjem.

– Igen? – kérdeztem, csak azért, hogy megtörjem a csendet, ami teljesen rátelepedett a lakásra.

– Igen – válaszolta, és visszahúzta a cipőjét. – Majd jövök – mondta az ajtóból és elment.

Akkor volt időm gondolkozni, hiszen már elmúlt éjfél, mikor hazaért valahonnan.

Nem kérdeztem tőle semmit. Szótlanul, zárkóztan lépett be a

nappaliba. Leült a szokott helyére. Sokáig, talán egy órát is ülhetünk így szóltanul. Kicsit el is szenderedtem. Akkor már mindent tudtam. Anélkül, hogy elmondta volna. Az este elég volt arra, hogy összerakjam az elmúlt hónapok eseményeit. A túlórákat, a hétfégi munkákat, a rosszkedvet, meg még számtalan jelet. Amikor aztán különösebb bekezdés nélkül elkezdte mondani, egyáltalán nem lepődtem meg. Ismertem is a nőt. Nem tartottam soha sokra, de ez egyáltalán nem érdekes. Az én férjemnek, úgy látszik, más az értékrendje. Nem kérdeztem, miért. Megmondtam, nem haragszom rá. Ha úgy érzi, ott a helye a másik mellett, akkor menjen, így szabtattam.

Legyen boldog! Velünk ne foglalkozzon, mi elleszünk. Mi elvagyunk nélküle is. Lehet, kicsit szerényebben, de nem kell féltennie bennünket.

Nem ment el. Úgy viselkedtünk, mintha mi sem történt volna, és minden a legnagyobb rendben lenne.

A sáros cipővel változatlanul végigmegegy a szobán, ha nem figyel magára, de már igazából nem is ez a fontos. Megszoktam az esti porszívózást. Csak a lelkemből nem tudom kipucolni a sáros cipőnyomatokat. Pedig próbálkozom. Ebben ő is segít. Van úgy, hogy teljesen elfedi valami, de aztán a következő hangra, mondatra, vagy elég egy kis hangsúly, és máris látszik a sáros cipőnyomat, ami belém égett – rakosgatja szépen sorba a lábbeliket.

- Csókollak édesem – nyílik az ajtó, és lép be a férj .

- De szép virág – csodálkozik a feleség, kezében egy kicsi csokorral –, az enyém?

- Hát ki másé, mint azé, akit én a legjobban, halálomig szeretek – mondja a férfi, és átöleli a nőjét.

- Mi ez itt? – botlik a lába a porszívóba, majd miután lenéz, nagyot nevet. – Eltömődött tőlem? Majd mindjárt megjavítom – harsojja jókedvűen.

Az asszony büszkén nézi a férjét, amint az nagy feneket kerítve a szerelésnek, az előszoba szőnyegén ülve, nagyokat szuszogva csavargatja a porszívó csövét.

30. Tíz deka

Az első pillanatban annyira megörültem, hogy alig tudtam visszatartani magam egy nagy felkiáltástól. Miután leszálltam a mérlegről a fürdőszobában, azonnal a nagytükör elé léptem. Pedig elárulom, már nem is emlékszem, milyen régen tettem ezt.

Mit is nézhettem magamon? A vállaimat, amit bármelyik birkózó megirigyelhetett volna? Vagy a melleimet, amelyek érdekes módon nem nőttek és nem is lettek kisebbek, csak éppen – ha szépen fejezem ki magam – furcsák. Vagy a hasamat, derekamat, amit hiába tapogattam, nyomkodtam, markolásztam, egyre nagyobbak éreztem? Láttam a kiterjedésüket, ahelyett, hogy az ellenkezője történt volna? A combomról, nyakamról már nem is beszélek.

Pedig én aztán mindent elkövettem! Miután befejeztem a szoptatást a másodikkal, aki nagyon aranyos, bájos kislány, és mindkettőnknek a szeme fénye, illetve az újabb szemefénye. Hiszen az első kislány is az. Szóval, mikor abbahagytam a szoptatást, máris elkezdtem, úgymond, vigyázni magamra. Csak keveset, és olyan ételeket ettem, aminek alig, vagy egyáltalán nem volt kalóriatartalma. Legalábbis papír szerint. Mert csinálhattam én a saját alig ételt, rendelhettem a szintén garantált, hasonló mínusz kalóriás ennivalókat, ezektől csak napról napra vastagabbnak éreztem magam. Pedig mikor nagy nehezen legyűrtem a sokáig rágott, számban forgatott falatokat, úgy gondoltam, már ezért megérdemelnék legalább öt kiló mínuszt. De mint mondtam, kár volt a szenvedésért.

Aztán sikerült eljárnom heti egy-két alkalommal fitneszterembe is. A két gyerek mellett nem volt könnyű ezt megszerveznem. Megbeszéltem az ottani alkalmazott edzővel a tervemet. Megértette. Mosolygott.

Biztosan sok kismama keresi meg hasonló problémákkal, gondoltam, és nagy lelkesedéssel készültem hozzá. Belevetettem magam a gépek gyűrűjébe. Nyomtam, húztam, futottam, tekertem, fel- és leültem. A hozzám hasonló korú Méri biztosan

férfinak készült, de legalábbis valami kiképzőtisztnek, mert már az első fél óra múlva nem egy jó alakú nőt láttam benne, hanem csak egy parancsoló, ellenmondást nem tűró száját.

Letudtam az edzést. Megcsináltam az elsőt, majd a másodikat, aztán már nem számoltam tovább. Csak mentem és nyomtam, húztam, futottam és izzadtam, majd kiittam az összes ásványvízes palackot, ami elém került.

A második héten már úgy éreztem, változott a szétcsúszott alakom. De nem léptem a mérlegre. Megálltam, pedig igen nagy volt a belső késztetés. A tükörnek sem mutattam meg magam teljesen. Vártam, hogy a férjem vegye észre rajtam, amit én már belül gondoltam.

Mikor este hazaérkezett, majdnem futva ugrottam a nyakába. Az ijedt arc látványa józanított ki.

- Összeesek, kicsim - mondta, de nem nevetett hozzá.

És tényleg, a súlyom hatására megroggyant a lába.

- Bocsánat - simogattam meg, de közben büszke voltam, hiszen elbírtam a kezemmel magam, amint a nyakába kapaszkodtam.

Azért a férjem ijedt arcának látványa nem maradt következmények nélkül. Leszoktam a vacsoráról. Pontosabban salátákat ettem. Ízesítés és öntet nélkül, miután olvastam, az utóbbi is tele van kalóriával. Minden rendben is volt, hiszen a nem evés ellenére nem voltam gyenge. Csináltam az úgynevezett kiképzőtiszt nőm irányításával a programokat, és bírtam.

Csak az éhség ne lett volna! Sokszor annyira erősen tört rám, hogy szinte fájt. Azelőtt én soha ilyet nem éreztem. olvastam az éhségről, és valahol talán el is tudtam képzelni az érzést, de a valóságban még nem találkoztam vele. Gyermekkoromban is megvolt mindenem. Később pedig mindig akkor ettem, mikor ott volt az ideje. Reggel a reggeli, délben valamit ebédre, és ugyanígy a vacsora. Ránéztem az órára, és tudtam, itt van az evés ideje.

Mikor a gyerekek csecsemők voltak, még jobban az idő fogságában éltem. Így aztán az éhség csak akkor jutott eszembe, ha a kislányom sírni kezdett, és azt gondoltam, éhes. De maga az érzés, az elkerült engem.

Egészen addig, amíg... sétálni mentem a kicsikkel, és megláttam a kirakatban a kíváncsan kihelyezett kolbászsokat, nagy vekni kenyereket, nem is beszélve az előre elkészített vastag, ropogós héjú

péksüteményes szendvicsekről, és azonnal irányt változtattam.

De hiába, mert ebben az országban, ebben a városban mindenki eszik. Bármerre néztem, mindenhol fejkét tömő embereket láttam. Esznek a járdán gyaloglás közben, az autóban a kormány mögött ülve, természetesen a parkban, újsággal a kézben, a sok gyorsétteremről és a kerthelyiségekről már nem is beszélek.

Akkor szoktam vissza a dohányzásra. Először csak egy-két szál cigarettát szívtam el, ezzel próbáltam elmulasztani az éhségemet. Átmenetileg sikerült is. De aztán az egyik nagyon régi barátnőm megbetegedett. Nagyon. Gyógyíthatatlanul. Lehet a dohányzástól.

Elhatároztam, leteszem a cigarettát.

Nehéz volt, mert akkor már egy dobozzal is elszívtam egy nap alatt. Rágtam helyette a rágógumit, de attól ismét éhes lettem. Szopogattam apró, cukormentes édességet. De miután elolvadt a számban a cukorka, olyan nagy lelkiismeret furdalásom lett, mint-ha egy egész sonkát ettem volna meg.

Elgondolkodtam. Vajon a testem érzi, hogy nem kellene ez a pótlék nekem, vagy éppen egy olyan adalékot keverték bele, amittől ez az érzésem alakul ki? Nem tudtam a választ rá, de arra jó volt, hogy leszoktam erről is.

A kiképzőtiszthez – már magamban így hívtam –, viszont változatlanul eljártam, és még mindig nem álltam a mérlegre, és nem néztem meg magam tetőtől talpig a tükörben. Az edzőm sem mondott semmit. Mikor meglátott, azonnal munkába fogott, és csak a nagy száját láttam, meg az ásványvizes palackot.

Az egyik alkalommal csőtörés volt a fitnessz épületében, és elmaradt az edzésem. Gondoltam, ha már így alakult, és lett egy kis szabadidőm a gyerekek mellett, elmegyek, és nézek magamnak egy nadrágot, esetleg szoknyát. Egyáltalán, „shoppingolni” támadt kedvem.

Mikor bementem az üzletbe, és végignéztem a kiakasztott, szebbnél szebb, színes holmin, azonnal belevetettem magam a fogasok rengetegébe. Gondolkodás nélkül vittem be az öltözőbe a megszokott nagyságú nadrágokat, szoknyákat, blúzokat. Mielőtt belebújtam, még egyszer megnéztem. Gyanús volt. Nem a színe, az anyaga, hanem a nagysága miatt. Leellenőriztem a méretet.

- Jó lesz ez nekem – döntöttem el, hiszen a rávarrt címke mutatta, két számmal nagyobb, mint a régi megszokott. - Az nem

lehet, hogy még ez is kicsi legyen rám – győzködtem magam.

De aztán, mikor a nadrág alig jött fel a combomon, akkor már sejtettem, a cipzárt biztosan nem tudom felhúzni. Lerángattam magamról. Felakasztottam az öltöző fogására. A többit már fel sem próbáltam. Felhívtam az edzőmet.

- Kitartás – mondta a bűvös szót, és ezzel el is intézte a dolgot.

Én pedig mit tudtam erre tenni? Kitartottam. Nem ettem, csak keveset, és sok salátát. És jártam már nagyon rendszeresen, heti kétszer a Mérihez. De a nagyütökör elé nem álltam, és a mérleget is elkerültem.

Ment egyik nap a másik után. A lányokkal sétáltunk a parkban. Az egyik játszóteret vettük célba, mikor talákoztunk azzal az ismerőssel, akivel együtt szültünk. Egy szobában voltunk utolsó naposan és a kicsikkel is.

Először meg sem ismertem. Ő köszönt rám. Hihetetlenül vékony volt. Szinte már betegesen soványan tolt a gyerekkocsit.

- Nem vagyok beteg – mondta kérdés nélkül –, csak rág a kétségbeesés. A férjem becsajozott. Ki tudja, lehet, most is vele van – folytatta.

Akkor, egész délután ezt hallgattam.

Aznap éjszaka rosszul aludtam. Forgolódtam az ágyamban. Nem tudtam kikergetni a fejből a kétséget. Vajon az én férjemnek csak én vagyok? Vagy talán neki is van már valakije, és én nem vettem eddig észre? Nem töltöttem túl sok időt a gyerekekkel és magammal, miközben vele egyáltalán nem foglalkoztam? Járt az agyam, mint a motolla.

Végül hajnalban felkeltem. Kimentem a konyhába, és kinéztem az ablakon. Elöttem a kihalt utca, amiből semmit nem láttam. Azon gondolkodtam, mit tudok a férjemről, a munkájáról, a gondjairól?

És rájöttem, semmit. Hazajön, és játszik a lányokkal, segít a fürdetésnél, a vacsorakészítésnél, és lefekszik. Reggel pedig megy dolgozni. Hajnalra már annyira kifáradtam, hogy mikor visszamentem az ágyba és mellébújtam, alig öleltem át, máris mély álomba zuhantam.

Másnapról megváltozott az életünk. Rájöttem arra, amit addig is tudtam, hogy mennyire szeretem ezt a férfit. Azóta az életem nagyobb mederben folyik, amiben csak boldogságfolyam van. Neveztünk, mikor grimaszokat vágva eszem a salátámat, ha egymás mel-

lé kerülünk, akkor nem csak megsimogatjuk egymást, de azonnal csókot is váltunk. A lányok pedig, ha lehet, ettől még boldogabbak.

Harcolunk a család férfijáért. De nem féltékenyen, hiszen mind a hármunkkal elbír ez a drága ember. Tovább jártam, járok Mérihez. Már egyáltalán nem látom kiképzőtisztnek. Egy jó csaj, aki segít, hogy jól érezzük magunkat a bőrünkben. És a „kitarítás” szó sem hangzik már el.

Hiszen ez boldogság, ahhoz pedig nincs szükség erre. Közben teljesen megfeledkeztem a mérlegtől való félelmemtől és a nagykör kikerüléséről. Ma reggel aztán akkor döbbsentem rá, mit teszek, mikor már ráálltam a fürdőszoba mérlegre. Tíz dekával vagyok kevesebb. Most örülnöm kellene. Elsőre majdnem felkiáltottam. Megnéztem magam a tükörben. Egy boldog, fiatal nőt láttam. Aki már most tíz dekával könnyebb, mint az edzések előtt volt, de ez nem is annyira fontos. Már el is felejtettem, hiszen közben hallom a férjem hangját.

- Jövök apa, itt vagyok, drágám! - felelek.

31. Az ágy

Drága Zsuzsi és János!
Remélem, jól vagytok! Abban is bízom, hogy az egészségetek rendben van. Gondolom meglepődtek, amikor megláttátok a levelemet, illetve a feladót, de úgy gondoltam, így jobban el tudom mondani a kérésemet, és az ezt megelőző időszakot, ami idáig vezetett, mintha telefonálok. Így aztán bele is vágok.

Nem is tudom, hol kezdjem. Talán a végénél. Külföldön vagyok. Itt dolgozok, és próbálok az életemet valahogy kialakítani, magamat pedig összeszedni. Itt van velem Sára is. Mikor véget ért az iskola, ő is csatlakozott hozzám. Most aztán ketten vagyunk, mint ahogy többnyire eddig is. Az otthoniakkal nem igazán tartom a kapcsolatot. Ugyis csak kellemetlen dolgokat hallanék, meg különböző problémákat, amiktől szabadulni szeretnék.

Ilyen az ágy is. A lényeg az, hogy megkérnélek benneteket, vigyétek el az ágyamat, pontosabban az ágyat a Diófa utcából, mert a Gyuri egyfolytában csesztet miatta.

Na, most aztán biztosan nagyot néztek. – Mi történt ezekkel? – kérdezitek egymástól. Ezért választottam a levelet, mert így van lehetőségem részletesen elmondani az én barátnőmnek és a férjének az elmúlt három évemet.

Megjegyzem, van már négy éve is, hogy beszélünk.

Hát igen, így van ez. Ha bajba kerül az ember, akkor nem szívesen terhel ezzel másokat is, meg egyébként sem dicsekszik azzal, ha kudarc éri. Engem pedig, rendesen becserkészett, sőt, azt gondolom, valamennyire el is gáncsolt ez a Gatyá Manó. Így neveztem el azt a láthatatlan valamit, ami a Gyuriba is belebújt.

Nem tudom, hallottátok-e, de elváltunk. Csak így röviden és egyszerűen. Előtte persze azért volt egy és más. Azóta is sokszor eszembe jut, vajon ha akkor először nem nézem meg a telefonját, változik-e valami. De mit tehettem volna mást? Képzeltetik, egy jó esti szex után kiment a nappaliba, és először hosszan telefonált valakivel, majd ült a kanapén, és sms-t írogatott.

Én nem szoktam érdeklődni utána. Nekem eszembe sem ju-

tott, hogy esetleg másik nő van az életében. Tudjátok, milyen vagyok? Ezek a gondolatok valahogy még fel sem merültek bennem. Nem tudatos ez. Ilyen vagyok, és kész. Azt mondják, nagyon megbízom mindenkiben. Szerintem pedig nem nagyon, hanem normális mértékben, ha már így nézzük.

De, hogy pontosabb legyek, nekem eszembe sem jutott a Gatyá Manó, akit az ötvenhez közelítő férfiak fogadnak nagy örömmel, és kötnek velük látszólag örök barátságot.

Ezt a nevet jól kitaláltam, nem? Persze lehet, nem így gondolja a Gyuri, de már nem érdekel egy pillanatig sem. Hosszú időszak volt. Naponta, minden éjjel arra ébredtem fel, hogy nincs mellettem az ágyban. Először nem foglalkoztam vele. Azt gondoltam, kiment a WC-re, vagy tudom is én hova, de aztán egyszer, talán két hét is eltelt már az ilyen éjszakázásokkal, mikor felkeltem és utána mentem. Képzeltetek, mit csinált? Ült a nappaliban, és telefonált.

- Kivel beszélsz? Csak nem a nőddel? - estem neki, mert miután az említett szeretkezésünk után az sms-ek egy részét elolvastam, lebukott. Természetesen mindent letagadott, és megígért. Nehezen hittem neki, mert az írások elég egyértelműek voltak, de tudjátok, hogy van ez? Addig-addig bizonygatta, míg már arra sem emlékeztem pontosan, amit a telefonjában olvastam. Neki nincs viszonya, állította, csak itt van ez a fiatal nő, aki bele van zúgva, és ő próbálja helyes útra terelni a naiv kislányt.

- De hát mennyire fiatal? - kérdeztem akkor tőle, hiszen, mint tudjátok, köztünk is több mint tíz év van.

- Ne foglalkozz ezzel, kicsim - ütötte el a kérdezősködésemet -, nem számít. Egy kis butácska lány, aki látja bennem a tapasztalt férfit. Majd lerendezem én - nyugtatgatott.

- Na - mondom -, akkor jól van.

Ha nem is hittem el teljesen, amit mondott, de jobban éreztem magam. Azt gondoltam, ha játszott is a tűzzel egy kicsit, még éppen időben sikerült észhez téríteni. Elmondtam neki, ha nem vagyok elég, akkor szóljon, és megoldjuk közösen, és ne felejtse el a kislányát, aki imádja őt. Erre megsimogatta az arcomat.

- Ne dramatizálj, kicsim, ti vagytok nekem a legfontosabbak az életemben. Egy ilyen hülyeség miatt ne romoljon már el ez a szép családi idill. Mi hárman egyek vagyunk - mondta, és Sárát magához ölelve bizonygatta: - Ugye kislányom, szépségem!

Aztán még napokig, sőt hetekig így ment ez.

Az éjszakai ügyek semmit nem változtak. Már kezdtem megszokni, ha elalvás után felébredtem, akkor ő kint van és telefonál, vagy sms-ezik. Nem foglalkoztam vele. Vártam. Elhittem. Úgy gondoltam, ilyen kitartóan nem lehet hazudni. Biztosan nagyon szerelmes lett bele az a fiatal lány, ami nem csoda, hiszen én is az voltam, mikor megismerkedtünk.

Tudjátok, hogy van az. Reggel a sietés, a gyerekekkel az óvodába, majd mindketten a dolgunkra. Még az sem tűnt fel, hogy már egyre ritkábban vagyunk úgy, értitek, szóval, mint férfi és nő, együtt. Nem gyanakodtam. Miért is tettem volna? Volt orvosnál is, mert nem érezte jól magát. Akkor megállapították, hogy magas a vérnyomása, és javasolták, próbáljon stresszmentes életet élni. Az orvos után mikor hazajött és elmesélte, megijedtem.

Elkezdtem főzni. Pedig tudjátok, nem igazán szeretem a konyhai munkát, de mindenképpen jót akartam neki. Letöltöttem a netről, hogy milyen ételeket javasolnak. Vettem és főztem a gyógyteákat.

Esténként, mikor Sárát lefektettem, lazító masszázst csináltam neki. Úgy tűnt, élvezi, és hasznos is az egészségének, mert abban az időszakban már nem kellett két hetet várnom, hogy szeretkezzünk. Időnként pedig annyira szerettem volna, hogy alig tudtam visszatartani magam, hogy ne közelítsek, de félttem, ha valami baja esik a telhetetlenségem miatt, akkor soha nem bocsátom meg magamnak.

Mindig szerettem az estéket. Soha nem lehetett tudni, mikor, ki állít be hozzánk. Ha megvettem a vacsorának valót, már úgy készültem, hogy előfordulhat, nem hárman leszünk. Jó időszak volt. Jöttek a barátok, ismerősök. Sárának is sok barátja lett.

A Gyuri, ha otthon volt, akkor nagyon aranyos volt, én pedig észre sem vettem, hogy egyre többet van távol. Ismét jöttek a továbbképzések, az esti előadások, oktatások, meg még mit tudom én, mi nem.

Érdekes, ha hirtelen jött volna ez a változás, bizonyára azonnal felszisszentem volna. De így, nagyon későn vettem észre. Már az volt természetes, ha nem volt otthon. Délutánonként, ha felhívott, már nem is kellett mondania semmit.

- Később jössz, kicsim? Nem baj, vigyázz magadra, nagyon sokat dolgozol - vettem fel a telefont. Ő pedig gondterhelt hangon ígérte, igyekezni fog haza.

Az esti beugró barátok elmaradoztak. Nem haragudtam miatta. Legalább többet lehettem együtt a Sárával. Sokat és jókat játszottam.

tunk, beszélgettünk. Gyurit, az édesapját kereste állandóan. Meséltem neki a munkájáról, meg arról, mennyire sokat dolgozik, és ettől nekünk jobb lesz. Aztán egyszer, már nem is tudom miért – várjatok csak –, de, igen. Megvan! Megjegyzem, úgy beindultam itt a mesélésbe, hogy alig bírja az ujjam írni, ami az eszembe jut. Régen beszéltünk, találkoztunk, de mégis, most olyan, mintha itt lennétek Te és a férjed velem szemben, és úgy beszélnek hozzátok.

Most itt ülök egy kávézó teraszán, és úgy írom a leveletemet.

Tehát a postát akartam mondani. Behoztam a leveleket, és rátettem az asztalra. Az egyik félig ki volt bontva. A földhivatalból jött. Először odaraktam a többihez. Neki szólt. Nem bontjuk fel egymás postáját. De ahányszor elmentem az étkező asztal mellett, és megláttam a félig kibontott borítékot, annyiszor eszembe jutott, mi dolgunk nekünk a földhivattal? Papíron a Gyuri lakásában laktunk, de én is beszálltam a házasságkötés után a garzonom árával, amiből kifizette az előző feleségét, akivel, mint tudjátok, nagyon keveset voltak házasok. Igaz, van ott is gyerek, meg a volt feleség is jó fej, sőt a lánya is, mert ott is lány van. Már én is a volt feleségek számát gyarapítom, a fene egye meg. De jobb is így.

Gürcöltem eleget, hogy ez ne történjen meg. Most már sajnálom. Nem kellett volna annyi mindent megtennem, méltatlan kompromisszumokat kötnöm. Felhozhatom Sárát, mint indokot, amiben van is igazság. Nagyon szerette az apját. Csüngött rajta, már ha látta, vagy egy rövid időre vele volt. De ha jól belegondolok, én nem szerettem volna egyedül maradni. Ahogy éreztem a távolodását – hiszen a hosszas telefonbeszélgetéseket, sms-eket már nem is titkolta, ha egyáltalán otthon volt –, annál jobban ragaszkodtam hozzá. Programokat szerveztem. A régi barátokkal, akik elsősorban az ő régi kapcsolatainak voltak. Mikor mondtam neki, akkor örült, de ezeken aztán többnyire mi ketten Sárával vettünk részt. Mert neki akkor már az új nővel volt halaszthatatlan dolga.

Mikor megláttam a jelzőlogólcson bejegyzését a lakásra, akkor már tudtam, pénz sincs. Naná! Hogyan is lett volna, mikor nem dolgozott, hanem a szőke nőt hajtotta. Nincs kifogásom a szőkékkel, csak most úgy a számra jött. Én nem is haragszom rá, csak szemét hülyének tartom. Gyurit persze jobban.

Már nem laktunk együtt, amikor egyszer szembementünk a kocsival. Mögöttem Sára ült.

- Itt jön az apukád - szóltam hátra, és integetni kezdtünk. Furcsa volt, hogy ő semmit nem tett. Pedig biztosan látott. Sára arca csalódott lett.

- Ne búslakodj, kicsim - vigasztaltam -, nem vett észre, vagy siet dolgozni, és tele van a feje.

Aztán másnap felhívott. Kár volt felvennem. Azt mondta, megkér, máskor ne intessek neki ilyen örömmel, mert a menyasszonya haragszik ezért, és neki ebből problémája van.

- Ugye megérted? - fejezte be.

Nem válaszoltam. Letettem.

- Ez egy hülye - mondtam ki hangosan, és kezdtem másként nézni a férjemet, akitől ezután gyorsan elváltam. Akkor már sajnáltam, hogy majd két évig elhúztam az időt.

Volt ott minden. Még egyszer nyaralni is elmentünk hármasban. Miután előzőleg megbeszéltük, újra kezdünk mindent. De abból sem lett semmi jó. Az egy hetes együttlétből kettő nap lett, amikor hárman voltunk. Aztán megint mi ketten Sárával, és ő naponta egy percre felhívott.

Utána kifutási időben egyeztünk meg. Azt mondta, a lány nagyon szereti őt, és nem lehet ezt a kapcsolatot csak úgy, egyik pillanatról a másikra lezárni. Jó, megértettem.

Aztán megegyeztünk két hónapban. Az is eltelt. Volt úgy, hogy talán boldog is voltam akkor időnként. De most már tudom, önámítás volt. Ha nagy ritkán mellém feküdt a mi ágyunkba, akkor azt gondoltam, most már ismét csak én vagyok. Ilyenkor minden vágyát megpróbáltam kitalálni, és teljesíteni. Nem csak a hálószobában, de minden percben, és mindenhol.

Az ágyba vittem neki a reggelit, amint kilépett a zuhanyzóból, máris törölgettem a hátát és masszíroztam a vállát, mert tudtam, a jelzőlógölcsoñt is törlesztenie kell már, és ezért általában görcsben van a csuklyás izma. Elfogadta. Nem ölelt át és kapott fel csókolgatva, mint amikor elvett feleségül, de láttam, jól esik neki. Csak az nem tetszett, hogy változatlanul mindig sietett valahová, és aztán már a hétvégeken is mindig programja volt. De ha a nő szóba került, akkor azt mondta, az már a múlt.

Biztosan a kollégái, barátai viselkedésének megváltozása miatt határozta el, egyszer meglepetést szerzünk neki, és elmegyünk a hétvégi programjára, meglátogatjuk Sárával. Azt gondoltam, a kollégáinak is tudniuk kell, nálunk minden rendben van.

Mondanom sem kell, nem úgy sikerült, ahogy azt elterveztem. Úrinő voltam. Nem sok időt töltöttünk ott. Kecskemétre mentünk le Sárával az apja után. Ott volt a nő is. Akkor láttam élőben először. A számítógépen már előzőleg, azelőtt egy évvel megnéztem, meg az adatait is. Fiatalabb nálam tizenöt évvel. Ők tudják. Nem beszéltem vele. Kikerültem. Úgy nézett rám egyébként is, hogy majd megölt a szemével.

- Sajnálalak, aranyom - gondoltam, de mikor hazaértünk, és Sárát lefektettem, fél éjszaka sírtam. Nem tudtam abbahagyni. Nem tudom, mi fáj jobban, a megalázottság, vagy a csalódottság? Még szerencse, hogy a gyerek nem ébredt fel. Gyuri persze végig hívogatott, de nem vettem fel. Nem akartam a hangját sem hallani. Akkor sms-t írt, de olvasás nélkül töröltem ki. Milyen szemét egy ember ez, mikor alig bújt ki belőlem, és máris szerelmes szavakat írogatott a nőjének.

Gondolom, velem is ezt szerette volna eljátszani, de akkor már olyan voltam, mintha nem is én lennék.

Csináltam a mindennapjaimat. Egyik nap ment a másik után. Nem is tudom, miben reménykedtem, ha egyáltalán gondoltam valamire. Szerettem volna elmondani ezt az egészet valakinek, de rájöttem, nincs olyan ember. Mert egyrésztől szégyelltem, és még nem voltam teljesen tisztában azzal, hogy nekem mi a szerepem ebben az egészben, másrészt pedig az én régi barátaim a házasságunk alatt eltűntek, és csak az övéi maradtak meg. Nekik pedig nem mondhattam el ezt a kudarcot. Látjátok, csak Ti vagytok nekem. De Ti is messze éltek. Azért köszönöm, hogy elmondhatom a házasságom történetét, bár inkább ez a Gatyá Manó és a Gyuri esete. De mindegy is. Ez van, aztán kész.

Az ágy! Tudjátok, persze, hiszen milyen nagyot neveltél Zsuzsi, amikor elmeséltem, én szeretném a férjemmel együtt az ágyunkat megcsinálni.

- Csak nem faragni akarod egy fából, Cica? - hahotáztál, de aztán mikor láttad rajtam, komolyan gondolom, akkor segítettél. Gyurival együtt vettük meg az ágy aljának a részeit, szereltük össze, és rögzítettük rá a matracot. Ez a mi ágyunk lett. Miközben szereltük, mi is ismerkedtünk jó nagyokat és bensőségesen.

A hálószoba nagy részét betölti az ágy. Otthagytam, mikor elköltöztem. Becsuktam a háló ajtaját. Végül is a lakás fele az enyém, még ha nem is lakom ott. Mikor eljöttünk Sárával,

eszembe jutott az ágy is a pakolásnál. De már aludni sem tudnék rajta. Na meg az oda való, abba a lakásba. Az albérletembe, ahová költöztem, úgysem fért volna be.

Most Gyuri hívogat, hogy vigyem el.

Kérek, segítsetek! Mindegy, mit csináltok velem, csak ne tudjam. Mehet a szemétre, vagy bárkinek, de ne tudjak semmit róla.

Már a Gyuriról sem akarok hallani. Ezért is jöttem ki. Minél messzebb vagyok, annál jobban érzem magam.

Sokat dolgozom. Még azt sem mondanám, nagyon megéri, de a lelkemnek mindenképpen jó. Sárát nem látogatja az apja. Ő is megszokta már.

Most van egy ideje egy fiú, akivel jól megvagyunk. Nem tudom, mi a szándéka, de nem is érdekel. Ha jön, akkor örülök, ha nem, az sem érdekel. Egyébként aranyos. Szereti Sárát. Sokszor játszik vele. A szüleivel is találkoztam már. Intelligens, barátságos emberek. Úgy beszéltek Sárával, mintha az unokájuk lenne.

Egyébként mi jól vagyunk. Nagy a drágaság, de izgalmas, érdekes minden.

Most aztán jó sok olvasni valót írtam Nektek. Remélem, meg tudjátok oldani az ágy problémát, és lekapcsoljátok rólam a Gyurit! Pedig, higgyétek el, nem haragszom rá. Mondjuk, egy kicsit nehezebb, mert nem fizet egy vasat sem, és a lakásomban lakik a nővel, akit, gondolom, elvesz majd feleségül, és csinál neki is egy lányt. De ez már aztán csak az ő dolguk. Kit érdekel!?

Majd lesz valahogy!

Előre is köszönöm a segítségeteket! Adjatok hírt magatokról! Jövő nyáron, ha már itt sikerült beilleszkednem, remélem, meglátogattok.

Sokszor puszillak benneteket:

Cica, a másik Zsuzsi

32. Nem tagadom, de nem gondolok rá

Azt mondják, kocka ház. Pedig ha ismernék a kocka alakját, vagy ha jól belegondolnának, akkor könnyen rájönének, szó sincs erről. A köznyelv ragasztotta rá az ilyen egyszerű, sátortetős kicsi házakra ezt a jelzőt. Két, pontosabban másfél szoba, konyha, fürdőszoba és egy kis előszoba van benne. Jó lenne, ha még egy helyiséggel több lenne – álmodozik a konyhaasztal mellett ülve. Az előbb jött be az udvarról. Nem akart már tovább beszélgetni a szomszédasszonnyal.

– Mit hallgassam? Csak keveri a szart. Nem tudja az ember, mit mondjon neki, amit nem tud kiforgatni. Talán olyan nincs is – neveti el magát, és oldalt néz ki az ablakon a szomszéd felé.

A koránál idősebbnek látszó asszony kapálja a keskeny ágyásokat, miközben fel-felnéz az ő udvara felé.

– Na, aztán lesheted, mikor megyek ki – határozza el, és rágyújt egy cigarettára.

A rágyújtás előtt többször hozzáütögeti a cigarettát az asztal viaszosvászonnal letakart tetejéhez. Ezt nem veszi észre. Nem tudatos. Már megszokta. A férje hívta fel erre a figyelmét az egyik alkalommal, mikor jókedvében őt utánozta.

– Na, kifelé – áll fel az asztal mellől, és kinyitja az udvarra néző ajtót a macska előtt.

A nagy testű iromba színű cica a másik kettővel állt neki ismét veszekedni. Több háziállata is van.

– Ezek nem csak állatok – kéri ki magának az állatok helyett, ha így kerül szóba a két kutya, a három cica és egy papagáj. – Lehet, valamelyik ősöd így született újra – teszi ilyenkor hozzá –, és egyébként sok embernél okosabbak és rendesebbek – magyarázza.

A szomszéd az ajtó nyitására azonnal elejti a kapát a kezéből, és két lépéssel a kerítés tövébe terem. Szilvia az ablak mögül a függöny takarásában csúfolódva nevet rajta.

– Várjad, csak várjad. Én aztán ki nem megyek, hogy te bármit is kihúzzál belőlem, vagy éppen a sok hülye szöveget hallgassam.

Az ajtót nyitva hagyja a kiküldött veszekedős macska után.
- Így legalább kiszellőzik a konyha és a banya is előbb-utóbb megunja a leskelődést - gondolja.

A kávéfőző készülék alól kiveszi az átlátszó edényt. Még van benne a reggeli kávéból egy adag. Beteszi a mikróba, és megmelegíti. Nagyot sóhajtva ül vissza a cigaretta és a kávé mögé.

- Még meg kell főznöm az ebédet a kisfiamnak, aztán ötkor indul a busz - tervezi az időbeosztását -, nem szeretem az éjszakai műszakot - mondaná, de máris javítja magát -, viszont több időm jut a családomra. Ma még könnyű, mert hétfő van, de már csütörtökön vagy pénteken már rendesen kivagyok - vitatkozik magával. - A délelőtti nappali alvás az egészen más, mint az éjszakai - nyugtázza.

- Főzök egy kis krumplifőzeléket - határozza el - van itthon minden hozzávaló. - Szereti a Péter is, Milán a kisfiam pedig mindent megeszik. Jó gyerek, csak tanulni nem szeret. Igaz, én is inkább az iskola mellé jártam, ha nem figyeltek rám. Na, ezt azért nem engedném a Milánnak. Neki tanulnia kell. El kell majd végeznie valamilyen egyetemet is. Az lenne jó, ha ügyvéd lenne - tervezget, miközben darabolja a krumplit.

- Na, erről meg teljesen megfeledkeztem - néz a tűzhely melletti rakodón árválkodó kinyitott borítékra. - Megmondtam már ezerszer nekik, én már tíz éve felhagytam az egészszel. Nem csinálom. Itt van a fiam, aki már nyolc elmúlt és a férjem, akivel kilenc éve vagyunk együtt. Öt éve el is vett, hivatalosan. Pedig nem akartam férjhez menni. Már egyszer elég volt. Az is talán két évig tartott. Jól átvért. Akkor kerültem bele abba az életbe - mérgelődne, ha nem jutna más az eszébe és mosolyogva, ne javítaná ki magát.

- Na, na, Szilvi. Már előtte sem voltál a megtestesült angyal!

Odébb löki a levelet, ami ugyan nem volt útjában, de ideges tőle, ha látja.

- Mit érdekel engem, hogy lebuktak azok a szemetek. Engem nagy nehezen elengedtek. Akkor mikor egy ideig üldöztek, és segítséget kértem, úgy beszéltek velem a rendőrségen, mintha én lettem volna az, akit el kell kapniuk. Ki is szálltam az egészsből. Most már nem érdekel. Én nem csinálom, és már tíz éve fel is hagytam vele. Hogy azok folytatták? Hát persze. Mindenki tudta róluk, hogy miből élnek. Akkor most min csodálkoznak - csapja bele mérgesen a felszeletel krumplit a lábasa.

- Engem aztán hiába kérdezzetnek. Nem tudok semmit, nem em-

lékszem semmire, és nem is ismerem őket. Most aztán tíz év után előszedték az akkori feljelentésemet. Jókor. Még jó, hogy nem vártak velem még vagy ötven évet. Akkor már olyan öreg banya leszek, hogy lehet, boldogan emlékeznék. Most nem. Hagyjanak engem békén. Van egy csodaszép fiam, aki ugyan nem szeret tanulni, de lehet, későn érő típus, mint az édesanyja.

- Sicc, menj ki azonnal - szól rá a nagy testű cicára, aki próbált besettenkedni a nyitott ajtón át. - Ezt is meg kellene csináltatni - lép a faajtóhoz, és löki egy kicsit beljebb a tokba. - Már kiskoromban is ugyanez volt itt - jut eszébe.

- Apám ült az előlépcsőn. Jól be volt rúgva. A világát sem tudta. Én pedig a szőlők között szaladgáltam. Hány éves is lehettem - töri a fejét - talán öt, vagy hat? Talán kevesebb - támaszkodik meg a tűzhely oldalának. Elvettem a borosüvegét, és azzal szaladtam be a szőlő közé. Akkor még megvolt mind a négy sor. Már csak kettő van. Ideges lett az apám. Anyám nyugtatta, és nyomkodta vissza a lépcsőre, mikor felugrott, és támolyogva utánam eredt. De azért közben lehúzott két pofont anyámnak.

- Na, engem aztán nem kapsz el - kiabáltam, és előtte csorgattam ki a bort az üvegből az ágyások közé. Vérben úszott a szeme. Én pedig nevettem rajta. Nem csoda, hiszen ide-oda dülöngélt. Sokszor elvágódott és akkor felsebezte a karját, a lábát a szőlőkaró. Egy óra hosszat is kergetett, de nem ért utol. Végül sebekkel borítva bement az udvari kisházba, és újabb bort hozott ki. Azt már nem mertem ellopni tőle. Késő este is még kint voltam az udvaron, mert ő ott ült az előlépcsőn. Anyám már nem mert hozzászólni. Tudta, akkor ő kap.

Már nagyon késő volt, mikor felébredtem az szőlősorok között, mert közben a várakozástól elfáradtam, és elaludtam. Elfelejtettem a délutáni történetet és bejöttem. Itt a konyhában az asztalnál ült apám - emlékszik vissza, és néz a konyhaasztal felé.

- Majdnem ugyanolyan, mint az akkori asztal - döbben rá -, ki fogom dobni innen - dönti el. - Ott ült az a szemét - beszél meg magával, és szemével a fal felőli sarokra villant.

Képes volt késő éjszakáig várni rám, csak azért, hogy megverjen. Jól elvert. Szíjjal. Anyám is kapott, mikor már nem győzte hallgatni a jajgatásomat, és kijött a szobából. Nem volt jó ember, még ha az apám is volt. Már meghalt.

- Nem is emlékszem pontosan, mikor költöztek innen el - töri a fejét és a gáztűzhely lángszabályozó gombját babrálja.

Majd otthagyja, és bemegy a fürdőszobába. Beáll a tükör elé. Megnyomkodja az arcát mindkét oldalon, majd megfésülködik. Körbenéz. Minden alkalommal megteszi ezt, ha belép ebbe a helységbe. Jó érzés, büszkeség tölti el a látványtól. Tavaly csináltatták meg a fürdőszobát. Sarokkád és fürdőszobaszekrény is van benne. Na meg egy jó nagy tükör. Igaz, most nem azt a szép fiatal nőt mutatja, ha eléje áll, mint ami akkor volt, amikor dolgozott nekik, de már ez nem érinti meg. Férfjének tetszik, szereti a pocakját. Szemlátomást ügyet sem vet természetes hasára, a nem kisebb fenekére, és az alig lemaradó kebleire. Az arca viszont sok mindent elárul.

Ő is elkalandozik időnként, ha szembenéz a tükörrel. Egyszer beszélt erről Péterrel, de nem értette, mit akart neki mondani. Pedig egyszerű szavakkal fejezte ki magát:

- Péter - kezdte -, mit veszel észre az arcomon?
- Én? - nézett fel a számítógép mögül.
- Te, te, hát ki más! De az igazat mond!
- Semmit - válaszolta egy rövid szemlélődés után.
- Tényleg?
- Mondtam, semmi különöset - bizonygatta.
- Akkor jó - hagyta rá, és elgondolkozott.

Mert ő ahányszor látja magát a tükörben, az egész eddigi élete néz vissza rá. Gyermeckora, mikor nagyon utálta az apját, amiért ivott, aztán később az anyjától is viszolyogni kezdett, mert ő is rászokott.

- Azt gondolta a bolond, hogyha vele iszik vagy megissza előle, akkor leszokik - mondja ki majdnem hangosan, amint ismét meglátja saját szemében a múltat.

Nem így történt. Mind a ketten alkoholisták lettek. Ha volt olyan nap, hogy kimaradt és nem csörgött, vagy koccant az üveg, amint a pohárhoz ütődött, akkor biztosan jött valaki és azzal kezdtek inni.

- Pedig az apám jó műszerész volt - jut eszébe, és kijön a fürdőszobából.

Kitárja az udvari ajtót, és valamilyen belső kényszerből kilépve az előlépcsőre, megnézi az udvar hátulján lévő kicsi épületet, ami-ben a műhely volt. Most a nagy kutya használja. Van az ajtaja előtt egy drótfonatos kerítéssel leválasztott rész, oda van bezárva nap-palra. Igazi fogós, házörző eb.

- Kell is ide, bár az utóbbi időben, amióta a rendőrök elkapták a rohadékokat, azóta nem kellett még nagyon megugatniuk senkit sem - mondta éppen az egyik nap a férjének. - Nem szabad összeen-

gedni a kicsi fehér ölelbel, mert képes rá, és egy harapással megöli.

Csak egyedül ő nem fél ettől a nála is nagyobb keveréktől. Kiskorától neveli.

- Valaki kidobta, és úgy találtam innen nem messze az árokban - mondta a pletykás szomszéd asszonynak, mikor kérdezte tőle, honnan van ez a vérmes kutya. - El is kotródta a háztól azok a szemetek, mikor egyszer csak a semmiből előjöttek és fenyegetni kezdték - emlékezik vissza, amint a drótkerítés felé néz, ami mögött a Bogár ugat és ugrál.

- Jól van, maradj már nyugton, most nem foglalkozok veled - szól rá.

A nagy fekete állat megérti, és leülve figyel a gazdája felé.

- Gyere vissza, Szilvi, dolgozni, mert az álladtól a hajad végig hasítalak - kiabálták be a kapuból - jut eszébe.

- Én meg elengedem a kutyát - válaszolta, és kinyitotta az elválasztó kerítés ajtaját. - Fogd, Bogár - szólt a hozzá nőtt állatnak.

Az pedig úgy nekirontott a külső kapunak, hogy a három rohadék, mert ő csak így nevezi őket, úgy slisszolt el, és ugrott be a kocsijába, hogy majd kitörték a lábukat. A gondolatra nem csak mosolyog, de kicsit nevetni is kezd. Bemegy a konyhába. Leszel a kerek cipőből egy szelet kenyeret. Megkeni vajjal.

- Na, itt van, te, te jó kutya - mondja a drótfonatos kerítés mellett, és beadja az ennivalót a fekete állatnak. - Ha tudná az apám, hogy a műhelyből mi lett, biztosan infarktust kapna - nézi az igen csak elhasznált nyitva is lógó ajtót, ami mögé Bogár kuckolt be.

- Pedig annak idején sokan jártak ide. Ezt, meg azt javította meg az apja, na meg ittak. A rendőrökkel is jóban volt. Azoknak is megcsinált ezt meg azt, aztán együtt ittak.

Gondolatai a régmúlton járnak, ezért nem veszi észre a szomszédasszonyt, aki már azt lesi, miként tudna szóba elegyedni vele.

- Szilvi, Szilvi - hallja a nevét ismételve.

- Most nem érek rá - üti el a próbálkozást, és besiet a konyhába.

Villával megbökdösi a krumplit, ami lassan fő a lábasban.

- Ez mindjárt jó lesz - állapítja meg.

A gondolatai még mindig az udvari kicsi épület által előhozott múltban járnak.

- A pia az oka mindennek - állapítja meg. - Ha nem isznak, akkor talán el sem szököm. Alig voltam tizenhat éves. Nem is kerestek. Azt sem tudták merre vagyok. Pedig először mint egy

fiatal lány, egyrészt normálisan akartam élni, másrészt pedig bizonyítani. De mit is? Ezeknek? Nagyon sokat dolgoztam akkoriban. Nappal egy kórházban güriztem, éjjel pedig pultos voltam. Meg sem kérdezték hol alszom, hogyan kerültem oda. Felvettek, aztán kész. Az egyik helyen papírral, de kevés időre, a másikon pedig minden hercehurca nélkül. Jó barátnőmnek gondoltam, Amandát. Hiszen ő fogadott be. Később jöttem rá, nem volt véletlen az állandó csábítása.

- Gyere, lépj le! Minek jársz középiskolába? Úgysem érdekel téged. Otthon pedig a szüleid, meg a pia. Nem is tudom, hogyan bírod! Én már régen otthagytam volna az egészet - mondogatta, ahányszor hazajött a nagyvárosból.

Végül elindultam. Elsőszer élveztem. Főleg, mikor megkaptam a fizetésemet, és lett egy csomó pénzem. Még haza is küldtem, pedig nem érdemelték meg. Aztán az Amanda fiúja kikezdett velem. Jó fej volt. Szerettem, ha velünk van. Olyankor minden egyszerű és biztonságos volt. Ha a pultnál valaki szemtelenkedett velem, vagy nem akart fizetni, csak megemlítettem a Tetkós Pityu nevét, a fazon azonnal perkált, vagy úgy nézett rám, mint egy hímes tojásra.

Később aztán azt vettem észre, tetszem neki. Most már tudom, csak beképzelt. De akkor nagyon kellemetlenül éreztem magam. Hiszen a barátnőm hapsija volt. Mikor aztán először lefeküdtem vele, akkor megmondtam Amandának.

- Jaj, te buta - nyugtatott meg -, mi csak barátok vagyunk. Ha szereted, akkor a tied - mondta.

Boldog voltam. Nagyon boldog. Sokat dolgoztam a söntésben, na meg a kórházban és volt egy erős, mindenki által félt és tisztelt szerelmem. Egyedül az nem tetszett, hogy előfordult néha, ha műszakkimaradásom volt, és korábban mentem haza, akkor furcsa helyzetben találtam őket. De mind a ketten szeretettel voltak irányomban, így elhessegettem a rossz gondolataimat.

Még akkor is, amikor Amanda szétvert arccal várt az egyik este, és kérdésekre azt bizonygatta, elesett. Később a Tetkós Pityu hangját hallottam a telefonból, mikor beszéltek egymással. Azt kiabálta, legközelebb többet kapsz, te kurva. Nem akartam rosszra gondolni, ezért megbeszéltem magammal, hogy nem jól értettem. Kár volt. Persze lehet, akkor már ügyis késő lett volna.

Nemsokára én is az utcán voltam. Persze előtte elvett feleségül. Biztosan szeretett. Nem úgy, mint a többit. Mást soha nem vett volna el. Ettől persze nem lett jobb sorom, csak nekem még erősebb

volt a kötelékem. Én minden forintot, illetve pénzt leadtam neki, hiszen a férjem volt, nem a futtatóm. Sokan valutában fizettek. Egy fillérem sem volt, soha. Ha kértem, akkor időnként adott, de ez ritkán fordult elő. Utálta, ha szóbahoztam a pénzt. Így elhatároztam, majd én szerzek magamnak. Így aztán egyszerűen megloptam. De amikor rájött, akkor én is kaptam, mint annak idején Amanda.

A barátnőmmel megromlott a kapcsolatom. Megharagudtam rá. Pedig eleinte, mikor átengedte a Tetkós Pityut, úgy szerettem, mintha a testvérem lett volna. Hiszen ilyent csak azzal tesz az ember, akit nagyon szeret. Láta rajtam, hogy szerelmes vagyok, és odaadta a hapsiját – gondoltam akkor.

Milyen kis buta, hiszékeny, naiv lány voltam! Akkortájt kicsit ittam is. Ha volt bennem két-három pohárral, akkor minden egyszerűbbnek látszott. Nem foglalkoztam a jövővel. Csak a ma, a jelen volt az érdekes. Jöjjenek a hapsik, élvezzenek el jó gyorsan, és persze mindenkinek előttr fizessenek. Aztán – ízesíti és rántja be közbe a krumplifőzeléket, majd rágyújt egy következő cigarettára – elváltunk. Ő adta be. Az egyik ügyvéd haverja csinálta. Nem kellett mennem sehová, csak a papírt kaptam meg.

Akkor már tudtam, el fog adni. Így is volt. Mindenki beszélte, sokat veszített a kártyán, és mi nem tudtunk annyit keresni, hogy a tartozást törleszteni tudja. Csak az Amandát tartotta meg. Meg is érdemlik egymást – gondoltam, mikor értem jöttek.

Egy Balaton mellett működő társaság vett meg. Itt egy kicsit jobb volt, mert nem kellett minden pénzt leadni, csak nyolcvan százalékot. Húszat megtarthatunk. A főnök és haverjai persze azonnal nekem estek.

– Mondtam, hogy fizessetek, baszd meg! Ingyen nem kúrtok!

Be voltam nagyon gőzölve. Nem elég, hogy eladott a szemét, de még ráadásul ezeknek a bűdös férgeknek. De rendesek voltak. Láták, mennyire ki vagyok akadva. Nem vertek meg.

Másnap viszont mind a négyen megkeféltek. Nem fizettek, hiszen az övük voltam, de nem is voltak durvák. A Balaton mellett aztán találkoztam olyan aberrált német, meg holland hapsikkal, akiknek orvoshoz kellett volna menniük, nem kurvához.

– Fújj! Az idioták – rázza meg magát az emlékek hatására.

Letekeri a gázt a lábas alatt.

– Na, ez is elkészült – mondja hangosan.

Ránéz az konyha falán a szobaajtó felett lógó kvarcórára.

– Hol lehet ez a gyerek – lép ki az udvarra.

Lassan, nézelődve megy a kapuhoz. Egy percig figyeli az iskola felé vezető utat, majd visszatér. Szirénázó mentőautó tűnik fel. Felveri az utca álmosító hangulatát.

- Kár, hogy nem tanultam - jut eszébe. - Pedig jó nyelvérzékem van. A feltörekvő emlékek hatására ismét mosolyogni kezd.

- Mikor Németországba vittek dolgozni, alig egy fél vagy egy év alatt, már nem is tudom pontosan, de egészen jól megtanultam a nyelvet. A hülyék, azt sem tudták, mit beszélek, mikor azt gondolták, eladnak, és engem vittek tolmácsnak. Milyen lúzerek voltak, apám!

- Én aztán nem megyek ismét másokhoz - határozta el, és anynyi pénzt kértem magamért és úgy beszéltem a szláv, de németül tudó suttyókkal, hogy a végén legyintettek.

- Mondd meg a gazdádnak, hogy jobban teszi, ha kézen fog beneteket, és elhúztok innen. Lehet azonnal is, de legkésőbb pénteken már nem akarunk itt látni benneteket - mondták.

Na, ezt pontosan fordítottam. Ezek persze mutatták volna előtünk, hogy milyen nagyok, és kiabáltak, meg fenyegetőztek, de már csak akkor, mikor hazaértünk. Addig igen csendben voltak.

Megfogja közben a félretett levelet, és kinyitja a borítékot. Elkezdi olvasni. Immár sokadszorra teszi ezt, de most már az idézés szó után visszacsomagolja.

- Nem érdekelnek, és kész. Elmegyek, vagy éppen beteget jelentek - jön az ötlet.

De mindegy. Ezekről úgysem lehet megszabadulni. Állítom, ezek rosszabbak a szemét kigyúrt állatoknál.

Azért Péter nagyon rendes. Ismeri a múltam egy részét. Mindent azért nem mondhattam el neki. Egyszer véget kellett vetni ennek az egésznek. Közben újabb cigarettát vesz ki a dobozából.

- Milánnak angol órája van, azért késik - jut eszébe.

Én mikor kivitt magával a Fred, az amerikai srác, Amerikába, két hónap múlva már egészen jól gajdoltam angolul. Azt hittem akkor, hogy szerelmes vagyok. De addigra már megtanított a Tetkós Pityu, nem minden az, aminek látod. Élveztem Amerikát. Az első hónap után Fred azt kérte, legyek rendes az egyik ügyfelével, mert akkor ő kapja meg a megbízást. Belsőépítész, vagy mi a fene volt. Én ugyan terveket nem láttam tőle, de azt mondta, az.

- Hogyan legyek rendes - kérdeztem -, hiszen mikor találkoztunk, akkor is barátságosan viselkedtem.

- Tudod te azt jól - mondta -, nem probléma, igaz?

- Nem az, nem - vágta rá, de egyúttal azt is közöltem, én nem kurvának jöttem ide. - Ha erre akarsz használni, azt nem - mondtam.

Másnap lefeküdtem a hapsival. Idős úriember volt. Nem tudom ki érezte magát kellemetlenebbül, ő vagy én, de megcsináltam. Úgy voltam vele, ezzel tartozom. De többel nem.

- Nézd, Fred - mondtam neki aznap este -, lefeküdtem a partnereiddel, és ezzel kvittek vagyunk. Én most elmegyek. Ne is keress, mert akkor feljelentelek. Elmondom, hogy rábírtál, fenyegettél, megvertél, és ezért feküdtem le ezzel az emberrel.

Összepakoltam a dolgaimat, és egy fél óra múlva már kint voltam a taxiban. Közben megismerkedtem egy kinti magyar lánnyal, aki bébiszitterként dolgozott. Nála húztam meg magam. Kipróbáltam ezt meg azt, de én annyira magyar vagyok, hogy nem tudtam megmaradni. A végén már állandóan könnyeztem, ha csak erre a szar házra gondoltam. Még az alkoholista apám és anyám is hiányoztak.

- Most meg mi van velem - hallja a hangját, amint hangosan teszi fel magának a kérdést.

A konyhában csak ő van. A csendet megtörő mondattól visszazökken a jelenbe.

- Nem vagyok én normális - suttozja, aztán tányért vesz elő a szekrényből, és leteszi az asztalra. Csak egyet, a Milánnak.

- Ez az egész a dög levéltől van - jön rá, miközben érzi a rátörő elfelejteni való emlékek még inkább bekéretőznének a családi melegséget adó házba.

Megpróbálja elhessegetni a belső látványt, de nehezen megy. Hiába. Itt ebben a házban nőtt fel, már ameddig együtt maradt az alkoholista szülőkkel. Hiába adtak meg neki mindent, ha éppen olyan hangulatuk volt - engedi be a múltat a nyitott ajtón.

Neki is volt papagája. Gyurikának hívták. Elhatározta, megtanítja beszélni. Fél éjszakákat ismételtette neki a nevét, miközben le volt takarva a kalitka, mígnem az apja, aki éppen akkor ismét részeg volt, meg nem unta. Kivitte éjszaka az udvarra a kalitkát, és kikergette a madarat a helyéről. Másnap még látta a cseresznyefán gubbasztani, de a papagájának nem akarózott visszajönni.

- Lehet, egyébként is megszökött volna, mint én - jut eszébe, és most már felhőtlenül nevet magán.

A sarokban lévő székéről felveszi férje odadobott itthoni ruháit. Összehajtogatja.

- Rendes ember - mosolyog a lelke, amint rágondol.

Bevállalt. Szeret. Pedig nem úgy indult. Ő is csak egy menetet akart, mert hallott ezt-azt, amikor aztán végleg hazajöttem.

- Hogy kiosztottam - nyalja meg önkéntelenül önelégülten az ajkát. Egy hétig bírta. Aztán újra eljött, és bocsánatot kért.

- Nézd, Péter - mondtam neki - lehet, mondtak neked rólam mindenfélét, de tudd meg, hogy volt, ami volt, én azzal már nem akarok foglalkozni, sőt gondolatom sincs róla. Tudom, mit szeretnél. Ha úgy érzem, akkor nekem sincs kifogásom ellene. De nem vagyok kurva! Ezt jó tudnod! Ha megszeretlek, bármi lehetséges, de addig még igyekezned kell, mert még korán sincs úgy, mint gondolnád. És még egy jó tanács! Soha ne erőszakoskodj velem. Mert ha egyszer is azt tapasztalom, akkor lehet, börtönbe jutok, mert olyat teszek veled, hogy... - a Kicsim nagyon megijedt beszédem hallatán.

A Kicsim nevet adtam neki a sajátján kívül, mert ugyanolyan magas, mint én vagyok és olyan helyes kisiús arca van. De nem ment el. Maradt. Na, nem úgy, hanem olyan udvarlósan.

Ahogy visszaemlékszik, most már csak azért nem hahotázik teljes hangerővel, mert egyedül van. De a nevetés visszatartása miatt könnyes lesz a szeme. Papír zsebkendőt vesz ki a zsebéből, és azzal itatja fel a könnycseppeket, és törli meg az orrát.

Nem mert hozzám nyúlni. Már azt gondoltam buzi, mert akármit tettem, nem csinált semmit.

- Te beteg vagy, Péter? - kérdeztem rá végül, mikor egy óráig tartó csókolózás és smacizás után, felállt, és öltözni kezdett, hogy most ő elmegy.

Akkor már egyedül éltem ebben a házban.

- Én nem. Miért kérded, Szilvi? - kérdezett vissza azzal az enni-valóan kisiús ábrázatával.

- Miért, miért? Hát én kérjelek meg, hogy feküdj már le velem - mondtam neki.

Úgy voltam vele, derüljön már ki időben, ha netán buzi. Ne töltsük itt az időnket egymással, közben meg múlnak az évek, és én gyereket szeretnék. Bár manapság már negyven körül is lehet szülni, de azt én nem tartom egészségesnek. Mármint a gyermek részéről, de az már más kérdés.

- Hogyan is jutottam ide - akad meg egy pillanatra és gondolkozik el. - Ja, a Péter.

- Hát lehet? - nézett rám ártatlan szemekkel.

- Hát persze, ha szeretsz, te buta - biztattam.

- Nem is tudom, milyen az, amikor szeret az ember valakit. Mert én még nem voltam szerelmes - magyarázta -, és nem volna jó, ha kiderülne, nem is szerelem volt, mert akkor ki tudja, mit teszel velem. Nem is magamat féltém, hanem azt semmiképpen nem tudnám elviselni, hogy börtönbe juss - fejezte be.

- Hát ez az, Kicsim - kiáltottam fel.

Azt hiszem, akkor ott voltam először boldog az életemben. Aztán akkor, mikor megszületett Milán. És most is, csak ez a dög levél ne lenne itt előttem - szólnak a monológok a gondolatok kifürkészhetetlen útjain.

Felveszi a cigarettás dobozt.

- Erről is le kellene szokni - szólítja fel magát, de nem gondolja komolyan. Már többször eszébe jutott, de aztán elveti mindig azazal, hogy valamiben meg kell halni.

- De addig mindenképpen élnem kell, míg Milánnak szüksége van rám. Én nem leszek olyan, mint anyám és apám. Ki kellene mennem a temetőbe is. Születésnapja volt az apámnak - jut az eszébe. - Anyám úgysem jár ki. Annak csak az a fontos, hogy legyen a napi piája. Még jó, hogy messze lakik. Már az a ház sem az övé, amiben él. Gyorsan elment az öröksége. De szerencséje van, mert az ügyvéd rárakatta a haszonélvezetét, így aztán kirakni nem tudják. De inkább nekem van szerencsém. Még a végén képes lett volna ideállítani. Na, még csak az kellett volna! Együtt élni vele? Soha! Na, már jöhetne a Milán. Lassan nekem is készülődniem kell a műszakba. Ma éjszakás vagyok. Jön és visz a busz - áll a nyelve hegyén ez a furcsa mondat - majd megfordítva mondja: Jön a busz és visz. Visz dolgozni.

Csengő hangja hasít bele a csendbe.

- Nem vittél kulcsot, kisfiam - lép ki a házból, és szól az előlépcsőről.

- Posta - kiabál vissza az egyenruhás, oldalán a jellegzetes nagy táskával. - Itt írja alá - mutatja.

Levelet tart Szilvi a kezében. Nézi a feladót.

- Rendőrség - olvassa. - Ez ugyanaz, mint amit ide tettem félre - fedezi fel a hasonlóságot. - Talán azt gondolják, nem kaptam meg az előzőt? Hiszen azt is aláírtam - gőzködödi magát.

Idegesen nyitja ki.

- Miért nem hagyják már békén - kérdezi századszor is, és gyöngyözni kezd a homloka.

Elolvassa a levélben írtakat. Aztán szótlánul leteszi a másik mellé. Kimegy a ház elé. Most már rá is gyújt. Nagyon szív a cigaretából. A füst mintha nem szeretne elszakadni tőle, beburkolja az egész felsőtestét. Most ő ezzel nem foglalkozik. A kapu felé néz. A szemével nem az udvart látja, ami szépen fel van söpörve, és nem is a zöldre mázolt vaskaput, hanem a jövőt. A fiát, aki majd biztosan egyetemet végez, talán ügyvéd lesz, és a férjét, akivel boldogan tervezik a következő évi nyaralásukat. Hirtelen feltámad egy szellő és a huzat kirepíti a tűzhely mellé letett kinyitott boríték tartalmát. A lába előtt landol. Lenéz rá. Innen is jól olvasható. Elnézést kérnek a meghallgatásra behívás miatt, és további minden jót kívánnak. A százados asszony írta alá, akivel telefonon beszéltem. Megmondtam neki:

- Nem tagadom, de nem gondolok rá.

Megértette.

- Rendes nő - fogalmazódik meg benne.

- Anya - csapódik a kapu -, angol volt, azért késtem.

33. A nagypapa

A piskótatésztát kavarja a háztartási robotgéppel egy nagy fehér gránitfeliratú tálban. A meggyet már előzőleg kimagozta, megtisztította. Virágos, színes kötény van elé kötve. Miközben a gép bűgva veri habosra a már most jó illatú világossárga tésztát, a rövid levélben írtakon gondolkodik.

Meggyes lepényt süt az unokáinak. Szeretik ezt a süteményt, na meg egyébként is most van szezonja a piskótatésztás édeségnek. Palira gondol, aki az első nagy szerelme volt. Már nagyon régen jutott az eszébe.

Elválásuk után egy jó ideig nem volt ez így. Reggel, mikor felébredt a Karcsi mellett, előfordult, hogy hirtelen a Palit kereste. Még szerencse, hogy nem hangosan, csak úgy magában.

Ő mindig csendes lány volt. A szülei is azt gondolták róla, biztosan sokáig marad férj nélkül, hiszen mulyának is hitték, de nem így történt. Mikor meglátta az izmos, jó kiállású fiút a szomszédban dolgozni, azonnal beleesett. A munka nem sokáig tartott, de addig mindenképpen, míg meg nem ismerkedtek, és fél éjszakákat nem sétáltak, csókolóztak. Az esküvő is gyorsan eljött, majd a gyerekek – mosolyogja el magát az emlékek hatására.

– Kár ezen törnöm a fejemet, majd megbeszélem Karcsival, mi legyen – keményedik be az arca. – Végül is ő a férjem és a gyerekeknek az apja – zárja le a gondolatsort, és önti bele a folyékony tésztát a tepsibe.

Kezébe veszi a zománcozott, keskeny szélű edényt és megveregeti, jobbra-balra megbillenti. A sárgás, sűrű anyag lassú mozgással tölti ki a tepsi sarkait.

– Mikor fiatalházasok voltunk, akkor a Pali kivette a kezemből, és ő ütögette – jut az eszébe –, de régen volt, talán igaz sem volt – zárja le ismét magában a feltörő emléket. – Mindenáron házat akart – jön elő ismét benne.

Nem tud szabadulni a levél által előtörő gondolatoktól.

– Sokat dolgozott, míg el nem készült velem. Én egy kis naiv lány, majd asszony voltam. Mennyire felnéztem rá. Milyen okosnak,

erősnek, és ráadásul jóképűnek láttam. Ha azt mondta volna, hogy most azonnal elugrik a Holdra, akkor talán neki még azt is elhittem volna. Ha nem kerülök új munkahelyre és nem ismerem meg a Karcsit, akkor... Dehogy, akkor sem éltem volna le mellette az életemet. Nem kellett volna annyira korán férjhez mennem – szórja rá a meggyet a tésztára –, igen, de a két gyermek,... Na mindegy, hülyeség ezen törni a fejemet. Majd megbeszéljük, mi legyen a kérésével. Ha egyáltalán elmondom – jut egy új gondolat az eszébe. – Eddig is elvultunk így, most minek ezen változtatni. Nem vagyok én oka semminek. Minek hitette el magáról, hogy nincs nála szuperebb férfi. Miért gondolta, hogy a házzal, meg a gyerekekkel örökre magához tud láncolni és ezért én bármit eltűrök? Ha ivott, csúnyán viselkedett. Nagyon kiábrándítóan. Ő azt mondja, akkor kezdett inni, mikor előjött a Karcsi, de szerintem nem lett volna senki, ha ő nem kezdi el azt a kiszámíthatatlan ivós életet. Ki tudná már megmondani, mi volt előbb? Végül is mindegy. Az eredmény látható. Mi szépen felneveltük a két gyermeket. Az egyik már megnősült és ott is van kettő kicsi, a másik pedig már régebben férjhez ment. Ott egy szép nagylány van. És mi lett Palival? Szociális szálláson él. Nincs semmije. Csak, ami rajta van. Tolókocsival közlekedik, mert lerokkantosították. Ez, azért nagy különbség! Mire jutottam volna a két gyerekekkel mellette. Na persze, erre ő azt mondaná, ha együtt maradunk, akkor nem történik ez velem. Lehet. Vagy éppen az ellenkezője. Én és a két gyerek is az ő sorsára jutottunk volna – keményíti meg magát, és a mázas fakanalat mérgesen dobja bele a mosogatóba.

– Mi a fenének töröm ezen a fejemet. Már megint csak a problémát okozza nekem ez az ember. Így volt ez, a hét év alatt, amit együtt éltünk. És még utána is egy ideig, míg látogatásra vitte a gyerekeinket. Később már nem, mert nem adtam oda neki őket. Még jó. Egy részeges, kiszámíthatatlan embernek? – nyitja le a sütő ajtaját, és teszi bele a meggyes lepényt az előmelegített helyre.

– Azt mondja, akkor kezdett el nagyon inni, mikor összeköltöztem a Karcsival. Nem tudom. Most már nem is emlékszem rá, hogy mi volt. Szerelmes lettem a Karcsiba. Úgy, mint előtte a Paliba, de azt gondolom, jobban. Okos, intelligens férfi volt és nem azonnal, mint a férjembe, hanem szép lassan, de annyira beleszerettem, hogy életem legnagyobb boldogsága akkor az volt, amikor éreztem, ő is szeret engem. A gyerekeket is elfogadta. Sőt jobban bánt velük, mint a tulajdon apjuk. Már ha látta őket. Már mint a Pali.

Ági és Palika először bizalmatlanok voltak a Karcsival, de aztán mire megszoktuk volna a fenntartásukat, addigra apjukként néztek rá. Lehet, nem kellett volna ezt erőltetnem. De mindenképpen egy kerek családot szerettem volna, amiben ott van a lányom és a fiam a szerelmemmel, Karcsival. Végül sikerült megvalósítanom az álmom. Többet voltam boldog, mint nem, akkor meg mit töröm a fejem ennek az embernek a levelén? – teszi fel magának a kérdést, de most sem tud rá válaszolni.

– Szegény apám és édesanyám. Nagyon rosszul esett nekik, miikor nem engedte, hogy nálunk mossanak. Apámat még az udvarról is kikiabálta, amikor átjött és kérdőre vonta, mert elküldte az édesanyámat. Ki gondolta, hogy hazajön. Anyám meg ott mosott a fürdőszobánkban. Hát, igen, akkor már érezte a távolodásomat, na meg hallhatott is ezt, meg azt, és rátört a féltékenység. Ellenőrzött, ahol tudott. A szüleim is megkapták tőle. Nem kellett volna annyira durván elbánnia velük. Nem is mondom meg nekik a levelet. Úgyis ritkán járnak ide. A Karcsit annyira tisztelik, de az is lehet, kicsit félnek tőle, hogy évente kétszer, ha jönnek. Inkább mi megyünk. Ez most azért jobb, mint akkor régen a mi házunkban, ahol ők is, meg a testvéreim is kulccsal jártak be, amikor csak akartak. De fiatal voltam és a gyerekek is kicsik voltak. Jó volt ez. Milyen sokszor segítettek, amikor a Pali nem ért rá. Bár ő úgy mondta, hogy sokat dolgozott otthon is, de én már a válópernél nem emlékeztem rá pontosan. Na meg, mindenképpen a Karcsival szerettem volna élni, akkor már ő volt a gyerekeken kívül a legfontosabb számomra.

Odamegy a mosogatóhoz és mosogatószert nyom a szivacsra, majd a felgyült edényekre megnyitja a melegvizet.

– A minap is amikor elmentünk mellette kocsival, szép tisztának tűnt az ing, ami rajta volt – jön vissza a gondolataiba az első férje –, azért jól tönkre van menve – állapítja meg magában. – Már inkább sajnálom, mint haragszom rá. Biztosan neki is megvan a saját igaza, de ez már az ő baja. Nekem itt volt a két gyerek, akik az életemnél is fontosabbak, na meg Karcsi, akinél jobbat el sem tud képzelni az ember. Most is dolgozik. Magas beosztásban volt mindig. Jó, nem miniszter, vagy polgármester, vagy ilyesmi, de vezető. Van neki még most is hat beosztottja, akik nem csak nagyon szeretik, de fel is néznek rá. Mindent megadott nekünk. Még most is, amikor már nincsenek itthon a gyerekek, mindig kedveskedik nekik valamivel. Nem csoda, hogy irigykednek rám. Ez már akkor

is így volt, amikor kitudódott a szerelmünk. Ez a szegény Pali nem akart belenyugodni. Azért akkor az egyszer rendes volt. Nem szakította el a gyerekeket egymástól. Pedig a bíróság az egyiket nála helyezte volna el. Már még bele is izzadtam ebbe a gondolatba – fut át rajta, és a kötény zsebéből zsebkendőt vesz ki, amivel megtörli a homlokát, majd a hónalját.

– Rossz rágondolni, mi lett volna – próbálja elhessegetni a rossz gondolatot. – Most pedig ez a levél. Végül is neki is van valami igaza, de minek most mindent felkavarni? Ki tudja, milyen következményei lehetnek? Hogyan lehet ezt megmagyarázni a gyerekeknek? Tényleg, ez az Ági és a Palika asztala. Hogyan tudnék én ebbe beleavatkozni? – kérdezi magától és olyan erővel dörzsöli a gránitfeliratú tálat, mintha ő tehetne valamiről.

– Nem volt más választásom. A szüleim is megmondták, ezzel az emberrel nem szabad egy napot sem együtt élni tovább. A Karcsi egyébként is főnök volt. Édesapám úgy beszélt velem, mintha egy nagyhatalmú ember lett volna az én szerelmem. Mennyire büszkén mentem mellette a város főterén. Még most is végigfut rajtam jó érzés, ha rá gondolok. Most már egy kicsit más. A középiskolát is még akkor végeztem el. Igaz a Pali mellett kezdtem el, de a Karcsi vett rá, hogy iratkozzak be. Az esti tanítás után sokat sétáltunk, csókolóztunk, majd szerelmeskedtünk. Nyugodt voltam, hiszen Pali ott-hon volt a gyerekekkel. Nem csak emiatt, de valahogy a Karcsival minden más volt, mint a Palival. Pedig ő volt az első. Lehet azért, ki tudja? Már régen volt, talán igaz sem volt. Ezt is szememre vetette, mikor elváltunk. Az ő szemszögéből talán lehetett is egy kicsi igaza, de az enyémből nem. Szerettem a Palit. Miért viselkedett úgy, hogy ez az érzés elmúlt bennem? Kis tudatlan, tanulatlan lány voltam. Most már tudom, ha másként él velem, akkor talán mind a ketten sokra vihettük volna. Így pedig... – elégedetten hagyja abba a mély, porcelán tál dörzsölését és leöblítve teszi a mosogató mellé.

– Óbelőle nem lett semmi. Jól megjárta. De biztosan megérdemelte. Bár, amit velem tett, azt én már régen megbocsátottam. Most már egyáltalán nem foglalkozom vele. Az először furcsa volt, hogy köszönés nélkül megyünk el egymás mellett, még akkor is, amikor józan volt. De aztán ezt is megszoktam. A gyerekek sem tartják vele a kapcsolatot – most egy percre elzárja a vizet és megtámaszkodva a pult oldalának néz ki a szemben lévő ablakon az udvar felé.

- Akkor én is ezt tartottam jónak. Karcsira kezdtek úgy nézni, mint az apjukra. Jól tettem, akárhogyan is van - zárná le magában az elmélkedést, és újból folytatja a mosogatást.

A sütő felé fordul, mert megcsapja az orrát a sülő tészta illata.

- Pali is nagyon szerette ezt a süteményt - jut ismét eszébe a régi férje. - Mit szólna, ha küldenék neki - játszik el a gondolattal, de csak egy éppen szempillantásnyi időre, mert máris: - Milyen hülyeség! - csapna a homlokára már az ötletért is, de nem teszi.

- Megérdemelte. Mindenki azt kapja, ami jár neki. A Karcsi nagyon rendes ember, és még most is szeretem. Nem tudok olyant kitalálni, amit ne teljesítene - sorolja magában, és várja, hogy megbizseregjen a háta, ha rágondol.

- Igen, tényleg, rendes, megbízható. Talán nem is tudnék meglenni nélküle. Már mióta is? - töri a fejét egy kicsit.

Visszagondol az esküvőre. Nem templomban kötöttek házasságot.

- Még jó - hagyja helyben. - Palival a János atya előtt esküdtünk meg, mégsem sikerült. Nem voltunk egymáshoz valók - szögezi le. - Talán nem hozzá kellett volna először férjhez mennem - csukja vissza a sütő ajtaját, ami mögött megnézte, megszúrta a tésztát.

- Ez még nincs kész. Kell még neki vagy tíz perc - állapítja meg.

- De a két gyerek akkor hogyan lett volna? - folytatja a gondolatmenetet. - Azokat pedig mi ketten csináltuk a Palival. Az Ági és a Palika is nagyon szép gyerek volt. Most is azok, pedig már nekik is gyermekük van. De nekem, azért még mindig azok a kis gyerekek maradnak - áll meg a konyha közepén, és nézi a mosogatócsapból folyó vizet.

- Mit akarhat ezzel a levéllel? - jut eszébe a ma érkezett küldemény.

- Csak nem gondolja, hogy húsz év után jelent nekem valamit? Már legalább tizenöt éve nem is beszélünk. Jó, hallottam róla ezt meg azt. A lerokkantottságát is beszéltek. Talán sajnáltam is egy kicsit, de már annyira a múlt, mintha nem is lett volna. Ha a gyerekek nem hordanák a nevét, eszembe sem jutna - keményíti meg magát.

- Hiszen a Karcsit tekintik az apjuknak. Ami természetes. Őtőle kapták a legtöbbet. Mi lett volna belőlük, ha maradok a Pali mellett? - teszi fel a kérdést magának, de nem azért mert komolyan felmerül benne, hanem igazolásul, hogy jól döntött annak idején.

- Már olyan számomra, mint egy idegen ember - nyugtázná, de máris egy kicsit rossz érzés keríti hatalmába, amint ezt a mondatot megfogalmazza.

Szeme előtt van a fiatalságuk, amikor a Pali sietett haza, és késő este is dolgozott a házuk építésén. Alig látott valamit a sötétben, de ő csinálta. Aztán másnap elmentek az épülő házhoz és dicsekedve elismerést várva mutatta, mit tett a fél éjszaka. Ő pedig akkor úgy nézett rá, mint egy istenre. Nem látott az ő férjénél okosabb, erősebb, kitartóbb férfit az egész városban. Mennyire büszkén mondta mindenkinek, az ő házuk épül, és a férje csinálja éjt a nappal összekötve. De ez már a múlté. Talán igaz sem volt – zárná le az emlékek folyamát.

– Lehetséges, meg kellene valahogy oldani, mégis csak, azt amit kér? – gondolkozik el. – Megbeszélem a Karcsival – dönti el. – Ő okos ember, és tudja, csak őt szeretem. Majd kitalálja – veszi ki a meggyes lepényt a sütőből és bizakodó arccal vágja fel a süteményt.

Este Karcsi élvezettel eszi az unokák után megmaradt meggyest.

– Igaza van a Palinak, majd én lerendezem, drágám, a gyerekekkel. Végül is ő a kicsik nagyapja, akkor meg miért ne találkozzon az unokáinkkal, és hívják őt is nagyapának. Még szerencsénk is van a gyerekeknek, hiszen több nagyapjuk lesz, mint amire számítottak. Már ha egyáltalán érdeklő az ilyen kisgyereket ez – mondja, és beleharap a süteménybe.

Az asszony feláll az asztal mellől, odamegy a férje mögé. Átöleli. Megcsókolja a füle alját, és megcsókolja.

– Izlik a meggyes lepény, Karcsikám? – kérdezi csillogó szemmel.

A férj hümmögve egyszerre élvezi a kényeztetést és a süteményt.

34. Föl-földobott kő...

Köszönöm szépen. Szép napot Önnek, viszontlátásra – mondja az ajtóhoz közelítő vevőnek.

Talán egy pillanatra komolyan is gondolja a jókívánásokat, de aki ismeri, az látja az arcán, gondolatai máshol járnak.

– Szomorú vagyok, nagyon szomorú – válaszolja a kérdésemre, és nehezen, de elindul egy könnycsepp a kissé barázdált arcon.

Hangosan fújja az orrát. Vevő nincs. Mostanában egyébként is lényegesen kevesebben jönnek.

– Pedig azt gondolná az ember, enni azért kell, még ha nem is könnyű az élet – keresi az okát, amikor este, vagy a műszak végén elszámol a tulajdonosnak.

Persze, ha most a vevők egymásnak adnák a kilincset, akkor egy idő után lehet a kedve is jobb lenne. Legalábbis a múlt hónapban éppen ez történt. Itt a közelben építkezés kezdődött. A villamospályát javították, újították fel. Az ízes tájszólással beszélő, és számára régen hallott szavakat használó munkások már korán reggeltől életet hoztak a kisboltba. A forgalom is fontos volt, de az talán még jobban érintette a lelkét, hogy elvitték más gondjai az ő gondolatait. Mert ezek az emberek nagyon nyitottak voltak vele. Nem csak azt tudta meg, mikor mennek haza a messze vidéken lakó családjukhoz, de azt is, hogy milyen étellel szokta várni őket a feleségük. Hova készül tanulni a gyermek, és kinek született már meg az első unokája. Jó időszak volt.

Akkor is beszélt telefonon Sárával, a lányával a hétvégén. És akkor sem kevesebbet, mint most. És ugyanúgy távol volt, mint tegnap, de mégis, ha visszagondol a múlt hónapra, talán egy kicsit optimistább hangulatban teltek a napjai. Pedig most már egyre közelebb kerül a következő hónap közepe, mikor láthatja, érezheti, megölelheti. Régen voltak itthon. Akkor is nagyon készült a napra, a hétre – csaponganak a gondolatai, miközben áll a pult mögött, és várja a betérő vevőt.

A polcokon sorakozó színes dobozok és zacskók, na meg a

konzervek versenyre kelnek a hűtőszekrényekből hívogatóan kileső felvágottal, sajttal, tejjel és hasonló élelmiszerrel. De most nincs kinek. A csend veszi át a terepet. Én hallgatom.

- Tudod, sokszor eszembe jut, vajon jól neveltem-e, és most heylesen cselekszem-e, ha nem azt mondom neki, amit akkor éppen a legjobbnak tartok? Azért mondom, hogy akkor és éppen, mert mikor leteszem a telefont, akkor már boldog vagyok, hogy megálltam és elhallgattam, ami majdnem kicsúszott a számon. Majd úgyis hazajönnek a jövő hónapban. Az meg mindjárt itt van. Tudod, kint is tudják, hogy sokan vannak, akik nehezen szokták meg a távollétet. Van olyan telefonkártya vagy telefon, nem is tudom pontosan mi az, de elég az hozzá, hogy este és hétvégén nagyon olcsón, szinte ingyen lehet beszélni vele. Ez nagyon jó, de azért távolságot nem küzdi le. Jó lesz, ha kicsit itthon lesznek. Szabadságot veszek majd ki, mint a múltkor. Igaz, akkor fizetést sem kapok, de nem is érdekel. Csak a lányommal lehessek együtt. Azt nem mesélem el, milyen volt, amikor Karácsonyra megjöttek, mert elbögöm magam. És itt nem lehet. Bejön a vevő, látja, hullik a könnyem, megijed, és azonnal kifordul, vagy kérdezősködik. Nem mesélhetem el mindenkinek, hogy a lányom a Sára kiment Londonba dolgozni a barátjával!

- Na és - válaszolnék -, sok ilyen van.

- Lehet, de nekem csak egy van, a Sára. A fiam nagyon rendes velem, megérti a bánatomat. Sokat vigasztal. De neki is megvan a saját gondja. Nem is tudom, mi lenne velem, ha Gergő nem lenne a közelemben. Pedig nemrég még ő is kisleány volt. De nem emlékeztetem rá, mert nem szereti. Hiába, felnőttek. Mostanában sokat jut eszembe az, amikor iskolások voltak. A kis Sárának volt egy iskolai szerelme, a Petike. Már alsóban tetszettek egymásnak. Írogattak leveleket. De ne gondold olyanokra, mint amiket most a tévében adnak. Dehogy! Az első levelük az volt, hogy:

Kedves Peti,

Ezt a levelet írom neked.

Sára.

A kisleány pedig válaszolta, hogy:

Kedves Sára,

Én is írok neked, és megyünk az iskolába.

Peti.

Talán hetedikesek voltak, mikor már a Sára egy fejjel magasabb volt a fiúnál. Az énekkari próbán a lányom mögött állt a Peti, és az

éneklés közben megfogta Sára fenekét. Erre ő visszafordult és lekevert neki egy nagy fülest. – És mit szólt erre Petike – kérdeztem, mikor este beszámolt róla a kislányom. – Képzeld, azt mondta a bűdös kis kölyök, hogy megérte – nevet hozzá hangosan.

Vevő nyitja be az ajtót.

– De jó kedve van – mondja köszönés helyett.

– Igen, legyen Önnek is szép napja – válaszolja. – Mit segíthetek?

– Megéheztem egy túros batyura.

– Az sajnós már elfogyott, de kakaós csiga még van.

A kenyeres sarokban nézeget a szintén ötven körüli nő. Haja talán eredetileg sötét színű lehetett, mert ez látszik a szemöldökén, ami valami miatt kimaradt a festésből. Vékony műanyag zacskót húz a kezére és azzal veszi ki a tárolóból a porcukorral meghintett szemre is ízletes süteményt.

– Jó fej volt ez a Petike – piszkálom tovább a félbeszakadt beszéd fonalát.

– Igen – mondja, de nem rám figyel.

A nőt nézi, aki egykorú lehet vele. Arca most már ismét komoly, befelé forduló gondolatokról árulkodik.

– Valami baj van? – áll a pult előtt a vevő a csigájával.

– Nem, miért kérdi?

– Nem semmi, bocsánat, csak az előbb mikor bejöttem még jó hangulata volt.

– Most is az van, igaz? – fordul felém, de a kényszeredett mosoly nem téveszt meg senkit.

– Talán fia a Petike? – érdeklődik tovább a nő.

– Nem, nem, áh dehogy. A lányom régi kis barátja.

– A lányáé?

– Igen, de ő most kint él Londonban.

– Mikor ment ki?

– Most lesz nemsokára egy éve.

– Sajnálom magát.

– Igen, köszönöm. Nagyon nehéz.

– Nekem mondja? – lép hátra a sötét szemöldökű asszony. – Tulajdonképpen egyedül neveltem a két fiamat. Mindent megadtam nekik, hogy okos, felkészült, értelmiségi emberek legyenek, akik majd itt építik a hazát. A nagyobbik most kint van Angliában már három éve. Orvos. Itthon, mikor végzett, mindent megpróbáltam, hogy valahová felvegyék rezidensnek. Mindenképpen szívsebész

szeretett volna lenni. Az egész országot körbejártuk. Mindenkit megmozgattunk, de nem sikerült. Volt hely, ahol adtak volna neki havi százezret, vagy még annyit sem, és mellette majdnem ingyen ügyelet, de azt minden hétvégén. Volt olyan kórház, ahol azt mondták, talán el tudják intézni, hogy fizetség nélkül bejárjon, és ha ügyel vagy éjszakázik, azt kifizetik. Szégyen! Végigtanulta az életét. Kítűnő vizsgái voltak és nem kellett sehová. Akkor aztán azt mondta: – Anyukám! Köszönöm, amit értem tettél, de ez az ország nem az enyém. Elmegyek külföldre, és ettől kezdve engem nem érdekel semmi, csak a pénz. Ahol a pénz, ott a haza, ha egyáltalán még ismerni fogom ezt a fogalmat. – Napokon át sírtam. Kértem, könyörögtem: – Nem erre neveltek! Nem ezért tanítattalak, kisfiam! Maradj! Majd lesz valami, hiszen eddig is minden megoldódott. – Mire Anyukám? Láttad, senkinek sem kellek! Hiába fizettél utánam, hiába tanultam, míg mások buliztak. Elfoglalja a sok öreg ember a helyeket, és nem gondol senki arra, hogy mi lesz, ha hirtelen kiesnek a munkából. De ez engem már nem érdekel. Megpróbáltam. Fél évig mentem, hogy valahová rezidensnek felvegyenek. Sehol sem volt státusz. Éreztem magamon, hogy egyre lejjebb adom. Elég volt. Kérlek, ne haragudj, majd jövök és te is kijössz hozzám. Meglátod sikerülni fog. – Hát így jártam. Elkezdte a létra legalján. Volt, amikor hirtelen haza kellett jönnie, mert ellenőrzést kaptak. De most már jobb helyzetben van. Kórházban dolgozik. Nem lett szívsebész. Urológus lesz nem sokára. A felesége is orvos. Ő is kiment utána. Mind a ketten kint gyógyítanak. Rossz érzésem van, ha rájuk gondolok, meg a kis unokámra, aki két hónapos. Vajon lelkük mélyén az anyaföld szeretete valahogy megmarad, vagy hiába neveltem erre a gyermekemet, hiszen egy szempillantás alatt eltűnt belőle?

Közben hol megfogja a kilincset és nyitná az ajtót, de aztán el is ereszti, ahogy újabb kép villan be a családjáról. Kívülről másik vevő jönne be, de miután látja az ajtónál álló asszonyt, meggondolja magát, továbbmegy.

– A kisebbik ügyvéd lesz. Ő még okosabb, mint a bátyja. Nem tudom meddig fog maradni. Már nincsenek illúzióim. Hallom, sokat beszélnek a testvérével telefonon, számítógépen. Ki tudja, mi lesz ebből is. Majd a végén egyedül maradok. Tudom én, ha kicsi a gyerekek, akkor neki kell a szülőt követnie. Később aztán fordítva. Mennek én, miért is ne. Hiszen mi köt ide, ha a kisebbik is kiköltözik? De nekem itt a hazám. Ez az országom. Kezdek közel a hatvanhoz

új életet valahol az ismeretlenben, vagy maradjak itt egyedül, ahol majd senki sem nyitja rám az ajtót? Ki fogja megtanítani az unokáimat a magyar nyelvre, ki megy fel velük a Citadellára és soroltatja fel a Duna feletti hidakat, ki megy el velük a Balatonra, ki tölti beléjük az érzést, hogy büszke légy, fiam, hiszen a föld legszebb országának szülötte vagy. Ki fog velük kavicsokat dobálni a Tiszába, tanítani fára mászni a Mátrában, horgászni vele a Velencei-tavon, és még sorolhatnám tovább, napestig sem érnék a végére. Nem érti ezt meg senki, csak aki benne van – csillan meg a szeme sarkában egy könnycsepp, ami a hangjából ítélve lehet a harag a kilátástalan-ság következménye is, nem csak a fájdalomé.

All az ajtóban és miközben a kilincset szorítja az ujjával, egyenes háttal, kihívóan néz szembe a pult mögött álló asszonnyal.

– Igen, én is... – szólalna meg emez, de a nő nem engedi.

– Nemsokára beszélni kezd majd a kicsi. Érti ezt valaki? – emeli fel a hangját, ami kintről kiabálásnak hallatszik, mert a járdán az ajtó előtt már ketten álldogálnak, mint akiknek nincs semmi dolga. Biztosan hallgatóznak, mert időnként mintegy véletlenül visszafordulnak, és futólag megnézik a kilincse tapadt asszonyt.

– Mit fognak neki tanítani az óvodába. A *Csíp-csíp csókát*, meg a *Gyertek haza, libuskáimat* biztosan nem. Hova lesznek a karácsonyi mondókák, énekek. Később hol tanulja meg Petőfit? Hát kérdem én, meg lehet úgy élni az ifjúságot, hogy nem ismeri a Petőfi verseket? Aztán a hazaszeretet is, meg mindent, de a fiatal nem is tudja, mit kap az iskolától, mikor Petőfi szerelmes verseit kell tanulnia, olvasnia – nagy levegőt vesz.

Kinyitja az ajtót.

– Mindegy, ez már eldöntött – mondja, majd visszafordul –, de akkor sem nyugszom bele, és azt mondom magának, hogy ne engedje, időben emelje fel a hangját, hogy jöjjön haza, mert ha be-szippantja a pénz, vagy inkább annak a bűvölete, akkor vége.

Az ajtó hangosan csattan, mikor becsukja maga mögött a sötét szemöldökű nő, kezében a kakaós csigával. Hátra sem néz. Menése haragot és elszántságot mutat, de a szálegyenesen tartott hátán lát-szik a teher súlya, amit kénytelen hordani.

– Szegény, neki sem egyszerű ez az egész – mondja a pult mögött a bejárat felé néző asszony. – Ne haragudjon meg senki rám, de most egy kicsit könnyebben érzem magam. Tudom én, hogy nem változott attól semmi sem, hogy nem vagyok egyedül. Másnak is

kiment a gyermeke. Ő is egészen más jövőt képzelt el a fiának. Bár, tudod – fordul felém –, ő legalább – gondolom – gyógyít. De az én lányom takarít. Takarít egy szállodában. És tegnap is azt mondta este, mikor beszéltünk: – Tudod, Anyukám azt szeretem a legjobban, ha műszakban vagyok. Akkor dolgozok és kész. Ha éppen szabadnapos vagyok, és otthon kell lennem, az nagyon rossz. Ilyenkor sokat sírok. Mondom a Gézának – tudod, Géza a barátja – veti közbe –, menjünk haza. Otthon is találunk ilyen munkát. De ő bizonyítani akar, Anyukám. Ő aztán nem futamodik meg – sértődik meg a felvetésemem. Pedig ha látnád, Anyukám, már alig van olyan hely rajta, ami ne lenne ekcémás, vagy valami kiütéses a vegyszerektől, amivel a kocsikat mossa a mosóban.

Miközben Sárát idézi, a hangszíne is megváltozik. Akaratlanul ide varázsolódik a fiatal nő az eladótérbe, édesanyja elé. Mindketten a hűtőszekrény előtti most üres placcot nézzük.

– Most légy okos! Te mit mondanál neki? Ha biztatom, hogy jöjjön haza, akkor meg is teszi. Tudom, hiszen a lányom. Egyedül neveltem. Hallgat rám. De akkor mi lesz a szerelmével? Biztosan tönkremenne a kapcsolatuk. Ha meg hagyom, és nem szólok egy szót sem, akkor azt gondolja, úgy tartom jónak, ha ő is kitart. De mire, kérdem én. A takarításra? Talán majd valamikor előlép, és az általános takarítóból szobaasszony lesz, vagy az, aki a minibárban pótolja az elfogyasztott italt? Nagy karrier, az biztos, tanári diploma kell hozzá. Mint a Gézának az autósosáshoz. Szörnyű ez az egész. Tehetetlen vagyok, és nem tudom, mit tegyek, hogy ne okozzak bajt.

Elfordul, és a zsebéből zsebkendőt kotor elő. A szemét törli vele.

– Azt mondja, gyűjtenek. Nem kérdem, mire. Hiszen a hazajövetelük is nehézségbe ütközik, a repülő sem olcsó. Hiába fapados, semmi sincs ingyen. Lakni, enni is kell. Istenem, csak tudnám, mi a helyes – mondja, és most már nem tartja vissza a könnyeit.

Az üzletet elkerülik a vevők. Lehet, nincs szükségük semmire, mert mindenük megvan, vagy ők is gyűjtenek a vásárláshoz.

– Jó lesz, ha hazajönnek – folytatja – de félek is tőle. Látni fogja rajtam, hogy szenvedek. Legutóbb is így volt. Hiába, előtte nem tudok hazudni. Mint, ahogy ő sem. Én is azonnal megtudok mindent, ahogy meglátom és megszólal. Biztosan kibőgjük magunkat egymáson. Most mond, miért ilyen rohadt az egész élet? Miért pontosan ezt a fiút kellett kifognia, aki az autósosásban akarja

bebizonyítani a kitartását, a férfiasságát. Náluk még a szülők is támogatják. Azt meg egyáltalán nem értem, miért. Mikor ezt meghallottam, elhatároztam én csak akkor beszélek velük, ha muszáj. Nem haragszom rájuk, mert nincs miért, de rosszul érintett, hiszen ebben az egészben a lányom és én húzzuk a rövidebbet. De remélem, egyszer majd rájönnek ők is. Azt mondja a Sára: – Anyukám, a Gergő fél, hogy ha hazajövünk pénz nélkül, akkor azt mondják majd a szülei, hogy bénák, lusták vagyunk, azért nem sikerült. Hát, milyen hülyeség ez? Ki magyarázta be ennek a gyereknek ezt a butaságot. Pedig jó fiú, és főleg ami fontos szeretik egymást. De az is lehet, hogy a kinti élet fogja tönkretenni a kapcsolatukat.

Közben a hűtőszekrény üveges ajtaját kezdi el tisztítani. Látszik, el akarja terelni a figyelmét, azért kezdett hozzá, de nem sikerül.

– Jó, hogy bejött az előbb az a nő – beszél tovább –, neki sem könnyű. Biztosan sokan vagyunk ebben a cipőben. Nem tudom ő mikor látta a fiát? Szegény. De azért ahogy beszélt, abból hallható volt, hogy ő nem olyan megbocsátó, belenyugvó, mint én. De hát mit tehetnék másként? Nem szólhatok bele a fiatalok életébe! A Sára korában nekem már egy éves volt a kislányom. Jól is néztem volna ki, ha anyámék megmondták volna, hogy merre és mit tegyek! De nem szóltak bele az életembe. Pedig lehet, szerették volna. Ki tudja már ezt megmondani.

– Kérdezd meg az édesapádat, ha meglátogatod – vetem közbe a tanácsomat. – Ő még él, ugye?

– Igen, de tudom, mit mondana.

– Na, mit? – biztatom.

– Hogy hagyjam a gyerekeket, tudják ők, mi jó nekik és ne sírjak itt a semmiért. De, mit tegyek? Sokan azt mondják, jó, ha valaki tud sírni, mert akkor utána könnyebb. Hülyeség. Nem az. Nem tudom, honnan szedik ezeket a baromságokat. Én nem szeretek sírni. Egyrészt semmi sem oldódik meg, másrészt pedig az egész fejem olyan lesz, mintha egy nagy zagyvaság lenne benne. Nem jól van ez így, az biztos – jelenti ki, és megtörli az orrát.

Közben a szemei is szárazak lettek. A könnyecseppek elapadtak, vagy erőt gyűjtenek. Lehet az utóbbi, mert nem vesz elő újabb zsebkendőt. A pultr tetejét törölgeti, és közben lefelé néz. Tudja, érzi, hogy én is ott állok. De mégis úgy tevékenykedik, mintha senki más nem lenne az üzletben. A hűtőszekrény elégeli meg a csendet, ami közénk telepedett. Hangos berregéssel indul. Las-

san közelébe megy. Megütögeti az oldalát. A hűtő elszégyelli magát, megszűnik a remegése és csendesebben folytatja.

- A Petike - fordul felém -, tudod a Sára osztálytársa, egyszer, azt mondta..., de várj csak az elején kezdem. Azt tanulták az iskolában, hogy a sejtek öregednek és ettől minden változik. Akkor azt mondta a Petike: - Tanárnő, én ezen csodálkozom, mert az anyukám már öt éve azt mondja, hogy negyven éves - nevet hozzá. - És tudod, mi az érdekes ebben, hogy a gyerek tényleg komolyan hitte, hogy az édesanyja nem öregszik. Ez nem vicc.

Elteszi a törlőruhát a pult alá.

- Na, jól kipanaszkodtam magam.

- Nem baj, örülök neki, hogy elmondtad.

- Én nem annyira. És tudod, mi az érdekes? Azt mondja a Sára, hogy hiába vannak kint más magyarok, mégsem barátkoznak egymással. Ők pedig próbálkoztak, de nem sült ki semmi jó belőle. Először egy lakást akartak bérelni közösen, de állandó probléma volt közöttük. A munkahelyen is. Ahelyett, hogy összefogtak volna, még ott is szapulták Sárát. Végül egy román és egy cseh barátjuk lett. Azokra tudnak számítani. Hát érti ezt valaki?

Vevő közelít. Mind a ketten az ajtót nézzük. A férfi, aki a kilincset kívülről nyomja le, magabiztosan jön be.

- Egy keserút kérek - mondja köszönés helyett, melyet a járdán azonnal kibont, és megiszik.

- Őt is sajnálom - néz utána Andrea. - Sokszor jön. Pedig könnyebb lenne neki, ha leszokna. A múltkor kérdeztem tőle, minek issza ezt a rossz alkoholt. Azt válaszolta, nagy az ő bánata, és ha én tudnám, akkor biztosan megérteném. Hát kell az én bajomnál nagyobb, kérdezem? Nincs itthon a lányom és nem tudom, mit mondjak neki. Hagyjam kint szenvedni, távol a biztonságos otthonától, vagy mondjam neki, jöjjön haza. De már látod, ismét ide lyukadtam ki. Na, mindegy, majd lesz valahogy - fejezi be.

A pult melletti asztalon a telefon rázkódni kezd. Mire felveszi, már csörög is. Rá néz a kijelzőre.

- Jaj, mi történhetett? - kérdezi magától ijedten.

- Itt vagyok! Mi a baj, Sára, hogy ilyenkor hívsz?

Nem hallom a választ. Tapintatosan az ajtó felé megyek, és búcsúzóul intek neki.

- Várj - szól rám, és kihangosítja a telefont: - Anyukám - szól a fiatal női hang. - Ezt hallgasd meg, egy együttes száma.

Kicsi bevezető zene után elindul a jól hangzó dallam: *Föl-földobott kő, földedre hullva. Kicsi országom, újra meg újra. Haza jön a fiad. Aztán az utolsó megzenésített versszakra esik a sor: És, jaj, hiába mindenha szándék. Százszor földobnál, én visszaszállnék. Százszor is, végül is.*

Mindketten sírnak. Nem hangosan, nem hangtalanul, csak szív-szorítóan minden különleges pátosz nélkül.

Lassan megyek a járdán. Össze kell egy kicsit szednem magam. Majdnem nekimegyek a sarki villanyoszlopnak, pedig általában szemüveg nélkül is jól látok.

35. A nő

Mindig itt élt a környéken. Ha kérdezik, azt mondja, talán már itt született, de annyira régen volt, hogy már nem is emlékszik rá – és mosolyog hozzá, mikor látja, értetlenül hallgatják. Pedig, végül is így van. Ki emlékszik a születésére? Ő sem. Naná, de ilyen butaságokon egyébként sem töri a fejét.

Szeret itt lakni. Közel a város központjához, de mégis olyan kertvárosi a környezet. Családi lakóházak vannak itt, bár az utóbbi időben volt olyan, aki társasházat épített. Hiába itt is kiöregszenek az emberek. Az örökösök pedig jobbnak látják, ha eladják a rájuk szállt vagyont, ahelyett, hogy ideköltöznének, ahol gyermekek voltak. Sokat gondolkozik ezen. Miért nem fogja meg a hely az emberek többségét. Az ő idejében még nem így volt.

A szülei is ebben a házban éltek. Igaz, közben ők átépítették a férjével, mikor még kicsik voltak a gyerekek, de az udvaron lévő díófa már akkor megvolt. Most az is öreg. Egyre kevesebb ága kel életre tavasszal. Vajon kibírja-e addig, míg ő, el nem megy az ura után, ki a temetőbe.

Először nehéz volt, vagy inkább szokatlan. A több mint ötven év alatt megszokta férje közelségét. Mikor eltemették, és nem kellett már a kórházba sem mennie, hirtelen szabad lett. Nem lett semmi tennivalója. Először nem kelt fel akkor, mikor szokott, de le sem feküdt időben. Előfordult, hogy a tévé előtt ébredt fel hajnalban. Hiába, nem szólt neki János. De nem csak ő, senki. Hiszen egyedül maradt. Nem mosogatta el az edényeket azonnal, mikor a mosogatóba került, nem főzött vacsorát, és nem sütött süteményt a hétvégén. Nem írta fel a vásárolni valókat, hiszen ha észrevette valami hiányzik, akkor nem izgatta magát. Végiggondolta, és eldöntötte, hogy most pótolja, vagy megoldja anélkül. Többnyire az utóbbi történt.

Márta, a lánya, mikor jött, az első időben csodálkozott, majd később azonnal nekilátott. Takarított, mosott, főzött, bevásárolt. Azt gondolta, depresszió tört rá. Pedig nem. Csak egyedül lett. Először szabad lett, majd kedvetlen. Nem lett értelme ezeknek a pakolásoknak, meg a háztartással és a vele kapcsolatos feladatoknak.

Aztán szépen lassan visszarendeződött minden. Észre sem vette, és alig egy fél év után, minden úgy működött, mint régen, mikor még itt volt János is. Csak éppen nem volt, aki megjegyzéseket tesz, aki kérdezi, mondogatja, hogy ezt meg azt jó lenne, ha megcsinálná, és akiről neki gondoskodnia kell – közben nyitná a kaput, ha megtalálná a kulcsot.

A férje találta ki a kulcs helyét az előszobában a szekrényen. Azon tartotta mindig. Most, amikor elindult a boltba, ő is onnan vette le, de mire a kapuhoz ért, odalett. Körbenéz. Majd kicsit maga mögé teszi a járókeretet, és visszafordul. Lehet, kicsúszott a kezéből – gondolja.

- De nem hiszem, mert akkor meghallottam volna – vitatkozik magával, és eszébe jut, hogy János milyen gyakran élcelődött vele, mikor kiderült, lusta lett a füle.

Sok mindent nem hallott meg, de talán jobb is – mosolyogja el magát, amint a kereten támaszkodik.

- Hányszor becsapott, mikor csak az orra alatt motyogott valamit, és aztán engem korholt nevetve, hogy megint nem hallottam, hogy mit mond – emlékezik.

Közben a szatyrában keresgél. A kétfülű színes zacskó rá van akasztva a járást segítő eszközre. Ezt a vasparipát már János nem érte meg. Az egyik hasonló korú és keretes ismerősétől tanulta meg a nevét ennek a kék színű csőváznak.

- János erre is kitalált volna valami neveltetőt – áll meg egy pillanatra a keresésben.

Az udvar pázsitján ugráló fekete rigó házaspárt nézi, amint barátságosan közelítenek hozzá. Tudják, ő tölti fel az etetőt egész télen át. Szereti a kis madarakat. Talán a széncinkét jobban, mert azok nagyon szépen hívják egymást. Mostanában sok szarka is beszemtelenkedik az udvarba, azokat a botjával próbálja elijeszteni. De nem sok sikerrel. Gyorsan kitapasztalták, csak a hátsó teraszról tud integetni, hiszen már a menés is nehezebbé esik, nemhogy a futkározás. Bár fiatal korában sem volt egy futóbajnok. De az már annyira messze van, hogy eszébe sem jut. A János igen.

Ő sokszor van előtte, amikor ezt meg azt teszi, vagy éppen hangosan a megjegyzéseivel molesztálja. Kár, hogy már csak gondolatban van ez.

Közben a kulcs után kotorászik, de nem leli a szatyorban sem. El-

indul a ház bejárata felé. Nem lassan, hanem inkább sietősen. Nem mintha nem volna elég ideje, de idegesíti a kapukulcs eltűnése. Az előszoba szekrényen találja meg.

- Biztosan visszatettem, mikor a botomat betámasztottam a sarokba - állapítja meg.

A kulcs mellett a papír, amire felírta a vennivalókat.

- Na, még jó, hogy itt felejtettem a kulcsot - gondolja, és a kardiánján lógó zsebébe teszi a sárga fecnit.

- Na, én nem szerencsétlenkedem ezzel - rakja félre a járókeretet, és támaszkodik a barna botra, ami az ajtó melletti sarokban várt rá.

Így indul el ismét, és zárja be maga után a rácsos, eredetileg zöld színű kaput. A kulcsokat a pénztárcájába teszi. Megáll a kopott festékű kapu előtt a járdán, és benéz a rácsok között.

- Milyen szép a ház és az udvar - állapítja meg.

Közben babrál a kilinccsel. Úgy látszik, mintha lógna egy kicsit. Felhúzza, de az a saját súlyánál fogva visszaereszkedik.

- De jól be van zárva - nyugtázza, miután kipróbálja nyílik-e.

- Csókolom, Margit néni! - köszön rá a szomszéd, aki nem régen költözött ide, de fiatal kora ellenére egészen jólnevelt. - Segíthetek, nem záródik a kapu? - teszi hozzá.

- Köszönöm szépen, nem kell. Minden jól van, csak annyira szép a kert, hogy kicsit megcsodáltam - válaszolja.

- Igen, igen, tényleg - mondja a férfi, és sietve, ismét csókolomot köszönve továbbmegy.

- Viszontlátásra - néz a fiatalember után. - Ritka az ilyen manapság - gondolkozik el.

Míg nyugdíjba nem ment 45 évet tanított a gimnáziumban. Mindig az erkölcsre, és a rendes viselkedésre tanította diákjait. Ezt még a tananyagnál is fontosabbnak tartotta. A Tízparancsolatban, abban minden benne van. Őt is úgy nevelték. A minap is az egyik régi diákja találta meg a számítógépen a kedvenc közösségi oldalon. Azonnal tudta ki ő. Most, ha visszagondol a tanulóira, akkor lehet, keveset tudna felsorolni belőlük, hiszen már régen volt, és a 45 év alatt nagyon sokan ültek előtte a padosorokban, de mikor valamelyiket meglátja a Tv-ben, vagy a számítógépen, azonnal eszébe jut a neve, és még sok minden róla. Biológiát és földrajzot tanított. Mindig szeretett volna utazni, de akkor még nem volt rá lehetőség. Legalábbis neki nem. De mindent tudott a Föld országairól. És nagyon jó volt mindig a képzelőereje. Neki oda sem kellett mennie,

mert mindent elolvasott, ami a világról szólt. A könyvtárban nem volt olyan könyv, ami, ha a földrajzzal volt kapcsolatba, ne nála kötött volna ki elsőnek. János szerette hallgatni az úti élményeit, amiket egy-egy földrész bebarangolásairól elmesélt neki.

- Margit, drágám! Te szebben és részletesebben elmeséled így, mikor elképezed, mintha ott lettél volna - mondta ilyenkor, és nagyokat nevetett hozzá.

Szavai mögött ott bujkált az elismerés. Sokszor játszottak utazásosdit. Ezt a nevet adták ennek a délutáni elfoglaltságnak. Márta, a lányuk, mikor még kicsi volt, is élvezettel hallgatta. Nem gondolta volna, hogy ennek az egyszerű elfoglaltságnak az lesz a következménye, hogy amikor teheti állandóan megy, és alig van itthon.

- Én, anyukám, a valóságban látom mindazt, amikről tőled hallottam - mondja, mikor egy újabb hűtőmágnessel tér haza.

- Na és melyik szebb? - kérdezte tőle még évekkal ezelőtt.

Akkor még János is élt - jut ismét eszébe a férje.

- Biztosan a vakond túrta fel a sírt, és ette meg a virág gyökerét - mondaná valakinek, ha éppen itt lenne.

De most is, mint általában senki sincs körülötte.

- Sokszor az a szebb, amiket te láttál, anyukám - folytatja az emlékezést. - Mikor az életben megláttam, akkor nem volt annyira színes, lenyűgöző, lélegzetelállító, inkább szürke.

- Na, látod kislányom, én, aki nem utaztam, ezek szerint szebbnek látom a világot, mint te.

- Ez így van, Anyukám, mert te csak a szépet nézed - válaszolta erre, és nagyot cuppantott az arcára.

Az emlékek újraélése nem látszik az arcán. A közel kilencven év barázdái nehezen mozdulnak, még ha el is mosolyogja magát. Jobb kezével a botra támaszkodik, balban pedig a kétfülű színes szatyrot fogja. Lassan körültekintően megy az üzletsor irányába. Ez egy program. Kenyeret, tejet, vaját vesz a sarki kisboltban, és zöldséget, gyümölcsöt a mellette lévő zöldségesben. A szeletelt kenyeret szereti. Nem kell vele bajlódni az elvágásnál, és sokáig friss, puha marad. Már nem olyanok a fogai, mint amikor fiatal volt. Pedig mindig szeretett rágni. Azokat az ételeket kedvelte, amik ropogtak a foga alatt. Most már nem. Alákerül a fogsora alá, és akkor takarítgatni kell. Pedig hirdetik a ragasztót, ami ilyen jó, meg olyan jó, de csak egyszer próbálta az egyiket, többet nem. Becsapás az egész, de lehet, ő nem tudta, hogy hogyan használja. Most már megszokta anélkül. Úgyis általában egyedül van.

A férfi eszébe sem jut. Csak János. De már ő sem úgy, az ágyban, hanem, mint aki az élete része. Egymás részei – jut eszébe, mikor az egyik alkalommal a kedvenc ételét a káposztás kockát vitte be neki a kórházba, és a férje örömmel és megdöbbenve kérdezte:

– Honnan tudtad, Margit, hogy erre éheztem meg?

– Tudtam és kész – felelte.

És akkor egy kicsit fehérborssal meghintette, mert így szerette az ura. A tészta evése közben, János belenézett a szemébe és azt mondta:

– Milyen butaságot kérdezek én tőled, hiszen mi egymás részei vagyunk. Hát, hogyan tudtad volna, igaz?

Ő akkor erre csak rábólintott. Nem is gondolkozott el rajta. De később, talán a temetés után egy évvel döbbsent rá, hogy neki is odalett egy része. Az is kint van a temetőben a föld alatt, Jánossal együtt. Attól kezdve nem egyedül érezte magát, hanem csonkán. Nem olyan nyomorékon, mint egyik másik sajnálni való ismerőse, hanem úgy, mint akinek meghalt, oda lett egy része. Ezt nem lehet pótolni múltábal, műkézzel. Ez már örökre elveszett. Ez jobban fáj, mint a csípője, amit műteni kellene. Protézist ültetnének be. Megmondta az orvosnak, szó sem lehet róla. Adják a fiataloknak. Ő már elégedgel a vasparipával és a botjaival.

A botokat egyébként is szereti, mert János használta őket. Nem mintha nagyon szüksége lett volna rá, nem dehogy, csak ő szerette ezeket. Egy időben gyűjtötte is. Ha ideje volt, akkor faragott is magának, ha valamelyik kedvenc fájáról letört egy megfelelő ág.

– Látod, Margit – mutatta a művét –, ez a fa most már mindörökre itt marad.

Akkor még nem gondolta, hogy majd ő is ezt a botot markolássa. Ennek gumi van a végén. Így nem csúszik meg az aszfalt burkolatú járdán. Lehet, egyébként sem tenne ilyet, ilyenkor tavasszal, mert most száraz a járda. Télen rosszabb. De akkor is eljár az üzletekbe. Nem azért mert nem bírná ki nélküle, de János a lelkére kötötte, mielőtt elment, hogy ne hagyja el magát.

– Mit értesz te ezen? – kérdezte tőle a kórházban, csak azért mert élcelődni akart vele.

Nem szerette, ha arról az időről beszélt, amikor már ő nem lesz itt mellette. El sem tudta képzelni. Mit érdekelte, mi lesz, majd akkor ha? Ő azt akarta, hogy meggyógyuljon a férje. Jó, tudta ő, hogy nem élnek örökké, de megtanulta, nem kell mindig rosszra gondolni. Eljön az anélkül is – csaponganak a gondolatai.

Általában a múlton töri a fejét, de nem hosszan, csak úgy, mintha gyorsvonalat menne el, és ő nézegetne ki az ablakon. Látja az elrohanó tájat, a városokat, a falvakat, a legelésző állatokat és közben olvas vagy beszélget, esetleg eszik valamit a kabinban a többi utas összefolyó, nem érthető beszélgetése alatt.

Autó fordul be. Szép, tiszta, de lehet, hogy új. Alaposan megnézi, mert kisgyerek ül benne hátul a gyerekülésben. Szereti a gyermekeket. Neki is van már unokája. Olyan lett, mint az édesanyja, a Márta. Hamar kiment külföldre. Ott tanult. Először még eljött aránylag elég rendszeresen, de aztán egyre ritkábbak lettek az alkalmak. Ez a kisleány is nagyon szép gyerek – állapítja meg, ahogy kiszállnak előtte a kocsiból. Ő ezt már megállva, a botra támaszkodva nézi. Édesanyja és az apukája terelgeti a gyereket. Műanyag motort vesznek ki a csomagtartóból, arra ül a kisleány és löki magát a járdán.

– Vigyázz a nénire, el ne üsd, Iván – szól rá a szülő.

Mikor a bot mellé érnek, jókedvűen köszönnek.

– Csókolom – mondják majdnem egyszerre.

– Jó napot – válaszolja, és szívesen megsimogatná a gyermek világosbarna haját, amiről le van csúszva a vékony sapka.

A kisleány elkapja a fejét.

– Na, jól van, nem akarlak én bántani – mondja, de ezt már nem hallja egyikőjük sem.

Visszafordul feléjük. Eddig sem volt túl jó kedve, de most valahogy még rosszabb lett.

– A francnak kell mennem a boltba – motyogja magában. – Minden megvan otthon – de azért tovább lépeget. – A János, még halála után sem hagy békén. Hallom a hangját, ahogy mondja, ne hagyd el magad, ha már nem leszek. Ha máshova nem, a temetőbe gyere ki legalább két- vagy háromnaponta, és az üzletsorra minden nap. Ott találkozol emberekkel, akikkel tudsz beszélgetni, és kicsit ki is mozulsz – sorolja magában férje intelmeit. – Sokra megyek vele. Mehetek én a boltba, nincs ott semmi. Már az eladók sem a régié. Sokszor ki is néznek, ha kicsit tovább állok a polcnál, és más meg sietne. Bezzeg, ha fiatalabb lennék! De az sem lenne jobb – vitatkozik magával.

– Kinek kell ez az élet, ami most van? Egyedül semmi sem jó. Ha élne a férjem, akkor persze más lenne. Nem is szólhatna senki hozzám, még ingerülten sem, nemhogy hangosan, mint a múlt héten az egyik bolond férfi. Hát miért nem szólt, hogy ott áll mögöttem. Nincs nekem hátul szemem. Megnézem én, hogy a kevés

nyugdíjamat mire költöm. Szemüveg nélkül már régen nem látok olvasni. Azt kerestem a polc előtt a táskámban, mikor majdnem fellökött az a bolond ember. Mert hogy nagyon siet. Hát siessen! Ki mondja, hogy ne rohanjon. Senki nem tartja fel. Igazán szólhatott volna, és félreálllok. Én végül is ráérek. Legjobb volna már a temetőben lennem az uram mellett. Már egy ideje csak magam miatt élek. Akkor meg minek ez az egész.

A sarkon hirdetőtábla van. Megáll előtte. Ezt szemüveg nélkül is látja. Nyugdíjas, szépkorúakat hívnak rendezvényre az egyik frissen kiragasztott színes plakáton. Egy nevető idős pár néz vele szemben.

- Ezek jó ha vannak hatvan évesek - állapítja meg. - Milyen fiatalok - lép hátrébb rátámaszkodva a gumi végű botra, így jobban szemügyre tudja venni őket. János halála után ő is elment egy-két ilyen rendezvényre. Abban sem volt köszönet. Volt ott egy férfi, aki ugyan fiatalabb volt nála, de nagyon sokat hízelgett neki. Kérdezgetett ezt meg azt, de mindig a vagyonra és a Mártára terelte a beszélgetést. Hamar rájött, ez nem jó úton jár. A második alkalommal megmondta neki, hagyja őt békén, menjen máshová, ahol elhiszik, amit mond. Azután hallotta, talán özvegy volt ő is, és elvett egy idős asszonyt - mikor ideért a gondolatiban, elneveti magát. Az éppen mellette elsiető fiatalasszony félreérti és ő is nevet, azt hiszi, a plakát mulatságos.

- Margit - hallja lelki fülével a férjét -, te vagy taknyos fiatalokat látsz vagy öregeket. Nem veszed észre, hogy még azokat is öregebbnek gondolod, akik pedig kevesebb évet számolnak, mint te - ezen az emléken nevette el magát.

Hiszen most is úgy gondol arra az özvegy férfira, mint aki elvett egy idős asszonyt, pedig az is fiatalabb volt nála. Elfordul a hirdetőtáblától. Amint lenéz a lába elé, eldobott kiflivéget lát meg.

- Vajon ki lehetett az, aki a kenyeret elhajítja? - gondolkozik el, és körbenéz. - Nem hiszem, hogy az előbbi kisfiú volt, mert ő előttem szállt ki a szüleivel az autóból. Nagyon nem jól van ez - suttozja az orra alatt, és a botjával piszkálgatja a kenyeret és az út szélére lökdösi. - Talán majd jön egy éhes kutya és örül neki - gondolja. Nem könnyű ez a piszkálgató művelet, mert a lába nagyon nehéz és gyenge, azért van szüksége a kék csővázra vagy a botra. Ezek nélkül már meg sem tudna lenni. Nem is beszélve a csípőjéből az egész testét átjáró fájdalomról. Még szerencse, hogy már tudja, mi-

képpen kell tartania magát, mozognia, hogy a legkevésbé fájjon. Az egyik lábával segít a botnak a kiflivég taszigálásában. Megtán-
torodik. Ijedtében nekitámaszkodik a vasoszlopon álló táblának. A
szíve majd kiugrik a helyéből, annyira gyorsan és erősen dobog.

- De bolond vagyok - mondja magában, és pihegve próbálja
nyugtatni magát.

A füle zúgni kezd. Szemben süt a nap, de most ebben a pilla-
natban ezt ő nem látja. Magát figyeli. Lassan, nagyon lassan kezd
visszatérni az arcszíne, ami az előbb fehéres-, világozzürkévé vált.
Fázni kezd.

- Kendőt kellett volna kötnöm - jut eszébe, és felnéz a nap irá-
nyába.

Nem akar belenézni, de nem tudja kikerülni a szeme a fénylő ko-
rongot. Leeresztett szemhéján át is érzi a tavaszi erőlködő meleget.
Megnyugszik. Járókelők mennek el mellette. A közelben nem csak
a kis boltok vannak, de iskola is működik.

- Megvan az már talán száz éves is - néz a régi épület felé -, de
nyolcvan biztosan.

Barna, nagy testű kutya közelít.

- Na, itt van neked a kiflivég, amit valaki eldobott - szólítja meg
az állatot.

A juhászkutya keverék elérte, vagy fontosabb az idős néni, mert
barátságosan közel megy hozzá. Úgy megy el lassan a bot és a lába
között, hogy a testét végighúzza a harisnyán. Az utcán szerzett mi-
azmák nyomot hagynak.

- Oh, te szegény - mondja neki - gyere edd ezt itt meg - mutat a
bottal az út szélén heverő ennivalóra.

A kutya értelmes szemekkel figyel rá. Nem néz a kifli felé. Leül
vele szemben a hátsó lábaira.

- Most mit csináljak veled? - beszél az állathoz. - Te is egyedül
vagy? Ki volt az a szívtelen, aki kidobott? Nem tudod, ugye? Biz-
tosan éhes is vagy, na meg nagyon koszos. Talán beteg is. Oh, te
szegény! Pedig látom rajtad, hogy okos vagy. Igaz? És vajon van
neved? Kutya, kutya. Kutya vagy te, és szép - mondja, miközben
támaszkodva a botra előre van hajolva.

A barna állat közel megy hozzá, és óvatosan megnyalja a haris-

nyás lábat. Érezni lehet a nyelve nedvességét, ami átüt az anyagon.

- Na, gyere, bevásárolunk, és hazamegyünk, aztán majd lesz valahogy - adja ki.

Lassan botozva, de céltudatosan megy az üzletek felé. Most már igyekezne, de egy-két lépés után vissza-visszafordul, hogy meggyőződjön jön-e utána új barátja.

- Kutya, kutya - ismételteti, az állat pedig hallgat a nevére.

- A nénié? - szólítja meg az üzletben a megszokott eladó.

- Igen, már igen - válaszolja.

- És mi a neve?

- Kutya - mondja -, nem is macska - teszi hozzá, és ismét visszafordulva rámosolyog az ebre, aki kint áll az ajtóban és bámul be a pult előtt álló választott gazdájára. Bevásárol. Nehéz lett most a szatyor, hiszen kutyaeledelt is pakolt bele. Finom csirkehúsost.

- Meg is kell fürdetnem - jut az eszébe, de a vegyes boltban lévő samponos polcok irányába már nem megy el. A pénztárgép csilingelve adja össze a számokat. Kiveszi a pénzt a zsebében hordott régi bukszájából, mikor meglátja a másik utcában lakó férfit. Látásból ismeri.

- Magára aztán nagyon haragszom - szólítja meg, miután eszébe jut a múlt heti esemény.

- Igen és miért, mit tettem? - kérdezi jókedvűen nevetve a már kora miatt megkopaszodott ember.

- A Pali temetésére a Klárika magukkal ment, pedig én beszéltem meg előzőleg vele, hogy majd együtt sétálunk le a temetőbe.

Klárika mindkettőjük szomszédasszonya.

- Jaj, de sajnálom, de nem is értem, hiszen kegyed lényegesen szebb nálam - mondja mosolyogva a férfi, és kihívóan néz szembe vele.

És akkor a pult mögött álló fiatal férfinak a látványra a lélegzete is elakad. Az idős kéz kicsit remegő ujjai megállnak a pénz keresése közben, a hajlott hát kiegyenesedik, az eddig lefelé néző fej felemelkedik, és a szürkessé lett eredetileg kék szem a kék égbolthoz hasonlatos színt öltve villant.

- Igen, na ne mondja, maga... - de nem tudja befejezni, mert a férfi közbevág.

- De megjegyzem, kegyednek nincs olyanja, mint nekem - te-

szi hozzá a széltoló – fejezi ő is be a félbeszakított mondatot, de közben barázdált arcán új, már régen látott ráncok keresnek maguknak helyet.

Egyenes háttal, fürgén lép ki az üzletből. A Kutya névre hallgató kutya csodálkozva néz megváltozott gazdájára.

– A botja hölgyem – fut utána a saroknál a bolti eladó. – Ott tetszett hagyni.

– Igen, az enyém? Ja, igen, köszönöm – veszi a kezébe és szórakozottan fogja meg a közepén.

Így lóbálva megy haza az eb kíséretében.

– Hatvan vagy hetven lehet? – gondolkozik el, és a férfi szemtelen nézésére visszagondolva régen volt, de ismerős érzések jönnek elő.

– Biztosan elfelejtettem valamit még venni – mondja a kutyájának, mikor a kapuhoz érnek.

– Majd később visszamegyünk, jó? Ki tudja, lehet, ismét ott lesz az a hidalgó?

36. A fűszer

Vagy a vonatot várja, vagy azon ül. Pedig nem vasutas – nevetné el magát, ha nem egy újabb bajon járna az esze. Szemben vele egyszerű, de tiszta öltözékű cigány család telepedik le.

– Megengedi? – kérdezi tőle a frissen vasalt fehér inges sötét bőrű férfi, aki elmondása szerint, négy gyermekével, feleségével és anyósával utazik a közeli nagyvárosba.

– Van hely, nyugodtan – válaszolja, majd mosolyogva hallgatja őket. Nem szeretné megbántani a családot, pedig legszívesebben azt mondaná:

– Kérem, most ne, annyi bajom van!

Így aztán látszólag figyel, de gondolatai a húga körül járnak:

– Nem tudom, még milyen megpróbáltatások elé állít a sors – teszi fel magának újra és újra a kérdést, amire most sem tud válaszolni.

– Jó tanulók a gyerekek – dicsekszik a szemben ülő családfő. – Én már huszonnyolc vagyok, a feleségem pedig két évvel fiatalabb. Ő az anyósom, aki most múlt negyven éves – számol be a családjáról, és közben kihúzza magát. – Még a legkisebb nem jár iskolába. Gyere ide, Richárdka – szól rá a kicsi fiúra –, mutatkozz be a néninek!

A szintén szépen felöltöztetett kisgyerek hangosan mondja a nevét, és nyújtja a kezét, mint a felnőttek. Ezen mindenki nevet. Ő is. A gyermek fényes szemének láttán kikökken a szomorúságából. Most már nem jut eszébe a felfedezett elválkozás.

– Meghívtak bennünket egy rendezvényre, igaz, kisfiam – újságolja a férfi. – Szívesen megyünk. Jó nekünk együtt lennünk. Hiába mi ilyenek vagyunk – mondja, és közben láthatólag büszkén feszíti meg izmait. – Már nem dohányzunk, és ital már régen nem kerül elő a mi kis házunkban, ugye, kislányom – a kisebbik lánytól vár megerősítésre.

A hosszú copfba kötött fekete hajú és még feketébb szemű kislány nem felel, hanem egyetértően bólogat, és közben ujjaival babrálja a fehér harisnyanadrágját. Erre nincs mit mondani.

Eszébe jut, neki is jó lenne együtt lennie a szeretteivel. Azokkal is, akikkel utazásai miatt csak hétvégén találkozik, de nagyobbik húgával, édesapjával és férjével is, akik már ugyan nem elérhető-

ek, csak legfeljebb számára, gondolatban, az emlékek közt kutatva láthatja őket. Ez a gondolat most nem mindent elsőprő erővel önti el tudatát. Csak olyan mindennaposan. Nem úgy, mint mikor egyedül van otthon este a tévé háttérzajától kísérvé, és miközben készíti a könnyű, semmilyen vacsoráját, szeme előtt a tűzhelyen melegedő ételt egy könnyűfüggönyön keresztül nézi. Ilyenkor sem akarattal gondol rájuk, és emlékezési kényszere sincs, csak eszébe jutnak. Leginkább a húga, aki alig volt fiatalabb nála, akivel nadrágot, blúzt cseréltek, amiről aztán később leszoktak. Amin semmi csodálkozni való nincs, hiszen egyszer együtt mentek be a boltba, és attól kezdve egyszerre vették meg a kedvenc üzletükben az egyforma nadrágot, és a hozzávalót. Sokan össze is tévesztették őket. Talán a szemben ülő család két nagyobb lánygyermeké indítja el benne ezeket az emlékképeket. Ki tudja?

Jobban megnézi a fekete hajú lányokat, akiknek nem csak a ruhájuk hasonló, de a copfjuk is ugyanolyan piros szalaggal van megkötve. Kétszer áttekerve az erős, rabságot nehezen elviselő hajszálaikon, de úgy, hogy legyen még lehetőség a nagy fülű masni formázására.

- Ma este haza is jövünk - folytatja a családfő, és Richárdkát ugráltatja a térdén. - Holnap már iskola és munka van. Ugyan a feleségem most nem dolgozik, mert bezárt a munkahelye, de majd lesz másik, ugye, Anasztázia - most az asszonytól várja a helyeslést.

- Jól van, na - mondja a feleség.

A visszahúzódó fiatal nőnek nem tetszik férje kibeszélése. Legszívesebben rászólna, hogy hagyja már az útitársát olvasni, hiszen mikor felszálltak is a könyvébe volt mélyedve, de a férfi nem érti a rövid válasz okát.

- Nekem, hála az Istennek, van munkám. És meg is becsülnek. Rendes a főnököm. Nem fukarkodik a dicsérettel sem, ha látja az igyekezetemet. Nem mondom, a pénz lehetne több is, de megtanultam, fogadd el, amit kapsz, nem kell elégedetlenkedni. Nekem itt van a szép családom. Hát kell ennél szebb ajándék az Istentől?

A férfi ismét büszkén körbenéz, és leteszi a kisfiút.

- Menj anyukádhoz, Richárdka, már eleget ugráltál a lábamon.

A gyermek nem szól, hanem erősen markolja édesapja karját. Már félő, hogy a tiszta ingre felvett sötét színű zakó látja kárát.

- Na, most már elég legyen, Richárdka - szól rá erélyesebben, de feleslegesen, mert a fiú nem enged.

A kisfiú lefelé a padlót nézi, és közben úgy kapaszkodik, hogy belefehéredik a kézfeje.

- Na, jól van - adja meg magát az apa, és Richárdka máris az összegyűrt, a felszálláskor még vasalt élű nadrágon landol.

Amilyen hirtelen megjelent a cigány család, olyan gyorsan ürült ki a kupé, mikor leszálltak. Az eddig kezében tartott és összecukott könyvet kinyitja a megjelölt helyen. A csiptető végű, virágot ábrázoló könyvjelzőt hátrébb csatolja. A hűgától kapta. A nagyobbiktól. Amikor még sokat voltak együtt. Ahányszor hozzáér ehhez a kis drága semmihez, mindig eszébe jut az a szombat, amikor a szokásos reggeli kávéiváshoz eljött hozzá, és a zsebéből kihalásztta a könyvjelzőt.

- Úgyis olvasol a vonaton, és ezt be lehet csíptetni, nem vész el könnyen - mondta, és azzal a mindig huncut nézésével nevetett rá.

Pedig akkor már tudták a baját. De a remény megmaradt. Aztán az is elmúlt. Most pedig itt van ismét - jut eszébe, és nem szeretne párhuzamot vonni, de nem tud parancsolni saját gondolatainak.

- Ez a mostani más. Biztosan nem lesz semmi baj - nyugtatja magát -, csak az ember már mindentől fél.

Beleolvas a könyvbe, de nem köti le. Ha mégis valami baja lenne a kisebbik húgomnak, akkor azt már nem élem túl, az biztos - dönti el, de aztán el is szégyelli magát. Ha hazaér, gyorsan előveszi a hűtőből a pulykamellet és abból főz egy finom vacsorát. Az egyik fia jön hozzá a családjával. Látszik rajtuk, mennyire szeretik egymást. Nagyon helyesek a gyerekek. Főleg, amióta megszületett a kicsi is.

- Nem mondom, megszenvedtek vele - mosolyogja el magát a gondolon -, hasfájós volt szegény. Reggel úgy ment a fiam dolgozni, mint egy holdkóros.

- Nem baj, anyukám - mondta. - Legalább erősebb lesz a tüdeje. Biztosan én is sírtam neked.

Nézett rám a kisfiam, de én nem tudtam mit felelni. Visszagondoltam, és nem emlékeztem. A helyes kis arcát láttam magam előtt, ahogy maszatosan a kicsi gödröcskéivel, anyát kiált, mert pókot látott.

Leteszi könyvét az ölébe, és a maszatos ablakon át az elrohanó tájat nézi. Nézi, de nem látja. A kisebbik fia és az ő kisfia, aki neki az unokája, van a szeme előtt. Mennyire igazságtalan az élet, hogy az édesapja, aki a család meghatározó személyisége volt, na meg a férje, nem élhette meg a kicsi születését. A hűgának, aki igazából majdnem az ikertestvére volt, mindent elmondott. Többször is. A temetőben. A sír mellett. Azt is, mikor megtudták a kicsi jövetelét, na meg a kétségeket is, amik azóta fel-felmerültek a hétköznapi sokszor szomorú egyhangúságában.

Mert azóta sok van ilyen. Lehet azelőtt is voltak ezek a látszólag nehezen megoldható, megfejthető és megélhető problémák, de amíg Erzsike élt, valahogy könnyebb volt. Kibeszélték. Ő elmondta, Erzsike pedig vagy ráhagyta, vagy vitatkozott vele. De mindegy is, a vége mindig a megkönnyebbülés volt. Most is itt van ez a felfedezett elváltozás. A vonat rázkódásától, a vaskerekek csattogásától figyelnie kell Erzsike hangjára. Igen. Olyan, mintha hallaná, amit mond.

- Ancika! Ne idegeskedj feleslegesen. Nem lesz semmi baj, meglátod. A mi hűgünk olyan egészségesen él, hogy még ha akarná, sem tudna beteg lenni. Inkább gyere, menjünk és vegyünk egy szép csokor virágot az asztalra, és találjuk ki, mit főzzünk ebédre.

Hátradől a bőrbevonatú ülésen. Tudja, az érzékszervei csapták be, de élvezi. Azt szeretné, ha folytatódna a képzelet játéka. Emlékképek szaladnak el a szeme előtt, amire a vonat ide-oda himbálózása még rá is segít.

Nem csak édestestvére, de a legbelső, legbizalmasabb barátja is volt. Olyan, mint önnön maga. Annyira erős, optimista volt mindig, hogy mikor már nagy volt a baj, akkor is elhitette vele, nem kell félnie. Ő pedig bízott benne. Akkor is, mint mindig. Elhitte, nem kell félnie, nem fog elmenni. Aztán mégis. Azóta már odalett az életének, testének, lelkének a fele. A másik fele. Vajon hol lehet? Kint a temetőben? Nem hiszem – zárná le az emlékezést, de nem sikerül neki.

Órákat ültünk a jó időben a templom kerítésén és beszélgettünk. De szó nélkül is jól éreztük magunkat, ha együtt voltunk. Mikor meghalt, el sem hittem. Tudtam, de nem hittem el! – Ez biztos nem igaz – biztattam magam. Felébredek ebből a szörnyű álomból és csörög a telefon. Felveszem, és Erzsike beszél hozzám. De nem akart felhívni. Hiába vártam. A temetésnél nem tudtam sírni. Hittem, ilyen nincs. Nem lehet ennyire gonosz velem az élet, hogy az édesapám, majd a férjem után elveszi tőlem azt, akit a gyermekeimen kívül a legjobban szeretek. Na meg Anyukát, de ő a másik énem. Elgondolkozik most a hangtalan, csak a számára hallható monológon.

- Hány énem is van? – teszi fel a kérdést.

Elgondolkozik. A következtésre mosolyogni kezd. A kissé megtört szürkés-kék szemek érdeklődéssel néznek a tájra. Mint ha már nem látta volna vagy ezerszer.

- Akkor én igazából a szeretteim részeinek keveréke vagyok?

Egy részem Anyukám, az Erzsike egy másik, a kisebbik húgom a harmadik, az egyik, majd a másik fiam a következő, a férjem is egy részem, és...

Most már úgy mosolyog, mint amikor leugrott a bicikliről és a férfiak elismerő pillantásaitól kísérvé a túsarkú cipőjében a húgával végigment a piacon. Mert nem csak a hibátlan alakjukat megmutató testhez álló farmernadrág miatt voltak ők ketten különlegesek, hanem a magas sarkú szandálban való kerékpározásban is.

Kanyarodik a vágány és vele együtt a vonat. Most a nap éppen szembesüt vele. Nem bosszankodik, mikor rövid idő múlva elvágítja. Temető mellett húznak el. Inkább érzi, mint látja a fekete-, fehér sírköveket. A szereteteit őrző sírkert jut eszébe. Tegnap vittek ki friss virágot a szépen gondozott helyre. A saját ültetésű és nevelésű virágot az udvarán szedte. Leengedett szemhéja mögött élvezi a nap meleget adó fényét. A lelke mély zugában a szomorúság fészkelődve indul a felszín felé. Érzi a mozgolódását. Torkában a keserű íz ver tanyát. Becsukott szeme is vizesedni kezd.

- Annyira jó volt a hangulatom az előbb, amikor a farmernadrágos, túsarkú cipős vásárlásra gondoltam, nem engedem, hogy elromoljon - határozná el, de aztán nyomban megszólal benne a másik hang, ami elbizonytalanítja:

- Miért ne sírnék egy kicsit az én Erzsikém után - fogalmazza meg magában.

De ez a belső vitatkozás éppen elég a szomorúság visszahúzó-dáshoz. Ahogy jött a keserűség a torkába, úgy tűnik el.

- Ne félj, Ancika, nem lesz semmi baj, nem fogok meghalni - hallotta tőle még az utolsó napokban is.

És ő elhitte. Mindig elhitte - jut ismét már századszor is eszébe, és hallja a hangot, látja a húgát, amint bátorítva megfogja a kezét. Pedig akkor már nagyon beteg volt.

- Ezután pedig már soha nem fogok találkozni vele - fogalmazná meg magában, de hangtalanságában is annyira csendesesen, hogy még ha lehet, ő se hallja meg.

De a kisfiú, az unokája nagyon szép gyermek - derül fel az arca, amikor nem tudni minek a hatására, de hirtelen rá gondol. - Amikor megfogom azt a kicsi kezét és beszélek hozzá, biztos vagyok benne, tudja, ki vagyok én neki. Ha kicsit felnő, nem is kell nagyon,

csak tudjon járni és megértsen – álmodozik a jövőt képzelve maga elé –, de hiszen már most is ért! Akkor majd elhozom magamhoz, amíg a gyerekek dolgoznak és intézik a dolgaikat és mindent elmesélek neki. Majd néz rám azzal a szép nagy szemével, ami szerintem pontosan olyan, mint az enyém volt, én pedig mesélek a részeimről, akiből már ő is egy szép rész lett belőlem. Főzök neki olyanokat, amiket csak én tudok. Biztosan szereti majd a főtt tésztát. De nem adok ám neki boltit. Szó sem lehet róla. Majd én gyúrom, ahogy Anyukámtól tanultam. Ő pedig majd ott ül az asztal mellett és nézi – látja lelki szemei előtt a kis vörös hajú fiúcskát.

- Megkóstolod – kérdezem majd tőle és adok neki egy kis nyers tésztát.

Persze úgy, hogy a fiam és a felesége ne lássa, mert még idegesek lesznek. Pedig nem lesz attól baja a kicsinek. Én is mennyit megettem. Ha Anyukám félrefordult, máris loptunk az asztalról Erzsikével.

De kár, hogy ő már nem érthette meg a kicsi megszületését. Elmondtam neki a sírnál, de az mégis más – jut ismét hűgához a gondolatfolyam, és azonnal el is akad. Mint mikor a zsiliphez ér a folyó. Nekicsapódik a gátnak a jóval előbb még nyugodtan medrében folydogáló, majd meglódul és a robogástól boldogan hullámozó folyó. A sok kézzel fogható emlék, akarattal és véletlenül összegyűjtött ragadványok egymáshoz ütődnek, keverednek, miközben mindegyik a felszínre szeretne kerülni. Ezt érzi most ő is.

Hátradől az ülésen. A kicsi fiúra akar gondolni, de lelkébe éket ver a szomorúság. Tudja ez botorság, de érezni véli magán Erzsike megrovó tekintetét.

- De miért is? – teszi fel magának majdnem mérgesen a kérdést. - Annyira szép az a kisfiú és az én unokám – zárja le –, és az első – teszi hozzá.

Megnyugszik a lelkében keletkezett folyam. Szíve felől jóleső melegség indul el.

- Tényleg másként szeretem az unokámat, mint az én gyerekeimet, annak idején – hagyja magára a felismerést –, pedig őket is nagyon dédelgettem, védtem még a szellőtől is – teszi hozzá, és most amint szembenéz az ablakon megjelent tükörképével, és meglátja mosolygó önmagát, nevetni kezd. Felhőtlenül, önfeledten, tisztán, boldogan.

Két óra múlva hárman ülnek az asztal körül. A negyedik, a kicsi fiú a járókában lépeget jobbra-balra. Ha beszélnek is egy-egy mon-

datot a felnőttek egymáshoz, a téma soha nem ér a végére, hiszen Marci a központ. A kislány élvezi a helyzetet és produkálja magát. Nagy elánnal elindul balra, aztán hirtelen megáll és vissza szeretne menni. Igen ám, de összegabalyodik a keze, amivel kapaszkodni szeretne a fafogódzóban. Kitartóan próbálja megoldani a megoldhatatlant, aztán elsőre elhúzza a száját, de mielőtt a tehetetlensége miatt sírásba kezdene, leül a plédre. Nézi az édesapját, anyukáját és nagymamáját, látták-e. Miután nyugtázta, minden rendben van, újabb menet következik.

- Ízlett a pulykamell, gyerekeim? - kérdezi tőlük, miután a tányérokat összeszedték az asztról.

- Igen, Anyuka, nagyon finom volt. De mi ez az új fűszer, amit rátettél? - kérdezi a fia.

- Még Erzsikétől kaptam, valamikor régebben - válaszolja.

Egy pillanatra csend lesz a szobában. Marci is abbahagyja az erőlködést a rács mellett.

- A szavatossága nem járt le, és úgy láttam ízlett nektek is - teszi hozzá.

37. A védettek

Korán reggel kel. Még éppen világosodik, de mit tegyen, egyrészt dolga van, másrészt megszokta. Ha netán nem kellene mennie, akkor is ebben az időben fordul ki az ágyából, és keresi a papucsot mezítelen lábával. Ilyenkor még jól is esik, amint a levegőnél hidegebb kitaposott bőr papucsba bújik. Télen bezzeg már egészen más ez az érzés.

Gyorsan elkészül, és kilép a ház előtti előlépcsőre. Szutyi a nagy, fehér szőrű kuvasz farkcsóválva köszönti, és megnyalja a cipőjét, majd a kezét. Nem kell neki lenyújtania a fejéhez, mert az embernyi súlyú állat, ha akarná a nyakába is könnyűszerrel ugorhatna. Fiatalabb korában csinált is ilyeneket, na meg a veteményes kigyomlálását, a csirkék, a ludak, a kacsák kergetését, de aztán neki elege lett belőle. Kifeszített egy hosszú, erős, vas-tag drótot és arra kötötte a kuvasz láncát. Így Szutyi ha akart előre, ha pedig meggondolta magát, akkor hátra szaladhatott, de a baromfiudvar és a veteményes is biztonságban volt.

Most, mint szokott megáll a lépcső alján, miután a kutyájával köszöntötték egymást, és végignéz a pirkadatban zöldellő udvaron. Hátramegy. Kinyitja a szárnyasok ólának ajtaját. Túrást lát az épület oldalánál. Közelebb megy. Cipőjével megpiszkálja.

- Nem patkány - állapítja meg -, de jó lesz kitenni a mérget, nehogy leölje a csirkéket - gondolja és becsukja a kiskaput, amikor visszajön a ház felé.

A járdán többen mennek a tehenészet felé. Ő is utánuk ered. Ellenőriznie kell, mindenki munkába lépett-e. Szereti a telepet. Jó a tehénszag. Ez a semmi máshoz nem hasonlító illat, olyan, hogyha az orrába kerül, azonnal átjárja egész testét-lelkét, és minden rossz gondolat megszűnik létezni.

Ha netán valami problémája adódott, akkor lejött az első istállóba. Nézte, amint a nagy testű tarka tehenek csendben kérődznek, és igyekezett elkerülni a felhúzott farok mögül kipottyánó lepény csapódásának következményét. Ezt az első istállót sze-

reti a legjobban. Itt még tiszta vérű magyar tarka állatok vannak. Nem adnak annyi tejet, mint a holstein-frízzel keverték. De azoknak a természetük is más. Kisebbség, feketék vagy fekete foltosak, és igazából nincs egyéniségük. Csak csoportban valakik. De ezek, ezek mások. Ezek olyanok, mint a magyar ember. Egy darabig el van a másikkal, sőt többel is, de aztán, mikor már eleget lesz, akkor félrerántja azt a nagy fejét, oldalt felsandít a többiekre vagy a csordásra, és elindul. De akkor aztán nincs ember, aki megállítja, amíg oda nem ér, ahova ő elhatározta.

Megsimogatja a jobb kezére esőt. Minden reggel ezt az egyet dédelgeti a maga módján. Öreg már ez a tehén. Teje is alig van. Az inszeminátor már régen feljegyzést írt róla, de neki ez a kedvenc marhája, és tartja, míg lehet.

A tehének megkapják az ennivalót, és megszabadítják őket a tejüktől. Nem várja meg. Hamarabb hazamegy. Otthon már a csirkék és a tyúkok vígan kapirgálnak. Úgy látszik a felesége megetette őket, és vizet is töltött az itatóba. Rákönyököl a kerítés tetejére, és élvezettel nézi a szaladgáló szárnyasokat. Van itt nagy testű, kifejezetten levesnek vagy sültnek való fehér tyúk. Ennek olyan sok tolla van, hogy többször le kell forrázni a pucoláskor. Neki a kopasznyakú a kedvence. Ebből aztán van kendermagos, fehér, fekete, minden fajta. A legtöbb a sárga tyúkból és csirkéből van. A három kakas ágaskodva lépeget közöttük.

Eszébe jut, hogy nincs köztük a kacska, a gyöngyi és a lúd. Bemegy a kiskapun és az épület mögé siet. Ott látja meg őket. A gúnár máris sziszegve közelít, a kacsák az esőtől kialakult pocsoltyában fecsernek, a gyöngyik pedig a hátsó kerítés tetején ülnek.

- Pedig a múlt héten vágtam le a szárnyukat - mondja boszszankodva magának.

Eddig jutott a visszaemlékezéseivel, mert a felesége szól hozzá:

- Nagyon töröd a fejed férjem és közben az udvart nézed. Talán kevesled a fát, meg a rózsabokrot? Nehogy kitalálj valami újabb ültetnivalót, mert így is már alig látszik ki a fűpázsit.

- Dehogy! Eddig is tudtad, nem szeretem ilyenek az udvart, csak azon gondolkozom én védtem vagy nem.

- Mit kellett volna védened?

- Az állatokat, amiket itt olvasok - és elkezd felsorolni. - Szar

vasmarhafélék: magyar szürke, magyar tarka és magyar bivaly. A juhok: fehér és fekete hortobágyi racka, gyimesi racka, cigája, cikta. Aztán a kecskék közül: a parlagi kecske. A sertések: szőke, vörös és a fecskehasú mangelica. Végül a szárnyasok: fehér, sárga, kendermagos, fogolyszínű magyar tyúk, kopasznyakú tyúk, réz- és bronzpulyka, fehér, szürke, tarka fodros és sima tollú magyar lúd, magyar kacska, és a gyöngytyúk. Ezek lettek a védett háziállatok. Régen övük volt az udvar. Igaz mangalicát a Géza szomszédától vettünk minden évben, de már neki sincs régóta. Nem mangalicája, de másfajta disznója sem. Pedig annak a tepertője, az volt az igazi!

- Ezeket sorolják védett állatoknak? - kérdezi hitetlenkedve a felesége.

- Igen, bizony. Majd meglátod, lassan mi is odakerülünk a kopasznyakú és társai mellé, ha így változik a világ.

Az újságot letette az asztalra, a kis fehér ölebet pedig odébb nyomta a fotelben, majd kényelmesen elhelyezkedett.

Hiszen ha még nem is védett, de úgy gondolja, jelölt lett.

38. A szabadság íze

Visszanézek a hegyre, míg el nem tűnik a szemem elől. Semmihez nem hasonlító, szépséges sziluettje a kettőnk közötti titok tudójaként, mintha kacsintana rám.

Hátradőlök az autó kényelmes bőrülésén. Becsukom a szemem. Most nem akarom látni az előttünk bűdös füstöt rám fújó, és a szemben idegesen elsuhanó autókat. A hegygel szeretnék még gondolatban együtt lenni, és újra megélni a mai napot.

Délelőtt indultam a hegy lábánál megbújó parkírozóból.

- Ez nem nyilvános, hanem magántulajdonú hely - szól rám a vendéglő nyitott teraszáról a férfi.

A hang ugyan a hegyi bortól elég morcos volt, de ettől még komolyan kellett vennem.

- Ha lehet, itt hagynám. Kifizetem, ha visszajövök - kiabáltam túl a tárogató keservesen mulató hangját, melyet a borosüveg mögött könyökére támaszkodó ember el-elmaradó ritmussal keresgélt. A nagybajszú ember, aki a hangszert fújta, a saját útját járta. Így aztán a borízű hang a késedelem miatt egy kicsit elhallgatott, hogy utána a „*Mátkám már a másé...*” kimaradása után, újra rátaláljon a tárogató dallamára.

- Hagyja - szól felém bentről valaki -, de a szabály, az szabály. Nem úgy van az, hogy mindenki azt csinál, amit akar. Ez magánterület - erősíti meg.

Hátizsák. Bot. Elindulok. Nincs jó kedvem. Felnézek a hegyre. Nem látom szépnek, sem hívogatónak, inkább magasnak. A keskeny út csalókan visz. Van úgy, hogy hegynek fel, máskor meg éppen ellenkezőleg. Oldalán magas fűvel, bokorral benőtt sövény van. A botom koppanásait visszaveri a földpart. A parkírozóban történt affér miatt gyorsan haladok. Mintha a nagyvárosban mennék a munkahelyemre, sietősen szedve a lábaim a metró aluljárójában, kikerülve a kétes arcú fazonokat.

A madarak hívogató szavát sem hallom. Nem nézek sem jobbra, sem balra, csak kop-kop-kop. Legyek túl rajta, és érjek fel a közel ötszáz méteres magasságban ágaskodó kilátóhoz. Először a

hátzszak alatt érzem az izzadságcseppek gyülekezését. Aztán már máshol is. Megállok. A botomra támaszkodva veszem szemügyre a környéket. Azt sem tudom, hol vagyok. Annyira el voltam merülve a mérgemben, hogy nem néztem, sőt nem is láttam.

Boros pincék figyelik a magamba fojtott, indulatos menetelésemet, a gyenge szélben levelükkel integető, többnyire már megszedett szőlőtőkékkel. De ni csak, itt van egy kicsi maradék! Öt-hat szem a rövid kacson. Leszedem. A lopott gyümölcsnek a legjobb az íze, jut eszembe, de azt nem gondoltam volna – teszem hozzá most a kocsi-ban, becsukott szemmel visszagondolva –, hogy varázsereje is van.

Amint megeszem a szőlőszemeket, fülem azon nyomban észleli a madarak köszöntését, szemem egy nyúl leülését, amint egy pillanatra felemeli a fülét és megnéz, majd helyben pörgéssel eltűnik. A nap nem takarja el magát egy kicsi felhővel sem. Az őszi, barátságos, nem vakító napsugaraival teljesen beburkol.

Az autó fékezése zökken ki az újra megélt kirándulásomból. Nem engedem, határozom el, és újra becsukom a szemem. Már is a szőlős hegyen vagyok. A nyelvem alatt érzem az elcsent gyümölcs hegyi ízét.

Még mindig a botra támaszkodva vizslatom a közeli tőkét. Vajon hagytak még máshol is rajta? És ismét meglátok egyet, majd még egyet. De csak az egyiket szedem le. Kezemben a szép fűrttel, hónom alatt a bottal, hátamon a táskámmal, indulok tovább. Kaptató következik. Nem baj. Most lassabban lépkedek, mint mikor elindultam. Már nem is emlékszem a megállás előtti, feszülten gyors menetelésre.

Pince előtt visz a kitaposott, keskeny ösvény. Itt nincs kerítés. A hegyen megmaradt a múlt tisztessége. Nem kell tartani a tolvajoktól, szemlátomást elkerülik a másét elbitorlók ezt a környéket. Lehet, a magasság miatt. Vagy a meredek kaptató veszi el a kedvüket? Ki tudja.

Leülök egy percre a környéket ütött-kopott faajtóval, néhol le hulló vakolattal vigyázó, kicsi épület melletti lócára. A félig eresz alá húzódó asztalból és padból álló bútor olyan, mint a préház. Öreg. Nagyon öreg. Látszik rajta, sokat látott, és még többet halott. Több helyen be van repedve, letörve, vagy inkább megtörve a sok-sok év viszontagságainak súlya alatt. Nekem jó itt időznöm.

Hátrafordulok, és akkor meglátom a fát. Zöld levelei között csábítóan hívogatnak a hatalmasra nőtt piros almák. Megesküdnék rá,

hogy amelyikre ránézek, az megmozdul. Megijedek a gondolatomtól. Most értem fel a hegy derekához, és máris a lenti világ vírusával fertőzném meg a szőlőskertet. Elszégyellem magam. Az asztalt kapargálom a körmömmel. Mint kislány koromban, ha rosszat tettem. Közben az alma jár az eszemben. Tudom, nem fogok leszedni belőle egyet sem, sőt a közelébe sem megyek, de nem tudom kiverni a fejből himbálódzó magamutogatását.

Nehéz szívvel indulok tovább. Egy kis pihentető rész következik. Nagy kacsaringókkal. Van idő benézni a szőlőtőkét felváltó, sűrű növésű, nappali fényben is alkonyt mutató erdőbe. Itt-ott megreccsen egy ág. Megmozdul egy bokor. Gyorsabbra veszem a lépteimet. Eszembe jut, mi lenne, ha egyszer itt, vagy valami hasonló helyen érne az éjszaka. Hideg, a félelem fagyától libabőrös a hátam. Úgy védekezek, hogy hiába szól hozzám a mellettem sötétlő erdő, előre nézek. Nem fordulok feléje.

A gyors menet miatt hamar újabb emelkedőhöz érek. Ez meredekebb, mint az eddigiek voltak. Kop-kop-kop, ütöm a botom végét a kavicsos járathoz, és most már a szuszogásom hangja elnyomja a fák recsenéseit, a madarak hívogató sikongatását. Zihálva veszem a levegőt. Izzadságom a szememet marja. Az egész testem csurom víz. Életre kelnek az ősz, és ennek megfelelően a hideg éjszakák ellenére meghalni képtelen szúnyogok. Majd nagyméretű legyek követik őket. Mindegyik a sós-édes, meleg prédát látja bennem. Azt gondolják, általam túlélhetik a telet. Ezért egy utolsó nagy erőbedobással rohannak a pólóm által nem fedett helyeknek. Amelyik erősebbnek hiszi magát, az a ruhán át is próbálkozik, de úgy érzem, kevés sikerrel. Nem állok meg. Amelyik közelebb repül a számhoz, azt leköpöm, vagy felé fújok, de megyek, trappolok. Ha kell, megkapaszkodom egy bokor kinyúló, erős ágába, vagy lábamat az elem igyekvően beálló fa tövébe támasztom. Szükség is van erre, mert most már meredek oldalú erdőn át vezet az utam. Itt nincs annyira kijárva, mint előzőleg. Semmi nem számít, csak az irány.

Nézek felfelé a fák közé, és közben nagyokat fújtatva, a vérszívók hadával mögöttem nyomom a botomat a kövek közötti, süppedő földbe. Aztán megtámaszkodva bal lábammal, lépek egyet, hogy utána a jobbal kövessem.

- Világosodik az erdő vége - kiáltanám el magam, ha volna erőm hozzá, mikor meglátom a fényt a még elég messze lévő fák mögött. De most nem a távolság a lényeg. A felismerés, hogy fent vagyok.

Gyorsabb ütemre kapcsolok. A legyek és szúnyogok nem tudják mire vélni az igyekezetet. Elmaradnak. De az is lehet, hogy ez már egy másik vérszívó család felségterülete. Eltaláltam. Mikor kilépek a fennsíkra, az engem várt napfényre, unatkozó legyek köszöntenek.

Nincs agresszió, idegesség. Csak napfényes meleg van. Jó illat. Enyhe, alig észrevehető szellő, csak hogy mutassa, ő is a világon van. Itt is pad vár. Leülök. Leveszem a pólómat. Fedetlen felsőtesttel élvezem a csendet, amit a kicsi, itt telelő madarak beszélgetése tesz még különlegesebbé.

Nagyon messze kicsi házakat látok a hegy lába alatt. Minden anyyira távolinak tűnik, hogy úgy érzem, egyedül vagyok e nagyvilágban. A szabadság érzete kerít hatalmába. Egy perc múlva már csak a túracipőm és a karórám mutatja a civilizált, lenti világba tartozásomat. Meztelenül szaladgálok a fennsíkon. A nap gyönyörködik bennem – gondolom –, mert egyetlen felhővel sem takarja el az arcát. Most én is tetszem magamnak. Pontosabban, eszembe sem jut, hogy milyen a mellem, a hasam, a fenekem, a bőröm! Hol keletkeztek ráncok a pempők ellenére rajtam! Most minden nagyon egyszerű. Itt vagyok én, aki boldog és szabad, aztán a nap, aki ontja a sugarait rám. Itt vannak a környezetemben a rét szélén meredező fák, akik védelmeznek, és a madarak, akik örömmel nézik mindezt.

A síkság közepén egyedül áll egy szép tölgy. Sokat látott már ő is. Odarohanok hozzá. Meztelenségemben átölelem. Érzem, biztosan érzem, hogy megremeg. Ez egy férfi fa.

Akkor nem, de most – amint nagyot fékez az autó alattam, és billen a fejem előre a műszerfal felé – tudatosul bennem: Boldog voltam! Nagyon boldog! Amit a fa átölelésekor kellett volna teljesen átéreznem. De akkor még nem tudtam. Csak Éltem. Nagybetűvel. Éltem, mint Éva. A szabadság tengere beszippantott magába a kicsi kerek réten.

Ismét becsukom a szemem. Újra akarom élni a nap minden percét. Keresem magamban az ízt, a szabadság ízét. Érezni szeretném a fa remegését meztelen testem ölelésében. És sikerül. Már nem hallom a rádió monoton, időnként zenétől megszakított hangját.

Ismét a hegytetőn vagyok. Magasröptű madár figyelmeztet vijjogásával. Talán jön valaki, aki kiszúrhatja jelenlétével a szabadság léggömbjét, jut szembe, és nem sietősen, hanem lassan, minden ruhadarabnál körbenézve, elbúcsúzva, felöltözöm. Nem köszönök el meztelenségem közönségétől. Magammal viszem őket.

- Majd jövünk! - kiáltanék, ha nem félnék megzavarni magunkat.

A botom sem kopog már a kitaposott ösvényen. Szó nélkül megyek le a hegy lába felé. Észre sem veszem, és elhagyom a különleges pincéket, prэшázakat. Ők a figyelők. Bárhova állunk, mindenhol jól vagyunk, ha látjuk, ki jön, és ki megy, mikor jön az elem és honnan, mennyi és milyen csapadékot hoz. Látszólag szabad összevisszaságban élnek ők, de ez nem így van. Mindegyikük feladattal bír.

Már a szoros, egyvonalú, szabályos prэшázak között igyekszem. Itt nem olyan jó, mint a fentiek között volt. Ezek csak egymást nézik. Nem érdekli őket, ki megy el a kiszélesedett hegyi úton. A bot kopogására sem hajlandóak zsaluszemüket kinyitni. Éltüket csak akkor lehet észlelni, ha szomszédjuk udvarába autó gördül be.

A parkírozóban nem kérnek pénzt a helyért.

- Tudja, a szabály, az szabály! Mert mi van, ha ráesik egy ág a kocsijára? Azért én felelek! - mondja a monológját a csendessé vált kocsmában, a természetességében is fiatal asszony.

A tárogató már a múlté. Mint a hegy varázsa is. Bár én nem engedem. Nem is ülök a kormány mögé. Tudom, ha én vezetem az autót, akkor nem indul el. A hegy mágneses vonzásában vagyok.

- Mindjárt megérkezünk - szól hozzám egy ismerős hang. Kinyitom a szemem. A hegy sziluettjét a sötétségben szembevakító reflektorok fénye homályosítja el. Olyan távolinak érzem a szabadság réjtjét.

És még sincs bennem szomorúság. Inkább boldogság. Ott mélyen, lent.

Rátaláltam, ismét rátaláltam, fogalmazom meg magamban. Közben arra gondolok, vajon kilenc hónap múlva erősödni fog bennem ez az érzés? Igen, válaszolok határozottan.

A szabadság íze most már örökké a lelkemben van.

39. Szürkeség

Mindig taszított a szürke szín. Ami szerintem nem is szín, de hangnak, íznek, érdesnek, hőnek sem mondhatjuk. Bár, ha belegondolok, akkor így is meghatározható.

Fekszem a műtőben. A kemény ág nyomja a hátamat. Be vagyok takarva, de mégis, egy kicsit fázom.

A jobb szemem körül lyukat vág a doktornő.

- Helyezze magát kényelembe - mondja.

Igyekszik barátságosan szólni hozzám. Érzékelem, de most mindenekelőtt magammal vagyok elfoglalva. A megadás, a szorongás és az optimizmus keveréke vagyok.

Éles fény vakítana, de nem tud. Egy órán át csepegtettek ilyen-olyan folyadékot a kicsit elromlott szemembe, ami, még ha nem is száz százalékos már, de az enyém. Az egyik szemem.

Emlékszem, gyermekkoromban, ha dicsérni akartak, akkor a meleg, barna szememet hozták szóba, amit az édesanyámtól örökölttem, mondták.

Most már tudom, neki tették a szépet, nem az én szemem volt a fontos. Később, éjszakákat rajzoltam, és büszke voltam a jó szememre. Azonnal észrevettem, ha valami nem megfelelően készült el. Dicsérték is a látásomat. - Mennyire jó szeme van! - mondták elismerőleg. Most már tudom, ez sem a szememnek szólt, hanem a pozíciónak való udvarlás volt.

Büszke voltam a szemüveg-nélküliségemre. Aztán a hajam ment, a szemüvegem jött. De a szemem maradt. Eddig.

- Emelje fel az állát - hallom a fejem felett, miközben látom a két fényes, élére állított téglalapot, közöttük egy keskenyebb, fekete csíkkal. Lejjebb nyomom a fejemet, így az állam magasabbra kerül.

- Jó. Így jó lesz - nyugtázza a női hang. Közben babrál a szememben, de igazából nem érzek semmit. Az első félelmemen túl vagyok, nyugtázom. Nem fáj. Sőt! Mintha mi sem történne.

És akkor a két fényes téglalap szétesik. Kicsi, apró, világító, éles sarkú képződményekké válnak, miközben halk berregés tölti be a műtőt.

Figyelem a fénypontokat. Tudnom kellene, mi történik, hiszen előtte már az interneten mindent elolvastam, amit ezzel kapcsolatban valaki, valamikor feltett, vagy leírt, de most mindez nem jut az eszembe. A fényemet keresem. A téglalapot. A kettőt, ami most valahogy nagyon fontos lett számomra. De ami már szétesett.

A széttört lencsét szedi, szívja ki a készülék, ami mit sem törődve velem, egyhangúan berreg a fejem felett. Illene drukkolnom neki, hogy mindegyik apró, világító, már csak kicsi, fényes csillagnak látszó szememfénye darab eltűnjön, hiszen ő azon ügyködik, de ahogy fogynak a csillagok, egyre nagyobb bennem a kétely. Helyesen döntöttem, mikor elhatároztam, megműttetem a szememet, és a szürke hályogtól fénytelené lett részemét kicseréltetem modern műanyagra? Nem lett volna jobb, ha ismét belépek a vasárnapi mozifilm nézése előtt vagy után a szemüvegtészítésre specializálódott üzletbe, és új üveget csiszolnak nekem?

Hiszen még jól láttam, csak ha messze néztem, akkor jött elém olyan vízfüggöny-féle. Ami, persze, a szemüveg hatására eltűnt. Már jól megszoktam, hogy az utcán is az orromon van a távolbalátó. Pedig régen elképzelhetetlennek tartottam volna.

Nincs sok időm ezen gondolkodni. Egyébként is, éppen csak egy pillanat alatt fut át rajtam a bizonytalanság. Eltűnik az utolsó sziporkázó darab is. Csend van. Nagy csend. Talán a múltóban nem, hiszen hallom a fémműszerek jellegzetes köszönését, mikor egymáshoz érnek. És a doktornőt is, ahogy egyenletesen lélegzik.

De bennem nagyon nagy a csend. Szürke csend. Hideg, íztelen és megfoghatatlan, érzékelhetetlen, lelket fagyasztó szürkeség.

Magamba zuhanok. Nézem a szürke semmit, és várok.

Most már egyáltalán nem vagyok része a múltónak, mint eddig. Kívülállóként érzem magam. Mint egy idetévedt idegen.

Tudom, velem együtt négyen vagyunk itt bent. De ők hárman és a múltó egy, míg én a másik. Áthatolhatatlannak látszó függöny emelkedik körém. Emögött vagyok. Nem megbújva és innen kilesve, hanem bezárkózva. Egyedül. Nagyon egyedül.

Alig egy fél órája, mikor bejöttem ide, még arra gondoltam, mennyire jó lesz, ha túl leszek rajta, és a családtagjaim, ismerőseim örömmel, büszkén hallgatják majd beszámolómat. Elmesélek mindent részletesen, esetleg kicsit kiszínezve, kiemelve

bátorságomat, kitartásomat, férfiasságomat. Külön ódákat mondok a doktornőről, aki a legjobb, és még ráadásul csinos, szép arcú, nőiességében is határozott, és nem mellékesen, akinek az első pillanattól kezdve szimpatikus voltam. Amit aztán vagy hisznek, vagy nem, de ez már nem az én dolgom.

Szóval, erre készültem.

De most, amikor itt vagyok a függöny mögött, és a lelkem teljesen fagyos, néma magányosságban, egy hideg, kényelmetlen ágyon fekvő, vak testben leledzik, minden elszáll belőlem, ami előtte az élhető életet jelentette.

Ismét motozást érzek a szememnél.

- Mindjárt megvagyunk, a nehezen már túl van - szól a függönyön túlról a barátságosnak igyekvő, de mégis távoli hang hozzám.

Nem értem, miként jutott át az áthatolhatatlan szűrkeségen, de megadom magam. Nem válaszolok. Nem azért, mert nem szeretnék, hanem mert nem tudok. Elakad a lélegzetem is. Hiszen távolról, nagyon távolról egy szikrázó fénypontot látok közelíteni. Hol jobbra, hol balra mozog. Keresi a helyét.

Kiabálnám, erre, erre! De nem merek megszólalni, mert ha megmozdulok, vagy ha meghallja, akkor tán megijed, és elszalad. Egyre jobban fénylik, de még csak egy meghatározatlan formában mutatja magát.

Aztán hirtelen megjelenik a két élére állított téglalap.

Hát itt van! Itt a fény! Szinte vakít a fényes fehérségével. De még mindig csinál vele valamit, mert ismét mozogni kezd, és kimegy a formából.

- Jaj, csak el ne menjen! - villan belém a félelem. De nem. Most került a helyére. Itt világít fényesen a szememben a két élére állított téglalap.

- Készen vagyunk. Ügyes volt - hallom a doktornő hangját.

Sajnálom. Kicsit még feküdtem volna, hogy élvezzem a fényt. Úgy hullik le körülöttem a függöny, mintha soha nem is lett volna. Mosolyognak rám. Én még jobban rájuk.

Szemem, a jó, de mit nem mondok, most már mind a kettő jó! Szóval, a nem bekötött szemem a doktornőt keresi. Nem látom. Már nincs itt. Újabb szemmel szemez a szomszédban.

Lefektetnek pihenni. Próbálok elaludni. Nehezen sikerül. Gon-

dolkodom. A műtőben fekvő emberre gondolok. Az ő helyzetére. Nem tudom átérezni. Az az ő szeme, ez meg az enyém. Az az ő szürkésege, ez meg az enyém volt.

Mikor a gondolatom idáig jut, ismét elér az érzés. Hideg fut végig a hátam közepén. Beleborzongok. Nem szeretnék a szürkésegre és a lelkem fagyottságára, az egyedüllétre gondolni. A fényre, az életet, nyitottságot adó, a két élére állított, fényesen világító téglalapra terelem magam, és a doktornő hangjára.

- Készen vagyunk. Ügyes volt - hallom ismét, és becsukott szemmel, megnyugodva, boldogan elalszom.

40. Az utolsó kérés

Beleegyeztem, vagy én mondtam, már nem emlékszem rá, de nem is fontos. Itt vagyok bent, a nem merem megfogalmazni, hol. Huszonnégy órán át kell felügyelni rám. Ez gyerekek mellett nem várható el a férjemtől. Így aztán, nem is volt más választásunk. Lehet, egyszerre jutottunk erre a megoldásra.

Végül is mindegy, hol vagyok. Kapom az infúziót egy újabb gyógyszerrel és fájdalomcsillapítóval. Gondolom, ez már morfium. Sokat alszom. Tulajdonképpen majdnem mindig. Lassan tudok gondolkodni is, már ha egyáltalán eszembe jut valami. Most úgy tűnik, mintha kezdene elmenni a rossz hatása a szernek, de a fájdalmat sem érzem. Talán átmeneti, vagy esetleg javulok? Jó lenne!

Kértem egy kis pohár vizet, és azonnal értette a nővér. Mosolygott. Szeretném viszonzni, de annyira távolinak látom, hogy igyekeznem kell elhíttetni vele. Már sajnos másokkal is hasonlóan érzek.

A családom. A családom? Igen, ők a jelenem, és a múltam részei. Szeretem, ha jönnek, és azt is, mikor elmennek. Először, még régebben, mikor a másik kórházba kerültem, rossz, nagyon rossz volt, ha becsukták maguk után az ajtót. Egyedül lettem. Szinte fáj az egyedüllét.

Most már mindig egyedül vagyok. De nem fáj. Az alvás is jó. Álmaim nincsenek, vagy nem emlékszem rá? Én pedig mindig álmodtam. Sokat és színeseket. Azt mondják, az nagy fantáziára utal. Most nem jut eszembe semmi ebből a világból. Csak vagyok.

Tulajdonképpen várok is valamire. De nem tudom, mire. Meghalni nem akarok. Vagy mégis?

Most látom, mennyire jók az emberek. Itt is nagyon szépen és gondosan ápolnak bennünket. Pedig sokan vagyunk. Beszélgetnek is velem. Ők mondják a magukét, én pedig hallgatom. A látogatók is. Bár ide csak a családom jön be. Próbálom felkészíteni

magam, hogy mégis nézzek ki valahogy, de így, ágyban fekve, nem sokat lehet tennem. Figyelem a beszámolójukat. Kérdezek is, ezt meg azt. De igazából nem nagyon érdekel. Sokszor azt sem tudom, kiről és mit mondanak. A kedvükért azért igyekszem. Fárasztanak, de mégsem jó, ha elmennek. Igaz, egyedül vagyok, de ha itt vannak, akkor egy kicsit mindig reménykedem. A szemükből azt látom, nem szabad meghalnom. Számítanak rám. Remélem! Remélem, tényleg hiányzom nekik.

Csak nem várhatom el, hogy itt üljenek mellettem. Mindenkinek megvan a saját dolga, élete. Régebben nélkülem elképzelhetetlen volt. Most már talán magukban is képesek megenni.

Eszem egy kanál levest. Vagy kettőt. Hátha erősebb leszek tőle. Most ez az új gyógyszer... Ebben bízik a férjem. Talán én is. Minden talán. Talán élve kikerülök innen, talán még hiányzom otthon, talán nem lesznek fájdalmaim, és talán meg is halhatok... Nem tudok magamra haragudni. Be-bealszom. Most biztos adtak egy adagot, mert az előbb is bezuhantam a semmibe. Nem rossz érzés. A felébredés is jó. Az első pillanatokban, mikor észlelem a szobát körülöttem, nem nyitom ki a szememet. Élvezem az életet. Ilyenkor nincs hányingerem, nem zavar a kettős látásom, és eszembe sem jut, hogy nem tudok lábra állni. Jó lenne, ha az egyik percben elaludnék, a másokban pedig ébrednék. És így lehetne egész nap. Akkor mindig jól érezném magam.

Csak ne lenne minden annyira idegen! Nem csak az emberek, de az ágy, a víz, a leves is. Nézem a hálóingemet. Egyszer, évekket ezelőtt karácsonyra kaptam. Tetszett. Jó az anyaga. Mégis, olyan, mintha semmi közöm nem lenne hozzá. Kár volt ezt behozniuk.

Az egész testem olyan, mintha erre az idegen helyre behajították volna. Már mindentől viszolyognék, gondolom, ha erőm lenne hozzá. De így, csak megadom magam.

Otthon sem volt jobb. Ott is hiába nézegettem a régi fényképeket. Láttam magunkat, magamat. Kislánként, serdülőként, fiatal nőként, a templomi esküvőn, aztán a kicsikkel, és a sok kirándulás alatt, de mindegyik képről egy másvalaki nézett velem szembe. Furcsa érzés volt. Az eszem tudta, hogy én vagyok az, de mégis idegen nő mosolygott rám.

Idegesített. Mi a fene nevetséges rajtam? Persze, tudtam a választ. Hiszen ő még akkor élt, én pedig már most, hát, talán. Már megint a talán! De, mit tegyek? Majdnem minden bizonytalan. Vagy bizonyos? Biztos, hogy bizonytalan? Ebben az új eljárásban bízik mindenki. Én is próbálkozom.

Jót zuhantam, megint. Mennyi ideig aludhattam? Vajon meddig élek még? Csak kibírnám, míg hat az új gyógyszer! Az alvás is segíthet. Remélem, az apjuk megvizsgálhatja majd a két gyereket, hiszen az édesanyjuk rákos. Ki tudja, nem öröklődik-e?

- Itt vagyok - válaszolok.

Nem hallom a hangom, pedig tudom, hogy beszélek. Kinyitom a szemem. Most ébredtem. Jó volt az első perc.

- Itt vagyok - mondom újra, mert valaki a nevemen szólít.

Az ápolónő van mellettem.

- Beszélt álmában - szól, és mosolyog.

Most örömömben viszonozom.

- Álmodtam - suttogom, és boldog vagyok.

Nem emlékszem, ki szólított, de jó volt. Lehet, a gyerekeim, vagy a férjem, édesanyám, apám, vagy éppen a nagymamám? Vagy mind-egyik egyszerre. Vajon meghallották a válaszomat?

Most jó. Talán eszem egy kanál levest. Megjutalmazom magam. Nem érek el a szekrényemig, mert ismét zuhanok.

- Jó reggelt! - köszön rám egy másik nővér.

Már nem csodálkozom. Gyorsan váltják egymást. Az előbb aludtam el, és máris másik van mellettem. Nem kérdezem, mennyit aludtam.

Várom az újabbat. Most kötik be. Úgy érzem, kell is.

- Ma jönnek be hozzám - mondom az ügyesen tevékenykedő kezeknek.

- Már itt voltak, majd később visszajönnek - válaszolja jókedvűen.

Most ez egy kicsit idegesít. De nem sokáig, mert érzem, amint a morfium betölti a sejtjeimet.

Az ablakon bevilágító napsugár színekre esik szét. De szép! Olyan, mint egy kicsi szivárvány. Mutatnám ennek a nőnek, de úgy emlékszem, az előbb haragudtam rá valamiért. Nem akarom, hogy

hülyének nézzen, hogy most meg barátkozom vele. Pedig egyébként rendes. Már megy is az ajtó felé. Mégiscsak megmutatom.

- Nézze! - szólítom meg, és mutatom neki a szivárványt.

Megáll. Az ablak felé fordul. Az arca mutatja, hogy ő nem látja.

- Igen, nagyon szép - mondja mégis.

Rendes ez a nő. Még jó, hogy hazudott. Rosszul esett volna, ha nem így tesz. A gyógyszerre is azt mondták, volt, akinek használt. Még ebben az állapotában is. Talán nekem is fog.

- Te is jól leszel tőle - jelentette ki a férjem.

Vajon el is hiszi? Ha ő igen, akkor én is. Én is?

Valami nem jól van, mert fáj. Mindenem fáj. Nem úgy, mint régen, hanem, mint ami le van fojtva, és arra vár, hogy kitörjön, mindent leigázzon. Érzem ott belül, valahol, mindenhol. Nem tudom megmutatni a helyét, a nagyságát, az erejét, de tudom, ott van és vár. Ki-kicsap a börtönéből, és akkor majdnem szétesek.

Csörög a telefonom. Felvegyem? Miért ne!

- Tessék. Igen, nem jól.

- Mit segítek? - kérdezi.

- Gyógyíts meg - suttogom, mert e két szótól elcsuklik a hangom.

41. Annyira szép a tavasz, most kár lenne...

Nehezen, de azért sikerült ide kiülnöm a teraszra. Jó döntés volt. Csodaszépek a fáink, bokraink. Tíz éve költöztünk be a házunkba, de azóta még egy évben sem volt ennyire roskadásig tele virággal a kert.

Vajon tudok majd enni a sárgabarackból? És az ősziből? Az almára és a szilvára már nem is merek gondolni. Pedig mindegyiken sok gyümölcs lesz. Na, majd a cseresznye. Az érik meg a leghamarabb. Tavaly úgyis, mire hazajöttem a kórházból, leérett. Most nincs miért bemennem, bár azért lehet, még egyet megpróbálok.

Csak ez a kettős látásom ne lenne... Meg a hányingerem. Ha lefekszem, akkor könnyebb. Olyankor még rá is éhezek egy régen ízelet jó ételre, de aztán, mikor felülök, jön a hányinger, és gondolni sem tudok semmire. Gyümölcsöt, azt még valahogy megeszem.

Szép ez a tavasz. Nagyon szép minden. Vajon megérem a következőt is? Azt mondja mindenki, ne adjam fel. Akarjak gyógyulni! Hát ki ne szeretne egészséges lenni?

Két éve, mikor elmentem megröntgeneztetni magam, mert sokat köhögtem, akkor ki gondolta volna, hogy most azon töröm a fejem, vajon nekem miért nem adatik meg, hogy legalább ötven évet éljek?

Fúj, ez rossz gondolat! Természetesen fogok élni. Nem csak ötvenet, de hatvanat, sőt százat is, ha csak el nem üt egy autó, vagy le nem esik velem egy repülő, miközben Spanyolországba, vagy Portugáliába, esetleg Párizsba repülök. Párizst nagyon szeretem. Többször voltunk ott. Nem tudnám megmondani miért, de most már nem is érdekes.

Az viszont furcsa, hogy éppen most lett ennyire szép a tavasz. Vajon más is így látja? Én eddig alig vettem észre. Igaz, nem is volt időm rá. Hiszen a munka és a gyerekek. Még jó, hogy most nincsenek itthon. Elég a hétköznap, mikor iskola van. A kicsi, ő biztosan érez valamit, mert annyira szorít magához, hogy majd megfulladok. Újabban velem alszik, és egész éjszaka kapaszkodik belém. Nekem pedig a könnyeim folynak. Nagyrészüket befelé. Nem szabad látniuk rajtam, hogy esetleg...

Most megint helytelen következtetésre jutottam. Fúj! Nem sza-

bad arra gondolnom. Csak volna bennem egy kicsivel több erő! Nem tudok rendesen lábra sem állni. Mindenem beleremeg, ha megpróbálok odébb menni. Lóg a hús rajtam. Nincs semmi tartása. Biztosan a gyógyszerek teszik, amiket az infúzióban kaptam. Vagy a sugarazás a fejembe, a sok borsószem nagyságú áttétre.

Nem létezik, hogy nem tudok meggyógyulni! Ez annyira igazságtalan lenne, amit senki nem engedhet meg magának. Mi aztán mindent megtettünk a férjemmel. Jó ember. Nem csak külföldöt jártuk meg, de itthon is felkerestük az összes szélhámost. Milyen sokan élnek mások bajából! Ezt nem gondoltam volna, mielőtt engem is meg nem harapott.

Végül semmi nem használt. Pedig azonnal leszoktam a húsról, a cigiről, és mindenféle, általam utált növényeket ettem napról napra. Azt hiszem, az egyik kezelésnek azért volt következménye. Nem köhögök. Az teljesen elmúlt. Csak a fejemben jöttek elő, meg a mellemben is érzek már, és a nyirokcsomóim is megduzzadtak. De ez nem érdekel. Meg kell gyógyulnom, és kész!

Csak ez a kettős látásom ne lenne... Szédülök tőle. Rossz érzés. Nincs rendes gyógyszer, ami elmulassza. Már mindegy, csak ne fájjon! Mindenki százalékokat mond. Mekkora az esélye a túlélésnek. Sokra megyek velem! Én még egy emberrel sem találkoztam, aki túlélte. Persze attól még lehet, hogy van. Hiszen az elmúlt években csak betegek között jártam. Mikor az első kemóra vártam, szinte egészséges voltam a többiekhez képest. Kicsit megijedve, de bizakodóan mosolyogva mentem be a rendelőbe. Most már változott a helyzet.

Mindegy, akkor is meg kell gyógyulnom. Hiszen itt vannak a gyerekek. Ki fog elmenni a ballagásukra? Ki segít nekik a pályaválasztásban? Ki fogja a stílusukat, ízlésüket formálni? Meg a sok egyebet, amit csak egy édesanya tud? Mindenre még az én férjem sem képes!

Nagyon szép a tavasz. Minden fa roskadásig van virággal. Az emberek pedig rohannak ide, meg oda. Mint ahogy én is tettem.

Nem szeretek egyedül lenni, de az is rossz, ha beszélgetnek velem. Kihallom a vigasztalást a hangjukból. Először sokan felhívtak, majd egyre kevesebben. Van, aki még most is kéréssel keres. Mit mondjak ilyenkor?

- Nem érek rá - mondom.
- Miért?
- Mert beteg vagyok - válaszolom.
- Komoly?
- Nem, dehogya. Csak áttét rákom van - felelem.

És onnan már a szokásos mederben folyik minden. Vagy bocsánatot kér és elköszön, vagy érdeklődik, és a hangulatomtól függően, elmondom egy részét a kálváriámnak.

Be kellene vennem a gyógyszeremet, de ahhoz fel kellene állnom. Nem, nem próbálok meg. Most elviselhető a hányingerem. Ha felállok, erősebb lesz, és egyébként sem hiszem, hogy el tudnék menni a szekrényig. Majd lassan hazajön valaki.

Ha legalább tíz évet kapnék még, kibékülnék vele. Mennyi mindent megtennék, amit eddig nem! Ah, hülyeség! Akkor is ugyanígy élnék, de a gyerekek biztosan nem tudnának lekaparni magukról.

Sokat utaznánk együtt, a család. Kevesebbet, lényegesen kevesebbet dolgoznék. Ha így teremnének a fák, mint az idén fognak, akkor egy részét befőzném, a másik feléből pedig lekvárt csinálnék. Mint ahogy azt az édesanyámtól is láttam. Meg a nagyanyámtól. Ők nem voltak soha ennyire betegek. Igaz, ők nem is dohányoztak. De hát, milyen sokan szívják, és mégsem lesz semmi bajuk!

Na, mindegy. Ennek már utána vagyunk. Nem hinném, hogy a cigitől kaptam. Egyszerűen jött. Ha nem is tíz évet, de ötöt kapnék még, talán az is elég lenne. Ott lehetnék a gyerekek ballagásán. Fel tudnék készülni minden rosszra. Hülyeség ezen törnöm a fejemet. Túl kell élnem, és kész.

Csak ez a kettős látásom, és a gyengeségem ne lenne... Meg a hányingerem. Pedig szerettem a cigarettát. A kávéval volt a legjobb. Most már nem tudnám elszívni.

Nem merek rágondolni, de lehet, az almát az idén nem fogom megkóstolni.

Milyen gondtalanul kapirgál, keresgél a földön az a feketerigó. Jó neki! Nem csak boldog, de látszik, egészséges is.

Mi ez a berregés? A szomszéd füvet nyír. Éppen most? De mind-egy is. Hamar végez. Nem sok pázsitja van.

- Jó napot, kívánok - köszönök vissza.

Idegen hangot hallok kijönni a torkomon. Nem hallom mit kérdez, de sejtem.

- Igen, köszönöm. Javulok - felelek a meg nem hallott kérdésre.

Jó neki. Látszik, mennyire jó erőben van. Úgy tolja a fúkasztát, mintha egy kicsi babakocsi volna. Én is egyszerre vittem le az emeletről és vissza a gyereket és a kocsit. Meg sem szusszantam. Fiatalabb voltam. Most sem vagyok öreg. Még ötven sem.

De jó lenne, ha megérném! Pedig míg beteg nem lettem, ahány-

szor eszembe jutott, hogy én is leszek majd ötven, szinte rosszul lettem, mikor belegondoltam. Most pedig mit nem adnék érte! Dehogyan bánkódnék! Annyira, de annyira boldog lennék... Talán még egy év... Annak is örülnék!

De ez butaság. Nem szabad így gondolkodnom. Nekem nyolcvan, kilencven, sőt száz évig kell élnem. Sok a dolgom. A gyerekeket fel kell nevelnem a férjemmel, és útra kell engednem őket.

Csak ez a kettős látásom ne lenne! Még jó, hogy a köhögésem már elmúlt. Talán már nincs is a tüdőmben daganat. Jó lett volna, ha sikerül megműteni az elején. Akkor már régen túl lennék az egészen. Nem volt szerencsém. Mind a kettőben volt. Hogy nem vettem korábban észre? Azt gondoltam, allergia miatt köhögök. Ha szedtem a gyógyszert, akkor elmúlt. Ha abbahagytam, ismét előjött. Ki gondolta volna, hogy közben a tüdőmben nő a tumor. Mikor kiderült, tudtam, ez komoly baj, de azt nem sejtettem, hogy ennyire.

Na, már megint közelít a rossz gondolat. Ezt nem szabad! Meg fogok gyógyulni és kész! Csak ne fájjon! Mindennel kiegyezek, csak ne legyenek fájdalmaim! Az elmúlt két év alatt már annyit törődtem, hogy újabb fájdalmakat nem bírják ki. A gyerekek előtt is titkolnom kell. A nagyobbik nagyon érzékeny. Ő is sejt, vagy tud valamit, de magába fojtja. Csendes lett. Sokat van a szobájában. Ha kérdezem, akkor tömondatokban felel, és időnként ellenségesen néz rám.

Mit mondjak neki? Úgyis tudja, hogy én nem tehetek semmiről. Éltem, mint bárki más. Én sem szeretem ezt a beteg állapotot. És meghalni egyáltalán nem akarok!

A kicsi félt. Ölel, és állandóan azt lesi, miben tud segíteni. A szeretettől előfordul, megfélekedezek magamról, és felugranék, egy jót mondanék, de aztán hirtelen észreveszem, nincs erőm, és a szó is idegenül hangzik.

- Nem baj, anya - biztat ilyenkor a kicsi, én pedig nyelem a nagyobbik szemrehányó tekintete előtt a könnyeimet.

- Mit tegyek, kisfiam, ennél többet, mint amit eddig elkövettem? - kérdezném.

De tudom, nem rám mérges, hanem erre az egészre, és arra, hogy másoknál nem ennyire beteg az édesanya. Nem tudja, nem akarja elfogadni. De jól is teszi. Ez nekem is erőt ad. Én sem veszem tudomásul, és nem fogok meghalni ebben a szép tavaszban.

Igenis, fogok enni a cseresznyéből, ami hihetetlenül nagy szemű és sötétpiros, aztán a sárgabarackból, majd az ősziből, és az-

tán egész jövő év őszig eszem a saját almánkat! Nem engedem, hogy az én gyerekeim ne velem szedjék le ezeket a gyümölcsöket! Remélem. Remélem, így lesz.

Ez a hányinger és gyengeség ne lenne, meg a kettős látás! Szarul vagyok. Jó lenne, ha jönne valaki! Talán ennék egy kis gyümölcsöt. Nem szeretnék a szomszéd szeme előtt felállni. Nem akarom, hogy nézze remegő lábaimat. Majdcsak befejezi a fűnyírást és bemegy.

Jó lenne már túl lenni az egészen! Vagy sikerül, vagy nem. Ez így nagyon nehéz. Csak ne legyenek fájdalmaim! De még meg is gyógyulhatok. Voltak már csodák. Miért ne én lennék az, akinek ez sikerül? Végül is most sincs nagy bajom. Jó, a kettős látás nem jó, mint ahogy a hányinger és gyengeség sem, de van, akinek hiányzik a lába, vagy a keze. És olyan is van, aki éppen most fekszik a műtőasztalon.

Persze, attól én még nem leszek jobban. És az egy másik ember, nem pedig én, akinek itt vannak a gyerekei...

Annyira szép ez a tavasz, most kár lenne meghalnom.

42. A rétes

F rissen vasalt, majdnem új, elől végig gombos, fél lábszárig érő, rövid ujjú, otthonkának nevezett ruhában áll a konyhaasztal mellett és a gyúródeszkát igazgatja kéz alá. Ő az öreg Mama. Amióta ismerem, mindig ugyanolyan volt, mint most, pedig majd húsz éve is talán, hogy először találkoztunk. Nem tudni honnan, de a nem változó ruháit árusító üzleteket is megtalálja. Senki sem gondolná, hogy még ma is lehet kapni ezt az idők nehéz próbáját kiálló ruhadarabot. Haja kendővel van bekötve. Hátról, a feje búbján lapuló, és oldalt az egy rakoncátlan tincs mutatja az ezüstöt, amit már ismeretségünk előtről hord magán. Különleges színű fényével megmutatva a nőt, amit a kék szeme hamiskás mosolya varázsol az asztal fölé. Keze ügyesen, gyakorlott mozdulatokkal tevékenykedik.

- Nem kell ehhez sok minden, fiam. Liszt, zsír, só, ecet és víz. Na, akkor ezt megmelegítjük, mert hűvösnek érzem. Csukd be az ablakot, meg az ajtót is legyél szíves. Rétest sem hidegben, sem huzatban nem lehet készíteni - mondja, és kis idő múlva a több mint nyolcvan évet magán hordó, de mégis bársonyosan puha bőrű kezével a tésztát gyúrogatja.

Nem mér, nem számol. Ránéz a tűzhelyen előre elkészített töltelek halmazra, és érzésre borítja a deszkán halomba a langyos lisztet, majd a többi alapanyagot.

- Az a lényeg, fiam, hogy nem kell idegeskedni. Ehhez idő, és türelem kell. Mint minden máshoz, ami jó. Ugye, tudod? Az idegesség nem parasztnak való betegség - jegyzi meg, és az idő vasfogától már kissé megszürkült kék szeme egy pillanatra ismét ifjúkori fényében ragyog.

- Mesélhetne - ütöm el.

Szeretem a régi történeteket. A legjobban az életét élvezem hallgatni. Két világháború és megannyi megpróbáltatás, amibe ha belekezd, akkor soha nem ér a végére. Na, nem őmiatta. Dehogy. Miattam. Mikor elérkeztünk a papírtalpu bakancshoz, amit valamelyik ősöm hordott volna a lábán Udinénel, és ahol a szemben-

állók egymás alá fúrtak, ástak járatokat, így próbálva robbantással kárt okozni az ellenségnek, aztán ezt megelőzendően a felek dobotkat raktak ki, amire apró kavicsokat tettek, és amikor ezek mozogtak, akkor rájuk omlasztották a földalatti folyosókat. Szóval, mikor idáig értünk, akkor vagy a telefon szólalt meg, vagy jött valaki. De rendre abbamaradt a már mesébe illő történet.

Most különleges nap van. A rétecsütés napja. Senki sem tud olyan rétecsütést készíteni, mint a Mama. Egyébként az evésen kívül azt szeretem ebben a legjobban, amikor a meggyúrt tésztát szétosztja kicsi halmokra és először sodrófával, majd kézzel elkezdni nyújtani. A legszebb az, amikor körbejárja a nagy, kinyitott, fehér damaszt terítővel lefedett asztalt, és előrehajolva a tészta szélét letépi, és rátekeri a keze fejére. De ez még odébb van. Most a gyúrás folyamata történik, és mint tudjuk, nem kell idegeskedni. Fő a nyugalom, mert az idegesség nem parasztnak való betegség.

- Mégis mire vagy kíváncsi? - kérdezi, miközben a keze megállíthatatlanul gyúr.

- A születésétől kezdve, Mama, hiszen már a múlt században látta meg a napvilágot.

- Így bizony, fiam. Most van 1985, és én már nyolcvanhét elmúltam - mondja.

Majd abbagyja a tészta gyúrását, és elmegy az előszoba felé. Jobb híján az ablakon bámulok ki. Verebek veszekednek az udvaron. Eldobott, vagy egy másik madár által leejtett eleséget kapkodnak ki egymás csőréből. Közben hallom mögöttem Mama visszaérkezését.

- Na, itt van - teszi az ölembe a kis fonott kosarat. - Ebben mindezt megtalálsz. Te olvasd, én meg csinálom a rétecsütést. Ha valamit nem tudsz elolvasni, akkor szólsz, fiam - és megmossa a kezét, majd az őt váró tésztát kezdi el nyomkodni.

Legszívesebben azonnal felnyitnám a sárga fedelet, de érzem, ez most nem helyén való. Jól gondoltam. Mama figyelő szeme követi mozdulataimat. Lassan, óvatosan nyúlok a kosárba. Megsárgult papírok, töredezett szélű, sokat forgatott kézzel írott levelek, régi hatósági igazolások, iskolai bizonyítványok és egy katonakönyv kerül a kezembe.

- Ne azzal kezd, fiam. Ott van, amit írtam nektek, ha majd nem leszek, akkor a gyerekeidnek add oda, hátha érdekelni fogja őket.

- Most először én szeretném tudni - emelem fel a fejem a kosárról, és nézek szembe a szürkés-kék szemekkel.

– Mindjárt gondoltam. De te is nemsokára öreg leszel, mint én. Lassan írhatod a tiedet – kuncog hozzá, és ismét csillog a kék szeme az egy pillanatra ránctalanná vált arcban.

Megadom magam. Kék fedelű kis iskolás füzet kéretődik a kezembe. Kinyitom. Határozott vonalvezetésű kacskaringósra rajzolt betűk követik a sorvezetőt. Rossz szokásom, hogy végiglapozom az olvasnivalót. Most is így teszek. A füzet teljesen tele van írva.

– Az elejétől kellene, fiam – hallok az útbaigazítást.

Mikor aztán elkezdem, az olvasáshoz a gyűrődészsza élvezkedése adja az aláfestést. Szereti, ha a Mama a rétestészát gyúrja rajta, bele. Nem is annyira erővel, mint kitartással, tapasztalattal, amit a nyolcvanhét évtől kapott.

1985. november hónap

Leírom hosszú életem nem igen szép és jó emlékeit, nektek, akik kíváncsiak vagytok arra a korra, amiben én születtem.

Elöttem van Édesapám katonakönyve. Született 1867-ben, itt Magyarországon, Abaújtorna megye Felső-Dobsza községben. Huszár volt a császár 12. számú huszárezredében 10 évet 3 hónapot és egy napot. A Magyar Kassai 5. honvédhuszár-ezredben pedig 2 évet és három hónapot becsületesen szolgált. A majdnem tizenhárom év alatt sok kitüntetést és dicséretet is kapott. Aztán leszerelt és a katonaság után feleségül vette Édesanyámat, Mantlik Máriát a Zemplén megyei Golopon. Abból a házasságból születtem én, Szabó Anna 1898. január 27-én, szintén Golopon. Később még egy öcsém is született 1910. május 8-án. Volt szerelem az én drága szüleim között és volt két gyermek, de vagyunk az sok nem volt. Édesapámnak mint volt huszárnak nem volt iparja sem. A gazdálkodást pedig asszonyi munkának gondolta. Aztán holmi nyápic ispánféleség előtt hajlongani sem akart.

Akkor vándorolt ki sok magyar Amerikába. Nem szerencsét próbálni, mint azóta a szájtépők mondogatják, hiszen a magyar ember, ha nem muszáj, el nem hagyja szépséges hazáját, hanem az itthoni kilátástalanság miatt. Édesapám maradhatott volna, de ő jobb életet képzelt el a családjának. Nem volt nehéz kimennie. Ott volt már kint az édesanyjának öccse és bátyja. Mindkettő régebben kereste ott a boldogulását. Családosok voltak és azok rendezték az útját. Akkor 1910 augusztusában kiment. Én akkor januárban múltam tizenkét éves, az öcsém három-négy hónapos. Az édesanyám egészséges fiatal szépasszony volt. Nagyon szépen, rendesen nevelt bennünket. Édesapám nagyon gyorsan és jó munkát kapott a Trentoni drótygyárban. Nagyon szeretett minket. Sűrűn jöttek a levelek, pénzküldemények és csomagok.

Mi pedig hárman az öreg szalmatető s házában élünk. Ehhez tartozott kert, gyümölcsös és egy hold szőlő, aminek csak a fele volt szőlővel beültetve. A másik felében cseresznye, őszibarack és diófa volt, meg lucerna. És még volt 600 négyszögöl szántóföld is, amiben krumpli, bab, takarmányrépa termett. Ez kellett is, mert volt tehenünk, disznók és aprójószág, baromfi is. Édesanyám nagyon sokat dolgozott, na meg érkeztek Amerikából a pénzek, így aztán anyagilag igen jól voltunk abban az időben.

Jött az iskola. Én kiemelkedően kitűnő tanuló voltam. Aranyos jó tanítónk volt. Ádámcsik Endrének hívták. Mikor jött a tanfelügyelő, vagy valami iskolalátogató, akkor mindig feleltetett. Ment nekem a földrajz, később a történelmet szerettem meg nagyon. Még ma is, pedig már 87 éves vagyok. Rákóczi szabadságharc, Kossuth Lajos, Petőfi – imádtam őket.

Közben nádtetőre alakította át édesanyám a házunkat. Volt rajta utcára néző kettő ablak, az udvarra néző egy ablak, aztán volt egy nagykonyha búbos kemencével. Hátral kisebb szoba, majd istálló. A kertbe a kijárási rendes deszkából volt. És utána egy nagyon jó vívizű kút, és az szép, formás deszka épülettel bekerítve. Azon túl istálló és egy disznóól alul, tetején tyúkföld. Annak is olyan szép zsindelyteteje volt, mint a kútnak.

– Jó is az a sárga tyúkhúsleves – vetem közbe, mintha tudná a Mama, hol járok a történetben.

Ő pedig miközben változatlanul és kitartóan gyúrogatja a rétes-tésztát, mosolyogva rám sem nézve mondja:

– Álmodozzál csak. Az nem árthat meg.

És késsel hatfelé vágja a szép fényes halomba alakított tésztát. Nem kérdezem, miért nem a leves főzése jut az eszébe. Tudom, mit válaszolna: – Nincs már olyan finom tyúk, mint amikor még ő nevelte, vagy éppen még kislány volt.

Hátrébb tolong a széket, és hátradőlve elképzelem a golopi házat a kis birtokkal. Azonnal megtalálom a sorokat, ahol elhagytam kalandozni gondolataimat.

A szomszéd felől igényesen megmunkált széles deszkából volt elkerítve a nagy udvar. A bejárat faragott léckapu volt. Nem agyoncifrázva, hanem pontosan annyira, amitől minden szebb lesz. Az utcai ablak előtt kicsi virágos kert, amiben tavasztól őszig mindig volt nyíló virág. Ott is rendes léckerítés volt, és előtte kis tiszta vizű patak csörgedezett. Igazi paradicsomi kis fészek volt.

Hanem hamar kezdődött a baj. Nem tudom, miért, de valaki ott fent megelégette azt a szép életet, amit mi hárman élünk, miközben édesapám távol dolgozott, és jöttek tőle a küldemények, mert a drága jó

anyánk kezdett betegeskedni. Előzőleg édesapám küldött nekünk hajójegyet. Azt szerette volna, ha együtt van a kis család. Persze itt az utazáshoz, orvoshoz kellett menni, és akkor édesanyámnál megállapították a súlyos szívbjait. Nem mehettünk ki.

Édesapámnak itt Golopon lakott egy özvegyasszony húga, és az nem szerette szegény jó anyánkat. Valóságos ellensége és irigye volt. Őneki volt hat gyereke, és korán meghalt a férje tüdővészben. Irkálta a bátyjának, az édesapámnak, hogy nincs az édesanyámnak semmi baja, csak lusta. Küldheti neki a pénzt, csak elorvosozza, patikázza. Persze szegény érezte a baját és odament, ahol jó orvost ajánlottak neki. Volt Miskolcon, na meg Liszkatolcsován. Volt fürdőben is. De bizony nem használtak neki a gyógyszerek. Édesapám elmenetele utáni egy év alatt sok minden történt velünk, ami megváltoztatta az életünket.

Élt édesapámnak az édesanyja is. Öreg volt. Szerette édesanyámat és minket. Sokszor meglátogatott bennünket, és legtöbbször titokban, mert nem akart veszekedést a nagynénémmel, akinek a hat gyereke volt, és hazugságokkal traktálta édesapámat. Féltékeny volt. Nehezen éltek, lehet ezért. A férje után kapott egy kis pénzt, ő pedig a báró Kory háznál dolgozott. A férje is ott volt kertész, míg meg nem halt. Szüksége volt a nagymama támogatására. De nálunk is tetőzni kezdett a baj. Édesapám küldeményei ritkulni kezdtek. Ez még súlyosbította drága Anyánk baját. Napról napra látnunk kellett, hogy hervad az a szép fiatalasszony. Sokszor, nagyon sokszor láttuk sírni szegényt.

Harmincnyolc éves korában halt meg. Mindig várta édesapánkat, mikor már ágyban fekvő beteg volt. Azt mondta szegény elkeseredésében, hogy mindent adjon neki az Isten, csak nyugalmat ne! 1911 augusztusában eltemették a drága jó anyánkat. Akkor édesapánk a temetést és mindent rendezett onnan Amerikából.

Megkérte a húgát, hogy gondoskodjon rólunk, a két árváról. Gondoskodott a maga módján. Az egész pereputtya nem szeretett bennünket. A hat gyereke is ellenséges volt. Augusztusban eltemettük drága jó anyánkat és engem már szeptembertől odaadott Tályára két öreglányhoz cselédnek. Közben nekik érkeztek a tartásdíjak jó apámtól Amerikából. Nem félttem én a munkától, hiszen, mikor anyukánk betegsége már súlyosabbá vált, mindent megcsináltam a ház körül. Mikor az iskolában voltam, csak akkor segített a Czimre és az Orosz néni nekem. Áldja meg az Isten őket. Édesapám húga a tartásdíj mellett bekebelezte a kisbirtok összes termését. Csak szilvából termett mázsaszám, de ott volt a kukorica, krumpli, szőlő, igaz az nem sok és a dió.

Tályán a szívem vérzett jó anyámért és testvéremért. Öcsémmel mindig együtt voltunk. Akkor történt először, hogy távol kerültünk egymástól. Tizenhárom éves voltam. Az öreg kisasszonyok rendesek voltak hozzám. Nem bántottak, csak elég nagy kosz volt náluk. Este undorító fekete bogarak mászkáltak, és igen féltem tőlük, mert sok volt belőlük. Négy-öt nap múlva hazamentem. Persze nem nagyon örült nekem.

Akkor hamar megint elrendezett Abaújszántóra egy öreg házaspárhoz. Ott meg kacsáknak és libáknak kellett szedni és vágni a zöldet egész napokon át. És jóformán egész nap egy szót sem szóltak hozzám. Onnan is egy hét múlva hazamentem. Persze a nénémnek kellett mind a két helyre menni a kis ruhámért.

Nem okult. Újból odaadott. Ez alkalommal két ikergyermekhez. Ott pelenkát kellett mosnom. Majd az undor fojtott meg. Onnan megint hazamentem. Akkor összecsapta a kezét:

– Hát förtelemes vagy, te kölyök – mondta.

A szegény kis öcsém, az olyan puha gyerek volt. Drága anyánk mondta is többször, ezt a kislányt nem féltem annyira, mert nem ijed meg az árnyékától, hanem a kisgyerek, ezzel mi lesz? Szeretném magammal vinni, és keservesen zokogott szegény. Persze a sírba gondolta.

Én sem jártam több osztályt, mint négyet. A szegény öcsém talán hármát, pedig eszes, okos gyerek volt. Őt is, a gyenge gyermeket, hamar elrendezte. Odaadta a báró Vay udvarba, olyan küldd ki és hívd be gyerekeknek. Kis számár kocsira volt szerelve a szép fehér hordó. Avval vitt naponta kétszer főző- és ivóvizet a forráskútból, ami jó volt, mert az ő vizük nem volt erre alkalmas. E munka közben megfázott. Hideg tél volt, és ahogy öntötte a vödörrel a vizet a hordóba, a szél a ruhájára sodorta azt. Elázott tőle. A fiatal gyerek ruhája háziszóttos festett vászonból készült. A vége az lett, hogy reumával kezelték szegényt Pöstyénben.

– Nem volt könnyű élet – jegyzem meg hangosan, de nincs kinek.

Mama – miközben olvasom a szépen formált betűkkel írt sorokat – itthagyt az asztal mellett. Elöttem hat fehér damaszt terítővel letakart tézta halmocskák. Mögöttem a tűzhely mellett hallok motozást. Megfordulok. Mama fakanállal kevergeti a tölteléket. Az orromat átjáró jó illatok elfelejtetik a visszaemlékezés hideg vizes, reumás időszakát.

– Mi süll a sütőben? – kérdezem.

– Kalács a töltelékhez.

– Kalács? – kérdezem értetlenül.

– Igen. A mákos réteshez kell, mert akkor nem lesz száraz – ma-

gyarázza, és kinyitja a sütőajtót. A meleggel együtt a kalács jellegzetes illata is megtölti a konyhát és az étkezőt. A talán csak neki készített otthonkában hajludozva, felesleges mozdulatok nélkül tüsténkedik. Csodálkozva nézem a kezét. Nem égeti meg az edény, pedig alig használna konyharuhát a megfogásához. Most nehezemre esik a füzetet továbbolvasni. Jól érzem magam. Csak így egyszerűen. Békességben, szeretetben, jó illatban, várakozással tele. Míntha csak érezné a lelkemet.

– Rétest csak nagy szeretettel lehet sütni. Az pedig nincs türelem nélkül – mondja csendben, majd: – Olvasod? – szól rám.

– Igen, máris – felelem, és azonnal megtalálom a következő mondatot.

Az öcsém olyan szelíd, nem igazán életre való gyerek volt. De mit tehetett árván? Szóltak ugyan az érdekünkben a keresztszüleink és mások is, de a nénémnek rettenetes szája volt. Irtóztak tőle a népek. Volt egy aranyos Mari néni, aki a nagynénénk sógornője volt. Az is félve a rokon szájától szokta kérdezni, volt-e rendes kosztom? És sokszor szépen csomagolva dugva nyújtott át süteményt vagy valami jó falatot.

De a néném elég leleményes volt. Mikor látta, nem bír velem, elhatározta, megszabadul tőlem. Valami jó ismerőse vagy rokona volt a horvát Szlovéniában, Kerőcén. Az akkor a Magyar Korona alá tartozó vegyes község volt. Ott volt az ember vasutas, aki aztán egyszer csak eljött értem. A barátságos, idősebb bácsival elcipeltetett. Nem volt gyerekekük. A néni is jó volt, de azért eleget sírtam. Közben persze törtem a fejemet, hogyan menjek haza.

A sorompónál két tábla volt: „Vigyázz, ha jön a vonat”, aztán „Fázi hadd dazi vlak”. A vasút mentén szép kis legelőn legeltettem a két tehenet és egy borjút. Egyszer ott jött a közelemben két szépen öltözött hölgy. Erősen sütött a nap, ezért ernyőt tartottak maguk fölé. Láttam, ezek nem horvátok. Szépen köszöntem nekik magyarul. Erre kedvesen kérdezték ki vagyok, és hogy kerültem ide? Én pedig elmondtam nekik, hogy árva gyerek vagyok és a vasutasék hoztak el. Ők olyasmit mondtak, ha megszeretem náluk a helyet, és kint nincs akadály, a nevükre vesznek. De mondtam, én ezt nem akarom. Erre ők megadták a címüket, ha valami bajom lenne, menjek hozzájuk, és bemutatkoztak. Uram Isten! Zichy grófnő és a komornája volt. Baj nélkül is elmentem hozzájuk. Sok süteményt kaptam és gyümölcsöt. Nagyon kedvesek voltak velem. A közelben szép nyaralójuk volt. Megvoltam én ott tavasztól szüretig. Mikor befejezték a szüretet, elutaztak Pestre. Megadták a címet, és meghagyták, ha arra járok, akkor jöjjenek be hozzájuk a Múzeum utca 19. szám alá.

Akkor még nem gondoltam, milyen közel van, hogy én Pestre megyek.

Karácsony előtt megszámloltam a kis pénzemet, és láttam, szűken Golopig elég is lesz az útra. Az első vonat Pestig vitt. Akkor voltam 13 éves. Ott is töltöttem a Karácsonyt a Múzeum utca 19.-ben. Igen jól fogadtak. Mentek az elhagyott beteg gyerekekhez a Mexikói utcai kórházba ajándékot osztogatni. Velük vittek az ünnepélyre, és én adtam át az ágyaknál az ajándékokat, a csomagokat. Én is kaptam szép ruhaszövetet, könyvet, csokoládét.

Aztán újév után hazautaztam Golopra.

Miközben Budapesten járok gondolatban a régisen szép kacskaringós betűk rajzolta ösvény mentén, Mama kitaposott papucsának a hangja repít vissza a konyhába. Elmegy mögöttem, és a konyhasztalon kicsi fehér kendővel letakart kupacokkal bíbelődik. Leszedi az elsőről a fehér damasztot. Majd megnyomkodja egy kicsit. Nem szól egy szót sem. Sőt, mintha oda sem figyelne, úgy csinálja a gyurmákolást. Az ujjai éreznek most. Szemlátomást ízlelgetik a nyolcvanhét éves izületek a kinyújtásra váró tésztát. Hamar végez az elsővel. Kicsi gömböcöt alakít ismét belőle, és visszateszi a terítő alá. Így tesz a többivel is.

– Még nem kezdi el húzni? – kérdezem.

– Azt hittem, olvasol – mondja, hiszen teljesen feleslegesnek tartja a kérdést.

– Olvasok, csak közben felnéztem.

– Jól van. Nézzél csak fiam. Addig, amíg meg tudom csinálni a rétesedet.

– Hát, igen. Nem is tud senki olyant, mint a Mama. Nem húzzák, hanem nyújtják, és vastag a tésztája.

– Az másik fajta. Én ezt tanultam, de ne félj, ha én nem csinálom, akkor majd lesz más, aki tudja.

– Nem hiszem azt.

– Akkor ne hidd, de majd úgyis meglátod, ha szerencséd lesz – mosolyog, és a már kicsit szürkéssé lett szeme ismét kislányos kékségben nevet rám.

Kihúzza az asztal mellől az oldalt álló széket, és leül rá. Az ott-honka elé kötött babos színű kötény zsebében keresgél. Aprópénz csörgése hallatszik, majd egy színes celofánba csomagolt kicsi cukorkát emel ki a zsebkendőjétől kidudorodó zsebéből. Kibontja. Tudja, mi van benne, mert megnézés nélkül csúsztatja a szájába.

– A kisfiadtól kaptam. Tudja az a gyerek, hogy mi a jó – mondja. Mindig szerettem az édességet én is, már ha lehetőségem volt rá, hogy a közelébe kerülhessek – teszi hozzá, és mint aki megfélemedezett valamiről, felugrik a székről.

Már a konyha tűzhelye felől hallom a lábasban utat törő fakánál hangját. A szépen rajzolt betűk felé fordulok. Nem várom meg, míg újra eligazít. Beletemetkezek a múltba.

Hát, Golopon azt hittem, hogy örülni fog az én drága nénikém. Pedig gondolhattam volna, nem olyan ő.

– Mit csináljak ezzel a förtelmes gyerekekkel – kiabált –, ha a pokolba adom, onnan is hazajön!

Máig sem tudom, mi abban a bűn, hogy én az otthonomat szerettem, meg a szegény kis öcsémet és azt a drága sírt.

– Én most már tudok mindent dolgozni, és megélek – válaszoltam.

A nagynénémék pedig elhurcoltak mindent, amit tudtak a házunkból. Az ismerősök és a keresztapám mondta szegény apánk édesanyjának:

– Szabó néni, fogja meg annak a két árva gyerekeknek a kezét, vigye vissza kedves otthonukba, és legyen velük, ne hagyja ilyen bitangságban őket! Nem merte szegény mama megcsinálni. Hiszen a nagynénémnél is szükség volt rá. Ő nevelte a kisebb gyerekeket, na meg a sok libát, és naponta főzött.

Aztán már nem kísérletezett az eltávolításommal, mert félt, megint visszajövök. Nyáron megtűrt, mert már akkor megdolgoztam a kenyereért. Kapáltam, szőlőt kötöztem. Aztán dohánykertészetben dolgoztam. Az csúnya, piszkos munka volt. Reggel hat órára kellett menni, délben egy óra ebédszünet volt, és éjjelig fűztük, amit nappal leszedtünk. De jött a tél, és ismét vándorolni kellett.

A kastélyból a főmágnásné Pesten lakott, és odament haza. A nagynéném akkor már szépen beszélt velem, hogy menjek én is el vele. Gondolta, így akkor a télre megszabadul tőlem. Ráálltam. Nem is tudtam volna mást tenni. Az öreg sváb néni rendes volt. Sajnos se olvasni se írni nem tudott. Elhelyezett egy házaspárhoz. Azoknak volt egy nyomorék kislány. Olyan négy-öt éves lehetett. A szülők saját üzletükből éltek, és ott is laktak. Én már ott egyszerű ételeket is főztem. Ezen kívül naponta sétáltattam a gyereket. Szerettek engem. Jók voltak hozzám. A kislány is kedves volt. Púpos és sánta volt szegény. Kodeczky Gyuszikának hívták. A Margit híd pesti oldalán laktak, a Liptai utcában.

Már másfél éve ott voltam. Szokott jönni üzleti ügyben egy csodaszép asszony a férjével, és nagyon megtetszettem neki. Az egyik alkalommal kérdezte tőlem, hogy van Balatonfüreden egy villájuk, s nem jönnek-e el hozzájuk dolgozni. De még nem most, mert van valami pörös ügyük a testvérekkel. Attól kezdve igen szemmel tartott engem.

Közben szegény apánk írta, küld nekünk útlevelet, menjünk ki hozzá. Igen, de kiskorúak voltunk. Gyám kellett, akivel mehetünk. Azt meg

nem volt könnyű szerezni. Mire lett volna gyám, kitört a világháború. Így se a gyám, se mi nem tudtunk menni. Németh Dezsőnének hívták, aki bevállalt bennünket, és aki velünk együtt itt maradt. Szegény asszonyt az ura várta Amerikában.

Itt jut eszembe ismét a nagynéném. Más sem bírt annak idején vele. Talán azért gondoltam megint rá, mert magam előtt látom a szerencsétlen asszonyt, aki a gyámunk lett volna és idegenül is, mennyire rendes volt velünk. Az apám testvére szörnyű nő volt. Nem ad felmentést a tetteire az sem, hogy sok gyereke volt és egyedül, a nagyanyámmal nevelte őket.

Mikor Golopon laktunk, a jegyző hetenként jött hozzánk csütörtöki napon. Egy utálatos ember volt. Drága anyánk halála után nemsokára hivott bennünket és a nénémet. Mondta, fel kell leltározni. No, ott tört ki a vihar. Ordított, mint a sakál:

– Csak leltározzon, de akkor vigye a kölyköket is!

Ez szörnyű beszéd volt, mikor mi jó édesanyánktól csak a szépet hallottuk. Persze a jegyző sem bírt vele. Végül azt mondta neki, különben elég nagyok már, eressze szélnek őket. Így pecsételődött meg a sorsunk.

Hogy visszatérjek Amerikához, a háború miatt megszakadt a kapcsolat apámmal. A levelezés és a pénzküldés is megszűnt. Még valahogy a hajójegy visszament. A helyzetünk akkor igazán rémes volt. Az egész hosszú idő alatt egy ócska festett ruhát vett nekem.

Az ablak felől hangokat hallok, ami kizökkent az olvasásból. A hirtelen feltámadt szél a közeli fa kopasszá vált ágait csapkodja az üvegnek. Nem éri el teljes egészében, éppen csak hozzáérinti, de azért nem simogatásnak látszik. Már nem látom a feketerigót sem. A hideg mindent átfagyasztó szélből elbújta a bokrok védelmébe. Milyen kitartóak ezek a kicsi madarak – gondolkozom el. Jöhet a mínusz tíz-húsz fokos tél a nagy hóval, aztán később az áztató eső, vagy éppen nyáron a rekkentő hőség, ők nem tángítanak a hazától. A mi hazánktól. Mama sem tudott elmenni. Pedig akart. Csak hát valaki, aki úgy gondolta, itt a helye, elintézte, hogy maradjon.

Mosolygok a gondolataimon. És talán hiszem is, nem véletlen ez az egész. Hiszen itt a rétes. Ki sütné meg, ki tanítana a rétes sütés eme különleges fogásaira, ha nem itt élne a Mama?

– Nem kell ehhez nagy tudomány, fiam. Szív és szeretet. Ha egyszer én nem leszek, és ki akarod próbálni magad, akkor bátran kezdj hozzá. Én látom, ha időnként kicsit bolond is vagy, a szíved a helyén van – mondja, mintha gondolataimban olvasna.

Még csodálkozni is elfelejték, annyira jól esnek a szavai.

1917-ben vittek el dr. Vutkoviczék Balatonfüredre – folytatom a majdnem cikornyásan, de mégis inkább szépen rajzolt betűkkel írt füzet olvasását. Akkor nem csak én, hanem az öcsém is Pesten volt. Az öreg néni, aki engem is kalauzolt a golopi bárói házból, a papneveldében helyezte el. Igen vallásos volt, és ott volt ismeretsége. Ott harangozott, ahonnan most is kapjuk a harangszót. Az egyetemi templomban. Közben a szörnyű háború tombolt. Beszüntettem a hazamenéseket.

Az öcsém szép fiatal derék emberré fejlődött. Olyan komoly, jó gyerek volt. Nagy ritkán még moziba is elmentünk. Volt rendes jövedelme, kosztja, lakása. Én szoktam neki a spórolt pénzéből ruhát, fehérneműt venni, mert a nénénk háziszőttés anyagból csinálta és az hamar tönkrement. Nem sokáig tartott ez a rendes élet.

Besorozták katonának. Hamar az olasz frontra került szegény, és ott fogságba esett. Én meg Füreden jól voltam. Nem bántott senki, igen jók voltak hozzám. Utaztak ide, meg oda és rám bízták a házat. Én pedig kiadtam a szobákat. Volt kábé tíz szoba, és hozzá a mellékhelyiségek. A Pozsonyi Híradó felelős szerkesztője volt Dr. Vutkovicz Ödön úr.

Közben, jött a baj. Pozsonyt elvették, és megszűnt onnan a jövedelem. Sok mindent hoztak Pozsonyból. Jó ismerősöknek adták megőrzés végett. Kevés került nekik vissza belőle. Nyugodt lelkiismerettel letagadták az úgynevezett jó ismerősök. Le sem tudom írni, milyen poklokra ment keresztül ez a drága kis ország!

Persze Amerikából sem jött hír. És dr. Vutkoviczéknek is megcsappant a jövedelmük. Mégsem eresztettek szélnek, pedig nem voltak rokonok. Áldja meg a jó Isten haló poraikat. Még utóbb eléggé rendeztem őket, mikor már nem volt minden olyan, mint azelőtt, és én főztem rájuk. Nem volt három, négy személyzet és nekem egyszer azt mondták félve:

- Fiam, ha vendég jön a házhoz, vigyázz a szádra!
- Megérdeklődtem, ez megint valami dologkerülő mihaszna András.
- Fiam, nem szabad szemtelenkedni – szólt rám.

Közben megnőttem. Mennyasszony lettem, és ők helyeselték. Helyes, komoly, balkézre rokkant fiú volt. Sátorlajújhelyen tanult postát. Úgy volt, hogy 1920 januárjában végez, és megesküszünk. De itt is beleszólt az Isten-Ördög.

Balatonfüreden abban az időben nem igen lehetett élelmiszerhez jutni. Szokott egy néni néha hozni túrót, tejfölt és mást is. Kellott a Vutkovicz villához az enniivaló. Én vettem tőle vaját. Kértem egy kilót, de ő nem mérte meg.

Mondtam neki, gyanús ez nekem, nincs meg az egy kiló. Ő azt mondta:
– Megvan az kisasszony, de csak mérje meg! Ha egy dekával is több,
akkor azt levágom.

És tényleg. Egy kicsivel volt nehezebb. Le is vágta. Erre én mondtam neki:

– Mit csinál azzal a kis vajjal?

– Van egy öt éves kislányom – válaszolta –, annak elég lesz egy szelet kenyérre.

Méltatlankodtam mikor elment:

– Milyen fősvény kofa!

Ezt meghallotta ott valaki, aki ismerte őket, és odavetette nekem.

– Igaza volt a Pálffy néninek.

Aztán mikor elgondolkodtam, én is beláttam ezt. Az illető még hozzá-
tette, ha látnám, milyen szép fia van a kofa néninek! Mondtam neki, nem
érdekel engem az ő fia, mennyasszony vagyok én! Aztán valamikor később
jött a néni és szóba hoztam, nem kellett volna megharagudnia a kis vaj mi-
att. Ő mentegette magát, hogy nem haragszik, nagy a család, sok a dolga.
Van otthon árúja mindig, csak jöjjenek el a községbe vagy küldjenek valakit.

Hát, fölkiértettem magamat hozzájuk. Nem gondoltam, hogy most
nyolcvanhét éves koromban, én innen az ő otthonukból fogok írni, és
már közülük, aki hattagú család volt egy lélek sem él. Az udvaron egy
szép fiatalember kétlovas kocsiról rámolt le valamit. Ő rám nézett, én
őrá. Nem szólt semmit, ahogy a mamájával beszéltem. Láttam, hogy
sok szép fa van az udvarukon összerakva.

– Néni kérem – mondtam –, nem tudnának nekünk egy méter fát eladni?

És akkor megszólalt a szép göndör hajú fiatalember:

– Kisasszony, ez nem tejfől, meg tojás. Ez az én hatáskörömbbe tartozik.
Ha elfogadja az udvarlásomat, lesz fa!

Mondtam neki nevetve:

– Maga akar udvarolni, hiszen a tojáshéj zörög még a hátán!

– Kiszolgált katona vagyok – válaszolta.

– Na hiszen, akkor azért vesztettük el a háborút, mert ilyen pólyásgye-
rekekre szorultak – mondtam.

És semmi más nem történt, minthogy nem januárban esküdtem a Sóos
Lajos Nagyházi postás katonával, hanem májusban a pólyás Pálffy Józseffel.

Én idősebb voltam nála másfél évvel. És ő már tizenöt éve a sírban
fekszik, szegény.

Nem tudom megállni, hogy fel ne nézzek a sorok közötti bűvölet-
ből. Nem csak azért mert a szemem alig észrevehetően bepárásodott,
hanem látni akarom a kisasszonyt, aki a Mama féle otthonkában,

az eléje kötött kötényben a tűzhely előtt tevékenykedik. Most nem veszi észre, amint figyelem. A kalácsot, ami frissen sült ki, vágja, szeleteli. A kendő alól kíváncsiskodó ezüst arcát bevilágítja. Lehet, talán, nem is tudom, ha nem olvasnám a mondatait, akkor a sütő forróságától keletkezett izzadságra gondolnék, de így ez eszembe sem jut. A fiatal lányt látom, aki nevetve mondja leendő férjének, miután egymásra néztek, hogy miatta vesztítettük el a háborút. Amit aztán mind a ketten megnyertek, hiszen egymáséi lettek.

Újraolvasom ezt a részt. Ki akarom élvezni minden sorát, mondatát. El akarom képzelni, hogy a nagy megpróbáltatások ellenére, milyen nyitott volt a Mama már akkor is a boldogságra. Ez nagy kincs. Most még a rétesről is megfeledkezek, pedig a letakart kicsi tésztakupacok ott várnak előttem, miközben az egész konyhát betölti a főzött töltelék és a sült kalács illata. Hamar az esküvőhöz értem.

Anyagilag jól álltak. Apósomnak öt-hat lova volt. A háború után megindultak az építkezések, így sok munkájuk volt. Volt az én férjem és még két öccse és a bizonyos kislány, akinek a vaját levágta a mama. Kocsis napszámok is dolgoztak nálunk. Az uram nem szerette a lovakkal való munkát. És már akkor sem akart ipart tanulni. Olyan mama kedvence volt.

Édesapánk a háború után mindjárt keresett bennünket Golopon. Később Füreden, mert megírták neki, hogy ott vagyok. Még akkor az öcsém fogoly volt. Nagyon előre mentem, mert még akkor jött tőle levél, és huszonöt dollár volt benne. Mindjárt írta, hogy küld nekem hajójegyét, menjek ki hozzá. És én megírtam, ne haragudjon, de férjhez megyek, és ha lehetséges lesz, a férjemmel mennék. Hát, kicsit bántotta őt, de belenyugodott.

A füzet lapjai közül sárga, elhasználódott levél esik ki az ölembe. Az összehajtogatott papír széle némely helyen hiányzik. A sok hajtogatástól, nézegetéstől már előzőleg darabokra hullott, de Mama összeragasztotta, ami megmaradt. Olvasni kezdem a nehezen betűzhető ákombákom írást.

„Kelt. Trenton. 1920. május

Szeretett, kedves lányom,

Így köszönök hozzád. Dicsértessék az úr Jézus Krisztus szent neve, most és mindörökké, Ámen.

Megkaptam soraidat május 25-én, melynek nagyon megörültem. Legyen hála a jó Istennek. Értem becses soraidból, hogy van megglehetős egészséged. Hála Istennek nekem is van megglehetőségem, melyet kívánom a jó Istentől, hogy ez soraim is jó egészségben találjon mindnyájukat. Kedves lányom, tudatom veled, küldök 25 dolláros csekket és ha megkapod, írd

meg melyik bankban válthatod be.....- itt már nem lehet kiolvasni három sort, de aztán már igen - a Golopiakról nem tudok semmit, mert én nem igen vagyok járatos egynél sem, mert az mind valami szocialista elven van. Én nem kíváncsoznék velek találkozni. És kérded kedves lányom, hogy ha nem nőültem e még meg. Nem nagy kedvem van többet megnősülni. Én kérdezem kedves lányom, hogy nem volna e kedved ki gyönni Amerikába, én kihozatlak, ha van kedved. A János nem igen lehet ki hozni, mert a férfiakat nem engedik és kérlek kedves lányom légy szíves megírni, ha megkaptad ezen pár soraim és írd meg szándékozol e ki gyönni vagy nem. És ha akarsz ki gyönni, akkor az útlevelet vedd ki és tudasd velem és akkor én küldök hajójegyvet. Ezután zárom soraim, maradok Apa, ki szeretettel távolról Isten áldását kéri mindnyájatokra és tudatom veled kedves lányom, hogy itt van egy derék katolikus magyar pap Budapestről Dr Szabó János, aki a trentoni plébános. Isten veled.

Trenton.

Cmore Alle 512."

Óvatosan összehajtogatom az erősen megsárgult levelet, és beleteszem a kosárába. A füzetben írtakkal folytatom.

Siettünk megesküdni. Ő küldött sűrűn szép dollárösszegeket. Bútorra, ruhafélékre. Én ragaszkodtam a golopi esküvőhöz. Már akkor az öcsém is megjött a fogságból. Halálra váltam, mikor a kedves házunknak csak az üres helyét találtuk. Megtudtuk, kötelezték a nénénket, hogy adja bérbe, mert akkor is lakásínség volt, és mindent megpróbált a rendelet kijátszására. Odaköltöztette a nagymamát 50-60 libával. Attól tartott, ha bérbe adja, a szántó részből is adni kell a lakónak. Aztán így is piszkálták, ezért a földdel tette egyenlővé. Elsírta, hogy nem volt lakható, azért kellett elbontani. Persze olyan zűrzoavar volt akkor arra, közel voltak az első háborúban a harcok, így sikerült neki a rendeletet kijátszani. Még a drága jóízű kutat is teleszórták kövekkel. A használható épületrészek az udvarában voltak beépítve. Az ócskább részeket persze eltűzelték. Még két tojást sem tudtam volna megsütni a faanyaggal, ami marad a házból.

Az öcsémet is ellenem uszította, amíg a saját szemével nem látta, hogy nénénk három lányának voltak az ő szép ingei blúzoknak megvarrva. Nem szívesen, de végül belenyugodott, hogy ott lesz az esküvőm. Az öcsémnek sem tudott örülni. Ő sokáig nem adott hírt magáról és azt hitte, meghalt.

Édesapámat hívtam haza. Azt írta, ő onnan tud minket segíteni, itt nehéz lenne bármit is kezdeni és ott nyugdíjas munkája van. Írta, nem nőült meg. Apja katolikus vallású volt, a mamája református. Ő nagyon vallásos volt. Mindig templomokról és papokról írt. Az esküvőre is küldött 100 dollárt.

A néném házában volt az esküvő. Kábé huszonhatan voltak Golopról, meg anyósom a kis hét éves lányával, a férjem és az egyik öccse. A drága öreg tanítóm is ott volt. Úgy viselkedett, mintha jó apám lenne. A néném puffogott, de azért türtőztette magát. Akkor tört ki belőle az ördög, mikor pakolni kezdtem. Az ágyneműt hoztam el. Azt már szegény édesanyám életében elkészítette nekem. Fényképeket, egy pár kedves gyermekkori edényt, amiből még volt valami. És az öcsémet is velünk hoztuk. Velünk volt egy hónapig. Aztán 1921-ben született az első kislányunk, Annuska.

Az öcsém csak bámult mennyire szeretnek engem. Nagy háztartás volt. Ők a család voltak hatan, akkor velem heten, aztán a kocsis nap-számosok. Mindig teltház volt. Nehezen indult a háború után az élet, de nekünk mindenünk volt. Meg volt nekik az ismeretségük vidéken és csak ment a mama és egy kocsis rakománnyal jött haza. És persze dr. Vutkoviczék sem szenvedtek hiányt. Később küldött édesapám jó sok pénzt. Egy szép szőlőt vettünk, nagy boros pincével. Építettünk a pincéhez egy nagy szobaszerű présházat. A szőlőbe a foghíjat Tokaj-hegy-aljai finom ültetővennyel pótolták. Gyönyörű kilátás volt a Balatonra és Tihanyra. Sokszor voltak vendégek Vutkoviczék. Imádták a kilátást.

De sajnós a férjemet és az öcsémet újra besorozták Horthy-katonának. Nekik kevés frontszolgálat jutott, és fiatalok voltak. Az uram Kanizsára vonult be, az öcsém Sátoraljaiújhelyre. Ekkor 1922 ősze volt. A berukkolás után azt akarták, hogy az uram tanuljon, és legyen tiszti szakács. De nem vállalta. Azt mondta, ő nem kel fel és fekszik parancsra. És leszerelt. Nagyon szépen harmonikázott, és még zongorán is játszott a magyar nótákat. Persze én azt akartam, hogy komoly kenyér legyen a kezében.

A mama kedvence volt, és ő is sokat falazott neki. Egy-egy átmutatott éjszaka után, dugdosta aludni. Persze ezt én nem néztem jó szemmel. Azt mondtam:

– Ez nem jól van így! Rendes valamit kell csinálni, mert erre nem lehet családot alapítani. Én nem akarom, hogy a papáék tartsanak el minket!

Újabb megsárgult levél esik ki a füzet lapjai közül. Mama, mint-ha csak érezné, hogy újabb olvasmány kerül elé, mert a frissen sült és közben már kicsit kihűlt kalácsból tesz egy szeletet élém a kistányéron. A végét. A sarkát. Tudja, ezt szeretem. Minél ropogósabb, annál jobb. Szórakozottan veszem a számhoz. Eszembe sem jut megköszönni. A múltban járok még.

– Talán a rétesnek is a végét szereted? – kérdezi, mire teljesen visszatérek a jelenbe.

– Igen, remélem sok lesz belőle – válaszolom.

– Majd neked csak végét sütök, jó? – mondja, és ismét ott van a kékségben az a jellegzetes sokat tudó huncut mosoly.

Mélyen nézünk egymás szemébe.

– Na, nem ízlik?

– De igen, nagyon.

– Na, azért – zárja le most már látom a kékségben a szürkéséget is, ami a kemény acélosságot mutatja.

– Jó, hogy nem én voltam a papa – fut át rajtam, és nem merek már tovább farkasszemezni vele. Inkább a megsárgult levélbe mélyedek.

„Kelt. Trenton, 1923. augusztus. 24.

Szeretett kedves gyermekeim. Így köszönök hozzátok. Dicsértessék az úr Jézus Szent neve most és mindörökké ámen. Szeretett kedves gyermekeim. Becses soraitok megtaláltak, amelynek megörültem és értem, hogy meglehetősen egészségetek, legyen hála a gondviselő Istennek. És tudatom veletek hogyléteket. Nekem is van meglehetősen egészségem, csak annyi betegséggem van, hogy levelet nem igen szeretek írni. Ez nagy betegség, de már azért csak írok legalább egy évben egyszer, vagy kétszer. Tudatom veletek, hogy küldtem nektek 30, azaz harminc dollárt, és abból 5 dollárt adjátok át a kedves nászuraméknak.

Tisztelem, csókolom mindnyájukat! Kívánok az jó Istentől jó egészséget mindnyájuknak, és továbbá kérlek kedves gyermekeim, ne haragudjatok, hogy nem igen gyakran írok. Borzasztó nehezemre esik az írás. És írod kedves lányom, hogy ott vagy a nyaralón. Vigyázz magadra egy kicsit, hogy valami betegségbe ne ess, mert ott nem igen lehet kímélni az embernek magát. Én is, hála Istennek, még fekvő beteg nem voltam, de ha egyszer elő fog, úgy lehet akkor végezni fog velem. És ti, azért csak íratok, mert én szeretem tudni az életeket. Írod, hogy a lányod jó egészségben van, legyen hála a jó Istennek érte! Nekünk más gondviselőnk nincs is, csak az jó Isten, mert ő a miatyánk. Tudatom veletek, hogy Jánostól is kaptam levelet Újhelyből. Neki is küldtem 20 dollárt. Én nem tudom mi lesz avval is, hogy még ott tartják. Se nem tanítatják, se haza nem eresztik. Kérlek kedves lányom írd meg, hogy mennyivel tartoztok a szőlőért és én küldöm nektek. Ezek után zárom soraim. Isten áldását kívánom mindnyájatokra! Tisztelem az kedves nászuramat, az kedves nászasszonnyal együtt. Tisztelem az kedves férjedet és tisztellek, csókollak kedves lányom téged is. És tisztellem az hozzátok tartozó rokonokat. Isten áldását kívánom mindnyájatokra. Isten áldjon meg kedves gyermekeim. Tisztellek, csókollak az távolból.

Isten veletek!”

A levél alig várja, hogy visszahajtogassa magát. Most nem a

füzet lapjai közé teszem. Ez is a kosárkában köt ki az előbbi fölött. Mint egy ima – gondolkozok el az olvasott levél tartalmán. Semmi felesleges szó, mondat. Minden benne van. A féltés, a szeretet, a támogatás, az összetartozás, a tisztelet és a hit, ami nélkül nincs semmi. Nagy belső békével a szívemben folytatom a szépen rajzolt betűk olvasását.

Megértette az én uram, amit kértem tőle. Nehezen, de bejutott a vasútra. Ott aztán megint parancsra kellett feküdnie, kelnie. Kicsit nehezen, de ment. Pedig kivételeztek vele. Nem sok alantás munkát végzett. Építettek Balatonfüreden egy nagy strandfürdőt 1924-ben, na meg vasutas üdülőtelepet, és az Eszterházy szállodát átalakították nyugdíjas üdülőteleppé. Szép fasorral telepítették be az út szélét. Vasúti munkások dolgoztak és ő felügyelt rájuk. Mikor kész lett felajánlották neki a portási állást és nekem a szobaasszonyit. Hát ez igen rendes fizetéssel járt, és októberig volt mind a kettőnknek teljes ellátása májustól. És lakást is kaptunk. Kilenc évig laktunk ott.

De ha ő tehetne, akkor mindig muzsikált. Hívták kisebb lakodalmakba, keresztelőkbe és teaestekre. Télen ebből nem is volt baj, mert nem igen volt vendég, csak az ital miatt volt köztünk veszekedés, mert ilyenkor bizony berúgott. A tragédia nem került el bennünket. Pedig megtehetette volna. Közben halva született egy kisfiunk, és a gyönyörű öt éves Annuskánk is kéthetes betegség után diftériában meghalt. Ez aztán nagyon lesújtott minket.

Később született még egy kislány. Icukának hívtuk. Gyönyörű okos gyerekek voltak. Ő felnőtt. Szép és okos kislány volt. Férjem állása közben megszűnt. A vezetőséget kértük, helyezze őt vissza a vasútra, és ez meg is történt. Az állomáson kaptunk lakást. Húsz évig volt ott munkafelügyelő.

Közben drága Icánk szép és jó nagylánnyá fejlődött. A szemünk fénye volt. Szintiszta egyeseket hozott haza az iskolából. Akkor az volt a legjobb jegy. Akartuk felsőbb iskolába íratni. Fel is vették a gimnáziumba, Veszprémbe. Akkor ő szembefordult velem, és azt mondta:

– Anyukám, tudod, hogy tudok tanulni, de nem tanulok tovább. Én egy férfitől sem veszem el a kenyeret. Női mesterséget kérek, de nem varrást.

Megértettem. Akkor nagy volt a munkanélküliség. Először fodrásznak akartam, de nem tetszett nekem, és elhoztam. Hallottam egy jó házból való lányról, aki nem kapott megfelelő állást és kitanulta a divatkalap készítést. Megkerestem. Azonnal felvette tanoncnak. A lányunk mint tanonc is remek volt. A főnöknője azt mondta nekem:

– Pálfy néni! Csak azt mondhatom, Ica a tanoncok gyöngye.

Veszprémbe vizsgázott idegenek előtt tiszta kitűnőre. Két év múlva Nagykanizsán tette le a mestervizsgát, szintén a legjobb eredménnyel. Akkor volt a turbán a divat. Akár éjjel-nappal dolgozhatott volna, anynyi megrendelése volt.

Közben a Vutkovich testvérek a villát eladták, és Ödön úrék vettek egy szép lakást Budapesten a Molnár utca 53-ban, a Duna parton. Soha sem jöttek többet Füredre. De én sokszor voltam náluk. Igen örültek nekem, ha mentem. Előzőleg Balatonfüreden csináltak egy nagy hülyeséget. Itt volt többször a hölgy szép húga. És a sok vendég között láttak egy szép férfit, Egán Imrét, aki már nem emlékszem melyik magyar megyének volt az állítólagos főispánja. Arról volt szó, feleségül veszi a húgát. Egyszer jött haza Ödön úr felesége:

- Képzeld, Zalaerdődön béreltünk egy szép birtokot - újságolta.

- Úr Isten - szaladt ki a számon - mit fognak ott csinálni?

Ő megrémült.

- Nem helyesled? - kérdezte.

- Nem - válaszoltam. - Egon úr egy szélhámós, egy-két év múlva el fog úszni a vagyon.

- Jaj, ne károgjon - szólt rám.

Ilyenkor, ha neki nem tetszően beszéltem, akkor magázni kezdett.

- Jól van - hagytam rá - csinálják, nem gyerekek!

Nem tellett el két év, egy fillér nélkül lettek, és a szép kis Minuskát sem vették feleségül.

Sokszor mondogattam neki, mert igen jó vágású férfi volt az Ödön úr.

- Nem kellene mindig vendégeskedni, utazgatni, hanem valami hasznos munkát, ami nyugdíjas, kellene végezni.

- Oktatsz, te taknyos! - szóltak rám. - Vedd tudomásul az úr a pokolban is úr!

- Amíg a szegény paraszt megkeresi neki a kenyeret - replikáztam.

- Te szemtelen kommunista vagy! - mondta.

Én akkor még nem igen értettem ezekhez, de az igazságtalanságot láttam. Mikor fehér világ volt Horthy atyafiak jöttek, azt ünnepelték, mikor a kommunisták kerültek hatalomra, akkor azokat fogadták. Ez nem tetszett nekem, de aztán beláttam, nem tehetek mást. Végül 1926-ban eladták a házat Füreden és elmentek.

A papáék udvarán volt egy nagy terület, egy rommal. Azt mondták, ha van pénzetek, építsétek meg lakásnak. És lett is belőle egy szép kis lakás. Szoba, konyha, spájz.

Mi akkor már vasúti lakásban laktunk, ezért a kicsit bérbe adtuk. Elég szépen megvoltunk.

Lapoznom kell a füzetet. Már nem csodálkozok, mikor ismét egy megsárgult levél igyekszik a kezem ügyébe. Kíváncsian kezdem olvasni:

„Kelt. Trenton, 1929.11.28.

Szeretet kedves gyermekeim.

Így köszönök hozzátok. Dicsértessék az Úr Jézus Szent neve és a boldogságos szűz Máriáé. Most és mindörökké, Ámen. Szeretett kedves gyermekeim, az leveletek megtalált, amelynek meg örültem, legyen hála az Jó Istennek. Értem, hogy jó egészségnek örvendtek és nekem is van meglehető egészségem, melyet nektek is kívánok az jó Istentől, csak hogy mán én is érzem, hogy nem mai vagyok. Dolgozok minden nap, csak hogy a fizetésem nagyon csekély, de nem baj. Csak az Isten egészséget adjon. Most már csak napszám munkát végzek, és kérlek, ne haragudjatok, hogy ilyen keveset írok, mert bizony én nem igen szeretek írni. És tudatom veletek, küldök nektek 20 dollárt, azaz húsz dollárt. Jánosnak is küldtem, csak hogy annak hamarabb és nem kapta meg. Én nem tudom, hogy miért? Kovács István tudatta velem, hogy nem utalták ki neki a pénzt. Most másodszor küldte el és arra kérlek kedves gyermekeim, hogy ajánlva ne küldjete levelet, mert az nektek sokba kerül és nekem messzi kell a postára menni érte. Csak arra kérlek, kedves gyerekeim, ne haragudjatok, hogy ilyen ritkán írok. Nagyon örülök az kis unokámnak és kérdem tőletek, hogy János miért ment Pestre lakni. Még nagyobb drágaság van, mint faluhelyen.

Én amióta kint vagyok Amerikában, mindig egy gyárban dolgozok, pedig sokan elhagyták a munkát, és mégis csak visszakerültek. Tisztelek kedves gyermekim, az hozzátok tartozó rokonokat is tisztelem. Nászurat, az nászasszonnyal és tisztelek kedves gyermekeim mindnyájatokat az Isten áldását kívánom mindnyájokra. Boldog Karácsonyi Ünnepeket és Boldog Új Évet kívánok. Kedves gyermekeim, az jó Isten áldjon meg benneteket és tisztelem az kis unokámat. Az jó Isten áldjon meg benneteket. Isten veletek és velem is. Szabó János."

Külön teszem a régi levelet. Közvetlenül a kicsi kosárkába. Csak a Mama motozását hallom mögülem, a tűzhely felől, de most nem gondolok rá, miben mesterkedik. A füzet tartalma magába szippant. Már szinte együtt élek a fiatal mamával, a papával és a kis lcuakával.

Drága édesapánk nem jött haza, de sok segítséget kaptunk. Számított arra, hogy az öcsémet sikerül neki kivitetni magához. Ő akkor még Horthy-katona volt. És megint jött a baj. Egy beteg bajtársát átkísérte a kórházba. Akkor még nem szaladgáltak a mentők és kiszabták neki mennyi idő múlva kell visszaérkeznie. Nem tudta, hogy a laktanyánál feltételes megálló van. Láttá a laktanya óráján, hogy 10 perc késése van és leugrott a villamosról. De olyan szerencsétlenül, hogy az egyik lába alákerült a kerekeknek. Huszonnégy évesen odalett a szép fiatalember. Igen elszomorodott szegény jó apám. Ehhez a gyerekéhez sem juthatott. Az ő hibájából történt. Túl becsületes volt. Egy műlábat kapott. Térden alul volt műtve.

Egy kevés ideig Sátoraljaújhelyen egy piaci zöldség árudát vezetett, de azt nem bírta ilyen nyomorékon. Akkor elhoztuk hozzánk Füredre egy jó cipészhez. Ott két év alatt felszabadult. Édesapám pedig küldte neki a megélhetési költségre valót. Nálunk lakott. Aztán, mikor felszabadult, szerszámokkal és ruhaneművel látta el magát. Megnősült. Jó, ügyes feleséget kapott. Pesten laktak. Jött a nagy munkanélküliség. Eladtuk a földet Golopon és elosztottunk rajta. Valahogy átvészelték a nehézségeket.

Közben édesapám egyformán gondolt ránk továbbra is. Ő nyugdíjas lett Amerikában. Negyven évig dolgozott egy munkahelyen a trentoni drótygyárban. És egy helyen is lakott. A nyugdíj után még a helyi magyar temető irodáját vezette. Levélben írta, ha olyan érdekesebb valaki magyar meghalt és a magyar papokról is beszámolt.

Azt írta szegény, nem igen jár össze golopiakkal, mert azok egészen más elven vannak, mint ő. Pedig jó sokan voltak ott a falunkból. Anyukánk testvére ott Amerikában magyar lányt vett feleségül. Felsőszendre való volt. Kassa felé van az a község. Akkortájt volt itt Szenden a két rokon gyerek. Azokkal is küldött szegény apám nekünk csomagot. A családjukból többen voltak kint. Új házások voltunk, és írták csomag van részünkre. Ők építettek egy szép keresztet a temetőbe és annak a szentelésére hívtak bennünket. Ott találkoztunk a két amerikai unokatestvérral. Sajnos nem valami jól beszéltek magyarul, de azért valahogy megértettük egymást. Kint születtek és jártak iskolába.

Szegény dr. Vutkovicz kénytelen volt elhelyezkedni, mert fogytán volt a pénz. Valami irodában dolgozott, de nem sokáig. Idős is volt és megbetegedett. Emlékszem az őszi rózsás forradalom alatt, ott voltam náluk. Kint járt az utcán és jött haza. Olyan víg kedélyű ember volt. Mondta a feleségének, Pupikám a népnek igaza van. Paulának hívták, ezért volt a beceneve Pupika. Aztán két-három hónap múlva meg is halt. Kicsi nyugdíj maradt utána. A felesége próbálkozott, de nem igen sikerült neki semmi. Kötött eltartási szerződést egy orvosnővel, de nagyon panaszkodott szegény. Szabadult volna, de nem lehetett.

Közben mi éltünk és sokat dolgoztunk. A második világháború végén a drága lányunk férjhez ment. Télen kalapozott, nyáron pavilonja volt Füreden már lánykorában is. A szanatórium előtt a sétányon újságot, könyvet, emléktárgyakat, cigarettát, édességet és miegymást árult. Miniszteri jövedelme volt. De akkor már romlott a pénz. Az üzletek üresek voltak. Csáktornyán lakott egy kedves volt vasúti szomszédunk, akit Füredről helyeztek oda. A német vonatok odáig jöttek és mindent hoztak, amit itt már nem lehetett kapni. Írta a levélben, van 5 kiló cukra, gálicz

permetanyag, lúgkő szappan, ruhanemű. Füreden semmit nem lehetett kapni. Cipeltem, hoztam. Ingyen utaztam a vasúton. Nekünk volt gyümölcsünk, borunk. Jó helyen laktunk a vasút mellett.

Voltak kisebb panziók. Három-négy helyen összegyűjtötték nekünk a konyhai hulladékot, ételmaradékot és ebből 2-3 disznót is hizlaltam. Őszszel pedig a borért kukoricát és liszt-féleséget cseréltünk. Még mennyaszsonyi ruhaanyagot is Csáktornyáról hoztam. Volt jó sok baromfim, azt is tudtam cserélni. Füreden nem messze tőlünk vesztegelt egy páncélvonat és bizony lőttek, csak úgy reszketett a lakásunk, közben viszonozták túlról is. De hála az égnek komolyabb bajunk nem történt. Vége felé jött egy úr. Azt mondta, menekülni kell. Én rémülten kérdeztem, hogy hová? Azt felelte, Németországba. Nem volt otthon a családom, de bátran mondtam: Nem! A Szózat azt mondja, itt élned, halnod kell!

Leteszem az ölembe a szépen írt füzetet. Élvezem az érzést a hátam közepén. Talán még a szemem is bepárásodna, ha nem igyekeznék visszatartani. Hátrafordulok. Mama változatlanul a tűzhely körül tesz-vesz. Most nem a szürke mintás otthonkában, hajlott háttal a lábasban tölteléket keverő, 87 évének tapasztalatával a rétest készítő Nagymamát, Dédnagymamát látom, hanem a hazáját szerető, érte mindenre kész, nagyszerű magyar asszonyt. Most ha felállnék, bizonyosan nem volna nálam egy fejjel alacsonyabb. Így ültömben is felém magasodik. Nagysága betölti a konyhát. Teljesen valószínűtlen ez az egész.

Itt ülök az asztal melletti széken, várom a rétest, amit csak ő tud húzni, sütni és közben beköltözik ide ebbe a jó meleg illatba a haza, a mi hazánk. Mert az enyém is, hiszen a Mama hozzám is tartozik. Nem tudom most továbblapozni a füzetet. Időre van szükségem. Az érzés, ami végigfutott a hátamon, vissza-visszajön, ahányszor az utolsó olvasott mondatokra gondolok, vagy a Mamát nézem.

- Na, mi van? Meguntad? - szól rám, és a szürkessé lett kék szemével érdeklődve néz. - Hova tettem a könyvemet? - kérdezi.

- Melyiket?

- Hát a Kossuthot, a legnagyobb magyar életét.

- Az jó vastag, és két kötet - mondom elismeréssel.

- Na, hallod. Nagy embernek még az is kevés. Az én drága Kossuthom - veszi a kezébe, és beviszi a szobájába.

A lányunk vőlegénye - olvasok tovább - a szomszédunkban lakott. Ő is vasutas gyerek volt, így vasutas is lett. Még fiatal prakszi. Három évvel volt idősebb, mint a lányunk. Az egész város el volt sötétítve. Öt óra után

nem volt szabad az utcán járni. Mikor az esküvői ruháról beszéltünk, a drága olyan szerény volt, még azt sem akarta, hogy tudassuk, mikor lesz az esküvő. A fehér ruháról hallani sem akart. Azt mondta a szerencsétlen emberek százával hajléktalanok, naponta lóg a Sztálin-gyertya, a vér folyik, és én fehér maskarába menjek a templomba páváskodni? Hoztam szép barna bársony anyagot Csáktornyáról. Abba belenyugodott. Aztán később, az esküvő után, azt is turbánoknak dolgozta fel. A vőm hajógyári lakatos volt, de átment a vasúthoz. Tanult. Az egyik vizsgát a másik után tette le. Közben született nekik egy gyönyörű kislányuk 5 kilóval. De, miután nagyon nagy baba volt, elhúzódott a szülés. Szombat este jött a világra és hétfőn reggel meghalt a drága szép gyermek. Ez egy újabb nagy csapás volt. Később a vőmet, még az iskolája nem is volt meg, elhelyezték Veszprémvarsányba. Előtte Füreden született nekik aranyos kislányuk Katika. Mikor iskolába kellett neki menni, akkor az már Varsányban érte. Az állomástól három kilométerre volt az iskola. Télen egy kis hatéves gyermek nem járhat naponta hat kilométert hóban sárban, ezért kérte az áthelyezését a vőm. Meghallgatták és bekerültek Veszprémbe. Közben született egy másik kislányuk is, Jutka, és Veszpémben pedig egy kisfiú János. Szép családi életük alakult. Jó ember volt a vőm. Rendszeresen jártam hozzájuk. Egyszer a kislányom mondta: anyukám elvállaltam egy pavilont az állomáson. Mondtam neki, ugyan hogy bírod te ezt három gyerek mellett és itt a háromszobás lakás. De nem lehetett lebeszélni.

– Anyukám, ti is sokkal segítetek, de öten ülünk az asztalhoz. Hiába szép Jancsi fizetése, de sokan vagyunk, hála az Isten.

A férje is tiltakozott, de hiába volt minden. Váltották egymást. Ragyogó tiszták voltak a gyerekek és a lakás is. Éjszaka mosott, mert akkor jutott hozzá. A vőm mondta, keressem az egyik Lajost – ugye ő volt a főnök az állomáson –, nem találok. Jelentik, neked ment szénért, aztán keresem a másikat, neked ment ide-oda. Majd elsején hozzád küldöm fizetésért. Persze mosolygott. Ott laktak az állomás fölött. Boldog volt, hogy szerették az emberei azt a csupa derűs, kedves asszonyt. Többet kerest, mint a férje. Ő egy régi dolgot el nem fogadott, amit esetleg a fűszértől kihoztak neki. Szegény vőm panaszkodott:

– Képzeld, Mama. Mikor este lefeküdtem, szóltam neki, hogy jöjjön ő is. Én úgy láttam, később el is aludt. Én még kicsit olvastam, míg el nem nyomott az álom. Egyszer aztán felébredek, keresem Icát mellettem, és nincs ott. Kimegyek a konyhába és nem hittem a szememnek. Tótágast állt a bútor, sűrű, takarít a feleségem, közben a

gyerekek tiszta ruhája elkészítve és a kipucolt cipők is sorakoznak.
– Anyukám! – mert hol így, hol meg úgy hívott, hiába beszél nekik, már néha goromba is vagyok.

1962-ben jött hozzánk az én egyetlen lányom engem köszönteni a névnapomon, és sírva fakadt.

– Mi van, Angyalom – kérdeztem.

És ő sírás közben, alig tudta elmondani.

– Anyukám, nekem daganatom van.

– Ugyan honnan veszed?

Olyan szép volt, semmi nem látszott rajta. Elmondta, többször lett rosszul, és elment egy nőgyógyászhoz Veszprémbe, és az megállapította, tyúktojis nagyságú daganata van. Vigasztaltam.

– Kislányom, ez olyan tucát dolog. Különbözik menjetek a MÁV kórházba Budapestre, vizsgáljanak meg ott.

El is mentek hamar. Jött haza mosolyogva.

– Látod Anyukám, milyen igazad van, gátrepedésem van, azt meg kell műteni, mert később baj lehet. Akkor dolgozzunk tovább!

Többet nem panaszkodott. Ha kérdeztem, azt mondta semmi probléma nincs, majd megcsinálják a gátat. Már készült rá a drágám. Szórakozni bizony nem ért rá soha. 1963 februárjában a vőm azt mondta:

– Anyukám, kérem, ha lehet szombaton tessék jönni, ne vasárnap, mert lesz a vasutasoknak bálja és eddig úgy van, hogy a drága nőm is eljön. Persze vele szeretném megnyitni a bált. Olyan batyubál lesz, mindenki hoz valamit.

Hát én vittem három puclt csirkét és süteményt. Elmentem már délelőtt, hogy segítek neki. Megsütöttem a csirkéket, és még ott is sütöttem egy tésztát. Ott volt a szép fekete ruha elkészítve. Mondta nevetve a vőm:

– Képzeld, Anyuka! Elment Ica magának ruhát venni, és végül Katicának vett egyet. Hát így én is vettem neki a dugi pénzemből. A varrónőjéhez is én vittem el. Még jó, hogy a varrónő házhoz hozta a ruhát, mert különben nekem kellett volna felpróbálni.

Közeledett az indulási idő. A vőm már felöltözött. Mindent elkészítettem, amit vinni kellett, csak a drágám nem jött még fel a pavilonból. A vőm mérgeledett. Engem is bántott nagyon, miért várhatja meg azt a szegény embert? Aztán végre megjött. És angyali képpel azt mondja:

– Menj, apukám, annyi szép asszony, lány van ott. Kezdjétek.

De a vőm csak dörmögött. Akkor azt mondta:

– Tudod, én egy dolgozó nő vagyok. Nem rángathatom le a rolót, mikor a jó férjek jönnek vásárolni a kedves feleségüknek szombaton. Látod, miért vettél el engem, aki még táncolni sem ér rá?

Erre a vőm mérgesen elment. A holmit a borral együtt felpakoltuk, és két vasutas pedig cipelte. Akkor a drágám hozzálátott az öltözködéshez. Mikor felvette azt a szép ruhát, az aranyoszőke hajához, és megnézte magát a tükörben, elkezdett csodálkozni:

– Anyu, nézd milyen jól áll!

– Most ne csodálkozz, hanem siess – biztattam.

Az időközben megérkezett apósa kíséerte el. Egy perc múlva a vőm küldött egy vasutast, hogy a kis Katikát vigyék utánuk, majd a nászom hazahozza. Mások is vittek ilyen nagyobbacská gyereket. Végre elmentek. Lefektettem a két kisebbet, és magam is lefeküdtem. Hajnalban jöttek. Már a lépcsőházból hallatszott Icám aranyos kacagása. A vőm komoly ember volt. Azt mondta:

– Anyuka, majdnem elvertem a lányát.

– Ha máskor is így csinál, tanítsd rendre – tanácsoltam.

– Anyukám – lelkendezett a drága Icám –, máskor mindig menni fogok, igen jól éreztem magam. Tudod úgy akartam, meg ne lássa a nagyfőnök, hogy késve érkezek, de azok az aranyos vasutasaim megláttak és őrült éljenzéssel és tapsorkánnal fogadtak. Mindig megyek ezután.

Nemsokára ment szegény, ahonnan nincs visszaút.

Ez volt február végén, 1863-ban. Mondta a vőm júniusban:

– Figyeltem őt Anyuka, mert titkolta a rosszulléteket. Elmentünk másik nőgyógyászhoz és azt azt mondta ököl nagyságú daganata van.

Hát, így állapította meg a híres MÁV kórház a baját. Mentek megint, már július 15-ére hívták műtetre. Elment szegény. Előtte vasárnap mutogatta, nézd Anyu! Felfrissítettem kicsit a fehérneműmet, mert ott a nők divatbemutatót rendeznek. Kért, viseljem gondját a gyerekeknek. A nagy Katika, meg a kis Jancsi velünk maradt Füreden, a kis Jutka az iskolával kirándult. A vőm tanfolyamon volt Pesten, így meg voltam nyugodva, hiszen minden nap bent volt nála a kórházban. Ő is írt, hogy halad a kivizsgálás.

Július 28-án műtötték. Ez csütörtöki nap volt. Szombaton jött a vőm, és mondta, elég rosszul van Ica, de friss a műtét, biztatnak az orvosok, most már javulás jöhet. Kért vigyem haza a két gyereket Veszprémbe. Legyenek együtt, mert jön Jutka is a kirándulásból. Ő pedig vasárnap megint megy Pestre. De még aznap este jött. Elment szegény. 3-4 óra között ért fel Pestre. De akkor Ica nem tudott már egy szót sem beszélni, csak a könnyei ömlöttek. Mellette voltak az orvosok, és mégis délután hat órára kiadta azt a drága lelkét. Vasárnapra virradóra 41 fokos láza lett. Egy csomó orvos ugrált körülötte. Aznap délelőtt újra műtötték. Hát ez szörnyű! Nem tudom még most sem, ki a hibás. Borzalmas ez az egész.

A vőm nem nyugodott bele. A bonctani intézetben újra boncolták azt a drága testét, de hiába volt minden. Mikor vasárnap megkaptuk azt a szörnyű táviratot, lementem valahogy sírva az állomáshoz az uramhoz. Az is egész csoda volt, hogy meg nem örültünk! Akkor reggel a legkorábbi vonattal mentem Veszprémbe.

Éjjel jött haza szegény vőm. Ott zokogott a lakásban a három árvával. Patakként ömlöttek a könnyei annak a komoly embernek, arra a ruhára, amiben pár hónap előtt még olyan boldog volt az a drága 39 éves asszony.

Mikor hazahozták, jött az a szörnyű temetés. Kaptam valami nyugtatókat, de attól olyan lettem, mint a hülye. Nem szoktam én gyógyszereket szedni. Csak a rengeteg koszorút láttam. Mikor az ő kedvenc vasutasai cipelték azt a szörnyű börtönt, amiből ő nem jött ki többet.

Már szinte várom a levelet, amit érek a füzet lapjai mögött. Nem vagyok biztos benne, hogy most kell elolvasnom, mikor lapoznom kell, de belsőkényszert érek rá. Nehezen tudnám most továbbolvasni a visszaemlékezés sorait. Kezemben négy levéllel felnézek. Mama – eddig észre sem vettem – már előttem az asztalon készíti a rétes tésztáját. Maga elé veszi az első gömböcöt. Megnyomkodja a tenyerével. Megigazgatja, hogy a kilapított tészta lehetőleg szabályos téglalap legyen, alkalmazkodva az asztal alakjához. Majd a gyúrófával folytatja. Mikor aztán már majdnem eléri a nagysága a deszkát, ami eddig a munka felületét adta, feltekeri a tésztát, és közvetlenül a fehér damaszt terítőre teríti ki. Most következik az, amit a legjobban szeretek nézni. Kézfejével alányúl a tésztának és óvatosan elkezd kihúzni. Közben járkal az asztal körül. A szemem előtt egyre nagyobb és vékonyabb lesz a rétes tésztája. Sok helyen átlátszik a hártya. Ha valahol vastagabb, akkor ott ismét alányúl és húz rajta. A szélei már lelőgnak. Ott vastagabb és fodros. Megszakítja, és a keze fejére csavarja, miközben körbemegy előrehajolva. Az így összegyűjtött tésztát rányomja a következő, rá várakozó kupacra.

Annyira lenyűgöz a látvány, hogy megfeledkezek a levelekről. Várom a folytatást, ami nem késik. A tűzhelyhez megy, és kislábasban olvasztott zsírt hoz. Evőkanállal meri, locsolja rá a hártyára, majd töltelékkel teríti meg.

– Erre vártam – szólóm el magam önkéntelenül is, mikor felemeli a terítő egyik végét és a tésztát hengergetni kezdi.

Most alakul ki az, ami már a rétes. Egyre nagyobb a fekvő hosszú henger. Hol az egyik oldal indul meg jobban, majd a másik követi,

míg teljesen fel nem tekeredik az egész. Térül-fordul, és már a tepsi van a kezében. Ügyesen emeli fel a hosszú tésztahurkát és kigyózó formában helyezi el. Még utoljára meglocsolja a kislábasban melegített zsírral, és félreteszi. Még egy rétestészta elfér a tepside. És máris a következőn jár a tenyere.

- Na, akkor ez meg van - mondja, és rám néz.

Örömmel mosolygok rá, de azonnal el is szégyellem magam, amint a füzetre és a levelekre nézek. Nem tehetek róla. Nagyon jó az illat, és szinte érzem a számban a ropogós héjú rétest, ami nem-sokára megsül.

- És melegen a legjobb - mondja majd a Mama, mint tavaly és azelőtt is, a rétes sütése alkalmával.

Hosszan néz rám a szürkessé lett kék szempár. Nem várom meg a kérdést, az olvasásra vonatkozóan. A leveleket hajtom ki. Átfut rajtam, ez nem illik. Másnak szóló levelet elolvasni, sőt belenézni, nem való. Mama ismét beelát a gondolataimba. Mintha bizony a hátán is szem volna, miközben lehajolva az asztal körül tépi a tészta szélét, és tekeri a keze fejére.

- Olvasd csak bátran, fiam. Nektek tettem el - mondja. Szemem gyorsan fut a ceruzával szépen, iskolázottan írt sorokon.

Budapest, 1963. VII.17.

Édes Apukám, Gyerekeim!

Mikor apu elmentél, bezállásoltak a 111-es szobába, ahol igen kellemes kis társaság van.

Utána megvizsgált a főorvos úr, és ő is megállapította az öklömnyi miómát, egyben közölte, hogy hasmetszéses műtét lesz. Most folynak a kivizsgálások, tegnap voltam vér-, tüdő- és szívvizsgálaton. Műtétre, ha minden jól megy jövő hét elején kerül sor.

Jól érzem magam, igen finom feketét főznek az utasellátó büfében.

Most ebből elég ennyi, hisz említésre méltó még nem történt. Hogy vagytok ti, mivel töltitek az időt?

A nátha elmúlt-e már mindnyájatoknál? A beacillint elhoztátok-e?

A nagy sietségben Katikám megfeledkeztünk apuval a táska visszaküldésről. Azt ígérte a Mimi néni, hogy csütörtökön vagy pénteken bejön, mert jön úgyis a központba, ővele hazaküldöm, hogy ne legyen fennakadás az utazásnál.

Jancsi jól van-e már egészen? Tejet, gyümölcsöt, tojást vegyetek, nehogy éhezzenek.

Írjatok nekem, hogy és mint vagytok, úgy szeretném tudni.

Jutkám készülődik-e még és segít-e Katinak?

Remélem, összetartás van és mindenki segít kicsit.

Amennyit lehet, fürödjetek Füreden, éreztétek jól magatokat, csak arra a kis csíkbogárra nagyon vigyázzatok, Katikám.

Ha valamit megtudok, hogy mi lesz velem, azt azonnal megírom.

Aput várom vasárnap, előbb ne fáradj édesapám, a héten nem kerülök sorra, nem sietnek.

Mi van a kulcs históriával, megtaláltátok-e?

A sport ügyetek remélem kedvezően intéződött el, hisz amit te egyszer apukám kézbe veszel, az csak sikerülhet. Remélem, jól vagy egészségileg, vigyázz nagyon magadra.

Írjatok, várom a leveleteket, csókollak benneteket:

Anyukátok

Már nem a rétes van előttem. A levelet, ami a múlt kórházába szippant, ahol már tornyosodik a még akkor nem látható, de általam már tudott tragédia, becsúsztatom a fonott kosárába. Még három levél van előttem. Olvasom a következőt:

Budapest, 1963. VII.24.

Édes Anyukám, Apukám, arany Katikám, pici fiam!

Tudatom veletek, hogy ne izguljatok, mert semmi nincs velem. Az utolsó vizsgálton, a belgyógyászatnál hétfőn estem túl, ahol közölték velem, hogy operálható vagyok. Azok a panaszok, amik vannak idegi eredetűek, úgyhogy bátran nézek sorsom elébe. Egyébként megnyugtató, hogy az osztályon 44 beteg van, de egyetlen hangos jaj nem hangzik el, sem az operációkor, sem utána.

Úgy gondoltam, hogy szerdán, 24-én sor kerül a műtetre, de a főorvos úr, aki operált volna, megbetegedett, fel van fordulva az egész osztály, s most várni kell, hogy mikor gyógyul meg, vagy pedig más fog operálni. Jó időbe telik, míg arról lesz szó, hogy hazamehetek. Úgy néz ki a dolog, hogy csak jövő héten állnak komolyabban velem szóba, és vidékre csak műtét után két hétre engednek haza, ha minden jól megy.

Ilyen kilátások vannak.

Az jó, hogy most itt van velem Jancsi. Minden nap bejön hozzám.

Édes Katikám. Most külön neked írok egy pár sort. Apu elmesélte, hogy milyen gyönyörűen elkészítetted a családot, mindenkit útjára. Igen aranyos kislány vagy, nekem igaz támaszom. Köszönöm, mert ez itt nekem megnyugvás, hogy jó kezekben vannak otthon.

Ilyen melegben, Anyukám csak akkor gyere, ha megműtenek, erről értesítünk benneteket.

Keresztanya minden látogatáskor bejön, pedig szégyellem, hogy ilyen sokba kerülök neki, panaszkodik, hogy nem megy a bolt, mert nyáron mindenki szandálban jár.

Mit csináltak Füreden gyerekek? Jártok-e fürödni? A Parkőr papa mit csinál, meggyógyult-e már?

Remélem, jól vagy kisfiam és nem bosszantod túl sokat a papát. Hal-lom, Jancsikám, hogy apu új szandált vett neked és milyen csinosat, remélem, örülsz neki.

Olyan meleg van, még mi is itt fekve sokat szenvedünk tőle, hát aki-nek még dolgoznia kell.

Jó szobatársak vannak, és csak eltelik valahogy a nap, de most már szeretnék túl lenni rajta.

Hát, majd csak elmúlik ez is.

Mindannyitokat sokszor csókollak.

Ica, Anyátok

Anyukám, most jut eszembe, hogy itt van az Anna nap és én tiszta szív-ből minden jót kívánok neked, a többit majd, ha hazamegyek.

Sokszor csókollak:

Ica

A főorvos bácsi nagyon beteg, most kaptuk a hírt, így az alorvos fog holnap 25-én operálni. Legalább túl leszek rajta, már nem bánom!

Ezt a levelet még tartom a kezemben egy kicsit. Többször beleolvasok. Tudom, a következő már vár, de félek a sorok üzeneté-től. A levél is érezheti a ragaszkodásomat hozzá, mert nehezen talál be a kosárába.

Én Drága Annuskám, – olvasom a következő, régies, tanult, szépen hurkolt betűkkel, bordó tintával írtat –

A levél első lapját kedden, 30-án 10 órakor kaptam. Bánatos voltam, hogy miért oly kíméletes velem szemben, s nem értesített legalább az ope-ráció napjáról, s 26-án szerdán, látogatási nap, hogy menjek be a kórház-ba. Délben egy rokonom jött, s ahogy nyitom az ajtót egy lap esett be, va-lószínű a postás tévedésből ezt máshová adta, azok meg az ajtómba tették.

Olvasom, nézem rémülten, adom a lapot olvasni a rokonnak, az sem vet-te ki „meghalt a férjem” vagy „lányom”-nak is lehetett olvasni. Lemen-tünk a trafikba. Ott is olvasták, s helyesen „a szemem fénye”! Annuskám, sírova mentem le, de ott egy ordítást hallottam: az én Annus-kámat.

Megdöbbenve, lesújtva küldöm részvétemet Mindnyájuknak. 30-a óta, de állandóan, éjjel-nappal minden gondolatom Veletek van. A re-mek, szép jó gyermekedet, aki kiváló ember volt, ily fiatalon szólította el az Úr, de kegyetlen!

Annuskám, Drágám, ha egy kis erőt érez, nagyon kérem írjon, volt-e valaki itt azon a vasárnapon, a felejthetetlen napon, amikor a nálam szü-

letett gyönyörű nappali gyermek, anya, feleség örökre lehunyta két szép szemét? Annuskám, aprólékosan írjon meg mindent a négy árváról is. Katit, aki már értelmes, ó Istenem, ha fiatalabb lennék és módom hozzá és ha ideadná Jancsit, tovább nevelném. Jancsinak külön írok. Fájó szívvel búcsúzom kedveseim, vigasztaló szavakat nem találva, szívből ölelve.

Vutkovich Ödönné

Budapest, 1963. aug. 1.

Gyorsan túl szeretnék lenni ezeken a leveleken. Az orromat átjárja a sütő felől érkező illat-arzenál, és közben a levélnek helyet keresek az asztalon, mert annyira remeg a kezem, hogy nehezemre esik olvasnom a következőt.

Budapest, 1963. 08. 05.

Kedves Pálfyné,

A 111-es szoba betegei nevében engedje meg, hogy elsősorban őszinte részvételem fejezzem ki Önnek és egész családjának azért a fájdalomért, amelyet leánya elvesztése okoz. Mindnyájan együtt érzünk Önökkel, hiszen ez a rövid idő, amit együtt töltöttünk, elég volt ahhoz, hogy Icát megszeressük és becsüljük.

Higgye el, kedves asszonyom, hogy amit meg lehetett tenni egy emberért, azt orvosok, ápolónők, betegek megtették érte. Szombat este már egész jól volt. Nagyon jó étvágyal megivott egy pohár jégbe hűtött márdártejet, és az éjszaka is csak szomjúságról panaszkodott. Allandóan friss kendőket raktunk a szájára, hogy enyhítsük azt. Reggel lett egész hirtelen rosszul, akkor azonnal konzíliumot hívtak össze, és átvitték másik osztályra, így utolsó napjáról mi nem tudunk közvetlenül.

Nagyon sajnálom, hogy ilyen szomorú levelet kell Önnek írnom, de mint anya, mégis arra kérem, győzze le a fájalmát a három gyerek érdekében, és legyen az anyjuk, mert nekik még nagyon nagy szükségük van Önre.

Tisztelettel:

Szóke Pálné

Mind a négy levél a helyére kerül. A kosárába. Közben a tésztagömböcök is fogynak előttem az asztalon. Egyiket a másik után húzza ki a Mama, és járja körbe előrehajolva a terítő szélét és szakítja, tekeri fel a keze fejére a tészta cakkos, vastagabb részét. Mi lesz az utolsónál? Merül fel bennem a kérdés, de ezúttal is működik a gondolatolvasás:

– A végén még egy kisebbet csinálok majd – mondja szinte magának, de tudom, érzem nekem szól.

Előrelapozok a füzetben. A teleírt lapok többségét már elolvastam. Folytatom.

Temetés. Még halálos ellenségemnek sem kívánom ezt az érzést. Sírtam, hogy mi lesz ezután a sok szép gyerekruhával. Én nem tudok menni, sok dolgom volt mindig. Az a drága Katikám, a nagyobb kislány azt mondta:

– Mamám, én már rendezem őket.

Meg is tette szegény kis fiatal teremtés. Mindig ragyogó, tiszta, mosott és vasalt ruha volt a gyerekeken és ő magán is. Leérettségizett, óvónőképzőbe szeretett volna menni, de aztán a sok munka miatt, nem lett belőle semmi. Egy kis rokon lány volt náluk, mert a vőm is olyan állapotban volt, nemigen tudott a lakásban megmaradni. Nemsokára épült egy új vasutas ház. Odaköltöztek. Egy évet valahogy elkínlódta szegények, és akkor megnősült szegény vőm. Egy harminckét éves tanárnőt vett el.

A nagy baj mellett, ez majd a gyermek lelket megéri – gondoltam. Voltak kisebb súrlódások, de az édesanyákkal is van. Mentem hozzájuk, rendben voltak szegény drágáim. Jól tanultak. A Katika érettségi után könyvkereskedésben dolgozott. Szorgalmas, jó kislány volt, nem csavargó. Mentem hozzájuk vasárnaponként, elég sűrűn, de ő vagy takarított, mosott, vasalt, vagy a kis öccsét rendezte.

A Jutka, a Katika húga, a közgazdasági technikumot végezte el az új mama iskolájában. Csupa ötösei voltak. Mondta az Erzsike, a vőm új felesége viccesen, muszáj neki ötöst adni, mert úgy felel. Közben a díszfirma rossz tanulók megjegyezték, ja, a tanár néni lánya!

A kis Jancsikám nem volt olyan jó. Közepes volt. Egy osztályt elvégzett a gimnáziumban, és azt mondta az apukájának: én nem tanulok tovább. Az a szegény vőm, mondta neki, jól van kisfiam, megtanulsz dolgozni. És autószerelést tanult, az ment neki. Levizsgázott jól. Dolgozott üzemben, és közben katona lett. Amikor letellett, nekilátott tanulni. Hamar leérettségizett.

A kis Katika férjhez ment egy építésvezetőhöz. Két szép gyerekük van. Egy kislány és egy kisfiú. Mindketten színkitűnő tanulók. A kislány, szintén Katika, lyukas szívvel született. Azt mondták akkor, esetleg elnövi, de bizony nem úgy történt. Ellenőrizték és '81 húsvét előtt szerdán műtötték Pesten. Stoppolták a kis szívet. És most nagyon rendes. De én már az árnyékomtól is félek.

A kisebbik lány, a Jutka is rendesen férjhez ment egy mezőgazdasági főiskolát végzett fiúhoz. Ez is egy jó család.

A kisfiú, Jancsi is megnősült. Devecseri jó család lányát vette el. Szép családi életet él mind a három drága. Hanem nálunk a baj nem pihen.

A jó apjuk, az a remek ember, még előtte '77-ben meghalt, szívinfarktusban, 62 éves korában. Még előbb, '68-ban is volt egy tragédia. Szegény uram az imádott lánya után nem bírt megnyugodni, nagyon elkezdett

inni. Elvonó kúrán is volt, de nem sokáig bírta szesz nélkül. Ujjból csak ivott. Rosszul szokott lenni egy-egy ivás után. Ígérte, többet soha, de az persze csak ígéret volt. A pincénél aludt, és ott egy reggel halva találtam. 68 éves volt. Ebbe belenyugszom, mert szegénynek ez megváltás volt.

Amerikában meghalt a drága jó apánk. 92 évet élt. Még az utolsó pénzét is, a mi nevünkre íratta, volt két biztosítása, azt is meg kaptuk. Ez kétezer dollár volt. És ő szegény csak fényképről látott minket gyermekkorunk után. A háború után még értékes ruhaneműt is küldött nekünk. Kipótolt mindent, amit édesanyánk ellen vétett.

Mentem Katikámékhöz, és közben bementem a testvéremékhez Pesten. Szegény rokkant öcsém súlyosan cukros lett, a feleségének pedig rákja volt. Marékszám szedték a gyógyszereket, a sógornóm adagolta. Mondtam nekik, titeket ez a sok gyógyszer tesz beteggé. Én keresztülmentem ennyi sorscsapáson, és még a fejem sem fájt. Úgy látszik, édesapámhoz hasonlítottok, mert ő is azt írta, soha nem volt beteg.

Kért szegény öcsém, maradjak kicsit náluk, mert nagyon ki van merülve, igen szekánt beteg a felesége. Néha egész rendes volt. Aztán kibíratatlan lett. Járt nővér, injekciózta. Orvos is sűrűn látogatta, de mindig rosszabb lett. Engemet nagyon szeretett. Mindig mondta, az én kedvemért lett az öcsém felesége. De később, mikor ott voltam, nem bírt. Szekált a végtelenségig. Irigyelte az egészségemet szegény.

Akkor elmentem Vutkovichné meglátogatni. Szegényt, igen nyomorult állapotban találtam. Nagyon beteg volt. Nagyon közel, de lehet túl is a 90 éven. Panaszkodott. Azt mondta adósom ő nekem, sajnálja, hogy nem tanítottak őt engem. Persze akkor úgy voltam kezelve, mint egy játékos macskakölyök. Mondtam neki, ez ne okozzon gondot, a magamhoz való eszem mindig megvolt, és ez elég. A sors hibás. Köszönet érte, amit értem tettek.

Nagyon megbánta az eltartási szerződést. Édesapám is megköszönte nekik a gondviselésemet. Olyan karfiolforma leves árválkodott neki a hűtőben, fagyosan. Azt mondta a drága, nem kell megmelegíteni, rá sem kíván nézni. Vittem neki süteményt és cigarettát. Azt mondta, úgy szeretne néha valami kis szeszt, de nem vesz neki az eltartó. Csomó galambot etetett az ablakban. Ott volt a madáretető.

Aztán nemsokára mentem ismét hozzá. Vittem neki egy üveg konyakot, de mondták már a lépcsőházban, hogy egy hete eltemették. Tudta az a nő, hol lakom és nem értesített, így azt sem tudom, hol van a sírja Balatonfüred legszebb asszonyának, aki olyan jó volt hozzám.

Szegény sógornóm mindig szekírozott, én pedig naponta főztem, mostam rémes ruhákat, takarítottam. Párszor már nem bírtam és ott-

hagytam, de szegény öcsém hamar írt, gyere vissza. Ha Istent ismersz, mert nem bírom. Persze visszamentem, hogy szegény sánta öcsémet mentesem egy kicsit. Akkor gúnyolódott, ugye visszajöttél. Mondtam, persze, nagyon jó itt nekem. Nem akartam megmondani az igazat, mert akkor szegény öcsémet szekírozta volna.

Lakott nála albérletben egy fiatal lány, de az dolgozott, nem sokat tudott segíteni. Végre szegény, augusztus 12-én meghalt. Az a lány örökölte a szép kis lakást öcsém gondozásáért cserébe. A temetés után elhoztam szegény öcsémet hozzám. Nálam volt öt hétig, amíg rendbe hozták a lakást. November 3-án kísértem vissza Pestre. 6-án hazamentem. Ő kikísért a kapun és integetett, míg látott. Mindig így tett, ha náluk voltam, és eljöttem. Utána alig telt el egy kis idő, 11-én kaptam a táviratot. Meghalt az öcsém. Beszüntette a gyógyszereszedést és bekómált. Akkor kezdődött újra a kálváriajárás. Hamvasztották szegényt, és így lett a felesége sírjába temetve. Azóta a kis aranyos Katikám szívóműtétje volt a legnagyobb dolog, de folyton félek, mi jön még?

Azt mondják, szeret az Isten, azért látogat sűrűn. Ezt a szeretetet igazán megtarthatná magának.

Nem bánám, ha ma meghalnék, csak családi koporsót ne lássak többé. Most igazán jó sorom van, nincs okom lázongani. Van egészségem, szép és igen jó gyermekeim és hat igazán remek dédunokám. De azért sírok eleget. Most lennének boldogok, mennének egyik gyerektől a másikhoz. Szemetek, csalók éltek világukat a dologkerülőkkel együtt. A házias élet legtöbb helyen három hónapig tart. Az ország nyakán van a sok szerencsétlen elhagyott gyermek, és ezt, ha van Isten, hogyan tudja elnézni? És a szép rendes családoknak így kellett szétszűlni. Sajnos a vőm le lett rokkanta a szívével. Nevelte, gondozta a szép virágokat és a drága Icánk sírja el lett látva a gyönyörű csokrokkal. Hozták a feleségével a virágot, koszorút. Áldja meg az Isten őket érte, valamit enyhített a fájdalmonon. Már hét éve, hogy meghalt a vőm, de a felesége mindig küldi a koszorút Mindenszentekre.

Még egyszer elmentem Golopra. Az unokám vitt el. Előre leleveleztem a rokonokkal, akik megvették a kis birtokunkat. Jó elhelyezést kaptunk ott azon a drága helyen, amiért valamikor olyan kálváriát jártam. Annak a jó Mari néninek a gyerekei vették meg, aki annak idején segíteni igyekezett nekünk. Nagyon kedvesen fogadtak. Két szép nagy ház épült a régi helyünkön. Két rinaldó kis unoka volt ott. Versengtek a csintalanságban. Volt eső, szép nap és sár is. Naponta legalább háromszor fűrösztötték őket. Nagyon jól éreztem magam köztük.

Elmentem a temetőbe. Drága anyám sírja a földdel volt egyenlő. Gaz nőtte be. Nem csoda, két világháború ment rajta keresztül. Misét szolgáltatam érte, nem tehettem mást. Voltam a drága Kossuth Múzeumban Monokon.

Régi ismerős családokat is meglátogattam. Még két iskolatársamat találtam élve. Csak a nagynéném házáat kerültem el. A lányok közül egy sem él. Mind az öt meghalt, csak a legfiatalabb, a fiú van életben.

Golopon jutott eszembe a jegyző. Esküvőnk előtt mentünk a vőlegényemmel jelentkezni a nagyságos jegyző úrhoz Ond községbe. Előadtuk a kérésünket, házasságot akarunk kötni. Azonnal nagyon dühös lett, azt mondta, tudhatnánk, hogy több időt kell valahol ott lakni és csak azután lehet esküdni. Mondtam, mi ezt nem tudjuk, mert most fogunk először házasodni és reméljük utoljára. Megismertem. Ő volt, csak akkor már vénebb, aki mondta a nénémnek, hogy a 10 és a 8 éves gyereket eressze szélnek. Dühösen sipákkolt.

– Ki maga tulajdonképpen, hogy így mer követelőzni? – kérdezte.

– Majd, mindjárt megismer az úr – válaszoltam. Én vagyok az egyik árva gyerek, aközül, akire az úr azt mondta, elég nagyok vagyunk már, eresszen a néném, Kis Györgyné szélnek.

Tombolt a pokoli háború, még jó, hogy legelőt nem ajánlott. A néném meg is tette, amit az úr javasolt, mert szélnek eresztett.

– Szép vezetés volt, mondhatom – soroltam –, mire előkerültünk, semmink se volt, csak a csupasz föld.

Erre aztán az én jegyző uram, hamar megcsinálta a papírt, csak menjünk a fenébe. Láta, nem vagyok olyan, mint a hülye, kézcsókoló parasztjai. A szegény Vutkovichnét is lehoztam volna magamhoz, ha lett volna két szobám. De ismertem a szokását. Már fiatal korában is rossz alvó volt, altatókkal, nyugtatókkal tömte magát. Később már nem hatottak azok a vacakok és néha, jó, ha egy kis órát aludt. Mikor nála voltam Pesten, éjjelenen át stoppolta nekem a kis hibás harisnyáit és alakította át, rám szabva az ő régebbi ruháit. Volt varrógépe. Ott én a második, vagy harmadik szobában aludtam. Reggelre a hamutartó tele volt csikkel. Azt mondta, azt az egyet szeretné, ha olyan jó egészsége lenne, mint nekem. Mondtam, úgy kellett volna élni, mint én. Nappal dolgozni és éjjel aludni. Mindent mutat a jó Isten, mit mikor kell csinálni! És mégis 90 évet élt szegény, kínlódva. Még azt is megkapta azért a drága lakásért, mikor döglük már meg. Pedig nem soká volt fekvő beteg.

Ez az elég hosszú életem története. Most már csak a halál jöhet. Attól nem félek, csak az ágytól. Jók a gyerekeim mind, de elfoglalt emberek, nem szeretnék nekik soká teherként lenni.

Ha azt mondaná nekem egy felső hatalom, kezd újból ugyanúgy, bizony visszautasítanám. Van kis nyugdíjam, szerényen meg tudok élni, még takarékbba is jut kicsi belőle. A szőlő árát is elosztottam a gyerekek között. Nem pazarlók, szép családi életet élnek. Jó látni, csak az volna jó, ha ők, az én drága Icámék látnák, és én lennék az ő helyükön a sírban.

Az utolsó mondatokat többször is elolvasom. Szomorú vagyok. Lassú mozdulatokkal beleteszem a kosárkába a füzetet. Nagy sóhaj tör elő belőlem. Elöttem az asztról már eltűntek a tésztagömbök, sőt a fehér damasztterítő helyén is színes díszleveg, középen egy vázával. A vállam felett nyúl elém a Mama keze. Benne egy deszka. Megfogom. Tudom, pedig nem mondja, hogy az asztra kell ten-nem, mert erre kerül a forró tepszi. Csapódik a sütő ajtaja. Felállok. Mama az otthonka elé kötött kötényben egy nagy tepsivel egyen-súlyoz a deszkaalátét felé. A semmihez sem fogható illat eláraszta a konyhát. A rétes ropogós, törékeny, szemet gyönyörködtetően szép, de amint meglátom fölötte a Mama kipirult arcát, melyből a kék szemek úgy, de úgy néznek rám, hogy nem csak a rétesről fe-ledkezek meg, de a füzetben írtak is teljesen hihetetlennek tünnek. A boldogság, az öröm, a szeretet fénye az egész házat betölti.

- Ő a Mama - mondom, és átölelem. Érzem a sok évet megélt törékenységét és mégis ő, ismét ő az, aki ad.

- Jól van, gyere, vágjuk fel, tudod a rétes melegen jó - mondja, de én nehezen engedem ki karjaim közül.

Többnek, jobbnak, kitartóbbnak, és talán egy kicsit erősebbnek érzem magam tőle.

43. Luca

Legszívesebben arra gondolok, mikor önfeledten rohagáltam az udvaron a széllel szemben, és lobogott a hajam, lebegett a fülem. Akkor szabad voltam. Annyira, de annyira szabad és olyan boldog, amiért érdemes volt élnem.

Kutya vagyok. Pontosabban voltam, mert sajnos, már csak az emlékeim azok. Tavaly elaludtam. Örökre. Elkerültem a földi létből.

Most pedig időről időre újraélem mind a tizennégy évet, amit a gazdáimmal töltöttem. A hangulatomtól függően jut eszembe ez meg az, de általában mindig az első nappal kezdődik.

Talán nyolc hetes lehettem, mikor odaadtak nekik. Nem tudtam mi történik velem. Teljesen letargiába estem, hogy nem láthatom anyámat, akivel addig minden percemet együtt töltöttem. Azt gondoltam a kicsi buta eszemmel, hogy valami rosszat tettem, és ezért nem kellek neki.

Rossz kölyök voltam. Igen, már akkor is tudtam. De nem tehettem róla. Ilyennek születtem, és kész. Biztosan örököltem, de tényleg nem szerettem a rabságot. A szabadság, a biztonságos szabadság, az éltetett mindig. Ezt értették félre később a gazdám is, és mikor kicsi voltam, akkor pedig a testvéreim és anyám is. Ezért anyám időnként figyelmeztetésül, mikor már elege lett a viselkedésemből, rám mordult, vagy megcsípett. Nem mondom kicsit fáj, de csak azért nyüsztettem, hátha megesisik a szíve rajtam, és akkor a több tejet adó cumihoz enged.

Azon a napon, amikor elvittek, akkor nem tettem semmit, és mégis elengedett. Hagyta, hogy elvigyenek. Először még nem nagyon foglalkoztam ezzel.

- Úgysem enged el az anyám - gondoltam. - Biztos meg akar ijeszteni.

De aztán, mikor már egy egészen más helyen letettek, elbizonytalanodtam. Ezután végképp depressziós lettem. Tudtam, éreztem, teljesen elhagyott a szülőm, és soha nem fogom ebben az életben látni, szagolni. Elhatároztam, meghalok. Úgyis mindegy már. Ha nem lehetek vele és a testvéreimmel, akkor minek élni?

Idegen kezek simogattak. Idegen szagok hatoltak belém. Visszolyogtam az egésztől. Betettek egy keménypadlós helyre, ahol plédet raktak alá.

- Ugyan már - gondoltam -, máris meghatározzák, mit tegyek? Hiszen azt sem tudják, ki vagyok.

Lemásztam róla. Akkor felemeltek, és visszatettek. Na, én erre megint le. Láttam vizet is előttem egy fényes edényben, na meg ennivalót. Nem kellett egyik sem. Halni akartam.

- Ha már nem kellek anyámnak, akkor minek az élet - gondoltam.

Sírni kezdtem. Sírattam eddigi rövid életemet. Aztán abbahagytam, mert az idegen kezek a sírásom hallatán idegen szagokkal simogatni kezdtek. Még el sem tudtam bújni előlük.

- Na, már csak ez hiányzik. Még meghalni sem lehet nyugodtan - kezdtem behergelni magam.

Utána már befelé, magamban sírtam. Így aludtam el. Másnap aztán az egyik gazdám a számba tette a kezét és morgott hozzá.

- Ez nem normális - állapítottam meg, és sajnálni kezdtem. - Talán kutya szeretne lenni, vagy annak született, csak kicsit ronda, és nyomorék szegény - kezdtem vizsgálni.

Mikor aztán beleharaptam a számba kotorászó ujjába, azonnal másként kezdett el viselkedni. Úgy rakott vissza a plédre, hogy majd a lábam tört ki.

- Ez tényleg degenerált - gondoltam. - Legjobb lesz, ha megszökök, vagy meghalok, mert ezekkel életveszélyes együtt élni.

Bejött a másik gazdám is. Neki más volt a szaga, na meg a külleme is. Ő kicsit valahogy hasonlított az anyukámra. Nem a szájával beszélt, hanem a szemével. Először el sem hittem, mikor valahogy szembe néztem vele. Azonnal el is fordítottam a fejem.

- Biztosan ez egy fondorlat, vagy az éhségtől már káprázatot látok - jutott az eszembe, és egyre bizonyosabb lettem benne, innen én el fogok szökni.

Ha nem kellek az anyukámnak, akkor világgá megyek. Még az is jobb, mint egy emberszerű kutyával és egy varázslóval egy fedél alatt élni. Ehhez persze ennem kellett. Mégsem indulhattam teljesen legyengülve. Utána már csak vártam a megfelelő pillanatra.

Rendesen viselkedtem. Nem pisiltem, inkább visszatartottam, mert láttam, nem szeretik, ha a dolgomat végzem. Na, persze valamikor csak ürítenem kellett. Innen is látszott, nem voltak teljesen normálisak. Hogyan is képzelhették, azt, hogy soha ne pisiljek,

és ne kakáljak. Mikor aztán már nem tudtam tartani, akkor úgy voltam vele, tanuljanak belőle, ha bement, akkor ki is kell jönnie, ezt mindenki tudja. Találtam a szobában egy olyan műfűves szerű placcot. Ott nagyon jól esett pisilnem és kakálnom. Igaz, hiába kapartam, mint ahogy anyukámtól tanultam, nem sikerült eltemetnem. Mondjuk engem nem zavart. Odébb mentem, és kész. De a gazdáim, azok aztán jól kiakadtak. Nem is értettem, mi a bajuk.

- Ennyire nem lehetnek buták - kiáltottam fel, mikor kicsit megbüntettek. - Hülyék vagytok - sikítottam, és még azon a napon ki is slisszoltam a kapun.

Felcsaptam a fületem, beálltam a széllel szemben, és rohantam, rohantam. Ismét elért a boldogság. Lobogott a hajam és a farkam szőre mint a zászló csapkodott.

Még most is előnt a forróság, amint érezni vélem a szabadságot. Nem gondolkoztam én akkor semmin sem. Mit érdekelt engem, hogy mi lesz ezután? Futottam, futottam szemben a széllel, felcsaptam a farkam és a fülem, az addig szemembe lógó hajam felsimult a fejem tetejére, és boldog voltam. Aztán kicsit elfáradtam. Lehúzódtam a ismeretlen kerítés tövébe. Hirtelen félni kezdtem. Lefeküdtem és vártam. Anyám mondta, mikor az egyik alkalommal kicsit megfáztam és köhögtem:

- Te, kislányom szerencsés leszel az életben - ez jutott akkor eszembe.

Valaki csak megtalál - gondoltam, de igazság szerint anyámat, vagy valamelyik testvéremet vártam. Az orromban volt a szaguk. Az otthon illata. Kicsit később, mintha gazdáim hangját hallottam volna. Valami nevet kiabáltak. Idegenül hangzott. Megnyugodtam. Az nem én vagyok. Biztosan több kutyájuk is van - gondoltam -, csak engem bezártak és ezért nem találkozhattam velük. Jó ez így - nyugtattam magam -, legalább nem hiányzom. Úgysem voltam oda értük. Az elfuserált emberszabású kutya és a varázslatos szemmel néző társa nem szeretett engem - lapultam be a kerítés melletti kicsi gödörbe -, mert ha fontos lettem volna nekik, nem úgy viselkednek velem - hoztam fel az érveket. De aztán, ahogy egyre távolabbról hallottam a hangjukat, elbizonytalanodtam.

Végül is biztonságos melege tettek. Enni és inni adtak. Simogattak. Igaz idegen volt a szaguk, de nem bántottak. Amint ezek jutottak eszembe, szomjas lettem. Annyira de annyira, hogy a nyelvemet már vissza sem tudtam húzni. Felálltam a búvóhelyemről, és próbáltam visszagondolni, láttam-e vizet, amint erre

futottam? De nem emlékeztem. Mikor aztán a sáros árokban keresgéltem innivaló után, akkor az égből lenyúlt értem egy kéz, és felemelt. A szag ismerős volt. Visszafordítottam a fejem és szembenéztem vele. Ő volt. Az emberszabású kutya.

Na, ez most biztosan megesz engem – ijedtem meg. Nem tudtam visszatartani sem a remegésemet, sem mást. Bepisiltem. Fogott a kezében és én szégyenszemre, belevizeltem a tenyerébe.

Visszatérve a házba megsimogattak, vizet és innivalót adtak. Akkor tudtam meg, Luca a nevem. Ezt kiabálták, mikor kerestek. Jót ettem, ittam. El is aludtam azonnal. Akkor délutántól másnap reggelig ki sem nyitottam a szememet. Attól kezdve lettek ők a gazdáim, majd később a társaim, de az még odébb van – nyalja meg gondolatban a szája szélét, és boldog érzésekkel keresi tovább a múltat.

Nem beszélt velem – a teraszon lévő kutyaház, és annak a lakója. Hozzám képest mennyire nagy volt. És milyen magasra ugrott. Szürke, göndör szőrébe csimpaszkodtam, mikor megláttam és azonnal anyám jutott az eszembe. De ő erre megrázta magát és én mintha ott sem lettem volna, úgy lépett át rajtam. Ha legalább morogni kezd, vagy rám ugatva megkérdezi, ki vagyok, akkor talán barátok lehettünk volna. De ő nem. Átnézett rajtam. Ez mindennél rosszabb volt. Pedig próbálkoztam. Beleettem a neki kitett ételbe, beköltöztem az ő házába, de nem érdekelte. Az innivalót, amit hagytam neki, szó nélkül megette, a kutyaházába pedig nem jött be, hanem előtte lefeküdt. Ha nem hallom, hogy hogyan döngeti a kaput és ugat, mikor a postás elment a ház előtt, akkor némának, meg bénának is gondolhattam volna. De így egyre jobban bizonyossá vált számomra, ez az állat lenéz engem.

Elhatároztam, nem fogom szeretni. De ezek a fogadalmak általában rövid ideig tartottak, mert akkor én még igényeltem a társasági életet. Ezért aztán, mikor éppen rájött az ugatás, vele tartottam. Sokszor nem tudtam miért teszem, de igyekeztem a kedvébe járni. Mint amikor őt utánozva, nekirontottam a kapunak. Jól megütöttem magam. Ez nem jó játék – állapítottam meg, és akkor napokra eltávolodtam tőle.

Akkor ijedtem meg igazán először, mikor később az egyik délelőtt elkezdett szagolgatni.

– Na nézd már, Luca – szólítottam meg magam, mert miután ő nem vett rólam tudomást, rászoktam arra, hogy magamban beszélek. – Ez meg észrevette, hogy nincs egyedül.

Még élveztem is egy kicsit, hogy bármerre mentem, állandóan követett. Én a kicsi fehérbarnás négylábú lettem a sztár. Kihúztam magam, amennyire csak a természet engedte, és lubickoltam ebben a megkülönböztetett figyelemben. Gondoltam egyet, és leültem. Erre ő is leült mellém. Aztán néztem az udvar vége felé. Nem mint-ha valami érdekes látnivaló került volna oda. Csak azt akartam, ő is azt tegye. Hát csinálta. Nézte mint egy ökor az udvari kerítést.

Aztán bátorságot öntöttem a szívembe és szembenéztem vele. Na, akkor döbbsentem le teljesen. Nem tudtam hova tenni magam. A Hefti, mert az volt a becsületes neve, elfordította a fejét. Nem mert a szemembe nézni. Jól emlékszem erre, én ijedtem meg ettől igazán. Felugrottam és kiszaladtam az udvar közepére. Az előző nap eső esett. Kicsi víztócsa maradt egy mélyedésben. Abban néztem meg magam. Fordítottam a fejemet jobbra, majd balra, ki-düllesztettem a mellemet, de akármit tettem, nem lettem sem nagyobb, sem pedig félelmetesebb. Na, persze azt mondanom sem kell, hogy a Hefti ott is már a farkam tövé-nél szagolgotott.

Mikor aztán pár nap múlva egy óvatlan pillanatban, azt akarta elkövetni velem, amit én már régebben más nagyoktól láttam, annyira, de annyira megijedtem, hogy mozdulni sem tudtam. Szerencsém volt. Gazdáim látták és közbeléptek. Megóvtak a szörnyű-ségtől. Elvittek egy kórházba. Attól kezdve utáltam és féltam az orvosság szagú helyeket, embereket, ennivalókat.

A Heftire sem tudtam már úgy nézni, mint annak előtte. A kór-ház után már én voltam az, aki átnéztem rajta. Így éltünk ketten kutyák, mint két idegen, akik azt sem tudják, mit keres itt a másik. Most már tudom, magányos volt, de nem tudott rajta változtatni. Olyan volt a természete.

Ő is szerette a szabadságot. Az lett a veszte. Mikor még nagy-on kicsi koromban én bent voltam a házában, ő pedig a be-járat előtt feküdt, sokat beszélgetett valakivel. Elsőre még azt gondoltam, ő lát valakit, akit én nem. De aztán rájöttem, szó sincs erről. Kitalált magának unalmában egy személyt, és annak mondta a magáét. Így tudtam meg, hogy félni kell, ha feltámad a szél, mert akkor jön a fényesség és dörgés az égből, ami képes elvinni engem. Ott aztán bezárnak és soha többé nem engednek ki. Ezután vele együtt lapultunk az autó alatt a kerekek mögé behúzódva, ha jött a nagy kutyabegyűjtő. Ő mutatta meg, ho-gyan kell túlszirénázni a mentőt, a tűzoltóautót.

- Így hamarabb odaérnek és nagyobb a valószínűsége, hogy megmentik a beteget, vagy időben eloltják a tüzet - magyarázta.

Na, nem nekem, hanem annak a valakinek, akit elképzelt magának. De szerencsém volt, mert én is hallottam és így akarata ellenére, megtanultam tőle.

Végül is jól elvultunk. Bár, amikor kirohant egy gyors autó elé és meghalt - elgondolkoztam. Vajon szándékosan tette? Lehet már nem akarta ezt az itteni életet tovább élni. Pedig nem volt rossz sora. Egyikünknek sem. Szerettek bennünket a gazdáink. A két ifjabb gazdánk pedig talán még jobban megértettek bennünket.

Kerestem itt a Heftit. De akikkel eddig én találkoztam, azok nem ismerik. Pedig szívesen megkérdezném, megérte?

Ő talán még nálam is jobban szerette a szabadságot. Ha kinyílt a garázkapu, mint egy lövedék lőtt ki a park irányába. Szinte úszott a levegőben, boldogságában, hogy végre megint szaladhat egy jó nagyot a számára tiltott helyen, ez teljesen elvette a figyelmét. Így került az éppen arra közlekedő autó elé is.

Meghalt. A gazda ölében. Mikor hallottam a kerék csikorgását, már akkor tudtam, nem látom már élve kutyatársamat. A gazdák szomorúak voltak. Nem igazán értettem miért, hiszen ott voltam én is, de eszembe jutott a Hefti egyik monológja, amikor azt mondogatta, nem lehet senkiben sem megbízni, csak a szabadságban.

- Egyedül a szabadság a legbiztonságosabb, csak nagyon nehéz megtalálni. Van aki egész életén át keresi, és még csak azzal sem találkozik, aki hallott már róla, és vannak, akik elérték és ott a szabadságban élnek nagy boldogságban - sorolta a kutyaház előtt.

Biztosan Hefti is azt szeretné, ha én a szabadságot keresném - jutott az eszembe, és elkezdtem körbe futni az udvaron. Felcsaptam a fületem, a farkam zászlóként csapkodott jobbra-balra, hajam pedig lobogott a gyorsaságtól a fejem tetején. A gazdáim lógó orral ültek a teraszon, miközben én boldogan futkároztam körbe.

- Gyere ide, Luca - hallottam a hívószót, mikor kifulladtam, és lefeküdtem a fűbe. - Te örülsz? - kérdezték, mikor már simogatták a hasamat.

Mindig a hátamra feküdtem nekik, ha a hangjukból enyhe elmarasztalást véltem felfedezni. Ez egy jó módszer volt. Mit lehet tenni egy kicsi kutyával, aki hanyatt fekvé megadja magát? Miután rájöt-

tem, ezek nem esznek kutyát, sőt még meg sem harapják, már nem kellett félnem tőlük, elég volt manipulálnom. Mert eszük az nem sok van. Az emberek általában az érzelmeikkel döntenek. Nem racionálisan gondolkoznak. Ha kutyák lennének, akkor bizonyára többen éhenhaltak volna már.

A Hefti halála után végre jól élhettem volna, ha... Nem, nem másik kutyát hoztak. Akkor még nem. Pedig igen győzködték egymást.

- Kell egy társ a Lucának - mondogatták.

Engem persze nem kérdeztek meg. Pedig elmondtam volna, hogy hagyjanak már békén ha egyedüllétre vágyom és foglalkozzanak velem, ha unatkozok. Fel akartam hívni magamra a figyelmet, ezért minden módszert bevettem. Utánoztam a Heftit. Nekirontottam a kapunak, szirénáztam a mentővel, nagyokat ugrottam és ha csak el nem felejtettem sokat beszéltem valakivel, akit elképzelve magamnak. Ha megmozdult a falevél, máris kúsztam a biztonságot jelentő autó alá, vagy ha nem volt erre lehetőség, akkor rohantam be a lakásba és a fürdőszobai WC mögé, ahová befészkeltem magam. Én aztán mindig pontosan jeleztem előre a nagy kutyabegyűjtő jöttét. Közben minden nap azt figyeltem, hoznak-e a nyakamra egy másik kutyát. Megmondom őszintén, nem örültem az ötletnek. Addigra már enyém volt a Tv-vel szemközti fotel, a kutyaház, ha éppen ott akartam ejtőzni és az egész udvar az én kizárólagos fennhatóságom alá tartozott. Időnként rámjött a szabadság utáni vágyakozás, és gondoltam kisurranok a kerítés alatt, de csak talán egy-két alkalommal jutottam el a tettekig. Nem mentem messzire. Igyekeztem úgy intézni, hogy hamar megtaláljanak.

Mindent összetéve egészen jó életem volt. Fiatal voltam. Mit érdekelt engem magamon kívül más? Ha jobban figyelek, akkor észre vehettem volna a közeledő változást, ami nekem semmi jót nem ígért. Most így utólag, talán szégyellem is magam a butaságom miatt. Pedig ők mondták, adták a jelzést, de ami nekem nem tetszett azt meg sem hallottam.

Vasárnaponként beültettek az autóba, ami jelzem nekem a hányingerem miatt kész kinszenvedés volt, és elvittek egy építkezésre. Idegen rossz szagok, sehol egy fa vagy fűszál, a nyakörvre csatolt póráz - csupa olyan dolog, amitől először általában ideges, majd depressziós lettem. Nem értettem mit mutogatják

nekem nagy önelégült mosolygással a csupasz falakat és a teljes kietlenséget. Nem értették meg, nekem inger kell, hogy a dolgomat végezzem. Ha az van, akkor pedig nyugodt kiegyensúlyozottság. Ott egyik sem volt meg. Hiába szaglászta mindenfelé, vagy a pórázon húzkodtak, hogy ne menjek arra, meg erre, vagy annyira rossz szag volt, amitől teljesen beparáztam.

- Pisilj már, mert mindjárt indulunk vissza - mondogatták, de minél jobban biztattak, annál kevésbé indult meg.

Pedig igen csak próbálkoztam. Többször leguggoltam, de mit tehettem, ha nem jött az inger. Éreztem, tele van a hólyagom. De más az, amikor érzed, már nem fér bele több, és az is más, ha valami ki akar kíváncozni, vagy nem. Mint ott az épülő ház mellett. Kiborultak rendesen, mikor a kocsis hátsó ülésére minden kijött. Nem sikerült visszatartanom. Mikor bejött az orromba a saját kutyaszagom, azonnal tudtam, itt az idő. Utána még egyszer vittek oda, majd már csak akkor, mikor költöztünk. Hát ez volt a ha, ami meggátolta a boldog életemet.

Azt hallottam, a kutyák a gazdájukhoz kötődnek, nem pedig az otthonukhoz. Ezt bizonyára ember találta ki, vagy én voltam más-milyen, mint az átlag. Ki tudná már megmondani? Mindenesetre az új helyen teljes depresszióba estem. Úgy éreztem, az életem zsákutcába került, ahonnan nem láttam kiutat. Egyfolytában a régi otthonom után vágyakoztam. Készenlétben álltam a kapu előtt, ha nyílik, ki tudjak szökni, de a gazdáim résen voltak. Pedig tudtam, ha egyszer sikerül, akkor biztosan hazatalálok.

Abban az időszakban nem tudtam másra gondolni, csak a kapu mögötti világra. Naphosszat feküdtem a deszkaborítással szemben és figyeltem a zajokat. Már minden szeget, csavart ismertem, amivel összeszerelték a kaput, de hiába.

A gazdáim sem foglalkoztak velem. Csak a parancsolgatás, meg a tiltás. Azt hallgattam naphosszat, ha a szemük elé kerültem.

- Ne tedd azt, ne csináld ezt! - mondogatták, mintha hülye lettem volna.

Hát tehetek én róla, hogy nem nőtt még ki a fű és sáros lett az eső után a lábam? A szőrömről nem is beszélve, mikor

meghempergetőztem. Többnyire ilyen alkalmakkor voltak velem elfoglalva. Rájöttem. Ezek is olyanok, mint a kutyájuk volt, a Hefti. Ettől aztán kicsit könnyebb lett.

Elvontunk egymás mellett. Azt gondolom, ez a pontos meghatározás. Próbáltam kikerülni őket. Mint ahogy a sarat is, meg az egyéb nekik nem tetsző dolgokat. Nem mondom, időnként belémbújt a kisördög, és pontosan az ellenkezőjét tettem. De nem tehetek róla. Ilyen vagyok, illetve voltam. Egy ideig elviselem, a szabályok közé szorítást, de aztán egyszer tele lesz az a láthatatlan valami, amit hívhatunk kutyaléleknek, és akkor semmi sem érdekel. Rámtört a szabadság érzete. Olyankor a legnagyobb sárban fürödtem, szét-rágtam az élém kerülő könyvet, lábtörlőt, felugráltam koszosan az ágyra, sőt még a Tv-ét is gondoltam, ledöntöm, ne nézegessék állandóan, kapartam az ajtót, mert tudtam azért nagyon kiakadnak és ha élém kerültek akkor morogtam, miközben megmutattam fogaimat. De általában ilyenkor már kicsit féltem. Félelmében pedig a kutya sok mindent csinál.

Most, ahogy itt ülök és elgondolkozok az életemen, jövök rá, tényleg ahányszor szabadnak éreztem magam, és boldogan azt tettem, amit akartam, utána mindig féltem. Leéltem egy hosszú életet, és nem vettem észre, a szabadság nálam a félelemmel járt együtt. Félttem, hogy nem találnak meg, féltem, hogy kikapok, féltem, hogy nem fognak szeretni. Mennyi félelem, azért a kicsi szabadságért.

Aztán egyszer minden megváltozott. A fülem viszketni kezdett. Biztosan valami belement – gondoltam, és rázni kezdtem, de nem változott, sőt egyre rosszabb lett. Akkor ott az általam nagyon nem szeretem szagú helyen jöttem rá, ezek szeretnek engem. Annyira kétségbeesetten tartottak az ölükben és simogattak, hogy megsajnáltam őket. Láttam rajtuk, szívesen átvállalták volna az egész procedurát, ha teheték volna. Elaltattak. Tokláz ment a fülemben és kivette az orvos. Nem volt nagy ügy, de a mi kis családunk attól kezdve másként működött.

Sok mindent tehettem, amit addig nem, és én is szófogadóbb lettem, mint annak előtte. Ha rámjött és egyre sűrűbben fordult ez elő, akkor megnyaltam az élém kerülő gazdám lábát, kezét, ahol elértem. Ők pedig a legfinomabb ételekkel kedveskedtek, és

miután azt gondolták, élvezem, ha masszíroznak, sokszor megtették. Pedig nem az volt a lényeg. Mint ahogy a fésű, a kefe sem jelentett semmit, hacsak azt nem, hogy időnként húzta a szőrömet.

Az volt ezekben a helyzetekben jó, hogy velem foglalkoztak. Kezükkel hozzámérték. Éreztem a lelkük minden rezdülését. Azt is, amikor közben más kellemetlen dolgokon járt az eszük és azt is, amikor boldogok voltak. Az előzőt nyögdéssel, az utóbbit nyújtózkodással igyekeztem gyengíteni, illetve erősíteni.

Később már, ha megláttam valamelyik gazdát, meg sem kellett szólalnia, a lépteiről, a szagáról tudtam milyen hangulata van. Úgy gondolom, akkortájt lettem teljes családtag. Ha valami baj volt, vagy probléma ért bennünket, először meghúztam magam. Szinte láthatatlan lettem, majd próbáltam kedveskedni. Ha pedig láttam siker és öröm volt, akkor körbe futottam az udvart. Imitáltam a szabadság érzetét. Boldogan sikongatva, felcaptam a fülemet, a farkamat beállítottam mint egy árbot és hagytam, hogy a hajam lobogjon a fejem tetején. Ilyenkor nevetve mutogattak és ölelkezve csókolták egymást.

Boldog voltam. Én tettem ezt – gondoltam. Megérdemlik, rendes emberek – ugráltam fel rájuk, de nem szóltak rám, pedig lehet, sáros lett tőlem a nadrágjuk. Akkor már nem jutott eszembe az előző otthonom. Sőt a Hefti sem. Mi voltunk egy család. Ezért nem tudtam mire vélni, mikor egyszer egy délután egy ismeretlen nő, kutyaszagú kosárral állított be. Kivették belőle a kicsi szőrösömöt. Mutogatták nekem. Közben simogattak, kedveskedtek és a kicsit dédelgették. De az én lelkem egy pillanat alatt megfagyott.

Ezeknek már nem vagyok elég – nyugtáztam –, vagy elhatározták lecserélnék – futkároztak a gondolatok a fejembe. Az egyik rosszabb volt a másikkal.

Emberben soha ne bízzál – idéztem fel, amit egy kóborlótól hallottam egyszer a kapu mögöl, miközben étel után szaglászott. Magamba roskadtam. A kicsi szőrösömó közben le nem maradt tőlem.

– Nem vagyok én a szárazdajkád – szóltam rá többször is, de nem lehetett rá hatni.

A tányéromba is megpróbált beleenni. Na arról aztán azonnal leszoktatattam. Soha többet nem jutott az eszébe. Igyekeztem

nem észrevenni, hátha meggondolja magát és elmegy egy másik házhoz. A gazdáimmal kiszámíthatatlanul kezdtem viselkedni. Elhatároztam úgy lekötöm őket, hogy a másakra, a kicsire ne legyen energiájuk, idejük. Ezért vagy nagyon kedves voltam hozzájuk és még meg sem kellett szólalniuk, máris tudtam mit várnak tőlem, a következő napon, órában, percben pedig lefeküdtem az útjukba, nem hallottam a kérésüket és ha netán mégis, akkor megsértődve morogtam rájuk. Biztosan lelkiismeret-furdalásuk lett, mert kicserélték a plédemet a fotelben és befeküdhettem éjszakára a szemmel varázsló gazdám ágya melletti éjjeli szekrény alá, amiben benne éreztem magam, hiszen három oldala a padlóig ért.

Jól esett a kényeztetés, de megmondom őszintén, akkor ez nem tudott meghiúsítani. Később aztán egyre jobban megszoktam, majd talán egy kicsit meg is szerettem a kicsit, aki igen gyorsan nőtt. Samu névre hallgatott. Úgy nézett rám, mint egy Istenre. A kicsi bolond. Hacsak megmordultam, ő máris lábát majd kitörve futott a kerítéshez ugatni. Ilyenkor aztán lassan utána mentem és vagy megmutattam neki hogyan kell közölni a kinti világgal a bent elrejtett valóságot és vele együtt üvöltöttem a vélt, vagy valós ellenségre, vagy rászóltam, maradjon már nyugton, mert nem tudok pihenni. Szófogadó volt velem. Még a vízből sem mert inni előttem. Pedig sokszor láttam rajta, mennyire szomjas.

- Igyál a pocsolóvízből, ha nem bírod ki - mordultam rá.

Jóval később vettem észre, rászokott a földön összegyűlt víz ivására. Nem sokat beszéltem vele. Nem az én korosztályom volt. Mikor időnként próbálkoztam, hogy megtanítsam erre, meg arra, láttam, tiszteletből meghallgatja, de nem érinti meg. Én azonnal megéreztem, ha jön a sötétség a nagy fényességekkel és dörgéssel. Bújtam, ahová tudtam, mert megtanultam a Heftitől, vigyázni kell. Sok kutya eltűnik ilyenkor, és soha nem kerül elő. Biztosan áldozatnak viszik el magukkal a sötét arcú villámló szemű démonok.

Samunak nem volt képzelőereje. Megmutatni pedig nem tudtam a démont neki, csak elmondani. Hiszen, amikor feltámadt a szél, én már elbújva, becsukott szemmel és füllel vártam valahol, hogy túléljem.

- De hiszen nem láttam semmit - mondta utána, de szerintem egyszerűen szerencséje volt.

Azért maradt meg. Meséltem neki a szabadságról is. Felállítottam a fülemet, farkamat jobbra-balra csapkodva futottam körbe az udvaron, és élveztem a hajam lobogását.

- Gyere, és érezd a boldogságot, Kicsi - kiáltottam.

Nem mondom becsülettel loholt utánam, de láttam rajta nem érti, miért van ez az egész.

Azért sem adtam fel.

A Szabadság érzülete erős mákony - gondoltam -, úgylis előbb vagy utóbb eléri. Rendszeressé tettem ezt a programot. Jött velem. Egészen addig csináltuk, míg egyszer észrevettem, lassú neki az én futásom, és csak azért nem hagy el, mert tisztel. Rosszszulesett. Pedig gondolhattam volna, hogy az idő rajtam is nyomot hagy. A gyomrom is egyre sűrűbben égett. Még szerencse, hogy az udvarban találtam megfelelő gyógyfüvet rá.

Legszívesebben a fotelomban és a varázslatos szemű ágy melletti éjjeliszekrényben szerettem lenni. Sokat gondolkoztam. A szabadság járt a fejembe. Egyszer bementem egy különálló helyiségbe, mert ott jó hűvös volt. A nagyon meleg nyári júliusban meg kellett becsülni az ilyen helyet. Elaludtam. Észre sem vettem, rám zárták az ajtót. Késő este halottam a nevemet kiabálni. Hol közelebről, hol meg messzebről. Szóltam én:

- Itt vagyok! - csak úgy, ahogy tanították, csendben, intelligensen.

- Szobában nem ugatunk - mondogatták, mikor még kicsi voltam.

Később, mikor végre véletlenül rám találtak, tudtam meg, már a rádióba is bemondtak. Kár, hogy én nem hallottam.

- Keressük Lucát, a göndör szőrű, fehér színű, Lhasa apsó fajtájú kiskutyát, a becsületes magtálalót jutalomban részesítjük - idézte később Samu, mert neki szerencséje volt. Mindent tudott a keresésemről.

Akkor már tudtam, a szabadság nagyon érdekes érzet. Örök életemben a szabadságra vágytam, közben mindig félttem tőle, hiszen azt már tapasztaltam, soha nem volt jó vége, mikor forradalmi hevíletben csak az érzés lebegett a szemem előtt. És mire az életem nagy része elment, akkor leltem meg a hön óhajtott szabadságot a szeretetben. Milyen nagy ellentmondás.

Felnéztem a gazdáimra és bepárasodott a szemem. Ők pedig dédelgették, simogattak, védtek, óvtak. Mikor már nem tudtam fel-

ugrani a fotelba, akkor feltettek. Aztán naponta vittek a kórházba. Kaptam az infúziót, amitől először egy fél napra, majd egy órára, aztán talán egy kicsi időre lettem jobban. Mindenem fáj. Valahol ott a fejem mélyén egy rekeszbe befészkelte magát egy rossz előérzet, de hittem, nem fogok meghalni. Mindig megvédték a gazdáim engem. Soha nem hagytak az életem folyamán magamra, még ha rosszalkodtam is.

Biztosan most is megoldják valahogy – biztattam magam, és tűrttem. Pedig fáj ha felemeltek, és az is, ha megsimogattak. Megértettem, le kell nyelnem a keserű gyógyszert. Öklendeztem, de lenyeltem. Nehezen teltek a napok. Sokat aludtam. Mondták, meg fogok gyógyulni, de láttam a szemükön tőlem várják a biztatást.

Igyekeztem, de mosolyogni nem tudtam. A kórházból estéről estére egyre reménytelenebbül jöttünk haza. Néztem a gazdáim kétségbeesett tekintetét, és nem tudtam rájönni kit sajnálok jobban. Őket vagy magamat. Őket, mert általam elveszik a hitük önmagukban. Hiszen azt gondolták, ez alkalommal is megmentik azt a lelket, aki rájuk bízta magát, vagy magamat, akinek most kell elmennie, mikor végre megtalálta a teljes szabadságot. A szabadságot, ami után egész életemben vágyakoztam.

A könnyes szemek, a simogató kezek, még ha érintésük fájdalommal is járt, olyan szeretet felhőbe burkoltak be, amitől úgy éreztem, futok felcsapott fülekkel széllel szemben, a jobbra-balra egyensúlyozó farkammal, miközben lobog a hajam a fejem tetején.

Hát ezek járnak az én eszemben itt, ahol. Sokszor nehéz a szívem, sokszor pedig könnyű. Tudom, ők is hasonló cipőben járnak.

Nem is tudom. Talán a szabadságomat is odaadnám, ha még egyszer láthatnám őket és érezhetném simogatásukat.

+1 Születésnap

Számolatlanul sokan megírták, és én is nagyon sok író-tól olvastam a születésnap gondolataikat. Próbáltam átérezni, megérteni a sorok mögötti üzenetet. Nem mondom, nagy ritkán előfordult, kicsikét magamra ismertem.

De nem teljesen! Közel sem! Hiszen, amit olvastam, nem az én napomról szólt, és mindenekelőtt, nem rólam.

Egyébként más dolga is van az embernek, mint hogy a születése napjával foglalkozzon. Már ha messze van. Mert amikor közelít, akkor bizony megváltozik a viszony. Felértékelődik.

Elsőre félreteszem a gondolatot is. Mondom magamnak, majd a jövő hónapban következik. Az pedig még messze van. De aztán hirtelen eljön a hete. A születésnap hete. És akkor már nem lehet csak egyszerűen a szőnyeg alá söpörni. Hiába hessegeted el a gondolataidba bekúszó információt, az nem tágit. Aztán megadod magad.

Én legalábbis minden évben így teszek. Érdekes, jegyzem itt meg: mire elkövetkezik a jövő év, már nem fogok emlékezni ezekre a stációkra, és újra úgy fogom megélni, mintha most érnének először utol ezek az érzések.

Aztán a születésnapod előtt két nappal már készülődsz, mondom, pedig éppen azzal kezdtem, hogy te közel sem biztos, hogy így teszel.

Tehát én. Én készülök. Konkrétan nem tudom mire, csak azt, hogy jó, meg egy kicsit talán nem jó, hogy ismét elmúlt egy év. Jó, mert valahány éve megszülettem, élek, egy újabb, mindent és főleg jót magába foglaló évet tudhatok magam mögött. Jó, mert szeretek és szeretnek, jó, mert itt van, közelít az a nap, ami csak az enyém, de mégis sokan vannak körülöttem, akik bekéretőznének erre a huszonnégy órára hozzám.

Rossz, mert mi van, ha egyszer elfogy ezeknek a napoknak száma, jutna eszembe, ha nem örülnék az előbb felsoroltaknak, de az mindenképpen rossz, hogy ez is elmúlik egyszer. És nem kell nagyon sokat várni, hiszen csak reggeltől estig tart. De ezt is csak azért mondom, mert szükséges valami rossz a sok jóval szemben.

A születésnap előtti estét szeretem a legjobban. Abban minden

jó benne van. A várakozás izgalma, önmagam teljes átadása az ünnep közeledtének. Ilyenkor nem bosszankodom semmin sem. Nem baj, ha kiborul a sórtartó, úgyis tudom, nem lesz ebből veszekedés. Az sem idegesít fel, ha bénák elöttem az úton, ha sós, vagy éppen sótlan az étel, ha nem elég hideg a sör, ha kicsúszik a kezemből a szappan, vagy ha éppen nálam foglyos a WC papír.

Húzom, tolom a lefekvés idejét. Igyekszem minél jobban kiélevezni a másnap előtti estét. Kényeztetem magam. Nem érdekel az elfolyó víz mennyisége, a gázzámla összege. Hosszan fürdök, és azon töröm a fejem, mit lehetne még kitalálnom, ami teljesebbé tenné az estémet.

Ilyenkor nagy, belső, nyugodt boldogságban úszik a lelkem. Ha előtte lázam volt, akkor megszűnik, ha köhögtem, az abba marad, a munkahelyi problémák aprónak látszanak, ha egyáltalán eszembe jutnak.

Boldogságos egyedüllétemben várok. Várok valamit és valakit, valakiket, de igazából úgy, hogy csak várjak. Ha már bejőnnének, ha már itt lennének, az nem lenne jó. A várakozás öröme, az igen.

Most ez tesz boldoggá. Jól alszom. Reggel, mikor még nem nyitottam ki a szemem, de már ébren vagyok, érzem, megérkezett a nap. És akkor az egész délelőtt rólam szól. Az én lábam alá teszi magát a járda, és vigyázza lépteimet, a villamos is másként zörög a síneken, hiszen ő is tudja. A sarki kisboltban feltűnően barátságosan köszöntenek, az előttem haladó autós, még ha szemüveges, testes nő, vagy kalapos férfi is vezeti, nem béna, sőt, előzékeny.

Senki nem mondja, hogy tudja, de mégis valaki úgy irányítja őket, mintha értésemre adná: Mi tudjuk, boldog születésnapot kívánunk!

Most nem jönnek a kellemetlen telefonhívások. Azok, akiket úgy azonosítottam a készülékemben, hogy „Ne vedd fel!”, még véletlenül sem csörögnek ma rám. A rendőr is rendes. Éppen hátat fordít, mikor rossz sávba sorolok be, és átmegegyek a záróvonalon. A rádióban nekem tetsző zeneszámokat sugároznak.

Közben nézem az órát és látom, mindjárt dél. Jól érzem magam, de mégis, még mindig várok valamire.

- Hát nem látjátok, emberek - kiáltanám el magam -, nem-sokára elmúlik a születésem napjának a fele, és még most sem történt meg az a valami, ami nem tudom, hogy mi! Ettől aztán elnevetem magam. Boldog vagyok! Tényleg! Hiszen látom, tapasztalom, mindenki örül és mindenki igyekszik.

Festik az útburkolati jeleket. A postás cipeli a nagy táskáját, és jókedvűen viszi a tartalmát, két fedélnélküli faterkázik a padon, és nagyokat röhögve isznak valamit a műanyag palackból, anyuka simogatja meg kisfia vagy kislánya – innen nem látom pontosan – arcát, és nyom rá nagy puszit, kutyát sétáltat egy öregúr, és szedi össze utána a kutyagumit.

Érzem, mindenkinek a fél szeme rajtam pihen. Tudják, ma nekem van a születésnapom, és semmiképpen nem szeretnék elrontani. Ezért, a csőtörés miatt éppen előttem az utat félig elzáró munkás, engem még barátságosan intve elenged, az autóm annyira halkan duruzsol alattam, hogy szinte hangja sincs, és – jut eszembe – reggel az újságot is szépen összehajtogatva tették be a ládába. Még a nap is kibújt a felhők mögül. Pedig reggel még nem volt látható.

Ő nagy tudója ezeknek a dolgoknak. Tudja, bennem most minden világosan, napfényesen ragyog, de a földnek víz kell. Az elvetett magból lesz a jövő évi kenyér, az pedig eső nélkül nem terem. Lám, ma hozott egy kis csapadékot, így tisztelve meg e különleges napot, és most már a föld is velem együtt örülhet.

Avarban lépkedek. Milyen érdekes – veszem észre. Más az illata, izgalmasabb a hangja a zörrenő, reccsenő, száraz leveleknek. Lehajlok a kapu előtt. Itt egy ág van, ami fejmagasságban nőtt, és nem volt szívem levágni. De most valami történt. Az ág is feljebb húzta magát. Nem lépek tovább. Felé fordulok.

– Köszönöm – mondom neki, és körbenézek, hallotta-, látta-e valaki?

De aztán már nem érdekel. És ha látta? Ez az én napom. Minden énértem van.

Mikor átmegyek a Dunán, érzem az erőt, a nyugodt, megbízható, kiszámítható fenségességet. Tudom, ő is megérezte engem. Ilyen szépnek, ennyire méltóságosnak talán még soha nem láttam. Sorolnám a sok különleges jót, ha bírnám az érzékszerveimmel követni, ami most ér engem.

De hirtelen kifogy belőlem valami. Mint amikor a hordozórakéta egyik egysége leválik. Egy pillanat alatt bekövetkezik a csend. Csak én érzem, én tudom. Félek, üres leszek ettől. Sajnálom a délelőttöt. Könyveket lapozok. Aztán a fiókomból régi emlékeket veszek elő. Rakosgatom, nézegetem a már relikviáknak látszó, régmúlt tanúkat. Kinézek az ablakon. Az előbb még közeli ismerősnek látszó fák, kerítés, autók,

járda, szemetes kuka, a csipegető feketerigó ügyet sem vetnek rám.

– Mi történt? Hát ennyi volt? – üvölténém, és percről percre nehezebb a lelkem.

Érzem, nyom a szegycsontom. Valami ül rajta. Nehezen veszem a levegőt. Keresem magamban az érzést. Magam elé képzelem a szeretteim arcát, mozdulatát. Édesanyámat, amint varr a gyenge fényű lámpa alatt, apámat, amint süti a serpenyőben a hagymás tojásrántottát, húgomat, amint kiabál utánam, mikor bántották a játszótéren, aztán Katit, a feleségemet, aki boldogan köszönt, amikor hazaérek, pedig már előtte órák hosszat várt. De ugyanígy előttem van a két gyermekem arca, akik, mint egy Mindenhatóra néznek rám – és ez nem káromlás –, mert tudják, csak jót kapnak tőlem.

Keresek másokat is magamban, és találok is. A kérdésekhez már nem jutok, mert közben este lett.

Vegyes érzésekkel ülök be az autóba. Nem fér a fejembe, hogy ennyire gyorsan eltelt ez a nap. Milyen nagyon készültem rá! Menynyire sokat vártam tőle, és itt van, mindjárt vége! Az úton most már senki nem fogalakozik velem. Egy béna öregúr óvatoskodik a kocsijával. Ha én egyszer ilyen leszek, eldobom az autó kulcsát, hogy senki se találja meg – határozom el.

– Boldog születésnapot! – kiáltanak rám, mikor belépek, és énekelnek, nevetnek. Tudom, velük kell tartanom, és így is teszek. Először a kedvükért, hiszen én már érzem, elmúlik. Mindjárt, még egy-két óra. De aztán magukkal ragadnak.

Ismét boldog vagyok. Nem olyan ez, mint ami tegnap este és ma reggel, délelőtt volt, de ez is öröm, és évi egyszeres. Amiből lehet nyolcvan, kilencven, száz is. Ki tudja?

Ölelnek, csókolnak. Finomakat eszünk, iszunk. Minden jó, csak egy a baj. Este lett.

– Miért nem állt meg az óra délelőtt? Miért csak egyszer van az évben ilyen nap? – kérdezem magamtól, és elhatározom, mától minden hónapban születésnapot tartok.

Nehezen jön álom a szememre. Gondolkodom a mai napon. Többnyire boldog voltam, de most kicsit szomorú a lelkem. Én azt gondoltam, ha majd egyszer nem leszek, akkor a nap egyáltalán nem süt ki, és az eső sem esik. Az autók egymásnak mennek, a kirakatüvegek bánatukban kiugranak a helyükről, és da-

rabokra törnek. A járdák felpúposodnak, a nők kiszáradnak, a férfiak lelankadnak, a gyerekek sírva keresik a játékaikat, a levelek, ha le is esnek, az emberek szemét sértik meg. A villamosok kisiklanak, a Duna mérgében ki akar önteni, de miután nem tud visszafelé kezd el folyni, a fák ágaikkal mindenkit megsebeznek, aki nem sír utánam, a régi dolgaim pedig azonnal elégnek, de úgy, hogy nagy tűzvész lesz belőle.

Most már tudom. Egyik sem fog történni. Hiszen még egy napot sem bírtak ki velem! Délutánra már elfeledtek. Ha nem mosolygok jókedvűen rájuk, talán már bántottak is volna.

Azért jó volt. Ez az én születésnapom! Senki másé! Csak az enyém! És én boldog vagyok! Hiszen vagyok. Van ilyen napom, és szeretek, szeretnek. Kell ennél több?

Most jövök rá.

Hiszen nekem minden nap a születésnapom!

A KARIZMA KÖNYVKIADÓ
további kötetei:

2007

Muskátlikantri – Nyállal ragasztott papírlapok

2008

A dong könyv

2009

Palkó István, a kutya magyar

2009

Mi ketten: te és én

2009

A janta könyv
Álomfejtés a jantákkal
A jövőt jelző janta

2010

Mesém
kötetek –
mesék gyermekeknek

A nyomozó
regény

2011

Csoki Maci utazásai –
mesék pici gyermekeknek
Mesém –
nagy kötet az összes mesével

Szerelem
regény

Előkészületben:
Rúzs és Fésű hangoskönyv
Csoki Maci kalandjai

A KARIZMA KÖNYVKIADÓ
www.karizmakonyv.hu

